ഘ്രാണം-ഗ്ര. മണക്കുക. വ, മണം. ന, മൂക്ക്. ൪. നാററപ്പെട്ടത്.

ഘ്രാണിക്കുക-മണക്കുക (കാ. ക്രി. ഘ്രാണിപ്പിക്കുക).

ഘ്രാണേന്ദ്രിയം-മൂക്ക്.

ഘ്രാത-വി. മണക്കപ്പെട്ട, നാററപ്പെട്ട.

ഘ്രേയ-ഘ്രാണിക്കത്തക്കതായ, മണപ്പിക്കത്തക്കതായ.

—:0:—

ങ

ങ—ഹല്ലുകളിൽ അഞ്ചാം അക്ഷരം.

—:ാ:—

ച

ച—ഹല്ലുകളിൽ ആറാം അക്ഷരം.

ച-(അ) ഗ്ര. ഉം. വ. വിശേഷിച്ചും. ന, എങ്കിലും. ൪. കൂടെ. ൫. എന്നാൽ. ൬. അന്യോന്യമായി. ൭. അതുഹേതുവായി. ൮. തുല്യമായി. ൯. അല്ലെന്നവരികിൽ ഗ്രം. ഗ്രന്ഥപൂരണം.

ചഃ ശിവൻ.

ചകട്ട്-ശകടം.

[ശകടം എന്നതാണ് ചകട എന്നായത്].

ചകരി-തേങ്ങയിലുള്ള ഒരുവിധം നാര്.

ചകരിക്കണ്ണി-കൊശവന്റെ ചക്രം.

ചകലാസ്സ്-ഒരുവക ചെമന്ന രോമക്കമ്പിളി.

ചകലം-വി. ഉരുണ്ട, വൃത്തമായ.

ചകാരം-ച എന്ന അക്ഷരം.

ചകിണി, ചവിണി, ചേണി-ചക്കയുടെ അകത്തു ചുളയ്ക്കുചുററും പററിയിരിക്കുന്ന വസ്തു.

ചകിത-വി. ഭയപ്പെട്ട, ഭയമുള്ള. ഉ-ം ചകിതശശപോതങ്ങൾ

ചകിതൻ-ഭീരു(ഭയന്നവൻ), ഇളകിയവൻ, തൃപ്തിയെ പ്രാപിച്ചവൻ.

ചകിതം-ഗ്ര. ഭയം. വ. പ്രത്യക്ഷമായ കാരണമില്ലാതെ തന്റെ സമീപസ്ഥയായ നായികയുടെ അകാരണമായ ഭയസംഭ്രമം. ഇതു നായികാശ്രിതങ്ങളായ ഉദ്യ അലംകാരങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്.

ചകിരി-തേങ്ങയുടെ തൊണ്ടിനകത്തുള്ള ഞരമ്പ്.

ചകിരിക്കണ്ണി-കുശവന്റെ ചക്രം.

ചകിരിക്കയറു-തേങ്ങയുടെ മടൽ ചതച്ചു പിരിച്ച വസ്തു.

ചകുതി-ചതിവു, വഞ്ചന.

ചകോരം, ചകോരകം-ഒരു പക്ഷി, ഉപ്പൻ. ചെമ്പോത്ത്, ഈശ്വരൻകാക്ക ഇങ്ങിനെയും പറയുന്നു. ചന്ദ്രികാപാനം ഹേതുവായിട്ടു തൃപ്തിപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം

[ചകോരപ്പക്ഷിയുടെ മാംസം വിശേഷാൽ വാതത്തെ ശമിപ്പിക്കും. പുഷ്ടിയെ ഉണ്ടാക്കും. ബലത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. ഈ പക്ഷി തീക്കനൽ ഭക്ഷിക്കും. വിഷത്തെ സൂചിപ്പിക്കും. ചന്ദ്രരശ്മിയെ പാനം ചെയ്യും. തമിഴിൽ നിലമൈനാക്ക ഇംഗ്ലീഷിൽ ദി ഗ്രീക്കുപാർട്രിഡ്ജ് The Greek Partridge].

ചകോരിക-പെൺചകോരം.

ചക്ക്-എള്ളു തേങ്ങ മുതലായവ ആട്ടുന്ന യന്ത്രം, കരിമ്പാട്ടുന്ന യന്ത്രം.

ചക്ക-ഗ്ര പ്ലാക്കായ്. വ. കൈതയുടെ കായ്. ന. താഴയുടെ കായ്. ൪. ആഞ്ഞിലിക്കായ്. ൫. ഒരു തിരോച്ഛൃത്തി.

ചക്കകാട്ടുക-കൈകൊണ്ടു കാട്ടുന്ന ഒരുമാതിരി അധിക്ഷേപം.

ചക്രപ്രഥമൻ-ചക്കപ്പഴംകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു മധുരക്കറി.

ചക്കമുല്ല-കുരുമൊഴി എന്ന പൂച്ചെടി.

ചക്കമുള്ള്-ചക്കയുടെ മുള്ള്.

ചക്കമുള്ളൻ-ഒരുവക കൈവള.

ചക്കര - മധുരക്കള്ള് കുറുക്കിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വസ്തു. ['ശക്കര' ആണ് 'ചക്കര' യായത്.]

ചക്കരക്കള്ള്-മധുരമുള്ള കള്ള്.

ചക്കരക്കള്ളൻ-ഒരുമാതിരിച്ചെറുമന്ന ഉറുമ്പ്.

ചക്കരക്കുമ്മട്ടി-ഒരുമാതിരി കക്കരിക്കാ

ചക്കരപ്പാവ്-ഉരുക്കിയ ചക്കര.

ചക്കരപ്പുകയില- ചക്കരവെള്ളം തളിച്ച പുകയില.

ചക്കാട്ട്-ചക്കിൽ എണ്ണ കരിമ്പ് മുതലായവയാട്ടുക.

ചക്കാത്തി-ചക്കകാരത്തി.

ചക്കാൻ-ചക്കകാരൻ.

ചക്കാല-പ്ര. ശൂദ്രരിൽ ഒരു താണജാതി. വ. ചക്കപ്പുര.

ചക്കി-പ്ര. ചില ജാതിക്കാരുടെ സ്ത്രീകൾക്കുള്ള പേർ,
[ശക്തി എന്നതാണ് ചക്കി ആയത്]
വ. പെൺപൂച്ച.

ചക്കിപ്പൂച്ച- പെൺപൂച്ച. ചക്കിപ്പൂച്ച > <കണ്ടൻപൂച്ച (കണ്ണൻപൂച്ച).

ചക്കിലിയൻ-ചെരിപ്പുണ്ടാക്കുന്ന ജാതിക്കാരൻ.

ചക്കിവത്തിച്ചിര-വാസ്തുകം, ചീര.

ചക്കുകൊക്ക്-ചക്കകണയുടെ മുകളിൽ കൊള്ളിച്ചുവെയ്ക്കുന്ന ഒരു മരക്കഷണം.

ചക്കുതോക്ക്-ഒരുവക വലിയ തോക്ക്.

ചക്കുപാര-ചക്കിൽ നിന്നു പിണ്ണാക്കു കുത്തിയെടുക്കുന്ന കോൽ.

ചക്കുപുര-ചക്കാല.

ചക്കുമുക്കി-തീക്കട്ടിൽ നിന്നു തീ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഒരു വസ്തു.

ചക്കുമുട്ട്-ചക്കപ്പുര.

ചക്കുരൽ-ചക്കിന്റെ ഉരൽ.

ചക്കുലിമീൻ-ഒരുവക മത്സ്യം
(ഇതു വിശേഷാൽ മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. ഏറെയപ്രസാദകരമാണ്)

ചക്കുവരി-ചക്കിനുള്ള കരം.

ചക്കുവെടി-ഒരുവക വലിയവെടി.

ചക്കുഴക്ക്-ചക്കക്കൂലി എടുക്കുന്ന എണ്ണ.

ചക്രകണ്ടകം-പ്ര. ചതുരക്കള്ളി. വ. ലന്തമരം.

ചക്രകൻ-(തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ) യുക്തി കൂടാതെ വാദിക്കുന്നവൻ.)

ചക്രകം-വി. വണ്ടിപോലുള്ള, വൃത്തമായ

ചക്രകാരകം-പുലിച്ചുവടി എന്ന ചെടി. ചക്രതുല്യത്തെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ചക്രകുല്യാ-ഓരില.

ചക്രക്രൂടം-ചക്രത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ അല്ലികളെല്ലാം ചെന്നുചേരുന്ന ഉരുണ്ട ഒരു സാധനം. പര്യായങ്ങൾ-പിണ്ഡിക, നാഭി.

ചക്രഗജം-തകര.

ചക്രജീവകൻ-കുശവൻ.

ചക്രദീപട്ടി-ഒരുമാതിരി വലിയ ദീപട്ടി.

ചക്രദംഷ്ട്രം-പന്നി.

ചക്രധരൻ-വിഷ്ണു

ചക്രധരം-പാമ്പ്.

ചക്രനഖം-പുലിച്ചുവടി.

ചക്രനാമാ-ചക്രവാകപ്പക്ഷി.

ചക്രപാണി-വിഷ്ണു, ചക്രായുധത്തെ ധരിച്ചവൻ, കൈയിൽ സുദർശനം എന്ന ചക്രമുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

ചക്രപാദ(ക)ം-പ്ര. വണ്ടി. വ. ആന.

ചക്രപ്രതായം-വെള്ളം വററിക്കുന്ന ചക്രം ഇട്ടു തിരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പണി,

ചക്രപ്രഭാ-പ്ര ധനപ്രഭ. വ. തീർച്ചയിയുടെ പ്രഭ. ന. സുദർശനം എന്ന ആയുധത്തിന്റെ പ്രഭ.

ചക്രബന്ധം—ശബ്ദാലംകാരങ്ങളിൽ ഒന്നു്. ചിത്രം എന്ന അലങ്കാരത്തിൻെറ വകഭേദം.

ചക്രബാണം—വണ്ടിച്ചക്രംപോലെ തിരിയുന്ന ഒരു ബാണം.

ചക്രബാലധി-പട്ടി.

ചക്രഭൃത്തു്-വിഷ്ണു.

ചക്രഭേദിനി-രാത്രി.

ചക്രം-൧. ചുഴി. ൨. ഒരുമാതിരി ആയുധം. ൩. വണ്ടി. ൪. ചക്ക്. ൫. ജലം വാറിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു യന്ത്രം. ൬. ചകിരിക്കുന്നി. ൭. തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തിൽ നടപ്പായിരുന്ന ഒരു ചെറിയ വെള്ളിനാണയം. ൮. നീർച്ചുഴി. ൯. രാജ്യം. തൃപ്തിയെ ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. ൧൦. കൂട്ടം. ൧൧. ദേശം, ദിക്ക്. ൧൨. അണിഭേദം. ൧൩. കാലചക്രം. ൧൪. വൃത്തം. ൧൫. രാശികളുടെ ഗതി. ൧൬. വിടപ്പാത്ത ൧൭ പാമ്പിൻെറ തലയിലെ ഒരടയാളം. ൧൮. മണ്ഡലം. ൧൯. കൂമി. ൨൦. ചൊറി, ചിരങ്ങ്. ൨൧. ചക്രവാകപ്പക്ഷി. പ്രഭാതകാലത്തിൽ പ്രിയാലാഭംകൊണ്ടു് തൃപ്തിപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨൨. തകരം. ൨൩. വിഷ്ണുവിൻെറ ആയുധം (ഹയഗ്രീവനെക്കൊന്നു ചക്രവും പാഞ്ചജന്യമെന്ന ശംഖവും ലഭിച്ചു) ൨൪. ചക്രാകാരമായ ജലത്തിൻെറ കീഴെ്പട്ടുള്ള പോക്കു്. ചക്രാകാരേണ ഗമിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം ൨൫ തേർചക്രം. ഗതിയെ ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨൬ സേന. പ്രസിദ്ധപ്രവൃത്തികളു ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ചക്രംതിരിപ്പു-വട്ടത്തിൽ ചുററുക.

ചക്രംതിരിയുക—വട്ടത്തിൽ ചുററുക (സം. ക്രി. ചക്രം തിരിക്കുക)

ചക്രമത്സ്യം-ഒരുവക മീൻ, പര്യായം-ശാലം.

ചക്രമർദ്ദകം-തകര. ചൊറി ചിരങ്ങു ഇവയെ മർദ്ദനം ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. (ചക്രം=ചൊറി, ചിരങ്ങ്)

ചക്രമുഖം-പന്നി.

ചക്രയാനം-വണ്ടി, രഥം.

ചക്രരേഖ-ചിലരുടെ കൈയിലുള്ള ഒരു അടയാളം.

ചക്രല-കണ്ടമുത്തങ്ങ. പെരുമുത്തങ്ങ, പെരുങ്കോരപ്പുല്ലു ഇങ്ങിനെയും പറയുന്നു. ചക്രസാദൃശ്യമുള്ളതു എന്നർത്ഥം.

ചക്രലക്ഷണാ-ചിററമൃതു്.

ചക്രവണ്ടി-ചക്രപ്പലകകൾ കൂട്ടി ഇണക്കുന്ന വണ്ടി.

ചക്രവർത്തി-സാർവഭൗമനായ രാജാവു്, രാജരാജൻ, അധിരാജൻ, ആസമുദ്രക്ഷിതീശ്വരൻ. രാജമണ്ഡലത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽ ഭൂമണ്ഡലത്തിൽ സർവാൽകൃഷ്ടനായി വർത്തിക്കുന്നവൻ, ശീലമുള്ളവൻ, സൈന്യചക്രത്തെ ഭൂമണ്ഡലമൊട്ടുക്ക കൊണ്ടുനടക്കുന്നവൻ എന്നുമാവാം. മറെറാരു പര്യായം-സാർവഭൗമൻ. ൨. ചീര.

ചക്രവർത്തിനി-൧. രാജരാജൻെറ (ചക്രവർത്തിയുടെ) മഹിഷി ൨. വെളുത്തച്ചോച്ചം. കർകാച്ചാലം, ഇന്ദ്രൻെറ്റടി ഇങ്ങിനെ പലവിധം പറയുന്നു. അരക്ക ഈ മരത്തിൻെറ കറയാണു്. ചക്രാകാരേണ വർത്തിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം ൩. മാഞ്ചി.

ചക്രവല്ലരി ഇലക്കള്ളി.

ചക്രവലയം-പൂന്തോകാരം.

ചക്രവാകം-ഒരു പക്ഷി. പര്യായങ്ങൾ-കോകം, ചക്രം, ചക്രവാകം, രഥാംഗനാമകം. (ചകൻ ഇണ ചേർന്നിരിക്കുന്നു; രാത്രിയിൽ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.)

[മാംസവിഭക്ഷകൾ അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. The ruddy goose, Brahmany goose ബ്രാഹ്മണി ഗൂസ്,

ബ്രാഹ്മണി ശ്രുസ്. ചക്രപര്യായങ്ങളെല്ലാം ഇതിന്റെയും പര്യായങ്ങളാകുന്നു.]

ചക്രവാതം-ചുഴലിക്കാറ്റ്.

ചക്രവാളം-൧. കൂട്ടം. ൨. കണ്ണിനെത്തുന്ന ദൂരം. ൩. മണ്ഡലം. ചക്രം എന്നപോലെ വൃത്താകാരമായത്. ൪. ദിങ്മണ്ഡലം. ൫. ലോകാലോക പർവ്വതം ഭൂമണ്ഡലത്തെ ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. (ചക്രം=ഭൂമണ്ഡലം). 'ചക്രവാഡം' എന്നുമാവാം.

(ലോകാലോകപർവ്വതം സപ്തദ്വീപസപ്ത സമുദ്രരൂപയായ ഭൂമിയുടെ പുറമേ ചക്രാകാരേണ ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നു പ്രസിദ്ധി. ചക്രവാളം=ഭൂമിയെ ചുറ്റീട്ടുള്ളതും അപ്പുറം ഇരുട്ടും വെളിച്ചവും ഇല്ലാത്തതുമായ ഒരു പർവ്വതം. ചക്രവാളം-മണ്ഡലം. ചക്രാകാരമായ വാലം (പരിവേഷം) ഉള്ളതെന്നു വ്യുല്പത്തി.

'അതിക്രമിച്ചാരഥചക്രവാളം'

(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം.)

ചക്രശ്വാസം-മരണസമയത്തു ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു വലിക്കുന്ന വായു.

ചക്രസംജ്ഞം-൧. വെളുത്തീയം. ൨. ചക്രവാകപ്പക്ഷി.

ചക്രസാഹ്വയം-ചക്രവാകപ്പക്ഷി.

ചക്രാ-൧. കർക്കടകശൃംഗി. ൨. വെൺമുത്തങ്ങ.

ചക്രാകാര-വി. ചക്രത്തിന്റെ മാതിരിയുള്ള.

ചക്രാകാരം-൧. ചക്രസ്വരൂപം. ൨. വട്ടത്തിരിച്ചിൽ.

ചക്രാകാ-തകരം.

ചക്രാഹ്വ-തകരം.

ചക്രാംഗം-൧. അരയന്നം. ചക്രാകാരമായ അംഗങ്ങളോടുകൂടിയതു എന്നർത്ഥം. ൨. തേര്.

ചക്രാംഗി-൧. [illegible] ൨. അരയന്നപ്പിട. ൩. ബ്രാഹ്മണി. ചക്രാകാരമായിരിക്കുന്ന അംഗങ്ങളോടുകൂടിയതു എന്നർത്ഥം. 'വക്രാംഗി' എന്നുമാവാം. ൪. ചക്രവാകപ്പക്ഷി. ൫. മഞ്ചട്ടി. ൬. കർക്കടശൃംഗി.

ചക്രാധിവാസി-നാരകം.

ചക്രാഹ്വം-൧. ചക്രവാകപ്പക്ഷി. ൨. തകര.

ചക്രി-൧. പാമ്പ്. ചുരുണ്ടുകിടക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨. കേശവൻ. ൩. വിഷ്ണു. ൪. ചക്രവർത്തി. ൫. അന്നം. ൬. ബുദ്ധപുരുഷൻ. ൭. ചക്രവാകപ്പക്ഷി. ൮. ആട്. ൯. കാക്ക. ൧൦. കഴുത. ൧൧. തകര. ൧൨. തൊട്ടുകാര. ൧൩. പുലിച്ചുവടി.

ചക്രീവാൻ-൧. കഴുത. ചക്രംപോലെ ചുറ്റിത്തിരിയുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨. ഒരു രാജാവിന്റെ പേർ.

ചക്രേശ്വരൻ-വിഷ്ണു. ൨. ചക്രവർത്തി.

ചക്ഷുർവാഹനം-ആട്ടുകൊട്ടപ്പാല.

ചക്ഷുശ്രവസ്സ്-പാമ്പ്. കണ്ണുചെവിയായിട്ടുപകരിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

(സർപ്പത്തിനു കാണുമ്പോൾ കേൾക്കുന്നതിനും കേൾക്കുമ്പോൾ കാണുന്നതിനും നിവൃത്തിയില്ല.)

ചക്ഷുശ്രവണം-൧. കണ്ണും ചെവിയും. ൨. പാമ്പ്. [ചക്ഷുശ്രവണൻ എന്നുമുണ്ട്.]

'ചക്ഷുശ്രവണഗളസ്ഥമാം ദർദ്ദുരം'

(രാമായണം)

ചക്ഷുഷ്യ-വി ൧. കണ്ണിനു കൊള്ളാവുന്ന. ൨. കാഴ്ചക്കു ഭംഗിയുള്ള. ൩. കണ്ണിൽനിന്നുണ്ടായ.

ചക്ഷുഷ്യാ-൧. കുലത്ഥാഞ്ജനം. (ഇതിൽ ഒരു വകഭേദമെന്നും കാണുന്നു) ൨. ആട്ടുകൊട്ടപ്പാല. ൩. കാട്ടുമുതിര.

ചക്ഷുഷ്യം-൧. കണ്ണിനു ഹിതമായത്. ൨. നീലക്കല്ല്. അഞ്ജനക്കല്ല്, രസാഞ്ജനം. ൩. തേറ്റാമ്പരൽ. ൪. സൌവീരാഞ്ജനം. ൫. കരിമുരിങ്ങ. ൬. പൂക്കൈത.

ചക്ഷുസ്സ്-കണ്ണ്. സാരൂപത്തെ മനസ്സിലാക്കിത്തരുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ചങ്കൻ, ചങ്കൻകരി-ഒരു മത്സ്യം.

ചങ്കിടി-ഏററുപാടുക, കൂടെപ്പാടുക.

ചങ്കിടിക്കാരൻ-പാട്ടുകാരനെ സഹായിച്ചു പാടുന്നവൻ.

ചങ്ക്-പ്ര. കഴുത്തിന്റെ മേലെഭാഗം, പര്യായം-കണ്ഠ്യം, ഗളം. വ. ശംഖം.

[ശംഖം എന്നതാണ് ചംക് എന്നായതു]

ചംക്രമണം-നടപ്പ്, സഞ്ചാരം.

'തളരുന്നു ഗ്രഹചംക്രമണേന'

(കിമ്മീരവധം കഥകളി)

ചങ്ഗം-പ്ര. ചന്തമുള്ള. വ. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

ചങ്ങ-താക്കോലുകൾ തൂക്കുന്നതിനുള്ള ചെറിയ തുടൽ.

ചങ്ങല-തുടൽ(ർ).

[ശൃംഖല എന്നതാണ് 'ചങ്ങല' ആയതു]

ചങ്ങലപ്പുറത്തഴി-കണ്ണേററി നദിയുടെ മുഖം

(മദ്ധ്യകേരളത്തിന്റെ അതിര്).

ചങ്ങലംപരണ്ട-ഒരു വള്ളി.

(വാതം, കൃമി, കഫം, നേത്രരോഗം, അർശസ്സ്, അഗ്നിമാന്ദ്യം, ഗുദകീലം, ഗുല്മം, ശൂലം, പ്ലീഹ, മഹോദരം, ലൂതാവിഷം, ദുഷ്ടവ്രണം ഇവക്കു നന്നു. അസ്ഥിയെക്കൂട്ടിപ്പിടിപ്പിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ—അസ്ഥിസംഹാരിക. തമിഴിൽ-പിരണ്ട. ഇംഗ്ലീഷിൽ Heliotropium Indicum-ഹെലിയോട്രോപിയം ഇൻഡികം)

ചങ്ങലവട്ട-ചങ്ങലവിളക്ക്.

ചങ്ങലവിളക്ക്-കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ഒരു മാതിരി തട്ടുവിളക്ക്.

ചങ്ങാടം-വെള്ളത്തിന്റെ മീതെക്കൂടെ വല്ലതും കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുവേണ്ടി വള്ളമോ തടിയോ ചേർത്തു കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നതു്.

ചങ്ങാതം-പ്ര. വിരുതി. വ. സ്നേഹം.

ചങ്ങാതി-സ്നേഹിതൻ, കൂട്ടുകാരൻ.

ചങ്ങാതിത്വം, ചങ്ങായ്ത്തം, ചെങ്ങാത്തം-സഖിത്വം, സ്നേഹിതന്റെ നില.

ചങ്ങാളൻ-ചങ്ങാതി, സ്നേഹിതൻ.

ചഞ്ചരീകം-വണ്ട്. ചരിക്കുന്ന ശീലമുള്ളതു എന്നർത്ഥം.

ചഞ്ചലപ്പെടുക-കുഴപ്പത്തിലാവുക.

ചഞ്ചല-വി. ഇളകുന്ന.

ചഞ്ചല-പ്ര. മിന്നൽ. ഇളകുന്നതു് എന്നർത്ഥം. വ. തിപ്പലി.

ചഞ്ചലത, ചഞ്ചലത്വം-ഇളക്കം, ചാപല്യം.

ചഞ്ചലബുദ്ധി-വി. ബുദ്ധിക്കിളക്കമുള്ള

ചഞ്ചലം-ഇളക്കം.

ചഞ്ചലാക്ഷി-കണ്ണിനു സൌന്ദര്യമുള്ളവൾ, സുന്ദരി.

ചഞ്ചലാളി-മിന്നൽക്കൂട്ടം.

ചഞ്ചലിക്കുക-ഇളകുക.

ചഞ്ചളീകം-വണ്ട്.

'ചഞ്ചളീകങ്ങൾപോലെ

ചഞ്ചലത്തോടുളകവും'

(വാല്മീകി രാമായണം.)

ചഞ്ചു-വി. പ്ര. കീർത്തിപ്പെട്ട. വ. സാമർത്ഥ്യമുള്ള

ചഞ്ചു-പ്ര. പക്ഷിയുടെ കൊക്ക്. ആഹാരത്തെ തിരഞ്ഞു ചെല്ലുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. ആവണക്ക്. മരത്തെ ഉറപ്പില്ലായ്കയാൽ കാററടിച്ചാൽ ഇളകുന്നതു എന്നർത്ഥം. ചെറുന്നാവണക്ക്, വെളുത്താവണക്ക്.

ചഞ്ചുപുടം-കൊക്കിന്നകം.

ചഞ്ചുരം-തീർച്ചയ

ചഞ്ചുസൂചി-ഒരുപക്ഷി, കുരുകോഴി

ചട-ജട. [ജടയാണ് 'ചട' ആയതു്.]

ചടക-പ്ര. ഊർക്കുരികിൽപ്പിട. വ. തിപ്പലിവേര്.

ചടകാ-പ്ര. ഊർക്കുരികിൽ. ധാന്യം മുതലായവയെ കൊത്തിയെടുക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം-'കലവിങ്കം.' (ഇതിന്റെ പിടയ്ക്കു ചടകാ എന്നു പേർ.) വ. ചടകം

ചടകാശിരസ്സ്, ചടകാശിരാ-തിപ്പലിവേര. ചടകയുടെ ശിരസ്സുപോലെയുള്ളതു എന്നർത്ഥം.

ചടക്കം-പ്ര. വിരോധം. വ. ശാഠ്യം.

ചടയ്ക്കുക-പ്ര. മെലിയുക. വ. ക്ഷീണിക്കുക.

ചടങ്ങ്-പ്ര. ഷഡംഗം എന്നതിന്റെ തത്ഭവം. വ. മതസംബന്ധമായ ഒരു അടിയന്തരം. കെട്ടുകല്യാണം. ന. വട്ടം, ക്രമം, ഏപ്പാട്, ര. സമ്പ്രദായം, രീതി

ചടച്ചി-വീരവൎഗ്ഗത്തിൽ ചേൎന്ന ഒരു പിത്തഘ്നദ്രവ്യം.

(കഫം, കാസം, കൃമി, പിത്തം, ചുട്ടുനീറൽ, ഗുല്മം, മഹോദരം, ആനാഹം, വീക്കം, വിഷം, ജ്വരം ഇവക്കു നന്ന്. ഇതിന്റെ പൂവു ചെമന്നിരിക്കും. ചടച്ചി മലത്തെ ഇളക്കുന്നതാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ആവൎത്തകി.)

ചടന്ത്-മുടന്ത്.

ചടന്തൻ-മുടന്തൻ.

ചടന്തുക-മുടന്തുക.

ചടന്തുകാൽ-മുടന്തുള്ള കാൽ.

ചടന്തുകാലൻ-മുടന്തുകാലുള്ളവൻ.

ചടപിട-ഉച്ചത്തിൽ കേൾക്കുന്ന ശബ്ദം, വെടിവെക്കുമ്പോഴത്തെ ശബ്ദം.

ചടപ്പ്-മെലിച്ചിൽ, ക്ഷീണം.

ചടയൻ-ഒരു വകപ്പുല്ല്, ജടയൻ.

ചടയൻകഞ്ചാവ്-ഒരു ലഹരി ദ്രവ്യം.

(കഞ്ചാവിനുള്ള ഗുണങ്ങൾ ഇതിന്നു ഏറിയിരിക്കും. പേപ്പട്ടിയും മററും കടിച്ച വികാരത്തിന്നു നന്ന്. ഉറക്കം വരുത്തും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഹർഷിണി.)

ചടവ്-മെലിച്ചിൽ.

ചട(ടി)കാ-പ്ര. തിപ്പലിമൂലം. വ. കുരികിൽപേട.

ചട്ട-പ്ര. വയറ്. വ. ഇഷ്ടവാക്ക്, സ്നേഹംനിമിത്തം പൊളിപറയുക.

ചട്ടപിടെ-അ. സാവധാനംകൂടാതെ.

ചട്ടല-വി. പ്ര. ഇളക്കമുള്ള. വ. സൌന്ദൎയ്യമുള്ള.

ചട്ടല-മിന്നൽ.

ചട്ടലം-പ്ര. സുന്ദരം. വ. ഇളകുന്നതു. പൎയ്യായങ്ങൾ- ചഞ്ചലം, ചട്ടലം.

ചട്ടലാക്ഷ-വി. നല്ല കണ്ണുള്ള (ക്ഷൻ. ക്ഷി. ക്ഷം)

ചട്ടലാക്ഷി-സുന്ദരി.

ചട്ട്-പ്ര. മുടന്ത്. വ. കാറം, കുറവ്.

ചട്ട-പ്ര. കുപ്പായം. പൎയ്യായങ്ങൾ-കഞ്ചുകം, വാരവാണം. വ. തോക്കിന്റെ മരം

(ചട്ടയിട്ടവന്റെ പൎയ്യായങ്ങൾ-സന്നദ്ധൻ, വൎമ്മിതൻ, സജ്ജൻ, ദംശിതൻ, വ്യൂഢകങ്കടൻ.)

ചട്ടക്കട്ടിൽ-ഉഴിഞ്ഞാക്കട്ടിൽ.

ചട്ടക്കാരൻ-ഒരു ജാതിക്കാരൻ, യൂറോപ്യൻമാതിരി ഉടുപ്പിട്ടൊരുങ്ങിയവൻ.

ചട്ടക്കാലൻ-മുടന്തൻ.

ചട്ടക്കൈ-ചട്ടയുടെ (ഉടുപ്പിന്റെ) കൈ.

ചട്ടത്തല, ചട്ടിത്തല-കഷണ്ടി.

ചട്ടൻ-മുടന്തൻ, മുടവൻ.

ചട്ടനെ-പെട്ടെന്നു.

ചട്ടപ്പാത്തി-തോക്കിന്റെ മരം.

ചട്ടമഴിക്കുക-മൎയ്യാദലംഘനം ചെയ്യുക.

ചട്ടമറിച്ചുകെട്ടുക-പുറകോട്ടു കൈ പിടിച്ചു കെട്ടുക.

ചട്ടമാകുക-ഒരുങ്ങുക.

ചട്ടമാക്കുക-ഒരുക്കുക

ചട്ടമായിട്ട്-അ. പ്ര. പതിവായിട്ടു വ. ക്രമമായിട്ട്.

ചട്ടമിടുക-പ്ര. അടിയിൽ കണ്ടെഴുതുന്നതിന്നായിട്ടു മേൽ എഴുതിക്കൊടുക്കുക. വ. വരതി കൊടുക്കുക.

ചട്ടം-൧. ക്രമം, ന്യായം. ൨. കല്പന. ൩. മെരുകിന്റെ ആമാശയം. ൪. തിട്ടം. ൫. രീതി, മാതിരി. ൬. മരംകൊണ്ടു അരികിടുക. ൭. ഭാഷ. ൮. വൃത്തിൽ. സമയം. ൧൦. ഒരുമാതിരി വരക്കോൽ.

ചട്ടം-അ. നിത്യമായ്.

'ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന ചട്ടം'

(മയൂരസന്ദേശം)

ചട്ടംകെട്ടുക-൧. ഏർപ്പാടുചെയ്യുക. ൨. ക്രമപ്പെടുത്തുക. ൩. പ്രമാണിക്കുക. ൪. ന്യായം സ്ഥിരപ്പെടുത്തുക.

ചട്ടംമറിക്ക-ചട്ടുവം.

ചട്ടംവരയ്ക്കുക-ഓലവരയ്ക്കുക (പണ്ടു ആശാൻമാരുടെ കാലത്തു).

ചട്ടവട്ടം-൧. ക്രമം. ൨. അവസ്ഥ. ൩. ഏർപ്പാടു.

ചട്ടവാൾ-അറപ്പുവാൾ.

ചട്ടറ്റം-വി. പൂർണ്ണമായ.

ചട്ടറ്റ-വി. ൧. കറവില്ലാത്ത. ൨. കാറമില്ലാത്ത.

'ചട്ടററവില്ലുമമ്പും വട്ടപ്പരിശവാളും'

(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യംതുള്ളൽ)

ചട്ടി-ഒരുമാതിരി മൺപാത്രം.

ചട്ടികലം-ഒരുമാതിരി മൺപാത്രം.

ചട്ടിണി-ചമ്മന്തിക്കറി.

ചട്ടിത്തല-ചട്ടിപോലെയുള്ള തല.

ചട്ടിത്തലയൻ-ചട്ടിപോലെ തലയുള്ളവൻ.

ചട്ടിപ്പണം-കലാൽ പണം ചാരായത്തിനുള്ള കരം.

ചട്ട്-൧. കാറം, കറവ്. ൨. ന്യൂനത. ൩. കോട്ടം. ൪. പുടവ്.

ചട്ടുകപ്രായം-സ്ഥിരമില്ലാത്ത അവസ്ഥ.

ചട്ടുകം-അടപ്പുള്ള വെക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ ഇളക്കുന്നതിനു മരമോ ഇരിമ്പോ കൊണ്ടുള്ള ഒരു സാധനം.

ചട്ടുകാൽ-മുടന്തുകാൽ.

ചട്ടുകാലൻ-മുടന്തൻ, കാലിൽ തൊണ്ടുള്ളവൻ.

ചട്ടുകാലി-മുടന്തുള്ളവൾ.

ചണ-വി. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

ചണം-ഒരു ചെടി, വക്ക്.

(വാതകഫങ്ങളെ നന്ന്. ഛർദ്ദിയെ ഉണ്ടാക്കും, തൊലി ചരടിനു കൊള്ളാം. വളരെ ബലമുള്ളതാണ്. ശണം എന്നതാണ് ചണം എന്നായതു്.)

ചണക-൧ ചെറുചണം. ൨. ചെറുപയറ്.

ചണകൻ-ചാണക്യന്റെ അച്ഛൻ.

ചണ(ക)ം-കടല. ചണം പയറ എന്നും കാണുന്നു. സുഖത്തെ ദാനം ചെയ്യുന്നതു എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-ഹരിമന്ഥകം.

ചണകാമ്ലം-ചണപ്പുളി.

ചണനാരു, ചണനൂൽ-ചണം ചതച്ചുണ്ടാക്കുന്ന നാര്.

ചണവിത്തു-ഒരു ശിംബിധാന്യം. പര്യായങ്ങൾ-മാതുലാനി, ശണം.

(ഈ പര്യായങ്ങൾ ൨-ം 'ചെറുചണ നെല്ലിനും' പറയാറുണ്ടു കാണുക)

ചണംപുല്ല്-ഒരുവക പുല്ല്.

[പശുക്കൾക്കു പാൽ വർദ്ധനവിനു നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-'ചണിക']

ചണംപുളി-കടലയുടെ തണ്ടു മുതലായവ മൂട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരുതരം ക്ഷാരം.

[അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. അജീർണ്ണം, ശൂലം, മലമൂത്രങ്ങളുടെ തടവ് ഇവക്കു നന്ന്. ചെറിയ വരട്ടും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ചണകാമ്ലം]

ചണായ-ഒരുവക പായ.

ചണ്ട-ചണ്ടി, കലാൽ [ശണ്ഠ ആണ് ചണ്ടയായത്.]

ചണ്ടു-വാദ്യങ്ങളുടെ പേര്.

ചണ്ടാർ-ത്രേതക്കാർ.

ചണ്ടി-൧ ദുർബ്ബുദ്ധി.

'ശണ്ഠകളില്ലാ ശഠതകളില്ലാ
ചണ്ടികളാകിയമാനുഷരില്ല'
(ഘോഷയാത്ര തുള്ളൽ)

൨ വിലക്ഷണം. ൩. പായൽ. ൪. വയസ്സായാൽ, പതിത ൫ കരിമ്പിൻചൂട്ട്.

ചണ്ടിത്തം, ചണ്ടിതരം, ചണ്ടിത്തരം-൧. വിലക്ഷണം. ൨. വേണ്ടാതനം ൩. വൃത്തികേട് ൪. അധികപ്രസംഗം.

ചണ്ടിപ്പയറു-ശാകവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്ന ഫലശാകം, ഭോജ്യവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്ന ശിംബിധാന്യം എന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്.

(പിത്തം, സന്താപം, അരുചി ഇവക്ക നന്ന്. ഗുണം ഉഴുന്നിനോടൊക്കും. കായ് ആകൃതികൊണ്ട് നായ്ക്കുരുണയുടെ കായ്പോലെയിരിക്കും. നിറം കറുപ്പാണ്, സംസ്കൃതത്തിൽ-ദധിപുഷ്പി.)

ചണ്ഡ-വി. വളരെ കോപമുള്ള, ക്രൂരതയുള്ള.

ചണ്ഡകൌശികൻ-ഒരു മുനി.

ചണ്ഡത-അതികോപം.

ചണ്ഡദീധിതി-സൂര്യൻ. ചണ്ഡങ്ങളായ (ഉഗ്രങ്ങളായ) ദീധിതികൾ (കിരണങ്ങളോടു) കൂടിയവൻ

ചണ്ഡൻ-അതികോപശീലൻ. മറെറാരു പര്യായം-അത്യന്തകോപനൻ.

ചണ്ഡപ്പായിൽ- വെള്ളത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ചെടി.

ചണ്ഡാ-൧ കാട്ടുകാച്ചാലം. തീക്ഷ്ണസ്വഭാവമുള്ളതെന്നർത്ഥം. നറുംചണ്ണ, ചണ്ണക്കിഴങ്ങ്. ൨ ഒരു ചുള്ള്. ൩. കാട്ടുകിഴങ്ങ് ൪. ദുർഗ്ഗാഭഗവതി. ൫. വലിയ മരം. ൬. ചെങ്കുറുക. ൭ ശംഖപുഷ്പി. ൮ ഐച്ചെവി. ൯ നായ്ക്കൊരണ. ൰. ഐവിരലിക്കോവ. ൧൧. കോപം ൧൨. വരസ്ത്രീ.

ചണ്ഡം-൧. കൊല്ലുളി. ൨. അടവിക്കച്ചോലം, ൩ ചരളം. ൪. ചെമന്ന അരളി. ൫. ഉഗ്രം

ചണ്ഡമുണ്ഡാ-ദുർഗ്ഗ.

ചണ്ഡരശ്മി-൧. കഠിനരശ്മി. ൨. പ്രളയകാലസൂര്യൻ.

ചണ്ഡാതകം-പട്ടട, വരസ്ത്രീകൾ തുടയുടെ മദ്ധ്യംവരെ ഉടുക്കുന്ന വസ്ത്രം. മറെറാരു പര്യായം-അർദ്ധോരുകം.

['ചണ്ഡാ' എന്നതിനു 'കോപനാ' എന്നർത്ഥമാണെങ്കിലും ഇവിടെ വരസ്ത്രീ എന്നു താൽപര്യം.]

ചണ്ഡാതം-൧. കണവീരം. ക്രൂരമായി പരക്കുന്ന ഗന്ധമുള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൨ ചെമന്ന അരളി.

ചണ്ഡാലൻ, ചാണ്ഡാലൻ - പറയൻ, ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയിൽ ശൂദ്രനുണ്ടായവൻ. കോപിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. നീചൻ, അധമൻ.

(ഇവന്റെ വാസം ശ്മശാനത്തിങ്കലാണ്. നിന്ദ്യമാംസമാണ് ഭക്ഷണം. ഉടുക്കുന്നതു ശവത്തിന്മേൽ നിന്നെടുത്ത വസ്ത്രമാകുന്നു. കിരാതാദികളായ മ്ലേച്ഛജാതികൾ ചണ്ഡാലന്റെ വകഭേദങ്ങളാകുന്നു)

ചണ്ഡാലവല്ലകി- കിന്നരി, ഒരുവക വാദ്യം, ചണ്ഡാലന്റെ വീണ.

ചണ്ഡാലവീണ-ചണ്ഡാലന്റെ വീണ. പര്യായങ്ങൾ-ചണ്ഡാലിക, കണ്ഡോലവീണ, ചണ്ഡാലവല്ലകി, കിന്നരി എന്നും പേരുണ്ട്.

ചണ്ഡാലി-പറച്ചി.

ചണ്ഡാലികാ-൧. കിന്നരി. ചണ്ഡാലന്റെ വീണ. ൨ പറച്ചി ൩ ദുർഗ്ഗാ. ൪. ഐവിരലിക്കോവ.

ചണ്ഡാംശു-൧. ആദിത്യൻ. ക്രൂരങ്ങളായ രശ്മികൾ ഉള്ളവൻ എന്നർത്ഥം ൨. എരിക്ക്

ചണ്ഡി-അതികോപമുള്ളവൾ

ചണ്ഡി, ചണ്ഡിക-പ്ര. ദുർഗ്ഗ. വ. കംമി. ന. പാർവ്വതി. ചണ്ഡൻ എന്ന അസുരനെ കൊന്നവൾ, കോപിക്കുന്നവൾ, ദുഷ്ടന്മാരുടെ നേർക്ക് കോപമുള്ളവൾ ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാർത്ഥം.

ചണ്ഡിലം-ക്ഷീര.

ചണ്ഡീഗോമയം-പഞ്ചമച്ചാണകം.

ചണ്ഡീദാസൻ-ഒരു സംസ്കൃത കവി, സാഹിത്യദർപ്പണകർത്താവായ വിശ്വനാഥകവിയുടെ മുത്തപ്പന്റെ സഹോദരപുത്രനാണ്. കാവ്യപ്രകാശടീക ഉണ്ടാക്കി

ചണ്ഡീപാഠ-ദേവീമാഹാത്മ്യം.

ചണ്ഡീമാഹാത്മ്യം-ദേവീമാഹാത്മ്യ

[ദുർഗ്ഗ അസുരന്മാരെ ജയിച്ചതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു കാവ്യം. മാർക്കണ്ഡേയ പുരാണത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം. 'ചണ്ഡീപാഠ' എന്നും പറയും.]

ചണ്ഡീശൻ-ശിവൻ.

ചണ്ണ-ഒരു ചെടി, ചണ്ണക്കൂവ. പര്യായങ്ങൾ-ശംഖിനി, ചോരപുഷ്പി, കേശിനി

ചണ്ണക്കൂവ-ഒരു ചെടി.

ചണ്ണമുള്ളങ്കി. ശാകവർഗ്ഗത്തിൽ ചേർന്ന മൂലശാകം.

[മുള്ളങ്കിയിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമേ ഇതിനുള്ളൂ. വാതം, കഫം, ഗുന്മം ഇവ നന്ന്, ഇതു മുള്ളിയുടെ ആകൃതിയിൽ വലുതായിട്ടുള്ള ഒരുതരമാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഗൃഞ്ജനം.]

ചണ്ണുക-അധികം ആഗ്രഹത്തോടെ ഭക്ഷിക്കുക.

ചത-പ്ര. മർമ്മം. വ. ഇടി. ന. മാംസം.

ചതകുപ്പ-ഒരു ഔഷധം.

ചതക്കത്തി-വെററിലപാക്ക ചതെക്കുന്ന ഒരായുധം.

ചതയ്ക്കുക-തല്ലുക, തല്ലിപ്പരത്തുക, മർദ്ദിക്കുക.

ചതച്ചിൽ, ചതപ്പ്-ചതവ്.

ചതയം-ഇരുപത്തിനാലാം നക്ഷത്രം.

('ശതഭിഷക്' എന്നതാണ് 'ചതയം' എന്നായതു്.)

ചതയുക-ഇടിക്കുമ്പോൾ പരക്കുക.

ചതവു-ഇടിക്കുമ്പോൾ പരക്കുന്ന സ്ഥിതി.

ചതസ്രം-നാല്.

ചതി, ചതിവു-വഞ്ചന, കപടം.

[ചതി-പീനൽ കോർട്ടിൻപ്രകാരം ഒരു കുറ്റമാകുന്നു. തി. ശി. നി. വകുപ്പ് ൪൧൭-വാറണ്ടുകൂടാതെ പിടിച്ചുകൂടാ. ആദ്യംതന്നെ വാറണ്ടയക്കാം. ജാമ്യമെടുക്കാം. രാജിയായിക്കൂടാ. ഒരുകൊല്ലത്തെ രണ്ടിലേതുവിധമെങ്കിലുമായ തടവോ പിഴയോ രണ്ടുംകൂടിയോ വിധിക്കാം, ഒന്നാംക്ലാസ്സ് മജിസ്ത്രേട്ടിനോ രണ്ടാംക്ലാസ്സ് മജിസ്ത്രേട്ടിനോ വിസ്തരിക്കാം]

ചതിക്കുക-വഞ്ചിക്കുക

ചതിക്കുഴി-ആനയെ പിടിക്കുന്ന കൂപം.

ചതിമരണം-പെട്ടെന്നുള്ള മരണം.

ചതിയ-വി. വിശ്വാസഹാനിയുള്ള.

ചതിവൻ-വഞ്ചകൻ, ധൂർത്തൻ.

ചതിവ്-വഞ്ചന.

ചതുക്കു്, ചതുപ്പ്-പ്ര. ചതവ്. വ. മുടക്ക്. ന. മടിവ്. ൮. കാട്ടുമൃഗസഞ്ചാരം വന്നും ആരോഗ്യങ്ങളിൽ പണി ചെയ്യാനുള്ള മടിവും പരപ്പും ൭. താഴ്ന്ന നിലം.

ചതുക്കുക-പ്ര. ചതയ്ക്കുക. വ. ഉടയ്ക്കുക. ന. മടിവുണ്ടാക്കുക.

ചതുർ-വി നാലു(ചതുർ, ചത്വാ, ചതസ്.)

ചതുര-വി. സാമർത്ഥ്യമുള്ള, മടികൂടാതെ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന.

ചതുരക്കള്ളി-ഒരു പച്ചമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ സീഹുണ്ഡം, വജ്രദ്രു, സ്നുക്, സ്നുഹി, ഗുഡാ, സമന്തദുഗ്ദ്ധാ.

(കുഷ്ഠം, വാതം, കഫം, മഹോദരം, ശൂലം, വിഷം, അൎശസ്സ്, ഗുന്മൻ, ദുഷ്ടവ്രണം, വീക്കം, അശ്മരി മുതലായവയെ ശമിപ്പിക്കും. ഇതു അത്യുഷ്ണവും ഉപവിഷവുമാണ്. ഇതിനെ പഞ്ചഗവ്യത്തിൽ ശുദ്ധിചെയ്യുക. ഇതിന്റെ പാല് തീപോലെ പൊള്ളിക്കുന്ന ഗുണമുള്ളതാകുന്നു. മുള്ളുള്ളതാണ്. ഇതിന്റെ പാലിന്റെ വിഷവികാരത്തിൽ കോൽപ്പുളിയില തണുത്ത വെള്ളത്തിൽ അരച്ചു ലേപനം ചെയ്യുന്നതും തണുത്ത ജലം പാനം ചെയ്യുന്നതും നന്ന്. തമിഴിൽ ചതുരക്കള്ളി. ഇംഗ്ലീഷിൽ Milk hedge plant, Prickly pear മിൽക്ക് ഹെഡ്ജ്പ്ലാന്റ, പ്രിക്ലിപീയർ. വൈരക്കള്ളി എന്നും പേർ കാണുന്നു)

ചതുരംഗക്കരു—ചതുരംഗം കളിക്കുന്ന ചൂതു

ചതുരംഗഖണ്ഡം-ചതുരംഗം കളിക്കുന്ന വര.

ചതുരംഗപ്പട-ആന കുതിര തേർ കാലാൾ ഇവ നാലുംകൂടിയുള്ള സൈന്യം.

ചതുരംഗപ്പടം-ചതുരംഗഖണ്ഡം വരച്ച കടലാസ്.

ചതുരംഗപ്പലക-ചതുരംഗഖണ്ഡം വരച്ച പലക.

ചതുരംഗപ്പോര്-ചതുരംഗക്കളി.

ചതുരംഗബലം-ചതുരംഗപ്പട.

ചതുരംഗം-പ്ര യുദ്ധത്തിനുള്ള നാലവയവം, ആന തേർ കുതിര കാലാൾ. വ. ഒരു കളി.

[ചതുരംഗം രണ്ടുപേർ തങ്ങളിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു കളിയാകുന്നു. സമബലവാന്മാരായ രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ തങ്ങളിൽ ധൎമ്മയുദ്ധം ചെയ്യുന്ന എന്നാണ് ഈ കളിയുടെ ഭാവന].

ചതുരംഗംപൊരുതുക-ചതുരംഗം കളിക്കുക.

ചതുരംഗസേന-ആനയും കുതിരയും തേരും കാലാളും കൂടിയ ഒരു സൈന്യം.

ചതുരംഗി-വി. ആന മുതലായ നാലംഗമുള്ള. (ഗീ, ഗിണീ, ഗി)

ചതുരംഗിണി-നാലംഗപ്പട.

ചതുരംഗുലം-പ്ര. നാലുവിരൽ നീളം. വ. കൊന്നവൃക്ഷം. ഒരേകമ്പിനും നന്നാലംഗുലം അകലമുള്ളതു എന്നൎത്ഥം

ചതുരത-സാമൎത്ഥ്യം.

ചതുരന്തം, ചതുരന്തയാനം-പല്ലക്ക്.

ചതുരബ്ദ-നാലുവയസ്സ ചെന്ന പശു.

ചതുരാ-വി. നീളവും വീതിയും ഒരുപോലെയുള്ള, നാലുവശവും ഒരുപോലെയുള്ള.

ചതുരം-പ്ര. വട്ടത്തലയിണ. വ. ആനാലയം, ന. സാമൎത്ഥ്യം. ദ്ര. കാക്ക.

ചതുരശ്രം-പ്ര. നാലുകോണുള്ള. വ. ലഗ്നത്തിൽനിന്നും നാലാംരാശിക്കും അഷ്ടമരാശിക്കുമുള്ള പേർ.

ചതുരാനനൻ-പ്ര. ബ്രഹ്മാവ്. നാന്മുഖൻ എന്നൎത്ഥം. (ചതുർ=നാലു ആനനം=മുഖം. നാലു മുഖങ്ങളുള്ളവൻ) വ. ചാതുൎയ്യമുള്ള മുഖമുള്ളവൻ.

ചതുരായം-ചതി.

ചതുരാശ്രമം-ബ്രഹ്മചാരി, ഗൃഹസ്ഥൻ, വാനപ്രസ്ഥൻ, ഭിക്ഷു ഇവരുടെ ആശ്രമം നാലും.

ചതുരുപായം- സാമം ദാനം ഭേദം ദണ്ഡം ഇവ നാലിനും കൂടിയ പേർ.

ചതുൎഗ്ഗതി-ആമ.

ചതുൎഗ്ഗുണം-നാലിനെ നാലിൽ പെരുക്കിയതു.

ചതുൎജ്ജാതം-ഏലം ഏലവങ്ങം പച്ചില നാകപ്പൂവ് ഇവ നാലും.

ചതുൎത്ഥ-വി. നാലാമത്തെ

ചതുൎത്ഥദശാ-ഒരു രോഗം. (മൃത്യുവിന്റെ നാലാമത്തെ ദശാവസ്ഥ)

ചതുൎത്ഥി-൧. നാലാമത്തെ പക്കം. ൨. നാലാമത്തെ വിഭക്തി. (ഉദ്ദേശിക)

ചതുൎദ്ദന്തം-ഇന്ദ്രന്റെ ആന.

ചതുൎദ്ദലം-നീരാരൽ.

ചതുൎദ്ദശ-വി. പതിനാല്.

ചതുൎദ്ദശമനുക്കൾ-പതിനാലുമനുക്കൾ.

൧. ഉത്തമൻ. ൨. താപസൻ. ൩. സൂൎയ്യൻ. ൪. സ്വായംഭുവൻ. ൫. സ്വാരോചിഷൻ. ൬. രൈവതൻ. ൭. ചാക്ഷുഷൻ. ൮. ഭൗച്യൻ. ൯. രൗച്യൻ. ൰. വൈവസ്വതൻ. ൰൧. ബ്രഹ്മാ. ൰൨. ദക്ഷൻ. ൰൩. ധൎമ്മൻ. ൰൪. രുദ്രൻ.

ചതുൎദ്ദശരത്നങ്ങൾ-പതിനാലു രത്നങ്ങൾ (സമുദ്രമഥനത്തിൽ കിട്ടിയവ)

[൧. ലക്ഷ്മി. ൨. കൌസ്തുഭം ൩. പാരിജാതം. ൪. സുര. ൫. ധന്വന്തരി. ൬. ചന്ദ്രൻ. ൭. കാമധേനു. ൮. ഐരാവതം. ൯. രംഭാദികൾ. ൰. ഉച്ചൈശ്രവസ്സ്. ൰൧. വിഷം. ൰൨. ശാൎങ്ഗം. ൰൩. ശംഖം. ൰൪. അമൃതം.]

'ലക്ഷ്മീഃ കൌസ്തുഭപാരിജാതകസുരാ-
ധന്വന്തരിശ്ചന്ദ്രമാഃ
ഗാവഃ കാമദുഘാഃ സുരേശ്വരഗജോ
രംഭാദിദേവാംഗനാഃ
അശ്വഃ സപ്തമുഖോ വിഷം ഹരിധനുഃ
ശംഖോമൃതം ചാംബുധേ
രത്നാനീഹ ചതുൎദ്ദശപ്രതിദിനം
കുൎയ്യുഃ സദാ മംഗളം.'

ചതുൎദ്ദശലോകങ്ങൾ-പതിനാലു ലോകങ്ങൾ.

[അതലം, വിതലം, നിതലം, സുതലം, തലാതലം, മഹാതലം, രസാതലം. ഭൂലോകം, ഭുവർലോകം, സ്വർലോകം, മഹർലോകം, ജനലോകം, തപോലോകം, സത്യലോകം ഇങ്ങിനെ ൰൪. ആദ്യത്തെ ൭-ം താഴെ, മറ്റവ മുകളിൽ]

ചതുൎദ്ദശലോകസാക്ഷികൾ-സൎവ്വസാക്ഷികൾ.

[ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ, അഗ്നി, ജലം, ഹൃദയം, കാലൻ, പകൽ, രാത്രി, രണ്ടു സന്ധ്യകൾ, ധൎമ്മം, വായു, ആകാശം, മഹി.

ചതുൎദ്ദശവിദ്യകൾ-പതിനാലുവിദ്യകൾ

അംഗങ്ങൾ ൬. വേദങ്ങൾ ൪. മീമാംസ, ന്യായശാസ്ത്രം, പുരാണം, ധൎമ്മശാസ്ത്രം ആക ൰൪.

'ഷഡംഗമിശ്രിതാവേദാ
ധൎമ്മശാസ്ത്രംപുരാണകം
മീമാംസാതൎക്കമപി ച
ഏതാ വിദ്യാശ്ചതുൎദ്ദശ'

ചതുൎദ്ദശാൎത്ഥബോധനങ്ങൾ-൰൪ അൎത്ഥബോധനങ്ങൾ.

[സംയോഗം, വിപ്രയോഗം, സാഹചൎയ്യം, വിരോധിതാ, അൎത്ഥം, പ്രകരണം, ലിംഗം, ശബ്ദാന്തരസമാഗമം, സാമൎത്ഥ്യം, ഔചിതി, ദേശം കാലം, വ്യക്തി, സ്വരാദി.]

ചതുൎദ്ദശി-പതിനാലാമത്തെ പക്കം.

ചതുൎവ്വൎഗ്ഗം-ധൎമ്മം, അൎത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം ഇവ നാലിനുംകൂടിയുള്ള പേർ. ഇതിൽ നാലും ശ്രേഷ്ഠമാകുന്നു എന്ന ശബ്ദാൎത്ഥം.

[ഇവയിൽ ഒന്നിന്ന അധികം ബലവും മറ്റതിന്ന ബലക്ഷയവും ഉണ്ടായിരിക്കാതെ ഒരേ നിലയിൽ പാലിക്കണം.]

ചതുൎഭുജൻ-വിഷ്ണു. നാലുകൈകളുള്ളവൻ എന്നൎത്ഥം.

ചതുൎമ്മാസ്യം-നാലുമാസത്തെ സന്യാസവൃത്തി.

[കർക്കടകമാസത്തിൽ വെളുത്തപക്ഷത്തിൽ ഏകാദശി തുടങ്ങി തുലാം വെളുത്തപക്ഷം ദ്വാദശിവരെ ഇതു സന്യാസികൾക്ക് അനുഷ്ഠേയമായുള്ള വ്രതമാണ്.]

ചതുർമ്മുഖൻ-ബ്രഹ്മാവ്.

ചതുർയ്യുഗം-കൃതയുഗം, ത്രേതായുഗം, ദ്വാപരയുഗം, കലിയുഗം ഇവ നാലും. (കാലപരിമാണവിജ്ഞാനം, കല്പം ഇവ നോക്കുക.)

ചതുർവ്വർഗ്ഗം-ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം ഇവ നാലിനും കൂടിയുള്ള പേർ. (ധർമ്മം=യാഗാദി. കാമം=യഥാവിധി, സ്ത്രീസേവ. അർത്ഥം=ധനം. മോക്ഷം=മുക്തി.) മോക്ഷത്തോടുകൂടിയ ധർമ്മകാമാർത്ഥങ്ങളുടെ- ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളുടെ പേർ. മോക്ഷം=സംസാരബന്ധത്തിൽ നിന്നുള്ള മോചനം. ചതുർവ്വർഗ്ഗത്തിന്ന നാലിന്റെ സമൂഹം എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം.

ചതുർവ്വർണ്ണം - ബ്രാഹ്മണൻ ക്ഷത്രിയൻ വൈശ്യൻ ശൂദ്രൻ ഈ നാലുജാതിക്കും കൂടിയുള്ള പേർ.

ചതുർവ്വിധം-വി. നാലുപ്രകാരമുള്ള.

ചതുർവ്വിംശത്ത്-ഇരുപത്തിനാല്.

ചതുർവ്വേദം-ഋക്, യജുസ്സ്, സാമം, അഥർവ്വണം ഈ നാലു വേദങ്ങൾക്കും കൂടെയുള്ള പേർ.

ചതുശ്ശതം-വി. നാനൂറ്.

ചതുശ്ശാലം-നാലുകെട്ടുള്ള ഭവനം.

ചതുഷ്കം, ചതുഷ്ടയം-വി. നാലായുള്ള.

ചതുഷ്കോണം-നാലുകോണ്.

ചതുഷ്ടയം-പ്ര. നാലിരട്ടി, നാലുകൂടിയ. ഉ. ചതുരം. ന. വൃത്തത്തിന്റെ നടുവ് ൾ. ൧-൪-൭-൧൦ ഈ രാശികൾ.

ചതുഷ്ടോമം-അശ്വമേധത്തിന്റെ മുമ്പിലെ ദിവസം.

ചതുഷ്പത്ത്-ഒരു വിഷരോഗം. [പുലി മുതലായ നാല്ക്കാലികളുടെയും മനുഷ്യൻ മുതലായ ദ്വിപാത്തുകളുടെയും നഖമോ പല്ലോ ഏററു വിഷപ്പെട്ടാൽ ആ സ്ഥലത്തു പഴുപ്പും ചൂടും ഉണ്ടായി ചലമൊലിക്കും, ജ്വരവും കാണും.]

ചതുഷ്പഥം-പ്ര. നാല്ക്കാലിമൃഗം ഉ. ശ്ലോകം. ന. നാൽക്കൂട്ടപ്പെരുവഴി, നാലുവഴി കൂടിയത് എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-ശൃംഗാടകം.

ചതുഷ്പദി-ശ്ലോകം.

ചതുഷ്പാടി-നദി.

ചതുഷ്പാത്ത്-നാല്ക്കാലിമൃഗം.

ചതുഷ്ഷഷ്ടി-അറുപത്തുനാല്.

ചതുഷ്ഷഷ്ടികലാ-അറുപത്തുനാലു കലാവിദ്യകൾ.

ചതുസ്തനാ-പശു.

ചതുസ്സമം-പ്ര. നാലു ചതുരം. ഉ. ചന്ദനം മുതലായവകൊണ്ടുള്ള കുറിക്കൂട്ട്.

ചതുസ്സരിൽപതി-സമുദ്രം.

ചതുർഹായണി-നാലുവയസ്സുചെന്നപശു.

ചത്വരം-പ്ര. (നട) മുററം. ഋഷികൾ ഇവിടെ വന്നുനിന്നു യാചിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ഉ. മെഴുകിയതിലും. അഗ്നിഹോത്രം വെക്കുന്നതിനു സംസ്കരിച്ചുണ്ടാക്കിയ സ്ഥലം. ഇതിൽ യാഗഫലത്തെ യാചിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. (ചത്വരങ്ങൾ - നാലോ അതിലധികമോ പാതകൾ വന്നു കൂടുന്നേടങ്ങൾ)

ചത്വാരിംശത്ത്, ചത്വാരിംശം-നാല്പത്.

ചദിരം-പ്ര. ആന. ഉ. പാമ്പ് ന. കർപ്പൂരം.

ചന-അ. പ്ര. ഇതു കിം ശബ്ദത്തിന്റെ മുകളിൽ ചേരുമ്പോൾ ഒരുത്തൻ ഒരുത്തി ഒരിക്കൽ ഇങ്ങിനെ അർത്ഥം വരും. ഉ. തികയാത്ത, കുറച്ച്.

ചന-പ്ര കന്നുകാലികളുടെ ഗാർഭൽപ്പാദനം. വ. പഴക്കാറായ സമയം.

ചനകം-ചണകം, കടല, ചണം പയറ്.

ചനച്ചം-ശിഖരംപൊട്ടുന്നതിന്റെ പേർ

ചനച്ച്-പ്ര. പഴക്കാറാകുക. വ. ശിഖരം പൊട്ടുക.

ചനചന അ ചാറലുള്ളതായി.

ചന്ത-പ്ര കച്ചവടസ്ഥലം. വ. വില്ക്കുന്നതിനും കൊള്ളുന്നതിനും ജനങ്ങൾ കൂടുന്ന ദിവസം.

ചന്തക്കാരൻ-പ്ര. അഴകുള്ളവൻ. വ. ചന്തയിലിരുന്നു കച്ചവടം ചെയ്യുന്നവൻ

ചന്തനഗരം-കച്ചവടത്തെരുവ്.

ചന്തം-ഭംഗി, അഴക്.

ചന്തമരം, ചന്തമരി-പൂവരശു

ചന്തി-പ്ര ആസനം വ. പിൻപുറം, പൃഷ്ഠം [സന്ധി എന്നതാണ് ചന്തി ആയത്]

ചന്ത്-സന്ധി, ഏപ്പ്.

ചന്ത്രക്കാരൻ-മുതൽ പിടിച്ചു ചെലവിടുന്ന ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ.

ചന്ത്രപ്പുര-ചന്ത്രക്കാരൻ ഇരുന്നു പണം പിരിച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥലം.

ചന്ത്രം-ചന്ത്രക്കാരന്റെ വേല.

ചന്ദൻ-ചന്ദ്രൻ.

'ഹിമാംശുശ്ചന്ദ്രമാശ്ചന്ദ്രഃ
ശശീചന്ദ്രോഹിമദ്യുതിഃ'
(ശബ്ദരത്നാവം)

ചന്ദനക്കുറട്-ചന്ദനമുട്ടി.

ചന്ദനക്കൂട്ട്-കറിക്കൂട്ടു, അംഗഗന്ധം.

ചന്ദനഗോപി-നമഗിണ്ട്.

ചന്ദനതൈലം-ചന്ദനത്തിന്റെ എണ്ണ

ചന്ദനപ്പൂടിയിട്ടിരിക്ക-ചമ്മണംകെട്ടിയിരിക്ക.

ചന്ദനം-ഒരു സുഗന്ധവൃക്ഷം. മററ പര്യായങ്ങൾ-ഗന്ധസാരം, മലയജം (മലയം), ഭദ്രശ്രീ. ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

(ചന്ദനം കഫം, കൃമി, പിത്തം, രക്തദോഷം, ശ്രമം, മെലിവ്, മൂലരോഗം, മൂർഛാ, മദം, കണ്ണീർദാഹം, വിഷം, വിസപ്പം, ചുട്ടനീറൽ, ഛർദ്ദി ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ആലേപനങ്ങളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠം എന്നു സംഗ്രഹം. അരച്ചുതേച്ചാൽ നിറം വരുത്തും. തമിഴിൽ-ചന്ദനം. ഇംഗ്ലീഷിൽ-Sandal wood.)

ചന്ദനമുട്ടി, ചന്ദനമുട്ടി-പിടിച്ചരയ്ക്കുവാൻ കൈയിലെടുക്കുന്ന ചന്ദനത്തടിക്കഷണം.

ചന്ദനാ നമനീണ്ട്.

ചന്ദനാചലം-മലയപർവതം.

ചന്ദനാദ്രി മലയപർവതം.

ചന്ദനാലയം-മലയപർവതം ചന്ദനവൃക്ഷങ്ങൾക്കിരിപ്പിടം എന്നർത്ഥം.

ചന്ദനീയാ-ഗോരോചന

ചന്ദിരൻ-ചന്ദ്രൻ

'ചന്ദിരചെഞ്ചന്ദ്രഹസ്സനെ'-കേരളോത്സവം)

ചന്ദിരം-പ്ര. ആന വ. കർപ്പൂരം.

ചന്ദ്രകല-ചന്ദ്രന്റെ പതിനാറിൽ ഒരംശം. (മലയാളത്തിൽ 'ചന്ദ്രക്കല' എന്ന പ്രയോഗമാണ് അധികം.)

ചന്ദ്രകലിക-ചന്ദ്രക്കല

ചന്ദ്രകം-പ്ര പീലിക്കണ്ണ്. ചന്ദ്രനെപ്പോലെയുള്ളത് എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-മേചകം. വ. പൊൻവണ്ട്. ന. വിരൽ, നഖം. ൪ വെളുത്തുള്ളി.

ചന്ദ്രകാന്തൻ-മയിൽ.

ചന്ദ്ര -ചന്ദ്രശേഖരൻ.

ചന്ദ്രകാന്തം-പ്ര ഒരു രത്നം. ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ല്-ചന്ദ്രരശ്മികളേററാൽ ഉരുകി ഒലിക്കുന്നതു. ചന്ദ്രമണി എന്നും പറയും. വ. വെൺചന്ദനം. ന. വെളുത്ത ആമ്പൽ.

(പിത്തം, വിഷം നേത്രരോഗം, രക്തദോഷം, സർവ്വാംഗസന്താപം ഇവകളെ നന്ന്. ശിവപ്രീതികരമാണ്. ധരിച്ചാൽ അലക്ഷ്മിയെ കളയും. വെളുത്തതും മിനുത്തതും ചന്ദ്രരശ്മി തട്ടിയാൽ ജലമൊഴുകുന്നതുമായ ചന്ദ്രകാന്തം നന്ന്. തമിഴിൽ-ചന്തിരകാന്തം. ഇംഗ്ലീഷിൽ- Moon-stone, Moongem. മൂൺസ്റ്റോൺ, മൂൺജെം)

ചന്ദ്രകാവി-ചെമന്ന ഉറുമാൽ

ചന്ദ്രകി-മയിൽ.

ചന്ദ്രകിരണം-നിലാവ്.

ചന്ദ്രകേതു-൧. ലക്ഷ്മണന്റെ പുത്രൻ ൨. ചകോരദേശത്തിലെ ഒരു രാജാവ്.

ചന്ദ്രകല- ചന്ദ്രന്റെ പതിനാറിൽ ഒരംശം.

ചന്ദ്രകലാധരൻ-ശിവൻ.

ചന്ദ്രഗുപ്തൻ- മൌര്യവംശത്തെ സ്ഥാപിച്ചവൻ.

[മഗധാദേശത്തിൽ വാണു. മുദ്രാരാക്ഷസം' നാടകത്തിലെ നായകനാകുന്നു ഈ രാജാവിന്റെ പേർ അലക്സാണ്ടരുടെ ചരിത്രത്തിൽ 'സന്ദ്രകൊട്ടസ്സ്' എന്നു കാണുന്നു. അലക്സാണ്ടർ ഇൻഡ്യയെ ആക്രമിച്ച മക്കദോന്യരാജാവാണ്. ഇൻഡ്യാചരിത്രസംബന്ധമായ ചില സംഭവങ്ങളുടെ കാലം നിശ്ചയിക്കുന്നതിൽ ചന്ദ്രഗുപ്തനു പ്രാധാന്യമുണ്ട്. നന്ദവംശത്തിലെ ഒരു രാജാവിനു 'മുര എന്ന ഒരു ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ ജാതനായ പുത്രൻ [ബി സി. ൩൨൧-൨൯൬] മഗധയിലെ രാജാവായ ചന്ദ്രഗുപ്തൻ മരിച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ ൨൨൦൦-ൽ ചില്വാനം കൊല്ലമായിട്ടുണ്ട്]

ചന്ദ്രഗോളിക-നിലാവ്.

ചന്ദ്രഗ്രഹണം-ചന്ദ്രനുണ്ടാകുന്ന ഒരു മറവ്. (ഗ്രഹണം എന്നതു നോക്കുക)

ചന്ദ്രചഞ്ചലാ-തിങ്കാമീൻ.

ചന്ദ്രചൂഡൻ-ശിവൻ.

ചന്ദ്രോപലം-ചന്ദ്രകാന്തം.

ചന്ദ്രത്താപ്പു- ഒരുവക പുഷ്പം.

ചന്ദ്രദത്തൻ-ഒരു കവി

ചന്ദ്രദാരങ്ങൾ-ദക്ഷന്റെ പുത്രിമാരായ ൨൭-നക്ഷത്രങ്ങൾ ഇവരെ ചന്ദ്രൻ വേട്ടു

ചന്ദ്രദ്യുതി-ചന്ദനം.

ചന്ദ്രൻ-രാത്രി വെളിച്ചം തരുന്ന ദേവൻ, അമ്പിളിയമ്മാമൻ. സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. പര്യായങ്ങൾ-ഹിമാംശു, ചന്ദ്രമസ്സ്. ഇന്ദു, കുമുദബാന്ധവൻ, വിധു, സുധാംശു, ശുഭ്രാംശു, ഓഷധീശൻ, നിശാപതി, അബ്ജൻ, ജൈവാതൃകൻ, സോമൻ, ഗ്ലൌവ്വ് മൃഗാങ്കൻ, കലാനിധി, ദ്വിജരാജൻ, ശശധരൻ, നക്ഷത്രേശൻ, ക്ഷപാകരൻ

(ചന്ദ്രൻ അനസൂയയിൽ അത്രിമഹർഷിക്കുണ്ടായവനാണ്. അത്രിഘോരമായ തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേ കണ്ണിൽ നിന്നുണ്ടായി എന്നു കാണുന്നു 'അസ്തൃത്രിനേത്രപ്രഭവഃ കലാത്മാ ശശീതി നക്ഷത്രഗണസ്യനാഥഃ' പാലാഴിമഥനത്തിൽ ഉദിച്ചവനാണെന്നും ധർമ്മന്റെ പുത്രനെന്നും സൂര്യന്റെ പുത്രനെന്നും കൂടെ കാണുന്നുണ്ട്. ചന്ദ്രന്റെ രഥത്തിനു മൂന്നു ചക്രവും അതു വലിക്കാൻ പത്തു വെള്ളക്കുതിരയുമുണ്ട്. ഒരിക്കൽ ശിവൻ തന്റെ ശൂലംകൊണ്ടു ചന്ദ്രന്റെ തലയെ രണ്ടായി മുറിച്ചു. ഇതിനു കാരണം ചന്ദ്രൻ ബൃഹസ്പതിയുടെ ഭാര്യയായ താരയെ മോഷ്ടിച്ചതാണ് ചന്ദ്രൻ ദക്ഷന്റെ ൨൭-പുത്രിമാരെ (നക്ഷത്രങ്ങളെ) വേട്ടു. ചന്ദ്രൻ രോഹിണിയോടുമാത്രം വളരെ സ്നേഹം കാണിച്ചു. ഇതിനാൽമറ്റുള്ളവർ ദക്ഷനോടു ആവലാതി

പറഞ്ഞു ദക്ഷൻ ഗുണദോഷിച്ചു. ഫലിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം ചന്ദ്രനെ ശപിച്ചു അതിനിമിത്തം ചന്ദ്രൻ മക്കളില്ലാതെ ക്ഷയരോഗിയായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം ഭാര്യമാർ വ്യസനിച്ചു മദ്ധ്യസ്ഥതചെയ്തു. ശാപം മുഴുവനും പിൻവലിക്കാൻ ദക്ഷന നിവൃത്തിയുണ്ടായില്ല. ചന്ദ്രന്റെ ക്ഷയത്തെ താൽക്കാലികമാക്കിച്ചെയ്തു ചന്ദ്രന്റെ വൃദ്ധിക്ഷയങ്ങൾക്കു ഇതാണ് കാരണമെന്നു പറയുന്നുണ്ട്]

ചന്ദ്രനാഗം—പ്ര. ഒരുവക കറുത്ത സർപ്പം വ. പെരുമ്പാമ്പിന്റെ തല. ന. രജ്ജു.

ചന്ദ്രനാമാ, ചന്ദ്രനാമകം—കർപ്പൂരം.

ചന്ദ്രബാല—ഏലം. ചന്ദ്രം=കർപ്പൂരം. ഗന്ധസാദൃശ്യംകൊണ്ടു 'ചന്ദ്രബാല' എന്നു പേർ സിദ്ധിച്ചു.

ചന്ദ്രബിംബം—ചന്ദ്രന്റെ പ്രതിമ.

ചന്ദ്രഭവനം—കർക്കടകം.

ചന്ദ്രഭാഗാ—ഒരു നദി.

(ചന്ദ്രഭാഗീ എന്നുമാവാം. അമൃതമയനായ ചന്ദ്രനെ പാനംചെയ്യാൻ വേണ്ടി ദേവകൾ പകുത്തു അനന്തരം അതിൽ നിന്നു ഏതാനും അമൃതത്തുള്ളികൾ വീണു അതു പ്രവഹിച്ചതാണ് ഈ നദി. ചന്ദ്രന്റെ ഭാഗത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതു. ചന്ദ്രഭാഗങ്ങൾ എന്നു പേരുള്ള രണ്ടു പർവ്വതങ്ങളുടെ നടുവിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചതു എന്നുമാവാം. ഇതു ഹിമവാനോടടുത്തുള്ള ചന്ദ്രഭാഗം എന്ന പർവ്വതത്തിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട് കാശ്മീരദേശത്തിൽ കൂടി ഒഴുകുന്നു)

ചന്ദ്ര—പ്ര. സ്വർണ്ണം. ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. വ. കർപ്പൂരം. ന. വെള്ളം. ഭ. കമ്പിപ്പാല. ഖ. വൈരം. ത്ര. ചന്ദ്രകാന്തം.

ചന്ദ്രമണ്ഡലം—ചന്ദ്രബിംബം.

[ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തിന്റെ വ്യാസം ൨൧൬൦ മൈൽസ്. ഭൂവ്യാസത്തിന്റെ നാലിൽ ഒന്ന്.)

ചന്ദ്രമണി—ചന്ദ്രകാന്തം.

ചന്ദ്രമസ്സ്—പ്ര. ചന്ദ്രൻ. കർപ്പൂരംപോലെയുള്ളവനെന്നർത്ഥം. വ. കർപ്പൂരം.

ചന്ദ്രമാസം, ചാന്ദ്രമാസം—ചന്ദ്രന്റെ ഗതിയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള മാസം.

ചന്ദ്രമൌലി—ശിവൻ.

ചന്ദ്രരശ്മി—നിലാവ്.

ചന്ദ്രരേഖ—പ്ര. ചന്ദ്രകല. വ. ഒരു മരം, കാർകോകിൽ.

ചന്ദ്രലോഹകം—വെള്ളി.

ചന്ദ്രവംശം—സോമവംശം.

[ഒരു രാജവംശം; ചന്ദ്രനിൽനിന്നുത്ഭവം. യാദവർ എന്നും പൌരവർ എന്നും രണ്ടായി പിരിച്ചിരിക്കുന്നു. കൃഷ്ണൻ യദുകുലത്തിൽ ഭവിച്ചു. പാണ്ഡവർ, കൌരവർ, ദുഷ്ഷന്തൻ മുതലായവർ പൌരവരാകുന്നു. ഈ വംശക്കാരുടെ പേർ വിഷ്ണുപുരാണംകൊണ്ടറിയാം]

ചന്ദ്രവല്ലരി—സോമലത.

ചന്ദ്രവിഹംഗമം—ചകോരം.

ചന്ദ്രശാല—പ്ര. നിലാമുറ്റം. വ. നിലാവ്. ന. മട്ടുപ്പാവ്.

ചന്ദ്രശില—ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ല്.

'ചന്ദ്രികയോടിട [illegible]ന
ചന്ദ്രശിലാമണി'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

ചന്ദ്രശേഖരൻ—പ്ര. ശിവൻ. ചന്ദ്രനെ ശിരസ്സിൽ അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. വ. ഒരു സംസ്കൃതകവി. പ്രസിദ്ധനായ വിശ്വനാഥകവിയുടെ പി

താവു. പുഷ്പമാല, ഭാഷാൎണ്ണവം എന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്.

ചന്ദ്രസംഭവാ-ചിററേലം.

ചന്ദ്രസംജ്ഞം-പച്ചക്കൎപ്പൂരം. ചന്ദ്രന്റെ പൎയ്യായങ്ങളാകുന്ന സംജ്ഞകൾ ഉള്ളതു് എന്നൎത്ഥം.

ചന്ദ്രഹാസൻ-ഒരു കേരളരാജാവു്.

[യാഗം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള കുതിരയും കൊണ്ടു കൃഷ്ണനും അൎജ്ജുനനും ചന്ദ്രഹാസന്റെ രാജ്യത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ വെച്ചു ചന്ദ്രഹാസൻ അവരുടെ ഒരു ഇഷ്ടനായിത്തീൎന്നു. അച്ഛന്റെ പേർ സുധാൎമ്മികൻ. ജനനത്തിലേ മാതാപിതാക്കന്മാർ മരിച്ചു. വലിയ ദാരിദ്ര്യത്തിൽ പെട്ടു ഒടുവിൽ രാജാവായി]

ചന്ദ്രഹാസം-പ്ര. വാൾ. ചന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭയുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. രാവണന്റെ വാൾ.

'ചന്ദ്രഹാസാസിമന്ത്രകേ ദശഗ്രീവ
കൃപാണേ ച കനീയസി ച ഗുൽഗുലൌ'
(വൈജയന്തി)

൩. വെള്ളി.

ചന്ദ്രാൎദ്ധപ്രഭം-വി. അൎദ്ധചന്ദ്രാകാരമായിരിക്കുന്ന.

'ചമച്ചു ചന്ദ്രാൎദ്ധപ്രഭമാകും വ്യൂഹം'
(ഭാരതം)

ചന്ദ്രാലോകം-ഒരു അലങ്കാരഗ്രന്ഥം.

ചന്ദ്രാംശു-പു. വിഷ്ണു. ൨. ചന്ദ്രരശ്മി.

ചന്ദ്രിക-സ്ത്രീ. നിലാവു്. ചന്ദ്രന്റെ പ്രകാശം, ചന്ദ്രനോടുകൂടിയതു, ചന്ദ്രനുണ്ടെന്നു അറിയിക്കുന്നതു് ഇങ്ങനെ ശബ്ദാൎത്ഥം. 'ചന്ദ്രിമാ' എന്നുമാവാം.

'ചന്ദ്രികാ ചന്ദ്രിമാ ചാപി'
(ശബ്ദാൎണ്ണവം)

ജലസമുദ്രപിണ്ഡമായിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രന്റെ മണ്ഡലത്തെ സൂൎയ്യരശ്മി സ്പൎശിക്കുമ്പോൾ ആ ഭാഗത്തുള്ള പ്രകാശം ച്ച അവിടെ നിന്നു മടങ്ങിയിട്ടുണ്ടാകുന്ന രശ്മികളത്രെ ചന്ദ്രിക.

൨. ഏലം. ൩. ചന്ദ്രഭാഗാനദി ൪. വെളുത്ത കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. ൫. തിങ്കൾമീൻ. ൬. കന്നഹോമി. ൭. കാൎക്കോകിൽ. ൮. ഉലുവാ. ൯. വെളുത്ത തൊട്ടാവാടി. ൧൦. വള്ളിമുല്ല.

ചന്ദ്രികാംകണം-നിലാവുമററം.

ചന്ദ്രിമാ-ചന്ദ്രിക.

ചന്ദ്രിലം-ചീര.

ചന്ദ്രോദയം-ചന്ദ്രൻ ഉദിക്കുക.

ചന്ദ്രോപലം-ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ലു്.

ചന്ദ്രോത്സവകാലം—ശരൽക്കാലത്തിലെ ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ ഏകാദശിനാൾ തുടങ്ങി അതു വെളുത്തവാവുവരെ.

ചന്നം-ഒരു പെൺകക്ഷണം.

ചപല-വി പ്ര. ഇളക്കമുള്ള. ൨. അല്പനേരത്തേക്കുള്ള. ൩. വേഗമുള്ള. ൪. വിറയ്ക്കുന്ന.

ചപല-സ്ത്രീ. ലക്ഷ്മി. ൨. തിപ്പലി. അതു ശപസിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൩. മിന്നൽ. ഭേദമായി ഗമിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം ൪. നാവു്. ൫. വേശ്യ. ൬. മദ്യം. ൭. നദി. ൮. അംഗുലി.

ചപലത-സ്ത്രീ. ഇളക്കം. ൨. ഭയം.

ചപലൻ-പു പെട്ടെന്നു(തെററ തീൎച്ചയം ക്കാതെ) കൊല താഡനം മുതലായതു ചെയ്യുന്നവൻ, മറെറാരു പൎയ്യായം. ചികുരൻ ൨. അസ്ഥിരൻ.

ചപലപത്രം-അരയാൽ. ഇലകൾ സദാ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

ചപലം-കാലതാമസംകൂടാതെ (ക്രിയാവിശേഷണമവ്യയം)

ചപലം-പ്ര. രസം. ഒരു ദിക്കിൽ സ്ഥിരമായി നിൽക്കാത്തതു എന്നൎത്ഥം. ൨. വ്യാകുലം. ൩. പെരുംപയറു്. ൪. അടവിക്കച്ചോലം. ൫. മാൻ. ൬. കരഞ്ഞു്.

ചപലാംഗം-ചീങ്കണ്ണി.
ചപലാവക്ത്രം—ഒരു വൃത്തത്തിന്റെ പേർ.
ചപേടം-പു. ഉള്ളംകൈ. വിരലെല്ലാം നിവർത്തി പരത്തിയ കൈപ്പടം. പുത്രാദികളെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. ഇതത്രേ അനുഗ്രഹാദികൾ ചെയ്യുന്ന കൈ. വ. അടി.
ചപ്പ്-വി. പു. കൊള്ളരുതാത്ത, ചീത്ത. വ. സ്വാദില്ലാത്ത.
ചപ്പ്-പു. കരിയില. വ. അടിച്ചുകൂട്ട്. ന. ചവയ്ക്കൽ.
[ശപ്പം എന്നതു ചപ്പ് എന്നായി]
ചപ്പ-ചപ്പട്ട.
ചപ്പങ്ങം-ചെമന്ന ചായം എടുക്കുന്ന ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-കമലോത്തരം, കസുംഭം, വഹ്നിശിഖം, മഹാരജതം.
ചപ്പടാച്ചി-പു. നേരംപോക്ക്, വ. മയവാക്ക്.
ചപ്പട്ട-പു. ചീത്ത. വ. സ്വാദില്ലാത്ത. ന. മടിയുള്ള.
ചപ്പത്തിട്ടുന്ന-കൊല്ലൻ.
ചപ്പൻ-പു, ആയാസ്യൻ. വ. മടിയൻ.
ചപ്പം-ചപ്പ്.
ചപ്പൽ-ചവയ്ക്കൽ.
ചപ്പാണി-പു. ഞൊണ്ടി. വ. പൊങ്ങണ്ടി.
ചപ്പിടാച്ചി, ചൊപ്പിടാച്ചി-പു. നേരംപോക്ക്. വ. മയവാക്ക്.
ചപ്പില-ഉണക്കില.
ചപ്പിളാച്ചി-രസമില്ലാത്ത വാക്ക്.
ചപ്പിളി-ചീത്തവാക്ക്.
ചപ്പുക-പു. ചവയ്ക്കുക. വ. പരന്നാവുക, ഉ-ം, ചപ്പിയമൂക്ക്, ന. ചുണ്ടുകൾ കൊണ്ടു മച്ചുണ്ടാക്കിക്കുടിക്കുക. ഉ-ം, മുലപ്പാൽ ചപ്പിക്കുടിക്കുന്നു. ദ. ഊറ്റി കളയുക.

ചപ്രതാലയൻ-ചപ്രത്തലയൻ, ചിട്ടയില്ലാത്ത തലമുടിയുള്ളവൻ.
ചപ്രം, ശപ്രം-പടംവെച്ചു പൂജിപ്പാൻ കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നതു.
ചപ്രമഞ്ചം-ചായംപിടിപ്പിച്ച കട്ടിൽ.
ചം-പു. ആമ. വ. ചാകരപ്പക്ഷി. ന. അറബിക്കസ്തൂരിക്കം.
ചമത-പ്ലാശുവൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-ഏധസ്സ്, സമിത്ത്. (ചമതയ്ക്കു 'ഇധ്മം' എന്നൊരു പര്യായം കൂടിയുള്ളതായിക്കാണുന്നു.)
[സമിത്ത് അത്രേ ചമതയായതു.]
ചമത്ത്-ശക്തി. വ. പ്രാപ്തി.
ചമത്തൻ-പു. ശക്തൻ. വ. പ്രാപ്തൻ.
ചമയപ്പാട്ട-കഴിക്കണം.
ചമയം-പു. ഉടുപ്പ്. വ. ആഭരണം. ന. വേഷം. ദ. ഏലുക.
ചമയൽ-പു. അണിയിപ്പ്. വ. ആഭരണം. ന. അരിവെപ്പ്.
ചമയ്ക്കുക-പു. അലങ്കരിക്കുക. വ. ഉടുക്കുക. ന. ആയിത്തീരുക. ദ. ഒരുങ്ങുക. ഇ. വേഷംകെട്ടുക. (സ. ക്രി. ചമയിക്കുക)
ചമയ്ക്കുക-പു. ഉണ്ടാക്കുക. വ. പാകം ചെയ്യുക.
ചമരം-കവരിമാൻ, ചമരമൃഗം. ചമരിമാൻ. തന്നെത്താൻ രക്ഷിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.
ചമരി-കവരിമാൻ
ചമരിക-പു. കവരിമാൻ. വ. മഞ്ജരി, കോരം, ചെമ്പോത്തിന്റെ സുഗന്ധമായ കേസരങ്ങൾ ഉള്ള എന്നർത്ഥം.
ചമരികം-മന്ദാരം എന്ന പുഷ്പം.
ചമരിമാൻ-കവരിമാൻ.
(ഇതിന്റെ മാംസം വാതം, പിത്തം, ചുമ ഇവ ശമനം. തമിഴിൽ, ചവരിമാൻ)
ചമൽകാരം-അത്ഭുതം. വ. സാമർത്ഥ്യം. ന. വലിയ കടലാടി. ദ. മംഗി. ഇ.

സഹൃദയന്മാരുടെ ഹൃദയത്തിന് ആ
ഹ്ലാദത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്ന കവിതാധൎമ്മം.

ചമല്കൃതി-സ്ത്രീ. അത്ഭുതം. വ. സാമ
ൎത്ഥ്യം.

ചമസം-യജ്ഞപാത്രവിശേഷം. (സോമ
പാനത്തിനുള്ള പാത്രമാണ്.) വ. തവി.

ചമസി-സ്ത്രീ. അരിമാവ്. വ. ഉഴുന്ന്.
ന. ദോശ.

ചമൂ-സ്ത്രീ. സേനാവിഭാഗം (അക്ഷൌഹി
ണി നോക്കുക). വ. സേന. ശത്രുസൈ
ന്യത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നത് എന്നൎത്ഥം.

ചമൂരു-ഒരുവക മാൻ.

[ഇതിന്റെ നിറം വെളുത്തോ കറു
ത്തോ ഇരിക്കും. വാൽ കാണുകില്ല ഒരു
പക്ഷേ ഉണ്ടെന്നു വരികിൽ അല്പമേ കാ
ണൂ, കൃഷ്ണമൃഗം എന്നും പറയുന്നുണ്ട്.]

ചമ്പ്-ഇറച്ചി.

ചമ്പ-സ്ത്രീ. ഒരു താളം. വ. ഉണക്കമീൻ.
ന. ജലത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു ചെടി. ര.
ഒരു പ്രധാന ദിക്ക്. ഉ. മിന്നൽ (ശമ്പ)

ചമ്പകം-പു. ഒരു വൃക്ഷം. പുഷ്പാഹരണ
ത്തിൽ ആഗ്രഹമുള്ളവരാൽ ഗമിക്കപ്പെ
ടുന്നത് എന്നൎത്ഥം. വ. ക്രുഞ്ഞ്, ന. സ്വ
ൎണ്ണവാഴ.

(ചമ്പകം-കഫം, പിത്തം, ചുട്ടുനീ
റൽ, രക്തദോഷം, കൃമി, കുഷ്ഠം, വി
ഷം, വ്രണം, ചൊറി, ജ്വരം, വാതര
ക്തം, മൂത്രകൃച്ഛ്രം ഇവകളെ നീക്കും. പൂ
വിന്ന സൌരഭ്യമുണ്ട്. നിറം മഞ്ഞയാ
ണ്. തമിഴിൽ-ചെമ്പകം. ലാററിൻ-
Michelia Champaca മിഷേലി
യാ ചംപകാ)

ചമ്പകമാല-ഒരു വൃത്തം.

[ഇതു പംക്തിഛന്ദസ്സിൽ പെട്ടതാണ്.
പാദം ഒന്നിൽ അക്ഷരം പത്തുവീതം
കാണും. 'ഭംമസഗംകേൾ ചമ്പകമാലം'
ഇതിന്ന 'രുക്മവതി' എന്നും പേരുണ്ട്-
വൃത്തമഞ്ജരി.]

'ചമ്പകമാലാവൃത്തമതിന്നേൻ
ചമ്പകമാലാസേർത്താൽ! മിഴികം
മുമ്പതുനാലഞ്ചാറധ്വപത്തി-
ഞ്ഞാമ്പതുമഞ്ചിങ്കൽ വിരാമം'
- (കാന്തവൃത്തം)

ചമ്പടം-വൃത്തികെട്ടവസ്ത്രം.

ചമ്പൻ-മൂക്കാത്തപാക്ക്.

ചമ്പൻ-യയാതിയുടെ സന്തതിയിൽ ഒരു
വനായ പൃഥുലാക്ഷന്റെ മകൻ. ചമ്പ
നഗരം പണിയിച്ചു.

ചമ്പളം, ശമ്പളം-മാസപ്പടി.

ചമ്പാരിപ്പടം-ആനയുടെ ചമയക്കോ
പ്പ്.

ചമ്പാവ്, ചെമ്പാൻ, ചമ്പാ-ഒരു
വക വെളുത്തനെല്ല്.

ചമ്പ്രംപടിഞ്ഞിരിക്കുക - കാലുമടക്കി
യിരിക്കുക. (ചമ്പ്രം, ചമ്രം, ചമ്മണം)

ചമ്പ്രാവള്ളി-ഒരുവള്ളി.

ചംപൂ, ചംബു-ഒരു ഗ്രന്ഥം.

[ഗദ്യപദ്യസമ്മിശ്രമായ ഒരു കാവ്യം
ഉ-ം രാമായണചംപൂ (രാമായണം). നളച
മ്പു, ഭാരതചമ്പു, ഉത്തരരാമായണം ചമ്പു,
ഉഷാകല്യാണചമ്പു ഇത്യാദി]

ചമ്മട്ടി-കൊരടാവ്.

ചമ്മണം-കാലുമടക്കിയിരിക്ക, ചപ്പണം
കൂട്ടുക, ചമ്പ്രം.

ചമ്മന്തി-ഒരു കറി, ചട്ടിണി.

ചമ്മല്-പ്രയാസം, ഉപദ്രവം, വൈഷ
മ്യമുള്ള സംഗതി.

ചമ്മി-ചണ്ടി, പായൽ

ചയനം-ഒരുമിച്ചു കൂട്ടുക

ചയം-പു. കൂട്ടം. വൎദ്ധിക്കുന്നത് എന്നൎത്ഥം
വ. മൂടി. ന. വേനം. ര. മതിലടി, ചാ
രമതിൽ. (ഈ മതിലിന്റെ അടിയിൽ
ഉറപ്പിനായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നതാണ്)
ഉ. മൺതിണ്ണ. (കോട്ടയുടെ പുറത്തുകി
ടങ്ങ കീറുമ്പോൾ ആ വക മണ്ണും കല്ലും

കൂടി കൂട്ടിയുയത്തിയുണ്ടാക്കുന്നതു്) ന ഭേദംമരം ൫. പല്പകപ്പല്ല്.

ചര-വി. ക്രി. നടക്കുന്ന. ഉ. ഇളകുന്ന.

ചരകൻ-ചരകം എന്ന വൈദ്യഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കൎത്താവു്.

[വാഗ്ഭടന്റെ അഷ്ടാംഗഹൃദയം ചരകന്റെയും സുശ്രുതന്റെയും കൃതികളുടെ സംഗ്രഹമാണ്. ചരകൻ അനന്തന്റെ അവതാര പുരുഷനാണത്രേ].

ചരകം-ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥം.

ചരക്കു്-ക്രി. സാമാനം, കച്ചവടത്തിനുള്ള പലമാതിരി പദാൎത്ഥങ്ങൾ. ഉ. വാപ്പു്.

ചരക്കുമേനി-വൻതരം വള്ളം.

ചരട്-നൂല്, നൂൽപിരിച്ചുണ്ടാക്കുന്നതു്, നാര, നാരുപിരിച്ചുണ്ടാക്കുന്നതു്.

ചരടം-കരിങ്കുരികിൽ.

ചരട്ടപമ്പരം-ഏറുപമ്പരം.

ചരട്ടുളി-കയറുകെട്ടിയ ചട്ടുളി.

ചരണതളിർ-കാൽച്ചുവട്, പാദം.

ചരണതാർ-കാൽച്ചുവട്, പാദം.

ചരണം-കാൽ. ചരിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-പാദം, പത്തു്, അംഘ്രി. ഉ. ചുവട് ന. സഞ്ചാരം. ൪. മൂലം. ൫. ശ്ലോകത്തിന്റെ ഒരു പാദം. ൬. പാട്ടുകളുടെ ഓരോ ബന്ധം.

ചരണംചെയ്ക-നടക്കുക.

ചരണമുദ്ര-കാൽച്ചുവട്.

ചരണായുധ-കോഴി. ചരണം ആയുധമായിട്ടുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം.

ചരണ്ടി-വിവാഹം കഴിഞ്ഞതെങ്കിലും ബ്രഹ്മചാരിണിയായ സ്ത്രീ. (ചിരണ്ടി എന്നതിന്റെ രൂപാ:)

ചരതം-ക്രി. സൂക്ഷ്മം. ഉ. സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക. ന. സാവധാനം, സത്യമായിട്ട്. ൪. മന്ദം.

ചരതിക്കുക-സൂക്ഷിക്കുക, സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക.

ചരതിച്ച്-സരസമായിട്ട്, സൂക്ഷിച്ച്.

ചരൻ-ഒററുകാരൻ, സ്വകാൎയ്യമായി കാൎയ്യങ്ങൾ ഗ്രഹിപ്പാൻ അയക്കപ്പെടുന്ന ഗൂഢപുരുഷൻ, ചാരൻ.

ചരമ-വി. ക്രി. പിമ്പുള്ള, ഒടുക്കമുള്ള. ഉ. പടിഞ്ഞാറുള്ള.

ചരമകാലം-ക്രി. അവസാനകാലം, മരണസമയം. ഉ. സന്ധ്യ.

ചരമക്ഷ്മാഭൃത്ത്-അസ്തമനപൎവ്വതം, ആദിത്യചന്ദ്രന്മാർ സഞ്ചരിക്കുന്ന പൎവ്വതം എന്നൎത്ഥം. മററൊരു പൎയ്യായം-അസ്തം.

ചരമഗിരി-അസ്തപൎവ്വതം

ചരമഗതി-മരണം, നാശം.

ചരമം-ക്രി. അസ്തമനശൈലം. ഉ. ഒടുവിലുള്ളതു്, ഒടുവിലുണ്ടായതു്. ന. മരണം.

ചരം-ക്രി. നടക്കുന്ന വസ്തു ചരം > < അചരം. (ജംഗമം > < സ്ഥാവരം). മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-ചരിഷ്ണു, ജംഗമം, ത്രസം, ഇംഗം, ചരാചരം. ഉ. ദൂതം. ന. കവടി. ൪. കരിങ്കുരികിൽ.

ചരയുക-അരയുക, കറയുക.

ചരരാശി-മേടം, കൎക്കടകം, തുലാം, മകരം ഈ നാലു രാശികൾക്കും കൂടിയുള്ള പേർ.

ചരൽ-ഉരുണ്ട ചെറിയ കല്ല്.

[ശൎക്കര എന്നതാണ് ചരൽ എന്നായതു്]

ചരവ്-ക്രി. അയച്ചിൽ, അയവ്. ഉ. കഴിവ്. ന. കാവ്.

ചരളം-ഒരു വൃക്ഷം. ചരളമരം. സരളമാകുന്നു ചരളമായതു്. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ-പീതദ്രു, സരളം, പൂതികാഷ്ഠം. ചരൾ എന്നും ആകും.

[വാതം, കണ്ഠരോഗം, കൎണ്ണരോഗം മുതലായതിനെ നന്ന്. ഒരുതരം ദേവദാരുവാണ് പുഷ്പമുള്ളതല്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ-സരളം. തമിഴിൽ-ചരളദേവദാരു. ഇംഗ്ലീഷിൽ Long leaved pine ലോങ് ലീവ്ഡ് പൈൻ.]

ചരാകം-ചട്ടി.

ചരാചരങ്ങൾ-മനുഷ്യാദികളും വൃക്ഷാദികളും.

ചരാചരഗുരു-സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളായ സകലത്തിന്റെയും നാഥൻ, ദൈവം.

ചരാചരം-നടക്കുന്ന വസ്തു ചരിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. [പി'

'ചരാചരംജംഗമസ്യാദിഗെവിഷ്ടപമയംര
(ഹേമചന്ദ്രൻ)

ചരാത്, ചരാവം-പ്ര. ചട്ടി. ഉ. ഇടിഞ്ഞിൽവിളക്ക്. പര്യായങ്ങൾ-ശരാവം, വർദ്ധമാനകം.

ചരിക്കുക-പ്ര. ഒരുവശം പൊക്കുകയും മറെറവശം താഴ്ക്കുകയും ചെയ്യുക. ഉ. സഞ്ചരിക്കുക, നടക്കുക, ഇളകുക. ന. വെള്ളമായ വസ്തുക്കൾ ഒന്നിൽ നിന്നും മറെറാന്നിലേയ്ക്കു ആക്കുക.

ചരിച്ചിൽ-ഒരുവശം പൊക്കി മറെറവശം താഴ്ത്തിവെക്കുക.

ചരിതൻ-(പര്യന്തത്തിൽ) ചരിത്രത്തോടു കൂടിയവൻ, സ്വഭാവമുള്ളവൻ. ഇതു സമാസാന്ത്യം പര്യന്തത്തിലേ കാണാറുള്ളൂ. ഉ-ം, പാവനചരിതൻ= ശുദ്ധമായുള്ള ജീവിതത്തോടു കൂടിയവൻ. സച്ചരിതൻ =നല്ല സ്വഭാവമുള്ളവൻ.

ചരിതം-പ്ര. ചരിത്രം, വൃത്താന്തം, കഥ, കെട്ടുകഥ. ഉ. നിശ്ചയിച്ച ചട്ടം. ന. നല്ലനടപ്പ്.

(ചരിതം എന്നും ചരിത്രം എന്നുമുള്ളതിൽ ചരിതം എന്നതു പദ്യസംബന്ധമായ കൃതികളും ചരിത്രം എന്നതു ഗദ്യസംബന്ധമായ കൃതികളും ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു ഉ-ം, ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം, ഇൻഡ്യാചരിത്രം.)

ചരിതാർത്ഥത-തൃപ്തി, കൃതാർത്ഥത.

ചരിത്രം പ്ര. കഥ, വൃത്താന്തം. ഉ. കല്പനച്ചട്ടം. ന. നല്ലനടപ്പ്. ര നന്നായിട്ടോ ചീത്തയായിട്ടോ ഉള്ള ലക്ഷണം.

ചരിയുക-പ്ര. ഒരുവശത്തേക്കാവുക. ഉ. കിടക്കുക. ന. ഒരുവശത്തു കിടക്കുക. ര. ആന ചാവുക.

ചരിവ്, ചരുവ്, ചെരിവ്-പ്ര ഇറക്കം, മലയുടെ ഇറക്കം. ഉ. ചരിച്ചിൽ, ചൊവ്വല്ലായ്മ. ന. കിടക്കുക. ര ഒരുവശത്തു കിടക്കുക

ചരിഷ്ണു-നടക്കുന്നവസ്തു, ജംഗമം. സഞ്ചരിക്കശീലമായതു് എന്നർത്ഥം.

ചരു-പ്ര. ഹോമത്തിനായിട്ടു വെയ്ക്കുന്ന ചോറ്, അഗ്നിമുഖത്തിൽ ഹോമിക്കപ്പെടുന്ന അന്നം. ദേവന്മാരാൽ ഭക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം. ഉ. ഹവിസ്സ് പാകംചെയ്യാനുള്ള പാത്രം. ന. ഹവിസ്സ്.

'ഗൃഹീതപായസചരും'
(ശ്രീരാമായണം)

ചർക്കരാ-ശരൽക്കല്ലുപ്രായം.

ചർക്കരീതരൂപം-(വ്യാകരണത്തിൽ) ഒരു ക്രിയയെ തുടരെത്തുടരെയോ വിശേഷവിധിയായിട്ടോ ചെയ്യു എന്നർത്ഥത്തിൽ ഉണ്ടാവുന്ന രൂപഭേദം.

ചർക്കുക, ചരുക്കുക-തെററുക, വഴുക്കുക.

ചർച്ച-പ്ര. വിചാരം. ഉ. സുഗന്ധലേപനം. ന. വിവാദം.

ചർച്ചം-നവനിധികളിൽ ഒന്ന്. സ്മരിക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. അഞ്ജനപ്രയോഗം മുതലായതു കൊണ്ടു തിരയപ്പെടുന്നതു് എന്നുമാവാം.

ചർച്ചരി-പ്ര. നൃത്തവിശേഷം. ഉ. ഉത്സവം. ന. കൈകൊട്ടും, കൈകൊട്ടുന്ന ഒച്ച. ര ഘോഷശബ്ദം, ഒരുവക പാട്ട്. ൫. ചുരുണ്ടതല.

ചർച്ചാ-പ്ര. വ്യഭിചാരിണി. ഉ. പ്രമാണം കൊണ്ടുള്ള അർത്ഥപരീക്ഷ. വിചാരിക്കപ്പെടുന്നതു എന്നർത്ഥം. ന. ചന്ദനം കുങ്കുമം മുതലായതു പൂശുക. അഭ്യംഗനം

ഹേതുവായിട്ടു മനഃപരിഷ്കാരം സിദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ ഇതുകൊണ്ടു ശരീരത്തിന്നു പരിഷ്കാരമുണ്ടാകുന്നു എന്നർത്ഥം.

ചർച്ചിക-ദുർഗ്ഗ, ചാമുണ്ഡാദേവി, പാർവ്വതി

ചർച്ചിക്യം-സുഗന്ധലേപനം.

ചർച്ചിത-വി. പ്ര. പൂശപ്പെട്ട ഉ-ം, ചന്ദനാ. വ. ചർച്ചിതം. വ്യാപിക്കപ്പെട്ട ഉ-ം, ചന്ദ്രികാചർച്ചിതം.

ചർപ്പടം-വിരലെല്ലാം നിവർത്തിപ്പരത്തിയ കൈപ്പടം. (ചപേടം എന്നതിന്റെ പാഠം.)

'ചർപ്പടഃ സ്ഫാരവിപുലേ ച
പേടേ ചർപ്പടേപി ച'
(മേദിനി)

ചർഭടം-കക്കരി.

ചർമ്മകഷ-പ്ര. ഒരു ചെടി, ചർമ്മലന്ത അരച്ചുതേച്ചാൽ ചർമ്മദോഷത്തെ കളയുന്നത് എന്നർത്ഥം. വ. മുതക്ക.

ചർമ്മകാരൻ-ചെമ്മാൻ, ചെരിപ്പുണ്ടാക്കുന്നവൻ, തോൽക്കൊല്ലൻ.

ചർമ്മകി-വാവൽ.

ചർമ്മകീല-ഒരുമാതിരി അർശ്ശസ്സ്.

(ഇതിനു 'താമരമുള്ള്' എന്നു പേര്. സർവ്വശരീരസഞ്ചാരിയായ വ്യാനൻ കഫത്തെ സ്വീകരിച്ചിട്ടു ത്വക്കിനു പുറമേ ഉണ്ടാകുന്ന അർശ്ശസ്സാണ്. ഇതു ആണി പോലെയും ഉറപ്പോടും പരുപരപ്പോടും കൂടിയുമിരിക്കും.)

ചർമ്മഗന്ധികാ-വാവൽ.

ചർമ്മചടാ(ടി)കാ, ചർമ്മടി-വാവൽ.

ചർമ്മചൂഡം-കോഴി.

ചർമ്മജം-പ്ര. രോമം. വ. ചോര.

ചർമ്മണ്വതി-പ്ര. വാ. വ. ഒരു നദി.

(ചന്ദ്രവംശത്തിലെ രാജാവായ രന്തിദേവന്നു ലക്ഷം പാചകന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. ദിവസംതോറും ൨൦൦൦-കന്നുകാലികളേയും അത്രയും മററു മൃഗങ്ങളേയും കൊന്നു പചിച്ചു ആവശ്യമുള്ള ഇതര ഭക്ഷണസാധനങ്ങളോടുകൂടി പാവപ്പെട്ടവർക്ക് കൊടുത്തുവന്നു. ഇപ്രകാരം വധിക്കപ്പെട്ട മൃഗങ്ങളുടെ ചോര ഒരു നദിയായി പ്രവഹിച്ചിരുന്നു. ആ നദിയുടെ പേർ 'ചർമ്മണ്വതി'.)

ചർമ്മദണ്ഡാ-ചമ്മട്ടി.

ചർമ്മപത്രാ-നരിച്ചീർ.

ചർമ്മപിടകാ-ഒരുവക മസൂരി.

[അരുചി, ചെറുതപ്പ്, സ്ഫോടം ഇവ കാണും. ചോ പാറും. അതിരുണ്ടാകും]

ചർമ്മപ്രഭേദിക-തോലുളി.

ചർമ്മപ്രസേവിക(ം)-ഉലത്തുരുത്തി, ഉലത്തോൽ, തോൽകൊണ്ടു ഉണ്ടാക്കിയതു എന്നർത്ഥം.

ചർമ്മഭേദിക-തോലുളി.

ചർമ്മം-പ്ര. തോൽ. ചരിക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം. മററു പര്യായങ്ങൾ-കൃത്തി, അജിനം. വ. പരിച, ശത്രുവിന്റെ പ്രഹരത്തെ നോക്കി നശിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ചർമ്മമുണ്ഡാ-ദുർഗ്ഗ.

ചർമ്മയഷ്ടി-ചമ്മട്ടി.

ചർമ്മലന്ത-ഒരു ചെടി. പര്യായങ്ങൾ-സപ്തലാ, വിമലാ, സാതലാ, ഭൂരിഫേനാ, ചർമ്മകഷാ

(കഫപിത്തരോഗങ്ങൾ, വിസ്ഫോടം, രക്തദോഷം, ഉദാവർത്തം, ഗുല്മം, പ്ലീഹ, ശോഫം, മേൽവയർ വീർപ്പ്, മഹോദരം, വിസർപ്പം, കുഷ്ഠം, ശൂലം, പെരുകൻ, പലവിധത്തിലുള്ള വ്രണങ്ങൾ ഇവയെ നശിപ്പിക്കും. പൂവ് സ്വച്ഛതിരമായിരിക്കും. മറിച്ചിൽ-കായ്ക്കുള്ളതു).

ചർമ്മസംഭവ-ഏലം.

ചർമ്മാരം-ചായില്യത്തിൽ ഒരിനം (നിറം വെളുപ്പാണ്.)

ചർമ്മി-വി. തൊലിയുള്ള.

ചർമ്മി-നാ. പരിചക്കാരൻ, വാളും പരിചയും ധരിച്ചവൻ. ൨. ഭൂർജ്ജം. ചർമ്മം പോലെയുള്ള ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം. ൩. എഴുതുന്നതിന് ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു മരത്തിന്റെ തൊലി. ൪. വാഴ.

ചര്യ-വി. ചരിക്കേണ്ടുന്ന.

ചര്യ-നാ. നടപ്പ്. ൨. ആചരിക്ക. ൩. യോഗമാർഗ്ഗത്തിങ്കലുള്ള സ്ഥിതി. ഒരു വസ്തുവിൽ മനസ്സിനെ ഗമിപ്പിക്കുക എന്നർത്ഥം.

ചർവ്വണം-നാ. ചവയ്പ്, ൨. പുഴുക്ക് (പല കറിസാമാനങ്ങളും കൂടിയിട്ടുണ്ടാക്കുന്നത്)

ചർവ്വരാ-ഈച്ച, കറുത്ത ഈച്ച, ചെറുതേനീച്ച.

ചർവ്വിക്കുക-ചവയ്ക്കുക, തിന്നുക.

ചർവ്വിത-വി. ചവയ്ക്കപ്പെട്ട.

ചർവ്വിതചർവ്വണം-നാ. അയവിറക്കുക, ചവച്ചതിനെ പിന്നെയും ചവയ്ക്കുക. ൨. പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞതിനെപ്പററി വീണ്ടും പറയുക

ചർവ്വിതം-ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട അന്നാദികൾ ചർവ്വണം ചെയ്യപ്പെട്ടത് എന്നർത്ഥം.

ചല-വി ഇളക്കമുള്ള.

ചല-നാ. വ്യഭിചാരിണി. ൨. അറബിക്കുന്തുരുക്കം.

ചലചഞ്ചു-ചകോരപ്പക്ഷി.

ചലചല-മണിയടിക്കുന്ന ശബ്ദം.

ചലജിഹ്വാ-നായ്.

ചലട-വർയമുറം, അരിപ്പ്.

ചലത്ത്-വി. ഇളക്കമുള്ള (ലൻ, ലന്തി, ലൽ.)

ചലദന്തം-ഇളകുന്ന പല്ല്.

ചലദലം-അരയാൽ വൃക്ഷം. എപ്പോഴും ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇലകൾ ഉള്ളത് എന്നർത്ഥം

ചലനം-നാ. ഇളക്കം. ൨. ഉഴൽച്ച ൩. വിറയൽ. ൪. കാൽ. ൫. മാൻ.

ചലപത്രം-കരിഞ്ഞാലി

ചലം നാ. ദുഷ്ട്, ദുഷിച്ചരക്തം ൨. ഇളക്കം ൩. ഇളകുന്നത്. ൪. നാരംപശ. ൫. മപ്പുകാരം ൬. ചമ്പകം. ൭. രസം.

ചലന്ദുന്ന-പുലയുന്ന.

ചലലാ, ചപല-ലക്ഷ്മി.

ചലവിക്കുക-പഴക്കുക, ചലം വെക്കുക.

ചലാചല-വി. ഇളക്കമുള്ള, ഇളകുന്ന.

ചലാചലം-നാ. കാക്ക. ൨. ഇളകുന്നത്.

ചലിക്കുക-നാ. ഇളകുക ൨. സഞ്ചരിക്കുക. ൩. ഭയംകൊണ്ടിളകുക.

ചലിത-വി. നാ. ഇളക്കപ്പെട്ട. ഇളകിയ. ൩. സഞ്ചരിച്ച.

ചലിതം-പുറപ്പെട്ട സൈന്യം. മറെറാരു പര്യായം-'പ്രചക്രം'

ചലിപ്പ്-നാ. ക്ഷീണത, ൨. അലട്ട്. ൩. ഇളക്കം, ചാഞ്ചല്യം ൪. അരുചി, ൫. ഭയംകൊണ്ടുള്ള ഇളക്കം.

ചലിപ്പൻ-പോങ്ങൻ, ചല്ലക്കു ചുമക്കുന്നവൻ.

ചലിപ്പിക്കുക-നാ. ഇളക്കുക ൨. അരിപ്പിക്കുക. ൩. ക്ഷീണിപ്പിക്കുക ൪. അലട്ടുക ൫. അരുചിപ്പെടുത്തുക

ചലിപ്പിയാതെ-ഇളക്കാതെ.

ചല്ല-വി. ചീത്ത, ഉപകാരമില്ലാത്ത

ചല്ലടം, ചല്ലട-അരിപ്പ്. പര്യായങ്ങൾ-ചാലനി (ചാലനം), തിതഉ. മുറത്തിന്റെ പര്യായങ്ങൾ-പ്രസ്ഫോടനം, ശൂർപ്പം.

ചല്ലടം-ഒരുമാതിരി അരിച്ചട്ട.

ചല്ലം-പ്ര. കടത്തുതോണി; വ. ചങ്ങാടം. സം. വള്ളക്കാരന്റെ കോൽ ത്. ലൊറി ചപ്പട്ടി, പണപ്പെട്ടി.

ചല്ലരിപ്പറ, ചല്ലരി-ഒരുമാതിരി വാദ്യം, ഒരുവക ചെണ്ട.

ചല്ലാവ്, ചല്ലാ—നേരിയശീല, മസ്ലിൻ.

ചല്ലി-പ്ര. ജലത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക പുല്ല്. വ. അല്പൻ സം. മോഷ്ടിക്കുന്നവൻ. ത്. ചെയ്യുകുന്ത്രം.

ചവ, ചവെച്ചൽ, ചവെപ്പു-ചപ്പുക, വായിലിട്ടു നന്നേ ചവയ്ക്കുക.

ചവയ്ക്കുന്നു-വായിലിട്ടു കടിക്കുന്നു, ചപ്പുന്നു.

ചവയ്പ്പ്-വായിലിട്ടു നന്നേ ചവയ്ക്കുക, ചപ്പുക.

ചവടി-കഴുത്തിലിടുന്ന ഒരുമാതിരി ആഭരണം

ചവട്ട-ഒരു കിഴക്കണക്ക്. മൂന്നാണെന്നണി, ഉൽ പ്ര. ആഴാക്ക്.

ചവണ-കൊടിൽ, ഇടുക്കുകോൽ,

ചവണി-ചകിണി, ചേണി.

ചവതി-ക്ഷയരോഗം.

ചവരി-ചാമരം.

ചവക്കായ്-പാക്ക്.

ചവക്കാരം-ചവല്ക്കാരം.

[വാതം, കഫം, ക്രിമി, ഗ്രഹണി, വായുമുട്ടൽ മുതലായവകൾ നന്നു മലത്തെ ഇളക്കം. സംസ്കൃതത്തിൽ-യവക്ഷാരം. തമിഴിൽ-ചവുക്കാരം. ഇംഗ്ലീഷിൽ-Carbonate of Potash, Nitrate of potash. കാർബോണേറ്റ് ആഫ് പൊട്ടാഷ്, നൈട്രേറ്റ് ആഫ് പൊട്ടാഷ്.]

ചവർക്കുക-കമർക്കുക

ചവർഗ്ഗം-(വ്യാകരണം) ച, ഛ, ജ, ഝ, ഞ ഈ വ്യഞ്ജനങ്ങൾ.

ചവർപ്പ്-കമർപ്പ്, കഷായരസം.

[യാതൊന്നു ആസ്വദിച്ചാൽ നാവിനെ തരിപ്പിക്കയും അണ്ണാക്കിൽ തടവാനേയും മനസ്സിൽ പരുപരുപ്പിനേയും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു, അതത്രേ ചവർപ്പ്രസമുള്ള വസ്തു.]

ചവല-പ്ര. ഒരു ധാന്യം. വ. ചോളം. സം. ലോഹാദികളിൽ വരുന്ന പൊട്ട്. ത്. നേത്. ഉ മെലിച്ചിൽ.

ചവലം-വലിയ ഉഴുന്ന്.

ചവല്ക്കാരം-കമ്മം വകയിൽ ഒന്ന്. പര്യായങ്ങൾ യവക്ഷാരം, യവാഗ്രജം, പാക്യം.

[ഇത് യവാങ്കുരങ്ങൾ ചുട്ടു വെണ്ണീറാക്കി അതിൽ നിന്നെടുക്കുന്ന ക്ഷാരമാകുന്നു]

ചവളക്കാരൻ-പ്ര. മുക്കവൻ. വ. നായരിൽ ഒരു താണജാതിക്കാരൻ. സം. വേല്ലരൻ.

ചവളം-പ്ര ഒരുമാതിരി കുന്തം.

'കുന്തം ചവളം വില്ലും ശരവും'
(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം തുള്ളൽ)

വ. [illegible]

ചവറ്-ഉണക്ക് കച്ചുചപ്പ മുതലായ ചപ്പുകൾ.

ചവിട്ടുപടികൾ-ശീല കല്ലു [illegible] മുതലായ സാധനങ്ങൾ.

ചവിട്ടിയാട്ടം-സംഗീതവാദ്യങ്ങൾ. (പ-മ.)

ചവിളുക-പ്ര അഴുക്കാകുക. വ. വിളറിമാറുക ഉ-ം, 'മുഖം ചവണ്ടിരിക്കുന്നു.'

ചവിഞ്ഞു അഴുക്കാവുക.

ചവിറ്-പ്ര കപ്പ വ. വള്ളം

ചവറില ചോറില,

ചവറൻ-ഹീനൻ, അയോഗ്യൻ, ദോഷൻ

ചവറില-ഉണങ്ങിയ ഇല.

ചവിക, ചവികാ-ഫ. കാട്ടു മുളക കൊടി ചവർണം ചെയ്യപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം. വ. കാട്ടുതിപ്പലി.

ചവിട്ടു്, ചവുട്ടു്-ഫ. കാൽകൊണ്ടു ഇടിക്കുക. വ. കാൽവെക്കുക. ന. തൊഴി. ദ. ഉതപ്പു്. ഌ. ചവുട്ടിത്തിരുമ്മുക. ന്ന മണ്ണും ചെളിയോ ചവുട്ടി മയം വരുത്തുക. ഌ. ചവിട്ടുചിരട്ട. വ്യ കന്നുകാലി, പക്ഷി മുതലായവയുടെ സംയോഗം. ൻ. കീഴ്പ്പെടക്കാം. ഫാ. ചുവടിൻെറ പതിച്ചിൽ ഫഫ. ധാന്യം മെതിക്കുക. ഫവ. ചക്രം തിരിക്കുക. ഫന. നിന്ദ. ഫർ നൃത്തംചെയ്ക.

ചവിട്ടി-കണ്ടത്തിൽ മണ്ണു നിരത്തുന്നതിന മരം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു കരു.

ചവിട്ടുക-ഫ അടിവയ്ക്കുക, നടക്കുക. വ. ചവുട്ടിക്കാളയുക. ന. തൊഴിക്കുക ദ. മന്ദം വരുത്തുക. ഌ. നശിപ്പിക്കുക. ന്ന മറയ്ക്കുക.

ചവിട്ടുകല്ലു്-നടക്കല്ലു്.

ചവിട്ടുപടി-വള്ളത്തിൻെറ ഞാറ്റുന്നിന്നു് ഊന്നുന്ന പടി, കാൽവെക്കുന്ന മരക്കഷണം, ചവുട്ടിക്കേറുന്ന പടി.

ചവിണ്ണ-ഫ. ഇറക്കകോൽ. വ. ചെറകോലിൽ. ന. തിരി നെളിക്കുന്ന കത്രിക.

ചവുക്കു്-ചമ്മട്ടി.

ചവുക്കം-മൃഗസ്ഥലം. [പെർഷ്യൻ ഭാഷയാണു്]

ചവുക്കളം- ഒരുമാതിരി വരയുള്ള പടപ്പു്.

ചവുക്കിളി, ചവുക്കളി-കാതിലിടുന്ന ഒരുമാതിരി ആഭരണം.

ചവുക്കദാരൻ, ചവുക്കദാർ-ചവുക്ക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ പ്രധാനി.

ചവ്യം, ചവ്യാ-ഫ. കാട്ടുമുളക്. വ. കാട്ടുതിപ്പലി. ചർവ്വണം ചെയ്യപ്പെടുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

ചവ്യാ-ഫ. വയമ്പു്. വ. കരപ്പരത്തി. ന. കരിംകറക.

ചശ്ശു്-നൈവലം.

ചഷരി-ഒരുവക പനയിൽ നിന്നെടുക്കുന്ന സാധനം. (ഇതു ഭക്ഷണത്തിനു നന്നു്.)

ചഷാതു്-ബങ്കാളത്തു ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരുമാതിരി സുഗന്ധ ദ്രവ്യം.

ചഷകം-പാനപാത്രം, ഒഴിച്ചു കുടിക്കുന്നതിനുള്ള പാത്രം, മദ്യം സേവിപ്പാനുള്ള പാത്രം. ഭക്ഷിപ്പാനുള്ളതു എന്നർത്ഥം.

'കാഞ്ചനചഷകവും വെടിഞ്ഞു'

(മഹാഭാരതം)

ചഷാലം-ഫ. യൂപത്തിന്മേല വള. വ. യൂപത്തിൻ ചുവട്ടിലെ ഇരിമ്പുവള.

[ഇതു യജ്ഞസ്തംഭത്തിൻെറ മുകളിൽ വളയമായി മരംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിവെക്കുന്ന ഒരു വസ്തുവാണു്. ഇതു യൂപത്തിൽ ചേരുകകൊണ്ടു് യൂപം ഇതിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നതായി കല്പിക്കുന്നു. (ചഷഭക്ഷണേ)]

ചളങ്ങ, ചളങ്ങ-ഒരു വൃക്ഷം.

ചളതു്-ചരളമരം.

ചളി-ഫ. ചേർ.

ചളിമയമായ പ്രദേശത്തിനു് 'പങ്കിലം' എന്നു പേർ.

വ. വയറുകടിയിൽ വയററിൽനിന്നു പോകുന്ന ഒരുവക മലം.

ചളിക്കുക-ഫ കറി മുതലായവ പഴകി കൊള്ളരുതാതാകുക. വ. ബുദ്ധി മടിക്കുക, ലജ്ജിക്കുക, കുണ്ഠിതം ഭാവിക്കുക.

ചളിപ്പു്-ഫ. കറി മുതലായവ പഴകി കൊള്ളരുതാത്തവക. വ ബുദ്ധിമടിപ്പു്. ന. അറപ്പു്.

ചളിപ്പതം-ചളിപോലെയുള്ള.

ചളുക്കം-പിളുക്കം, ഞെളുക്കം, ചളുക്കം.

ചളുങ്ങ്-ചതഞ്ഞത്, വക്കാറായത്.

ചളുങ്ങ, ചളുങ്ങ-ഒരു വൃക്ഷം. (കയറിനുപയോഗമുണ്ട്.)

ചളുങ്ങുക-പിളുങ്ങുക, ഞെളുങ്ങുക, ചതുങ്ങുക. (സ. ക്രി. ചളുക്കുക)

ചളപിളെ - ചളിയിൽ നടന്നാലുള്ള സ്ഥിതി.

ചളമ്പ്-൧. മൂക്കാത്ത അടയ്ക്കാ, ചമ്പൻ ൨. ചളിപ്രദേശം.

ചള്ള-ചളി.

ചള്ള-വി. ൧. പ്രയാസമുള്ള. ൨. ചീത്തയായ. ൩. കലശൽകൂട്ടുന്ന.

ചള്ളക്കൻ-മുൻകോപമുള്ള, കോപിഷ്ഠൻ

ചള്ളത്തം-ലാഘവം, ഹീനത.

ചള്ള്-വി. ൧. പ്രയാസമുള്ള, ൨. വെറുപ്പുള്ള. ൩. മൂക്കാത്ത. ൪. ചീത്ത.

ചള്ളുക-ചളുങ്ങുക, ചതുങ്ങുക.

ചള്ളുപറക-ചീത്തപറക.

ചള്ളുപിണയുക-ശണ്ഠകൂട്ടുക.

ചറുക്കുക, ചക്കുക-തെററുക, വഴുക്കുക

ചറുചറെ-അ. ഇററിററ്.

ചററച്ചാത്തൻ-ഒരു പറവക.

[ഇതു ചിലേടങ്ങളിൽ രാത്രിയിൽ വൃക്ഷങ്ങൾതോറും പറന്ന് ഇരതേടുന്ന ജന്തുവാണ്]

ചാ

ചാക-ചാവുക, മരിക്കുക.

ചാകചക്യം-ശോഭ, കാന്തി.

ചാകാച്ചാവ്-ചാകാതെ ചാവുക, ചത്തതിനൊപ്പമാവുക.

'ചാകാച്ചാവിന്നകപ്പെട്ടിതുപരമുടയോർ'
(ഉത്തരരാമചരിതം ചമ്പു)

ചാകുക, ചാവുക-മരിക്കുക.

ചാക്കൊലി - ചത്തുതിമിർത്തുള്ള കരച്ചിൽ.

ചാക്കരി-ചാക്കിൽ കെട്ടി വരുന്ന അരി.

ചാക്ക്-൧. മരണം. ൨. ഒരുമാതിരി ശീല. ൩. കല്ലുവടച്ചരക്ക് ഇട്ട തോളിൽ വഹിച്ചുംകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഒരുമാതിരി സഞ്ചി.

ചാക്കടി, ചാകടി-വംശം അന്യം നില്ക്കുക.

ചാക്കാല(ം)-ചാവുപുല.

ചാക്കി-ചാക്യാർ.

ചാക്കിയാര്- ബ്രാഹ്മണർക്ക് അല്പമായി ജാതിക്കുറവു വന്നാൽ തള്ളപ്പെടുന്ന ഒരു ജാതിക്കാരൻ, നാട്യക്കാരൻ. (ചാക്യർ എന്നതു നോക്കുക)

ചാക്കിരി-ദാസവൃത്തി, പരികർമ്മം.

ചാക്കശീല-ഒരുവക കട്ടിയുള്ള ശീല.

ചാക്ര-വി. ചക്രത്തെ സംബന്ധിച്ച

ചാക്രി, ചാക്കിരി-തൊഴിൽ.

ചാക്രിക-വി. ചക്രസംബന്ധമുള്ള. (കൻ, കീ, കം.)

ചാക്യാർ-ചാക്കിയാർ.

[ചാക്യാരും ചാക്യാർകൂത്തും-പണ്ട് പരശുരാമന്റെ കാലത്ത് പരദേശത്തു നിന്ന് സൂതകുലജാതന്മാർ കേരളത്തിൽ വന്നു. കേരളത്തിലെ ഉത്തമകുലത്തിലെ ബ്രാഹ്മണിമാരിൽ നിന്ന് വ്യഭിചാരംകൊണ്ടു അനുലോമമായി ദോഷപ്പെട്ടാൽ പാത്രമോ ജീവമോ ഒന്നു ശുദ്ധവും ഒന്നു അശുദ്ധവും ആയിരിക്കുമ്പോൾ ജനിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരെ പരശുരാമൻ സൂതകുലക്കാരോടു ചേർത്ത് ശ്ലാഘ്യചരിത്രന്മാരായിരുന്നതിനാൽ അവർക്ക് 'ചാക്യാർ' എന്ന പേർ കൊടുക്കയും സംസ്കൃതനാടകം, അലങ്കാരശാസ്ത്രം, വ്യാകരണശാസ്ത്രം, ഭാരതം, രാമായണാദി പുരാണങ്ങൾ, ഭരതനാട്യശാസ്ത്രം ഇവ പഠിച്ചു പുരാണകഥകളെ പ്രബന്ധമാക്കീട്ടുള്ളതിനെ സഭയിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചു ജനങ്ങൾ

ങ്ങ അറിവുണ്ടാക്കി കൊടുക്കുകയും നാടകങ്ങൾ സഭയിൽ അഭിനയിച്ചു ആടുകയും ചെയ്യു. ദേവന്മാ മനുഷ്യർക്കും സന്തോഷം വരുത്തുന്നതു അവർക്ക് പ്രീതിയായി കല്പിക്കുകയും ചെയ്യു. ഈ ആജ്ഞാനുസരണം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെ കേരളത്തിൽ 'ചാക്യാർക്കൂത്തു്' എന്നു പറയുന്നു. ഈ കൂത്തു് ക്ഷേത്രത്തിൽ വെച്ചു മാത്രമേ നടത്താവൂ എന്നാണു് ഏർപ്പാടു്. കൂത്തിനു ചാക്യാർ, നമ്പ്യാർ, നങ്ങ്യാർ ഇങ്ങിനെ മൂന്നുപേർ വേണം. സ്ത്രീ-ഇല്ലോടമ്മ, ചില്ലടമ്മ.]

ചാക്രികൻ-പു. ചക്രക്കാരൻ. ഉ. മണിയടിക്കുന്നവൻ. ന. വണ്ടിക്കാരൻ, വണ്ടി ഓടിക്കുന്നവൻ. ര. കുശവൻ.

ചാക്ഷുഷ, ചാക്ഷുഷിക-വി. പ്രത്യക്ഷമായുള്ള, കണ്ണിനെ സംബന്ധിച്ച.

ചാക്ഷുഷൻ-ആറാമത്തെ മനു.

ചാക്ഷുഷപ്രത്യക്ഷം-കണ്ണുകൊണ്ടു കാണുക.

ചാക്ഷുഷി-ഒരു വിദ്യ.

[ഇതു് അർജ്ജുനനു അംഗാരവർണ്ണൻ കൊടുത്തതാണു്.]

'മാനിയാംനിനക്കുഞാൻ
ചാക്ഷുഷിയെന്നവിദ്യ
ദാനംചെയ്യുന്നതുണ്ടി
പ്രാണനെരക്ഷിക്കയാൽ
കാമദരഥാശ്വസൂതാ
യുധാദികളുണ്ടാം
സോമവംശോത്ഭൂതനാം
നിനക്കുധനഞ്ജയ'

(ഭാരതം)

(ഈ വിദ്യ സോമനായിമനു കൊടുത്തും അവിടുന്നു വിശ്വാവസുവിനു കിട്ടീട്ടു അവൻ അംഗാരവർണ്ണനു കൊടുത്തിട്ടുള്ളതാകുന്നു). ഈ വിദ്യയുടെ ഫലം.

'യച്ചക്ഷുഷാദ്രഷ്ടുമിച്ഛേൽ
ത്രിഷുലോകേഷുകിഞ്ചന
തൽപശ്യേൽയാദൃശംചേച്ഛേൽ
താദൃശംദ്രഷ്ടുമർഹതി'

(എന്നു മൂലം)

ചാംഗം-പുളിയാരൽ.

ചാംഗേരി-പുളിയാരൽ.

ചാച്ചിൽ, ചാച്ചൽ-ചെരിച്ചിൽ, ചായ്വു്, ചായുക.

ചാഞ്ചല്യം-പു. ചഞ്ചലത, അനക്കം, ഇളക്കം. ഉ. ചാപല്യം. ന. വേഗമേറിയ ഗതി. ര. സ്ഥിരമില്ലാത്ത സ്വഭാവം. ഇ. അനിത്യത.

ചാഞ്ചാട്ടുക-തെന്നിത്തെറിച്ചു നടക്കുക. (ചാഞ്ചാടുക.)

ചാഞ്ചാട്ടം-തെന്നൽ.

ചാട്-പു. വണ്ടി, ചുമട്ടുവണ്ടി. ഉ. കുഞ്ഞുങ്ങൾ പിടിച്ചു നടക്കുന്ന ചെറിയ വണ്ടി.

ചാട-ജാട, തട്ടിപ്പ്.

ചാടകേരം, ചാടകൈരം - ഊർക്കുരികിൽ പക്ഷി.

ചാടൻ-വഞ്ചകൻ, കള്ളത്തരമുള്ളവൻ.

ചാടി, ശാടി-ഭരണി, കട്ടിയുള്ള വലിയ കലം.

ചാട്ടു-ഇഷ്ടവാക്കു്, മോഹനവാക്കു്.

ചാട്ടുക്കൾ=മോഹനവാക്കുകൾ.

ചാട്ടുക-പു. കുതിക്കുക, ഉള്ളുക, ആടുക. ഉ. ചായുക. ന. ഒഴിഞ്ഞുപോവുക. ര. അകപ്പെടുക, വീഴുക ഇ. ചാട്ടുക.

ചാട്ടുകാര-വി. ഇഷ്ടമായിട്ടു നല്ല വാക്കു പറയുന്ന. (രൻ, രി, രം)

ചാട്ടുകാരം-പൊന്മണിയും മുത്തും കൂട്ടിക്കോർത്ത മാല.

ചാട്ടുപാട്ട്-ഫലിതക്കാരൻ, പുറാട്ടുകാരൻ, കളി പറയുന്നവൻ.

ചാട്ടുവാക്കു്-ഭയയെയും സ്തുതിയെയും തോന്നിക്കുന്ന വാക്കു്.

ചാടൂക്തി-പ്ര. ആത്മപ്രശംസ വ. മനയേയും സ്തുതിയേയും തോന്നിക്കുന്ന വാക്ക്.

ചാട്ട്-പ്ര. ദുഷ്ടത വ. ഏറിക. ന. ചാട്ടം

ചാട്ട്-വി പ്ര. കൊല്ലുന്ന. വ. ചാണുന്നതിനുള്ള.

ചാട്ട-ചമ്മട്ടി.

ചാട്ടം-പ്ര. കുതിപ്പ്, തുള്ളൽ. വ. പാച്ചിൽ. ന. ഒഴ്ച്ചിൽ. ര. തെറിപ്പോവുക. ൫ കോപം.

ചാട്ടുക-കുന്തം എറിയുക

ചാട്ടുകുന്തം-വേൽ, കുന്തം.

ചാട്ടമാട്ട-വഞ്ചന, തക്കം.

ചാട്ടവാറ്-ചമ്മട്ടി. (കുതിര മുതലായതിനെ അടിപ്പാനുള്ളതാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-കശം.)

ചാട്ടവില്ല്-കുന്തംചാണുന്നതിനുള്ളവില്ല്.

ചാട്ടുളി-ചാണുന്ന ഉളി.

ചാണ-പ്ര. മൂർച്ചകൂട്ടുന്ന കല്ല്. വ. തേപ്പുകല്ല്. ന. ചന്ദനവും മററും അരയ്ക്കുന്നതിനുള്ള കല്ല്. ര. ഗുളികയും മററും ഉരയ്ക്കുന്നതിനുള്ള കല്ല്.

ചാണകം-കന്നുകാലികളുടെ മലം. പര്യായം-ഗോവിട്ട്, ഗോമയം.

[ചാണകം-ഇക്കിറം, വയറുമുട്ടൽ ഇവയെ ശമിപ്പിക്കും സാമാന്യവിധിയിൽ പച്ചുവിൻചാണകം എടുക്കുക].

ചാണകവരളി-ചാണകം പരത്തി ഉണക്കിയത്, ഉണക്കച്ചാണകം.

ചാണക്കീനം-പയറ വിളയുന്നതിനു യോഗ്യമായ ക്ഷേത്രം.

ചാണക്കല്ല്-പ്ര. ചന്ദനവും മററും അരയ്ക്കുന്ന കല്ല്, ചാണ. വ. മൂർച്ചകൂട്ടുന്ന കല്ല്. ശാ: ചാണയാണ്.

ചാണക്കൊല്ലൻ-കടച്ചിക്കൊല്ലൻ

ചാണക്യൻ-പ്ര. വാത്സ്യായനന്റെ ഒരു പേർ. വ. നന്ദകുലത്തെ നശിപ്പിച്ച് ചന്ദ്രഗുപ്തനെ രാജാവാക്കിയ ഉപായിയും മഹാബുദ്ധിമാനുമായിരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ. മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകത്തിലെ മുപ്രധാന പാത്രം. വിഷ്ണുഗുപ്തൻ, കൌടില്യൻ ഇങ്ങിനെയും പേരുണ്ട്.

ചാണക്യസൂത്രം-ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ പേർ.

ചാണപ്പുളി-പ്ര. ചാണപിടിച്ചു വെച്ചിട്ടുള്ള പുളി. വ. പഴുത്തുണങ്ങിയ വാളം പുളി ജലത്തിൽ തെരടിപ്പിഴിഞ്ഞരിച്ചു കുറുക്കി ശർക്കരപ്പാകത്തിൽ വാങ്ങി കുറച്ചു കാച്ചിയ ഉപ്പും പൊടിച്ചിട്ടിളക്കി ശർക്കരയുണ്ടപോലെ എടുക്കുന്ന വസ്തു.

ചാണാപ്പായി-ചൊടിപ്പേശുകടി.

ചാണി-പ്ര. കതിരയെ അണിപാഴക്കുന്നവൻ. വ. ചാണകം.

ചാണൂരൻ-കംസന്റെ അനുചരനായ ഒരു മല്ലൻ.

(ചാണൂരനെ കംസവധാവസരത്തിൽ കൃഷ്ണൻ കൊന്നു)

ചാണൂരമർദ്ദനൻ-കൃഷ്ണൻ.

ചാൺ-പ്ര. പെരുവിരലും ചൂണ്ടാണിവിരലും കൂട്ടി അളക്കുന്ന അളവ്, പന്ത്രണ്ടു വിരൽ അളവ്, അരമുഴം. വ. ഒരുവക മത്സ്യം (ശാൺ)

ചാണ്ടു- ചാണ്ടൽ-വീശി എറിയുക.

ചാണ്ടുക-പ്ര. വീശിയെറിയുക. വ. ചാടുക.

ചാണ്ഡം-ബലം, ശക്തി.

ചാണ്ഡാലൻ-ചണ്ഡാലൻ.

ചാണ്ഡാലിക-പ്ര. ചണ്ഡാലസ്ത്രീ. വ. കിന്നരം. ചണ്ഡാലന്റെ വീണ. ചണ്ഡാലന്റെ എന്നർത്ഥം ന. മുത്തു.

[ചാണ്ഡാലികാ കിന്നരാഞ്ഞുമുതലായവ രാക്ഷസി ശ്ച]

(മേദിനി)

ചാതകം-വേഴാമ്പൽ പക്ഷി പര്യായം സാരംഗം, സ്തോകകം.

ചാതകാനന്ദനം-പ്ര. മഴക്കാലം. വ. മേഘം.

ചാതിക്കോലം-തന്ത്രം, യോജിപ്പിപ്പാനായിട്ടുള്ള വേല.

ചാതുര-വി. പ്ര. നാലിനെ സംബന്ധിച്ച. വ. സാമർത്ഥ്യമുള്ള.

ചാതുര(ക)ം-പു. ചെറിയ വട്ടത്തലയിണ, ൨. നാലു ചക്രമുള്ള വണ്ടി.

ചാതുരി-സാമൎത്ഥ്യം, നിപുണത.

ചാതുരികൻ-തേരാളി.

ചാതുൎജ്ജാതം — ഏലത്തരി, ഇലവങ്ങത്തൊലി, പച്ചില, നാഗപ്പൂവ് ഇവ നാലിനും കൂടെയുള്ള പേർ.

ചാതുൎത്ഥകജ്വരം-ഒരുമാതിരി ജ്വരം

ചാതുൎത്ഥികം,ചാതുൎത്ഥ്യം- ഒരുമാതിരി പനി.

ചാതുൎമ്മാസ്യം-നാലുമാസം അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ഒരു വ്രതം [ആഷാഢശുക്ലപക്ഷം ദശമി മുതൽ കാൎത്തികമാസം പൌൎണ്ണമിവരെ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന ഒരു വ്രതം].

'ആഷാഢ ദശമീം ശുക്ലാ-
മാരഭ്യസ്യാത്തു കാൎത്തികീ
പൌൎണ്ണമാസീതാവധിരം
ചാതുൎമ്മാസ്യവ്രതാദികം'
(വരാഹപുരാണം)

ചാതുൎയ്യം-പു. സാമൎത്ഥ്യം ൨. വാചാലത ൩. വിദഗ്ദ്ധത ൪. സ്നേഹം. ൫. അഴക്. ൬. മനോഹരത

ചാതുൎവൎണ്ണ്യ-വി ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയ വൈശ്യ ശൂദ്രന്മാർ നാലു ജാതിക്കാരേയും സംബന്ധിച്ചുള്ള (ചാതുൎവൎണ്യം എന്നതിനു നാലു ജാതികളും കൂടിയതു്, നാലുനിറമായി കല്പിച്ചതു് എന്നിങ്ങനെ ശബ്ദാൎത്ഥം). [ബ്രാഹ്മണൻ കപിലനിറവും, ക്ഷത്രിയൻ അരുണനിറവും, വൈശ്യൻ പീതനിറവും, ശൂദ്രൻ കൃഷ്ണനിറവും അത്രെ].

'കപിലാശ്ചാരുണാഃ പീതാഃ
കൃഷ്ണാശ്ചേതി പൃഥക് പൃഥക്
ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ
ശൂദ്രാശ്ചൈവയഥാക്രമം'
(വിഷ്ണുപുരാണം)

ചാതുൎവൎണ്യം മയാസൃഷ്ടം
ഗുണകൎമ്മവിഭാഗശഃ'
(ഗീത)

ചാതുൎവിദ്യം-നാലു വേദം

ചാത്തൻ ഒരു ദേവാമൂൎത്തി, കുട്ടിച്ചാത്തൻ, (തത്ഭവം-ശാസ്താ)

ചാത്തം-മരിച്ചവൎക്കുവേണ്ടി കഴിക്കുന്ന ഒരു കൎമ്മം ശ്രാദ്ധം (ശ്രാദ്ധം എന്നതാണ് ചാത്തം ആയതു്)

ചാത്താവു്-ശാസ്താവു്. (ശാസ്താവാണ ചാത്താവായതു്).

ചാന്തു്-പു. ചുണ്ണാമ്പു് ൨. കുമ്മായം കരിപ്പട്ടി മണൽ ഇവ ചേൎത്തു് കുഴച്ചു കെട്ടിടങ്ങളുടെ ചുവരുകൾ പൂശുന്നതു് ൩. ചില മരത്തിന്റെ എണ്ണ. ൪. സ്ത്രീകൾ നെററിയിൽ തൊടുന്ന ചാന്തു്.

[സ്ത്രീകൾ തൊടുന്ന ചാന്തു്-നെററിപ്പൂവ് ജലത്തിലിട്ടു മൂന്നു നാലു ദിവസം വെച്ചേക്കണം. അഴുകിയതിന്റെ ശേഷം, ഉണക്കലരി വറുത്തു് അതു കരിയുമ്പോൾ നെററിപ്പൂവെള്ളം അതിൽ ഒഴിക്കണം. പിന്നീടു ഞവടിക്കലക്കി തട്ടിയരിച്ചെടുത്തു രണ്ടാമതും വററിച്ചു് ചട്ടിയിലോ മററോ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക. ഇതു തന്നറഞ്ഞാൽ ചാന്താവും.]

ചാന്താട്ടം-ചാന്തു തേയ്ക്കുക, ചുണ്ണാമ്പു പൂരട്ടുക.

ചാന്താർ-ചാന്തുള്ള. ൨-ം, ചാന്താർ മുലയിണ.

ചാന്ദ്ര-വി. ചന്ദ്രനെ സംബന്ധിച്ചു(ന്ദ്രൻ, ന്ദ്രീ, ന്ദ്രം)

ചാന്ദ്രകം-പു തേൻ. ൨. ചുക്ക്.

ചാന്ദ്രഭാഗ-ചന്ദ്രഭാഗാനദി.

ചാന്ദ്രമസി-ബൃഹസ്പതിയുടെ ഭാൎയ്യ.

ചാന്ദ്രമാനം-ചന്ദ്രന്റെ ഗതികൊണ്ടുള്ള ഒരു കണക്കു്.

ചാന്ദ്രമാസം-ചന്ദ്രഗതികൊണ്ടു വരുന്ന മാസം

ചാന്ദ്രം-പു. ചന്ദ്രസംബന്ധമായ മാസം. ൨. ചന്ദ്രകാന്തം. ൩. ചാന്ദ്രായണവ്രതം.

ചാന്ദ്രായണം—ചന്ദ്രന്റെ ക്ഷയവൃദ്ധി പോലെ ഓരോ ദിവസം ഓരോ ഉരുള കുറച്ചും കൂട്ടിയും ഉണ്ണുന്ന ഒരു വ്രതം.

'കൃഛ്റചാന്ദ്രായണാദിക്രിയകൊണ്ടു'
(ശീലാവതി)

[വെളുത്തവാവിന്ന പതിനഞ്ചു വാ ക്ഷണത്തിൽ തുടങ്ങി ദിവസേന ഓരോന്നു കുറച്ച് കറുത്ത വാവിന്ന ഭക്ഷണമില്ലാതാക്കി പിന്നീടു ദിവസന്തോറും ഓരോന്നു വെളുത്തവാവുവരെ വർദ്ധിപ്പിക്കുക]

ചാന്ദ്രി-പ്ര. ബുധൻ. വ. നിലാവ്. ന. വെളുത്ത കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. ർ. കാർകോകിൽ.

ചാന്നാട്ടി-ചാന്നാന്റെ സ്ത്രീ.

ചാന്നാൻ-കരിമ്പന ചെത്തുന്ന ഒരു താണ ജാതിക്കാരൻ.

ചാപം-പ്ര. വില്ല്. വ. ധനുരാശി. ന. മഴവില്ല്. ചപം എന്ന പേരായ തൃണ വിശേഷത്തിന്റെ വികാരം എന്നർത്ഥം.

ചാപയഷ്ടി-വിൽക്കോൽ.

ചാപലം, ചാപല്യം-ഇളക്കം, നിലകേട്, അസ്ഥിരത, ദ്രുതഗതി, സംശയം, അവിവേകം.

ചാപി-ചാപം ധരിച്ചവൻ. വ. ശിവൻ.

ചാപ്പ-പ്ര. തോക്കിന്റെ കൊത്തി. വ. അടയാളം.

ചാപ്പിടുക-മുദ്രവെക്കുക.

ചാപ്പിള്ള-ചാവുപിള്ള, ചാവുകിടാവ്.

ചാമ-ഒരുവക ധാന്യം.

[കഫം, വിഷം, പിത്തം ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ശരീരം ചടപ്പിക്കും. വാതവർദ്ധനകരമാണ്. മലത്തെ പിടിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ശ്യാമാകം].

ചാമരപുഷ്പം-പ്ര. കവുങ്ങ്. വ. പൂക്കൈത. ന. കാശക്കരിമ്പ്. ർ. മാവ്.

ചാമരം-പ്ര. ചമരിമൃഗത്തിന്റെ വാൽ. വ. വെഞ്ചാമരം. മററൊരു പര്യായം-പ്രകീർണ്ണകം.

[ചാമരം എന്നതിന്റെ പ്രാചീനമായ പ്രയോഗം. 'ചാമര'-ഉ-ം. 'അത്രധവളവെൺചാമരവിലാസം'
(ദേവഗീത)

ചാമരി-കതിര.

ചാമത്തം, ചാമാത്തം-സമാവർത്ത(ന)ം എന്നുള്ള കർമ്മം.

ചാമീകരം-പ്ര. പൊന്ന്. ചമീകരം എന്ന പേരായ ആകരത്തിലുണ്ടായത് എന്നർത്ഥം.

'ചാമീകരപ്രഭാപൂർണ്ണശോഭികം'
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

വ. ഉമ്മത്ത്.

ചാമുണ്ഡാ-കാളി, ദുർഗ്ഗ, ശ്രീപാർവതി. ചണ്ഡമുണ്ഡന്മാരെ നിഗ്രഹിച്ചവൾ എന്നർത്ഥം.

ചാമുണ്ഡി-കാളി, ദുർഗ്ഗ.

ചാമ്പ, ചാമ്പ്-പ്ര ഒരുവക വൃക്ഷം, തൈവൽ.

'മാമ്പഴം തിന്നേണം ചാമ്പയ്ക്ക തിന്നേണം'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

വ. തീരം.

ചാമ്പൽ-പ്ര. ചാരം, ഭസ്മം. വ. കണ്ണന്റെ അടപ്പ്. ന. പൂക്കൾ കൊഴിയുക.

ചാമ്പുക-പ്ര. കുത്ത് അല്പം അമരുക, കുഴിയുക.

'ചാമ്പിയെങ്ങിന കണ്ണീരും'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

വ. മയങ്ങുക. ന. ക്ഷയിക്കുക.

ചാമ്പേയം-പ്ര. ചമ്പകം. ചമ്പ എന്ന ദേശത്തുണ്ടായത് എന്നർത്ഥം. വ. നാഗപ്പൂമരം. ന. സ്വർണ്ണം. ർ. അരയാലി. ള. ഉമ്മത്ത്.

ചാമ്യം-ആഹാരം, ഭക്ഷണം.

ചായംതേയില.

ചായക്കാരൻ-പു. ചായം പിടിപ്പിക്കുന്നവൻ. വ. അലക്കുകാരൻ

ചായപ്പുടവ-ചായംകേററിയ വസ്ത്രം.

ചായം-നിറം, വർണ്ണം.

ചായൽ-പു. തലമുടി, വ. നിറം. ന. ഋജുത്വം. ര. ഛായ, നിഴൽ. ഈ. പച്ച, പാർശ്വം. ന്യ. ചാച്ചൽ.

ചായ്-പു. ചരി, ചായൽ. വ. ചാമ്പി, ചാഴി.

ചായിക്കുക-പു. പഴുക്കുക, വഴയ്ക്കുക. വ. ഒരു പക്ഷത്തിൽ ചേരുക.

ചായിപ്പ്, ചായ്പ്പ്-പു. പുരയോടു കൂടി ചായിച്ചു കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന മുറി, ഒരു ഭാഗത്തോട്ടുള്ള ചരിവ്. വ. നിലം തല്ലി.

ചായില്യം-ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്; ഒരുമാതിരി ചെമന്ന ചായം.

[ഇതു കഫം, പിത്തം, കാമല, കുഷ്ഠം, ക്രൂരവിഷം, നേത്രരോഗം, നെഞ്ചുകലിപ്പ്, ത്രിദോഷജ്വരം, ദീർഘദോഷജ്വരം, ആമവാതം, പ്ലീഹ, ചൊറി ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ഇതു മൂന്നുവിധം ഉണ്ട്. (പു. ചർമ്മാരം. വ. ശുകതുണ്ഡകം. ന. ഹംസപാദം.) മൂന്നാമത്തേതു ഉത്തമം. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഹിംഗുലം. തമിഴിൽ-ചാതിലികം, ഇംഗ്ലീഷിൽ-Sulphate of Mercury, Vermilion

ചായിവ്, ചായ്വ്-പു. വളവ്, കുതിച്ചിൽ വ. ഇറക്കം. ന. ചെരിച്ചിൽ.

ചായുക, ചായ്ക-പു. ചെരിയുക. വ. കിടക്കുക ന. വീഴുക, വൃക്ഷവും മററും വീഴുവാൻ ഇടയാകുക. ര. ആശ്രയിക്കുക ഈ. ഒരുവശത്തേക്കു ചരിയുക.

'കവണ്ണുമല്ലന്നിറമെങ്കിലേററം
വെളുത്തുമല്ലന്നുമചായ്‌ന്നുമില്ല'.
'ലീലാതിലകം'

ചായ്മാനാ-മൂന്ന്, ഉത

ചാര-വി. ചരിക്കുന്ന പോകുന്ന,നടക്കുന്ന

ചാര-ഒരുമാതിരി അരി.

ചാരകൻ-പു. കുതിരക്കാരൻ വ. കൂട്ടുകാരൻ. ന. ദൂതൻ, ചാരൻ.

ചാര(ക)ം-മുരമരം.

ചാരചക്ഷുസ്സ്-പു. ചാരന്മാരെ (ഗൂഢപുരുഷന്മാരെ)ക്കൊണ്ടു ദൂരത്തുള്ള വൃത്താന്തങ്ങളെ കാണുന്നവൻ. വ. ചാരന്മാർ (ഗൂഢപുരുഷന്മാർ) ആകുന്ന ചക്ഷുസ്സ് (നേത്രം.)

'ചാരചക്ഷുസ്സും വിചാരവുമില്ലേതും നിത്യം'
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

ചാരടി-പു. ഒരിലത്താമര. സഞ്ചരണശീലം എന്നർത്ഥം. തമിഴ് വ്യാഖ്യാനത്തിൽ 'ഒരിതൾ താമര. നിലത്താമര, എന്നു മററൊരഭിപ്രായം. വ. കിഴുകാനെല്ലി.

ചാരടികാ-അമരി. വ. പവിഴക്കൊടി.

ചാരണ-തഴുതാമ.

ചാരണത്വം-നാട്യവിദ്യ, ആട്ടം.

ചാരണൻ-പു. നാട്യക്കാരൻ. വ. ദേവഗായകൻ. ന. വഴിയാത്രക്കാരൻ, പരദേശയാത്രക്കാരൻ ര. ചാരൻ.

ചാരണന്മാർ-വന്ദികളിൽതന്നെ പാട്ടുകയും കഥപറകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ പേർ. കീർത്തിയെ പരത്തുന്നവർ എന്നർത്ഥം.

ചാരത്തു-(ത) സമീപത്ത്.

ചാരൻ-ദൂതൻ, വേഷംമാറി നടന്നു വർത്തമാനങ്ങളറിയുന്നവൻ. പര്യായങ്ങൾ-യഥാർഹവർണ്ണൻ, പ്രണിധി, അപസർപ്പൻ, ചരൻ, സ്പശൻ, ചാരൻ, ഗൂഢപുരുഷൻ (ചാരൻ=ഗമനശീലൻ)

ചാരപഥം-രണ്ടു റോട്ട(വഴി)കൂടുന്ന സ്ഥലം.

ചാരഫലം-ജനിച്ച കൂറിൽ നിന്ന് അതതു ഭാഗത്തിൽ അതതു ഗ്രഹങ്ങൾ നില്ക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഫലം.

ചാരം-പു. ഗമനം, സഞ്ചാരം. (മലയാളത്തിൽ) ഭസ്മം. (സംസ്കൃതത്തിൽ-ക്ഷാരം) ഉ. മുരൾമരം.

ചാരൽ-പു. മറ്റൊന്നിൽ തൊട്ടിരിക്കുമാറു വെയ്ക്കുക. ഉ. ചായിവ്. ന. ആഗ്രഹം.

ചാരവായു-പടിഞ്ഞാറൻകാറ്റ്.

ചാരവേ-(അ) അടുത്ത്.

ചാരഴി-ചാരിയിരിപ്പാനുള്ള അഴി.

ചാരായക്കട-ചാരായം വില്ക്കുന്ന സ്ഥലം

ചാരായക്കുത്തുമതി-ചാരായക്കുത്തക.

ചാരായം-കള്ളുവാറ്റി എടുത്തത്. (അക്കാനി എന്നതു നോക്കുക).

ചാരിക-വേലക്കാരി, പരിജനത്തിലൊരുവൾ, പരിചാരിക.

ചാരിക്കുക-ചാലിക്കുക.

ചാരിതാർത്ഥ്യം—ചരിതാർത്ഥത, സാഫല്യം, അഭിലാഷനിവൃത്തി, തൃപ്തി.

ചാരിത്രദൂഷണം-മര്യാദകേട്, പാതിവ്രത്യഭംഗം.

ചാരിത്രഭംഗം-പാതിവ്രത്യഹാനി, മര്യാദകേട്.

ചാരിത്രം, ചാരിത്ര്യം-പാതിവ്രത്യം, മര്യാദ, ആചാരം, ശീലഗുണം.

ചാരിത്രശീല-മര്യാദക്കാരി.

ചാരിത്രശുദ്ധി-പാതിവ്രത്യശുദ്ധി, ശുദ്ധമുള്ള ആചാരം.

ചാരിത്രാ-കൊല്ലമി.

ചാരിയാവ്-ചെമന്ന രോമംകൊണ്ടുള്ള പുതപ്പ് (പോർച്ചൃൽഭാഷ).

ചാരു-പു. കാകമം. 'കാക്കീനാം ചാരുയാനഹികം സാങ്കാചം ചിക്കുനാംവരം' എന്ന പ്രമാണം. ഉ. ചാരുക.

ചാരു-വി. ഭംഗിയുള്ള, മനോഹരമായ. ചാര എന്നതിനെ ചിത്തത്തെ ഗമിക്കുന്നു എന്നർത്ഥം.

ചാരു-പു. ബൃഹസ്പതി. ഉ. കൃഷ്ണനു രുക്മിണിയിലുണ്ടായ പുത്രൻ.

ചാരുക-പു. ചാരിയിരിക്കുക. ഉ. ഒരു പക്ഷത്തിൽ കൂടുക. ന. ഒരു വസ്തുവെ മറ്റൊന്നിന്മേൽ ചേർത്തു നിറുത്തുക. ര. കതകടയുക. മ. ആശ്രയിക്കുക. ന്യ. കതകടയ്ക്കുക ൧. ഏല്പിക്കുക.

ചാരുകാരൻ-മൂന്നാംസ്ഥാനക്കാരൻ.

ചാരുത, ചാരുത്വം-ഭംഗി.

ചാര്-പു. നായന്മാരുടെ പേരുകളുടെ പിമ്പു വെയ്ക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്.

ചാരുഗുപ്തൻ—കൃഷ്ണനു രുക്മിണിയിലുണ്ടായ പുത്രൻ.

ചാരുദത്തൻ-മൃച്ഛകടി നാടകത്തിന്റെ നായകൻ.

ചാരുദത്തം-ഭാസന്റെ ഒരു നാടകം.

ചാരുദർശനം-പു. കല്ലാല്. ഉ. ഇത്തിയാല്.

ചാരുദേഷ്ണൻ, ചാരുദേഹൻ-കൃഷ്ണനു രുക്മിണിയിലുണ്ടായവൻ.

ചാരുധാര-ശചി.

ചാരുധാരാ-ശചി.

ചാരുനാളകം-ചെന്താമര

ചാരുനേത്രം-പു. ഭംഗിയുള്ള കണ്ണ്. ഉ. മാൻ.

ചാരുപടി-ചാരിയിരിക്കുന്ന പലക.

ചാരുഫല-മുന്തിരിങ്ങാ.

ചാരുമതി—കൃഷ്ണനു രുക്മിണിയിലുണ്ടായ പുത്രി.

ചാരുമതിൽ-മരിച്ചിന്റെ അടിയിൽ ഇരുപ്പിനായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന മതിൽ. പര്യായങ്ങൾ-ചായം, വപ്രം.

ചാരുമരം-ഉന്ത്, മാഞ്ഞ്.

ചാരുമാനാ-മറെറാരുത്തൻറെ പേരുവച്ചു എഴുതി വാങ്ങിക്കുന്ന എഴുത്തു്.

ചാരുദമാദാ-കറുമുഴി.

ചാരുരാവാ-ശചി.

ചാരുലോചനം-പു. ഭംഗിയുള്ള കണ്ണു്. ൨ മാൻ.

ചാരുശീല-വി. നല്ല ശീലമുള്ള.

ചാരുശീല-രത്നം.

ചാരുഹംസിനി-പു. രുക്മിണി. ൨. ലക്ഷ്മണാ.

ചാരുസ്മിതം-പുഞ്ചിരി.

ചാരെഴുത്തു-വിശ്വസ്തമായ പ്രമാണം.

ചാരേക്ഷണൻ-ദൂതൻ, ചാരചക്ഷുസ്സ്.

ചാർ-പു. നായന്മാരുടെ പേരിനു പിമ്പു ചേൎക്കുന്ന ഒരു ഉപചാരവാക്കു്. ൨. മരുന്നും മററും പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്ന ജലം. [ചാർ എന്ന ധാതുവിൽനിന്നും ചാരു (കനോരമ്യാദയും മററും) ചരു; (ചാരു എഴുതുക എന്നതിലെ); ചാർ (രാമച്ചാർ എന്നതിലെ) ഇവ കാണുക. ചാൎച്ച (ചാർ + ച) എന്നതിൻെറ ഒടുവിലെ 'ച' നാമപ്രത്യയമാണു്. ചോർ, ചോൎച്ച; തീർ, തീൎച്ച, വീഴ് വീഴ്ച; കാണുക. മ എന്ന ഒരു നാമപ്രത്യയമുണ്ടു്; നൽ, നന്മ; വലി, വലിമ; ഒരു, ഒരുമ മുതലായവ നോക്കുക].

ചാൎച്ച-സംബന്ധം, രക്തസംബന്ധം, ഇടപ്പം.

ചാൎച്ചിക്യം-ചന്ദനം കുങ്കുമം മുതലായവ കൊണ്ടു മേൽ പൂശുക. അംഗ്യൂയനം മനഃചരിഷ്കാരമെന്ന എന്നവണ്ണം ഇതു നിമിത്തം ദേഹത്തിനു പരിഷ്കാരമുണ്ടാകുന്നു എന്നൎത്ഥം.

ചാൎത്തു്, ചാൎത്തൽ-പു. എഴുത്തു്. ൨. ബിംബങ്ങളിൽ ചന്ദനം, ആഭരണം, വസ്ത്രം മുതലായവ അലങ്കരിക്കുക. ൩. വാഴ്ത്തല. ൪. ആധാരം. ൫. ചട്ടോല. ൬. മരക്കഷണങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ചേൎപ്പ്. ൭. നാല്ക്കാലികളുടെ നെററിയിലുള്ള ചാൎത്ത്.

ചാൎത്ത്-പു. ഭംഗി. ൨. കൂട്ടം.

ചാൎത്തുക-പു. അലങ്കരിക്കുക, അണിയുക. ൨. എഴുതുക. ൩. ചേൎക്കുക.

ചാൎത്തുപടി-പേർവഴി എഴുതിയ കണക്ക.

ചാൎത്തുമുറി-നിലം പുരയിടങ്ങളുടെ ആധാരം.

ചാൎന്ന-വി. സംബന്ധമുള്ള, ഉടപ്പമുള്ള.

ചാൎമ്മണം-പു. ചൎമ്മങ്ങളുടെ സമൂഹം. ൨. പരിചക്കൂട്ടം.

ചാൎമ്മിണം-പരിചക്കാരുടെ കൂട്ടം.

ചാൎവ്വാകൻ-പു. ദൈവമില്ലെന്നും മററും രുക്കിക്കുന്ന ഒരു മതക്കാരൻ, ഒരു ഹേത്തവാദിയായ ബുദ്ധമതക്കാരൻ. മററൊരു പൎയ്യായം-ലൌകായതികൻ (ലോകായതികൻ).

[സ്വൎഗ്ഗം എന്നൊന്നില്ല, ഇഹലോകസുഖം തന്നെ സ്വൎഗ്ഗം എന്നും മററും ഉപദേശിക്കുന്ന ഈ മതത്തിനു പേർ ചാൎവ്വാകമതം.]

൨. ദുൎയ്യോധനൻെറ ഇഷ്ടനായ ഒരു രാക്ഷസൻ.

ചാൎവ്വാകം-ചാൎവ്വാകമതം, വേദവിരുദ്ധമായ മതങ്ങളിൽ ഒന്നു്, ചാൎവ്വാകൻ ഉണ്ടാക്കിയതു്.

ചാൎവ്വാംഗി-സുന്ദരി.

ചാൎവ്വി-പു. സുന്ദരി. ൨. നിലാവു്. ൩. കാന്തി, ശോഭ. ൪. ബുദ്ധി. ൫. കുബേരപത്നി. ൬. രമ്യം.

ചാല-അധികം.

ചാലകം-പു. ദുശ്ശീലമുള്ള ആന, മുരടൻ. ൨. ജാലകം, ജനൽ. (ജാലകം എന്നതിൻെറ തത്ഭവം)

ചാലനം-പു ചല്ലടം. ൨. അനക്കം, ഇളക്കം.

ചാലനി-ചല്ലടം. ചലിപ്പിക്കുന്നതു, അട്ടുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

ചാലം-പ്ര. വീട്ടിന്റെ മേല്പുര. വ. അനങ്ങുതക്കതു്.

ചാലവേ, ചാലേ-ന. നല്ലവണ്ണം.

ചാലിക്കുക-അലിക്കുക, യോജിപ്പിക്കുക

ചാലിടുക-പ്ര. ഉഴവു ചാൽചെയ്യുക. വ. വയലുകളിൽ ചെറിയ തോടുകൾ ഉണ്ടാക്കുക.

ചാലിയത്തി-ചാലിയന്റെ സ്ത്രീ.

ചാലിയൻ-നൽചെട്ടി, നെയ്ത്തുകാരൻ. പൎയ്യായങ്ങൾ-തന്തുവായൻ, കുവിന്ദൻ.

ചാലിയപ്പരിഷ-ചെമന്ന പരിഷ.

ചാലിയപ്പരിഷ-നൽചെട്ടിയുടെ വംശം

ചാലിയം-ചായില്യം, ചെമന്ന ചായം.

ചാലു്-പ്ര. ഉഴപ്പൊളി. വ. തോടു്. ന. തുറമുഖം. ശ. തവണ, സമയം. ഉ. നിലം, ഭൂമി.

ചാലേ, ചാലവേ-ന. നല്ലവണ്ണം, നന്നായി.

ചാലേകവാതിൽ-കിളിവാതിൽ.

ചാല്പണി-പ്ര. കണ്ടത്തിൽ ഉഴവു ചാൽ ചെയ്യു. വ. ജലം ഒഴുകുവാൻ തക്കവണ്ണം തോടുണ്ടാക്കുക.

ചാല്യ, ചാലനീയ-പ്ര. അനക്കത്തക്ക. വ. ഇളവാക്കത്തക്ക.

ചാല്യൻ-ചാപല്യമുള്ളവൻ, ഇളകുന്നവൻ.

ചാല്യം-ചാഞ്ചില്യം.

ചാവു്-മരണം, ചാക്കാല.

ചാവടി-പ്ര. ഒരു കച്ചേരി. വ. ചുങ്കസ്ഥലം. ന. ചവുക്ക, കാററുകൊണ്ടു ഇരിക്കുന്നതിനും മറവുമുള്ള ചെറിയ മേടം. ശ. കാവൽമാടം.

ചാവട്ടു-ചാരത്തലയിണ.

ചാവൽ-പ്ര. പൂവൻകോഴി. വ. പക്ഷികളിൽ ആൺ.

ചാവല്ലു്-ഒരുമ്പാടില്ലാത്ത.

ചാവറം-മരണധൎമ്മം.

ചാവറക്കാർ-സംശപ്തകന്മാർ.

ചാവാളൻ-മൎത്ത്യൻ, മനുഷ്യൻ.

ചാവി-പ്ര. ചള്ള, ധാന്യങ്ങളിലെ പതിരു്. വ. വണ്ടിച്ചക്രത്തിലെ ആണി. ന. ഒരുവക പുഴു.

ചാവുകടി-ശൂന്യം വെച്ച വംശം.

ചാവുപിള്ള, ചാവിള്ള-പ്ര. പ്രസവിക്കുമ്പോൾ ജീവനില്ലാത്തകുട്ടി. വ. കഴിയില്ലാത്തവൻ.

ചാവുപുല-സംബന്ധക്കാരൻ മരിച്ചാലുള്ള അശുദ്ധി.

ചാവുററ-വി. മരണഭയം കൂടാതെ യുദ്ധത്തിനു ചെല്ലുന്ന.

ചാവുററവൻ-മരണഭയം കൂടാതെ യുദ്ധത്തിനു ചെല്ലുന്നവൻ.

ചാവേറു്-മരണഭയം കൂടാതെ യുദ്ധത്തിനു ചെല്ലുക.

ചാവേറുക-മരണഭയം കൂടാതെ യുദ്ധത്തിനു ചെല്ലുക.

ചാവേറുവിരുത്തി-യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചവന്റെ വീട്ടുകാൎക്കു വേണ്ടി സൎക്കാരിൽ നിന്നു കൊടുത്തിരിക്കുന്ന നിലമോ പുരയിടമോ.

ചാവോല-ചരമവിവരം എഴുതിയ ഓല.

ചാഷം-കാട്ടുകാക്ക. ഭക്ഷണപ്രിയം എന്നൎത്ഥം.

ചാസം-കാട്ടുകാക്ക. ഹിംസാശീലം എന്നൎത്ഥം.

ചാള-ഒരുവക കടൽമീൻ. വ. കടിൽ. ന. കാവൽപുര. (ശാല എന്നതിന്റെ തത്ഭവം)

ചാളിക-പണസ്സഞ്ചി.

ചാളുക-കള്ളുകുടിച്ചവനെ പോലെ നടക്കുക.

ചാളവാ-വായിൽനിന്നൊലിക്കുന്ന വെള്ളം.

ചാഴി-പു. നെല്ല് നശിപ്പിക്കുന്നതും പറക്കുന്നതുമായ ഒരുവക വണ്ട്, ചെള്ള്. ത. ചാവി, പതിര്.

ചാഴിക്കോൽ-ചാഴിയെ ഓടിപ്പാൻ ഔഷധം തേച്ച ഒരു മരത്തിന്റെ കൊമ്പ്.

ചാറ്-പു. പച്ചമരുന്ന് മുതലായവ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്ന നീര്. ത. നല്ലമുളക്, പുളി മുതലായവ കലക്കി കായവും ചേർത്ത് തിളപ്പിക്കുന്ന വസ്തു. ന. വല്ലതിന്റെയും നീര്. ശ. രസം.

ചാറ-ഒരുമാതിരി വലിയ മൺപാത്രം.

ചാറൽ, ചാററൽ-തൂററൽ, ചനചനെ പെയ്യുന്ന മഴ.

ചാറുക-തൂറുക, ചനചനെ മഴപെയ്യുക.

ചാററ്, ചാററൽ-പു. ഉച്ചത്തിൽപറക. ത. കണിയാൻ മുതലായ ചില മന്ത്രവാദികൾ തങ്ങളുടെ മൂർത്തികളെ വിളിച്ചു പാടുക.

ചാററുക-പു. ഉച്ചത്തിൽ പറയുക, ത. മൂർത്തികളെ വിളിച്ചു പാടുക.

—ooo—

ചി

ചികയുക-അല്പമായിട്ട് മണ്ണുമാന്തുക.

ചികിത-വി. അറിയപ്പെട്ട, മനസ്സിലാക്കിയ.

ചികിത്സ-രോഗത്തെ മാററുവാനുള്ള പ്രവൃത്തി, വൈദ്യം. മറെറാരു പര്യായം-രുക്പ്രതിക്രിയ. ആരോഗ്യം ഇതിന്നധീനമാകയാൽ ഈ പേർ വന്നു.

[അസാദ്ധ്യരോഗത്തിലും ചികിത്സ കൂടിയേകഴിയൂ. അതല്ലാത്തപക്ഷം രോഗത്തിനു ഹേതുവായ പാപം തീരാതെ പുനർജന്മത്തിൽ ആ രോഗം തന്നെ വീണ്ടും വന്നുചേരും.]

ചികിത്സകൻ-വൈദ്യൻ. വ്യാധിപ്രതീകാരത്തെ ചെയ്യുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

ചികിത്സാക്രമം-പു. വൈദ്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മുറ. ത. ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥം.

ചികിത്സാപാദചതുഷ്ടയം-വൈദ്യൻ ഔഷധം, പരിചാരകൻ, രോഗി (നാലും).

ചികിത്സിക്കുക-വൈദ്യം ചെയ്യുക

ചികിലം-ചെളി, പങ്കം.

ചികീർഷ-ചെയ്യാനുള്ള ആഗ്രഹം.

ചികീർഷിതം-ആഗ്രഹം, താല്പര്യം, നോട്ടം.

ചികുര-വി. അനങ്ങുന്ന, അസ്ഥിരമായ.

ചികുരൻ-ദുരാശനിമിത്തം ചഞ്ചലനായവൻ.

ചികുരം-പു. തലമുടി. 'ചി'എന്നു വ്യക്തമല്ലാതെ ശബ്ദിക്കുന്നതു, വലിച്ചാൽ സ്തുതിക്കപ്പെടുന്നതു് ഇങ്ങിനെ ശബ്ദാർത്ഥം

'താഞ്ചനഘനിരകൾ മുതൽ
പൂഞ്ചികുരതതിയവതി'
(നളചരിതം കഥകളി)

ത. പർവ്വതം. ന. പായ്. ശ. വളർത്തുന്ന കീരി.

ചിക്കുരം-തലമുടി.

ചിക്രോഡം-അണ്ണാൻ.

ചിക്കാ-പു. ചുണ്ടെലി. ത. പാക്ക്.

ചിക്കം-നച്ചെലി.

ചിക്ക്-പു. ധാന്യം ഉണങ്ങുന്നതിനു വേണ്ടി വെയിലത്തു നിരത്തുക. ത. തലമുടി ചികുക. ന. തലമുടികെട്ടിനുള്ളിലുണ്ടാകുന്ന അഴുക്ക്.

ചിക്കണം-പു. അടക്കാ. ത. കവുങ്ങ്. ന. നെയ്യ് മുതലായതുചേർത്തു സ്നിഗ്ധത വരുത്തിയ അന്നവും മററും,

ചിക്കണം-വി. മെഴുകപതമായ.

ചിക്കണി-പു. അടയ്ക്കാമരം. ത. അടയ്ക്ക. ന. കടുക്ക.

ചിക്കസം-യവം മുതലായതു് അരച്ചുണ്ടാക്കിയ മാവു്.

ചിക്കനെ-അ. വേഗത്തിൽ.

ചിക്കാറുക്കുക-തലമുടിയുടെ ഉടക്കുമാറ്റുക

ചിക്കറുക്കി-ചീപ്പു്.

ചിക്കിണി-വി ചെറുതായ.

ചിക്കുക-ഫ. ഉണങ്ങുന്നതിനു ധാന്യം വെയിലത്തു നിരത്തുക വ. തലമുടിചീകുക.

ചിക്കപ്പരമ്പു്-ധാന്യം നിരത്തുന്നതിനുള്ള പരമ്പു്.

ചിക്കെന്നു്-അ. വേഗത്തിൽ, ഉടനെ.

ചിങ്കടമത്സ്യം-ഒരുവകമത്സ്യം.

[ചിങ്കടമത്സ്യത്തിന്റെ മാംസം-പിത്തം, രക്തദോഷം, മേദസ്സ് ഇവയുണ്ടാക്കുന്നതു്. മലം പിടിത്തമുള്ളതാണു്. വാതം ബലം, കഫം ഇവയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും].

ചിങ്കലം, ചിങ്കളം, ചിങ്ങലം-ഫ. ഒരുമാതിരി കറുത്ത വലിയ താടിമീശയുള്ള കുരങ്ങു്. വ. ചിങ്കളമേഷം. ന. ലങ്ക

ചിങ്കളക്കുരങ്ങു്-ഒരു മാതിരി കറുത്ത വലിയ കുരങ്ങു്.

ചിങ്കളൻ-ലങ്കക്കാരൻ, സിലോൺകാരൻ.

ചിങ്കാരം-ആഭരണം, ഭംഗി.

ചിങ്കാരിക്കുക-അലങ്കരിക്കുക.

ചിങ്കി, ചിങ്കിക്കളി-കുട്ടികളുടെ ഒരുമാതിരി കളി, ചിങ്കകളി.

ചിങ്കികളിപ്പിക്ക, ശിങ്കികളിപ്പിക്ക-വട്ടത്തിലാക്കുക.

ചിങ്കിടനെ-വിഷം കൂട്ടിയ ക്ഷോണവസ്തു.

ചിങ്കു്-ധാന്യം മുതലായവയിൽ പെട്ടെന്നു കൊള്ളരുതാത്തതുമായ രോഗം.

ചിങ്ങക്കൂറു്-ചന്ദ്രൻ ചിങ്ങരാശിയിൽ ഇരിക്കുന്ന സമയം.

ചിങ്ങൻ-വാഴയിൽ ഒരു ഇനം.

ചിങ്ങനാട്ടു്-ശേഷിങ്ങനാട്ടു്.

ചിങ്ങൻപഴം-ചിങ്ങൻവാഴയിലെപഴം.

ചിങ്ങമാസം-ഒരു മാസത്തിന്റെ പേർ.

ചിങ്ങം-ഫ ചിങ്ങമാസം. വ. ചിങ്ങരാശി ന. സിംഹം.

[സിംഹം എന്നതു ചിങ്ങം എന്നായി]

ചിങ്ങംപുഴു-ഒരു മാതിരി പുഴു.

ചിങ്ങരാശി-അഞ്ചാമത്തെ രാശി.

ചിങ്ങളം, ചിങ്കളം-സിംഹളം, ലങ്ക.

ചിങ്ങംവാഴ-ഒരു മാതിരിവാഴ.

ചിങ്ങംവ്യാഴം-വ്യാഴം എന്ന ഗ്രഹം ചിങ്ങം എന്ന രാശിയിൽ ഇരിക്കുന്ന കാലം.

[വ്യാഴത്തിന്റെ ഒരു പരിവർത്തനത്തിനു ൧൨ കൊല്ലം വേണം.]

ചിപ്പിവാദ്യം-വലിയപടഹം.

ചിച്ചീ നിഷേധിച്ചു പറയുന്ന ഒരു വാക്കു്.

ചിഞ്ച-വാളൻപുളി, പുളി, കോൽപുളി. പുളിമരം വ്യക്തമല്ലാത്ത ശബ്ദത്തെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. പുളിമരത്തിനു മററു പര്യായങ്ങൾ-തിന്തിഡി (തിന്ത്രിണി), അമ്ലിക (ആമ്ലിക).

ചിഞ്ചാടകം-ഒരുമാതിരി പുല്ലു്.

ചിഞ്ചാമ്ലം-ചാണപ്പുളി.

ചിട-തലമുടിയിൽ പശയും മണ്ണും കൂടി പിരിയുന്ന തലമുടി, ജട.

ചിടയൻ, ചെടയൻ-ഫ ജടയുള്ളവൻ. വ. ഒരു മാതിരിയുള്ള ചെടി, കഞ്ചാവു്.

ചിട്ടി-ഫ കുടിയാനവന്മാർ സർക്കാരിൽ നിന്നു കൈപ്പറ്റുന്ന ആധാരങ്ങളുടെ രസീതു്. വ. ഭാഗ്യക്കുറി മുതലായതു്, ചീട്ടു്.

ചിട്ടിക്കാരൻ-ചിട്ടിയിൽ കൂടിയവൻ.

ചിട്ടിക്കുറി-ചിട്ടിപ്പെടുക്കുന്നതിനു എഴുതിയിടുന്ന കുറി, ഭാഗ്യക്കുറി.

ചിണുക്കുക, ചിണുങ്ങുക-തേങ്ങുക, വിക്കുക.

ചിണുങ്ങുക-ഫ. പിറുപിറുപ്പോടെ കരയുക, മുറവിളിക്കുക. വ. കണ്ണുനീരോടെ കരയുക.

ചിട്ടിപ്പതിവു്-നിലം പുരയിടങ്ങൾക്ക പണ്ടാരവകയിൽ നിന്നും കടിയാനവന്മാൎക്ക കൊടുക്കുന്ന ഒരാധാരം.

ചിണ്ടു്-പൂങ്കുല, പൂക്കൾ പൂങ്കുലമാതിരി കൂട്ടിക്കെട്ടിയതു.

ചിത-വി. പ്ര. കൂട്ടപ്പെട്ട. (മലയാളത്തിൽ) യോഗ്യമായ. ദ. ശേഖരിക്കപ്പെട്ട. ന. ഖചിക്കപ്പെട്ട.

ചിത-പ്ര. പട്ടട, കട്ട, ചുടല. മററ പൎയ്യായങ്ങൾ-ചിത്യാ, ചിതി. ദ. ക്രമ്പാരം. ന. ശവദാഹത്തിന കൂട്ടുന്ന വിറക്. ര. ശവം ദഹിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥലം. ചിത എന്നതിന വിറകുകൊണ്ടു നിറഞ്ഞതു് എന്നൎത്ഥം.

ചിതക്കേട്ടു്-പ്ര. അയോഗ്യത. ദ. ചേച്ചുകേട്. ന. രോഗം, ക്ഷീണം.

ചിതനാട്ടു്-കേരളം എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്ന ചേരരാജ്യത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ഏഴ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്നു്.

ചിതം-യോഗ്യത. ദ. ചേച്ച്. ന. സുഖം.

ചിതൽ-മരവും മററും തിന്നുന്ന ഒരു വക ചെറിയ പ്രാണി.

ചിതൽതിന്നി-ഒരു പക്ഷി.

ചിതൽപ്പുററു്-ചിതൽ മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന കൂടു്.

ചിതറൽ-പൊട്ടി നുറുക്കുകളായി വീഴുക.

ചിതറുക-പ്ര. പൊട്ടി പല നുറുക്കുകളായി വീഴുക. ദ. തൂകുക, ചിന്നുക. ന. തകരുക. (സ ക്രി ചിതറിക്കുക).

ചിതർനൈ-ഉത്സാഹം.

ചിതാഗ്നി-പട്ടടയിലെ അഗ്നി, ശവം ദഹിപ്പിക്കുന്ന അഗ്നി.

ചിതി-പ്ര. പട്ടട. ദ. ക്രമ്പാരം.

ചിൽ-അ. കിംശബ്ദത്തിൻറമേൽവരും ഉ-ം, കശ്ചിൽ=ഒരുത്തൻ, കാചിൽ=ഒരുത്തി, കിഞ്ചിൽ=ഒരു, അല്പം.

ചിൽക്കാരൻ-ബോധം തന്നെയുള്ളതു്, ഈശ്വരചൈതന്യം.

ചിത്തു്-ബോധം, ബുദ്ധി, ജ്ഞാനം, വിശേഷജ്ഞാനകാരണം.

ചിത്തകലിത-വി. മുമ്പേ വിചാരിക്കുന്ന, മുൻഗ്രഹിക്കുന്ന, കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന.

ചിത്തകാമ്പു്-മനസ്സ്.

ചിത്തചാഞ്ചല്യം-പ്ര. ഭയം. ദ. സംശയം, മനസ്സിൻെറ ഇളക്കം.

ചിത്തജൻ-കാമദേവൻ.

ചിത്തജന്മാവു്-കാമദേവൻ.

ചിത്തനിരോധനം-മനസ്സിനെ തടുക്കുക.

ചിത്തപഞ്ചനിലകൾ-നാലുണ്ട്. പ്ര. "ക്ഷിപ്തം(രജോഗുണത്താൽ വിഷയത്തിലേക്ക വിടപ്പെടുന്നതു). ദ. വിക്ഷിപ്തം (രജസ്തമോഗുണലേശം കൂടിയ സത്വഗുണമുള്ളതിനാൽ ചില സന്ദൎഭത്തിൽ ധ്യാനത്തോടിരിക്കകൊണ്ടു് ക്ഷിപ്തത്തിലും ശ്രേഷ്ഠമായതു്.) ന. മൂഢം (ആലസ്യം, നിദ്ര മുതലായ തമോഗുണവൃത്തികളോടു കൂടിയതു്). ര. ഏകാഗ്രം (രജസ്സും തമസ്സും അശേഷം നീങ്ങിയ ശുദ്ധസത്വം ഹേതുവായിട്ടു് ഏക ലക്ഷ്യത്തിൽ സ്ഥിരമായി നില്ക്കുന്നതു്). ഉ. നിരുദ്ധം (വൃത്തികളെല്ലാം അടങ്ങി സംസ്കാരം മാത്രം ശേഷിച്ചതു)."

ചിത്തപത്മം-മനസ്സ്, ചിത്തം.

ചിത്തപരികൎമ്മങ്ങൾ - പുണ്യവാന്മാരിൽ സ്നേഹം, ദുഃഖികളിൽ കരുണ, സുഖികളിൽ സന്തോഷം, പാപികളിൽ ഉപേക്ഷ. (ഇവ എല്ലാം).

ചിത്തപ്രസന്നത-മനസ്സിൻെറ തെളിവ.

ചിത്തഭൂവു്-കാമദേവൻ.

ചിത്തഭ്രമം-മനസ്സിൻെറ ഇളക്കം, ഭ്രാന്തു.

ചിത്തം-പ്ര. മനസ്സ്. ദ. ഹൃദയം. വിശേഷജ്ഞാനമുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. ഇതു കൊണ്ടു അറിയുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു.

ചിത്തയോനി-കാമദേവൻ.

ചിത്തരംഗം-മനസ്സ്.

ചിത്തലം-പുള്ളിമാൻ.

ചിത്തവിപ്ലവം-ഭ്രാന്ത്.

ചിത്തവിഭ്രമം-പ്ര ഭ്രാന്ത്, മനസ്സിന്റെ ഇളക്കം, ഭൂതാവേശവും മററും കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ചിത്തചാഞ്ചല്യം. ൨. ഒരു ജ്വരം.

[ചിത്തവിഭ്രമം എന്ന സന്നിപാതത്തിൽ അസഹ്യമായ തലതിരിവ്വിൽ ബുദ്ധിഭ്രമം, സന്താപം, ബോധക്ഷയം, ഇക്കിൾ ഇവയുണ്ടായിരിക്കും. കണ്ണുരുട്ടുക, ചിരിക്കുക, പാടുക, ആടുക, പിച്ചുപറക ഇവയും കാണും].

ചിത്തവിലോഭനം-മനസ്സിളക്കുന്നത്.

ചിത്തവൃത്തി-മനസ്സിന്റെ പ്രവൃത്തി, മനോവ്യാപാരം.

ചിത്തവൈവശ്യം-മനസ്സിന്റെ പരവശത.

ചിത്തശല്യസപ്തകം-"പകലത്തെ ചന്ദ്രൻ, യൌവ്വനം മറഞ്ഞ നാരി, വിദ്യാവിഹീനനായ സുന്ദരൻ, താമരയില്ലാത്ത പൊയ്ക, ദരിദ്രസജ്ജനം, ധനത്തിൽ അത്യാഗ്രഹമുള്ള പ്രഭു, ദുഷ്ടനായ രാജസേവകൻ" ഇങ്ങനെ ൭.

ചിത്തശാന്തി-മനസ്സടക്കം.

ചിത്തശുദ്ധി-മനശ്ശുദ്ധി.

ചിത്തസമുന്നതി-അഭിമാനം തടിപ്പ്. ചിത്തത്തിന്റെ (മനസ്സിന്റെ) സമുന്നതി (വലിപ്പം)=ഞാൻ ഉൽകൃഷ്ടൻ എന്നുള്ള മനസ്സ്.

ചിത്തസരോജം-മനസ്സ്. [സരോജം (താമരപ്പൂ)പോലെ ഉള്ളത്.]

ചിത്താനന്ദം-സന്തോഷം, ആനന്ദം.

ചിത്താനുവർത്തനം-ഇഷ്ടം അനുസരിക്കുക.

ചിത്താഭിലാഷം-മനസ്സിലെ ആഗ്രഹം.

ചിത്താഭോഗം-മനോവൃത്തി, കേട്ടതിനെ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിക്കുക, ഒരേ കാര്യത്തിൽ തന്നെ സ്ഥിരമായി നില്ക്കുക, മനസ്സിന്റെ സുഖാദി താൽപര്യം.

ചിത്തി-ജ്ഞാനം.

ചിത്തോന്നതം-പ്ര. ചിത്തസമുന്നതി, അഹങ്കാരം. ൨. ഏഴാംരാശി.

ചിത്തോദ്രേകം-ഡംഭം, അഹങ്കാരം.

ചിത്യ-പട്ടട, ചുടല.

ചിത്ര-വി. പ്ര. ഭംഗിയുള്ള. ൨. പലനിറമുള്ള.

ചിത്ര-പ്ര. പതിനാലാം നക്ഷത്രം, ചിത്തിര. ൨. ഐവിരൽച്ചെവി (യൻ). ൩. ചെറുകമ്മട്ടി ൪. മീൻകണ്ണിക്കൊക. ൫. ചെറിയ കാട്ടുവെള്ളരി. ൬. വലിയ ദന്തി. ൭. ചെറിയ ദന്തി.

ചിത്രകണ്ഠം-പ്രാവ്. (മാടപ്രാവ്. കാട്ടുപ്രാവ്.)

ചിത്രകം-പ്ര. തൊടുകുറി, ഭംഗിയുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൨. പുലി. ൩. വെള്ളത്താവണക്ക്. ആവണക്ക്. ൪. കൊട്ടാവേലി, ചിത്തത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൫. സിംഹം.

ചിത്രകാ-തൊടുകുറി.

ചിത്രകംബളം-പലവക കമ്പിളി.

ചിത്രകാരൻ-ചിത്രം എഴുതുന്നവൻ.

ചിത്രകർമ്മം-പ്ര. ചിത്രമെഴുത്ത്. ൨. തൊടുകുറി.

ചിത്രകാരൻ, ചിത്രകാരകൻ-ചിത്രകാരൻ.

ചിത്രകായം-പ്ര. കടുവ. ൨. പുലി. ൩. സിംഹം.

['പുണ്ഡരീകഃ പഞ്ചനഖശ്ചിത്രകായമൃഗദ്വിഷഃ' എന്ന മഹാപാഠപ്രമാണത്തിനു 'സിംഹം' എന്ന അർത്ഥം സ്പഷ്ടമാകുന്നു.]

ചിത്രകുണ്ഡലൻ-ധൃതരാഷ്ട്രൻെറ പുത്രൻ

ചിത്രകൂടക്കല്ല്-നാഗക്കല്ല്.

ചിത്രകൂടം-ന. ചിത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്ന ഭവനം. വ. പ്രയാഗക്ഷേത്രത്തിനു സമീപമുള്ള ഒരു പർവ്വതം.

"വാല്മീകിയുടെ ആശ്രമമുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥലം, ശ്രീരാമനും സീതയും ഇവിടെ താമസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതു യമുനയുടെ ദക്ഷിണതീരത്താണു്. ശ്രീരാമൻെറ ദണ്ഡകാരണ്യയാത്രയിൽ ഇവിടെയെത്തി വാല്മീകിയെ കണ്ടു. 'ചിത്രകൂടാചലേ ഗംഗയോരന്തരാ' ഗംഗകളുടെ മദ്ധ്യഭാഗത്തിൽ എന്നു ഇതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു. രണ്ടുഭാഗത്തും ഗംഗാനദി ഒഴുകുന്നതായ സ്ഥലം, ആഗ്രാ, അയോദ്ധ്യാ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുൾപ്പെട്ട സംയുക്തസംസ്ഥാനങ്ങളുടെ വടക്കേഅററത്തു 'ബാംഡം' എന്ന ജില്ലയിലാണ് ചിത്രകൂടപർവ്വതം. അതിനു സമീപം ആ പേരുള്ള ഒരു ചെറിയ നാട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ താമസിക്കുന്നവരെ 'പാണ്ഡയർ' എന്നു വിളിച്ചു വരുന്നു. ഇതിലൂടെയാണ് 'മന്ദാകിനി' എന്ന പുണ്യനദി കിഴക്കോട്ടു പ്രവഹിക്കുന്നതു്. ചിത്രകൂടം വൈഷ്ണവന്മാരുടെ പുണ്യ യാത്രാസ്ഥലമാകുന്നു. അത്രിമുനി നിവസിച്ചിരുന്ന പുണ്യാശ്രമത്തിൻെറ ഭഗ്നശിഷ്ടങ്ങൾ യാത്രക്കാർക്കു അവിടെ കാണാം. ശ്രീരാമൻെറ താമസം മുതൽ ചിത്രകൂടം ഒരു പുണ്യക്ഷേത്രമായിത്തീർന്നു. ആണ്ടുതോറും ഗംഗാസ്നാനത്തിനായി പോകുന്നവരിൽ മിക്കപേരും പ്രയാഗക്ഷേത്രം സന്ദർശിക്കുക പതിവാണ്. അവിടെ ചെല്ലുന്നതിനുള്ള വഴിയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു രഥ്യയിലൂടെ കുറെ നടക്കുന്നതായാൽ ചിത്രകൂടത്തിൽ എത്താം." ന. സർപ്പത്തിനെ പ്രതിഷ്ഠിപ്പാനായി കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു പണി.

ചിത്രകൃത്ത്-ന. ചിത്രം എഴുതുന്നവൻ. വ. തൊടുകാര.

[കനം കാതലാണെങ്കിലും വളരെ ഉറപ്പുള്ളതിനാൽ അത്ഭുതകരമാകുന്നു, എന്നു തൊടുകാരയെ സംബന്ധിച്ചു ചിത്രകൃത്തിൻെറ ശബ്ദാർത്ഥം.]

ചിത്രകേതു-ന. ദ്രുപദൻെറ പുത്രൻ, ഇവരെ ദ്രോണർ കൊന്നു. വ. ഗരുഡൻെറ പുത്രൻ.

ചിത്രക്കാരൻ-ചിത്രമെഴുത്തുകാരൻ, ചിത്രവേലക്കാരൻ. പര്യായങ്ങൾ-രംഗാജീവൻ, ചിത്രകാരൻ.

ചിത്രക്കെട്ട്-ന. നല്ലകെട്ടിടം. വ. നന്നായിക്കെട്ടുക.

ചിത്രഗുപ്തൻ-അന്തകൻെറ എഴുത്തുകാരൻ മനുഷ്യരുടെ നല്ല സൽപ്രവൃത്തികളെയും ദുഷ്പ്രവൃത്തികളേയും എഴുതിവെക്കുന്നവൻ.

ചിത്രഗ്രീവം-പ്രാവ്.

ചിത്രചിത്രം-വി. അത്യത്ഭുതമായ.

ചിത്രതണ്ഡുല-ന. വിഴാൽ, ഭംഗിയുള്ള അരിയുള്ളതു എന്നർത്ഥം. (വിഴാലരി ഇതിൽ നിന്നാണുണ്ടാകുന്നതു്.) വ. ആവണക്ക്.

ചിത്രതനു-ചീവൽപക്ഷി.

ചിത്രത്തയ്യൽ-ചിത്രവേലയായിട്ടു തയ്ക്കുന്നതു്.

ചിത്രസേനൻ-ധൃതരാഷ്ട്രരുടെ പുത്രൻ.

ചിത്രദണ്ഡകം-ചേന.

ചിത്രനേത്രാ-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

ചിത്രപടം-ന. ചിത്രം. വ. അച്ചടിശീല

ചിത്രപത്രകം-പ്ലാശു.

ചിത്രപദാ-ഒരു വൃത്തത്തിൻെറ പേർ.

[രണ്ടു ഭഗണവും രണ്ടു ഗുരുവും. ഉ-ം 'ചീത്താര ചിത്രപദാർത്ഥം' ഇത്യാദി. അനുഷ്ടിപ്പിൽ ചേർന്നതാണ്. 'ഭംഭഗ ചിത്രപദാഗം' എന്നു പ്രമാണം.]

ചിത്രപർണ്ണി-സ്ത്രീ. ഓരില. വ. തീക്കിപ്പലി. സ. ത്രുമ്പ. ർ. മഞ്ചെട്ടി, ഇ. കാന്തഫോഡി.

[മൂവില എന്നും അഭിപ്രായം കാണുന്നു.]

ചിത്രപാദാ-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

ചിത്രപ്പണി-ചിത്രവേല, രൂപംകൊത്തിയുണ്ടാക്കുകയും മറ്റും.

ചിത്രപ്പുല്ല്-ചായമിടുന്ന പുല്ല്, തൂലിക.

ചിത്രഫലാ-സ്ത്രീ. വെളുത്ത (ചെറിയ) വെള്ളരി. വ. തക്കാരിവഴുതിന. സ. കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. ർ. ഐവിരലിക്കോവ.

ചിത്രബർഹൻ-ഗരുഡന്റെ പുത്രൻ.

ചിത്രബാണൻ-ധൃതരാഷ്ട്രരുടെ പുത്രൻ.

ചിത്രബർഹം-മയിൽ.

ചിത്രഭാനു-പു. അഗ്നി, പല നിറങ്ങളുള്ള കിരണങ്ങളോടുകൂടിയവൻ എന്നർത്ഥം. വ. ആദിത്യൻ.

ചിത്രഭാനുക്കൾ-സൂര്യനും ചന്ദ്രനും. വിചിത്രമായ രശ്മികളോടു കൂടിയവർ എന്നർത്ഥം.

ചിത്രം-ന. അത്ഭുതരസം. മനസ്സിനെ പലവിധമാക്കിത്തീർക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. വ. ചായം തേയ്ക്കുക, രൂപം (പടം) വരയ്ക്കുക. സ. രൂപം. ർ. ചിത്രം എഴുത്തുകാർ എഴുതുന്ന ചിത്രം. ഇ. പലനിറം ഒരുമിച്ചു ചേർന്നു്, നാനാജാതിനിറം. മറ്റു പര്യായങ്ങൾ-കിർമ്മീരം, കല്മാഷം, ശബളം, ഏതം, കർബ്ബുരം ന്യ. ആശ്ചര്യം. ൭. ചെറിയതരി വൃ ചിവൽപക്ഷി ൻ. തണ്ണിമത്ത ൧൦ അത്ഭുതാക്രാന്താവസ്ഥ. ൧൧. ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

ചിത്രമൃഗം-പുള്ളിമാൻ.

ചിത്രമെഴുതുക-ചായംകൊണ്ടു വല്ലതിന്റെയും രൂപം വരയ്ക്കുക.

ചിത്രമെഴുത്ത്-രൂപം വരയ്ക്കുക, ചായമിടുക.

ചിത്രമേഖലാ-മയിൽ.

ചിത്രയജ്ഞം-ഒരു നാടകഗ്രന്ഥം.

(ഇതു വൈദ്യനാഥവാചസ്പതിയുണ്ടാക്കിയതാണ്. ദക്ഷന്റെ കഥയാണു പ്രമേയം).

വ. ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ.

ചിത്രയോധി-പു. നീർമരുതു്. വ. ഒരു രാക്ഷസൻ. രാവണന്റെ ഒരു മന്ത്രി.

ചിത്രരഥൻ-പു. ഒരു ഗന്ധർവ്വരാജാവ്, കശ്യപന്റെ ഭാര്യയായ മുനിയുടെ പുത്രരിൽ ഒരുവൻ. ദ്രുപദന്റെ പുത്രൻ. (ദ്രോണർ വധിച്ചു).

ചിത്രലേഖാ-സ്ത്രീ. ബാണപുത്രിയായ ഉഷയുടെ സഖി. നല്ല ചിത്രമെഴുത്തുകാരിയാണ്. (ഉഷാപരിണയം എന്നതു നോക്കുക). വ. ഒരു അപ്സരസ്ത്രീ

ചിത്രലേഖനം-ചിത്രമെഴുത്ത്.

ചിത്രലോചനാ-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

ചിത്രവാലം-ഒരു പക്ഷി.

ചിത്രവാഹനൻ-ചിത്രാംഗദയുടെ പിതാവ്, മണിപൂരരാജ്യത്തിലെ രാജാവ്.

ചിത്രവീര്യം-ചെമന്നാവണക്ക്.

ചിത്രശലഭം-കണ്ണൻപാറ്റ.

ചിത്രശിഖണ്ഡി-അംഗിരസ്സുമഹർഷി.

ചിത്രശിഖണ്ഡികൾ-മരീചി മുതലായ മഹർഷിമാർ ഏഴും, ഏഴു നക്ഷത്രങ്ങൾ.

ചിത്രശിഖണ്ഡിജൻ-വ്യാഴം. ചിത്രശിഖണ്ഡിയുടെ (അംഗിരസ്സിന്റെ) പുത്രൻ എന്നർത്ഥം.

ചിത്രസേനൻ-പു. ധൃതരാഷ്ട്രരുടെ ഒരു പുത്രൻ. വ. യക്ഷന്മാരുടെ ഒരു പ്രധാനി. സ. ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ. ർ. കർണ്ണന്റെ ഒരു പുത്രൻ. നകുലനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു.

ദ്വി. ദ്രുപദന്റെ ഒരു പുത്രൻ. കർണ്ണൻ വധിച്ചു. തൃ. ജരാസന്ധന്റെ ഒരു സൈന്യാധിപൻ.

ചിത്രസേനാ-ഒരു നദി.

ചിത്രാക്ഷി-പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി.

ചിത്രാന്നം-പലനിറമുള്ള ചോറ്.

ചിത്രാംഗാ-പ്ര. ചായില്യം ദ്വി. അരിതാരം. തൃ. വട്ടച്ചൊവൽ. ച. കൊടുവേലി.

ചിത്രാംഗദൻ-പ്ര. ശന്തനുരാജാവിന്റെ പുത്രൻ, അമ്മ-കാളി (സത്യവതി). ഭീഷ്മരുടെ സഹോദരൻ. ദ്വി. ഒരു ഗന്ധർവ്വൻ.

(ചിത്രാംഗദൻ എന്ന ഗന്ധർവ്വനാൽ ചിത്രാംഗദൻ വധിക്കപ്പെട്ടു)

ചിത്രാംഗദാ-അർജ്ജുനന്റെ ഭാര്യയും ബഭ്രുവാഹനന്റെ മാതാവും. ചിത്രവാഹനരാജാവിന്റെ മകളും.

ചിത്രാംഗദസൂ-സത്യവതി. (വ്യാസന്റെ അമ്മ)

ചിത്രാപൂർണ്ണിമ-മേടമാസം വെളുത്ത വാവ്.

ചിത്രാംബരം-ചിത്രമുള്ള വസ്ത്രം.

ചിത്രായസാ-ഉരുക്ക്.

ചിത്രാസനം-സിംഹാസനം.

ചിത്രി-പുലി.

ചിത്രിക-പുസ്തകത്തിൽ ഇടുന്ന അടയാളം.

ചിത്രിണി-നാലു വക സ്ത്രീകളിൽ രണ്ടാമത്തവൾ. (സ്ത്രീ എന്നതു നോക്കുക).

ചിത്രിത-വി. നാനാവർണ്ണമാക്കപ്പെട്ട, പുള്ളിയുള്ള, ചായമിട്ട.

ചിത്രീകൃത-ചിത്രമാക്കി ചെയ്യപ്പെട്ട, ചിത്രത്തിലെഴുതപ്പെട്ടപോലെ സ്തബ്ധമായിത്തീർന്ന. ദ്വി. ചിത്രത്തിലാക്കിയ.

ചിത്രോപലാ-ഭരസ്സംരാജ്യത്തിലെ ഒരു നദി.

ചിത്സ്വരൂപം-പരമാത്മാവ്.

ചിദംബരൻ-ശിവൻ.

ചിദംബരം-ഒരു ക്ഷേത്രം.

ചിദാത്മാവ്-പരമാത്മാവ്.

ചിദാനന്ദം-സന്തോഷം.

ചിദാനന്ദൻ-ചിദ്രൂപനായും ആനന്ദരൂപനായുമുള്ളവൻ.

ചിദാഭാസൻ-ജീവാത്മാവ്.

ചിദ്രൂപ-പ്ര. ജ്ഞാനമായുള്ള. ദ്വി. ജ്ഞാനാധികാരമുള്ള. തൃ. ബുദ്ധിയുള്ള.

ചിദ്രൂപൻ-പരമാത്മാവ്.

ചിന-പ്ര. നാൽക്കാലികൾക്കു ഗർഭം കൊള്ളുക. ദ്വി. മരത്തിന്റെയും കലയുടെയും കൊമ്പ്. തൃ. ഒട്ടുപഴുത്ത കായ്. ച. കോപം.

ചിനക്ക്-പ്ര. നരക്ക്, ഒരംശം. ദ്വി. കീറൽ, ചീന്തൽ.

ചിനക്കുക-പ്ര. ഒച്ചകാട്ടുക, കീഴ്ജാതിക്കാർ മേൽജാതിക്കാരെ മാറി നില്പാൻ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുക, ഹാ ഹാ ഹൂ ഹൂ ഇത്യാദി. ദ്വി. മുരമുരക്കുക, കലഹിക്കുക, കോപിക്കുക. തൃ. നഖം കൊണ്ടു മാന്തുക, ചീന്തുക.

ചിനയ്ക്കുക-പ്ര. മുളയ്ക്കുക, കിളുർക്കുക. ദ്വി. ഗർഭം ഉണ്ടാവുക. തൃ. പഴുക്കുക.

ചിനങ്ങുക-നരങ്ങുക. (സ. ക്രി. ചിനക്കുക.)

ചിന്നമ്പ്-വി. അല്പമായുള്ള.

ചിനം-പ്ര. കോപം, ദ്വി. മദം.

ചിന്നമ്പ്-അ. കുറച്ച്, അല്പം.

ചിനയ്പ്പ്-പ്ര. മുളയ്പ്പ്, കൂമ്പ്. ദ്വി. ഇളംകൊമ്പ്. തൃ. പഴുക്കുക.

ചിനിപ്പ്-കോപം.

ചിന്ത്-മുളിപ്പാട്ട്, പാട്ട്.

ചിന്ത-വിചാരം. ഓർമ്മവെയ്ക്കുക എന്നർത്ഥം.

"ചിന്തായാശ്ച ചിതായാശ്ച
ബിന്ദുമാത്ര വിശേഷതഃ!

ചിന്താമഹതി നിർജ്ജീവം
ചിന്താമഹതി ജീവിനം||"

ചിന്തനം-വിചാരം.

ചിന്തനീയ-വി. വിചാരിക്കേണ്ടുന്ന.

ചിന്താമണി- പ്ര. ഒരുവക വൈദ്യശാസ്ത്രം. ര. വിചാരിക്കുന്നതിനെ എല്ലാം കൊടുക്കുന്ന ഒരു ദിവ്യരത്നം.

ചിന്താരത്നം-പ്ര. ജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനുതകുന്ന ഒരു പുസ്തകം. ര. ചിന്താമണി.

ചിന്താവശ-വി. വിഷാദമുള്ള.

ചിന്തിക്കുക-വിചാരിക്കുക, നിരൂപിക്കുക, ധ്യാനിക്കുക.

ചിന്തിത-വി. വിചാരിക്കപ്പെട്ട.

ചിന്നുക-ചിതറുക, ചിന്നുക, തൂകുക.

ചിൻതൂരം-പ്ര. കറിയിടുവാനുള്ള ഒരുമാതിരി ചെമന്ന വസ്തു, സിന്ദൂരം. ര. ഔഷധത്തിന്നായിട്ടു രസം, സ്വർണ്ണം മുതലായവ പുടംവെച്ച ഭസ്മം.

ചിൻതൂരിക്കുക- സിന്ദൂരത്തിനായിട്ടു രസവും മററും പുടംവെക്കുക, ഔഷധം നീററുക.

ചിന്തേരു്-മിനുസം വരുത്തുന്ന ഒരുമാതിരി ഉളി, ചീവുളി. (പോർത്തുഗീസുഭാഷ.)

ചിന്തേരിടുക-ചിന്തേരുളി കൊണ്ടു ചീകി മിനുക്കുക.

ചിന്ത്യ-വി. പ്ര. വിചാരിപ്പാനുള്ള. ര. ഗ്രഹിക്കത്തക്ക.

ചിന്ന-വി. ചെറിയ.

ചിന്നൻ-പ്ര. ചെറിയവൻ. ര. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ ഒന്നു്.

[ചിന്നശസ്ത്രം-മുറിഞ്ഞുള്ള ശസ്ത്രങ്ങളെ യഥാശക്തി വിടും. ദുർഗ്ഗന്ധമായിട്ടു വിളംബമായി. മർമ്മം മുറിഞ്ഞാൽ എങ്ങിനെയോ അനുഭവപ്പെടുന്ന വേദന കാണും. വയററിളപ്പു്, വിയർപ്പു്, ഇന്ദ്രിയനാശം, മൂത്രാശയത്തിൽ പുഴു ഇവ ഉണ്ടാകും. കണ്ണു ഇളകും, അല്ലെങ്കിൽ കണ്ണുനീർ നിറയും. തളർച്ച കാണും. ഒരു കണ്ണു ചെമന്നിരിക്കും. ചൈതന്യം നശിക്കും. മുഖം വാടും. കാന്തി കുറയും. ദേഹം ചുറയും സന്ധിബന്ധം വേർപെടും. ഈ രോഗി ഉടൻ മരിക്കും]

ചിന്നൽ-പ്ര. ചിതറൽ. ര. പൊട്ടിക്കുക. ന. ചോരിച്ചിൽ.

ചിന്നി-ഒരു ചെറിയ അളവു, ഇടങ്ങഴിയുടെ നാലിലൊന്നു്.

ചിന്നുക-പ്ര. ചിതറുക. ര. പൊട്ടുക. ന. തകരുക.

[ചിന്നിച്ചിതറിയതു- പര്യായങ്ങൾ- വ്യസ്തം, ആകുലം, അപ്രഗുണം.]

ചിന്മയ - വി. ആനന്ദസ്വരൂപമായ. ജ്ഞാനസ്വരൂപമായ.

ചിന്മയി-മഹാമായ.

ചിന്മാത്രൻ-ജ്ഞാനമയൻ.

ചിപിടകം-അവിൽ.

ചിപ്പം-ഉരുട്ടിക്കൂട്ടിയ പുടവു്.

ചിപ്പി-പ്ര. മുത്തു വിളയുന്ന കക്കാ. ര. ഒരു ചെറിയ മൊന്ത.

ചിപ്പുളി-ചീവുളി, ചീകുളി, ചിന്തേരു്.

ചിബുകം-താടി, ചുണ്ടിന്റെ താഴെയുള്ള പ്രദേശം. ശോഭയെ സമ്പാദിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ചിമികം-തത്ത.

ചിമിട്ടൻ-കള്ളൻ, കള്ളി.

ചിമിട്ടു്-പ്ര. ചതിവു്. ര. മിടുക്കു്.

ചിമിട്ടു്-വി. ചെറിയ.

ചിമിട്ടുക-പ്ര. ചതിക്കുവാനുള്ളവക. ര. മിടുക്കോടെ ചെയ്യുക.

ചിമിഴ-ചെല്ലം, ആഭരണങ്ങളുംമററും കരുതിവെക്കുന്ന ഒരുമാതിരി ചെറിയ പാത്രം.

ചിമുക്കുക-കൈകൾ ചുരുട്ടിക്കൊണ്ടു ഇടിക്കുക

'തള്ളുകയത്തൊരുമലക്കയെടുത്തു
ചെള്ളുകൊണ്ടുചിമുക്കിണകണ്ടു'
(നളചരിതം തുള്ളൽ)

വ. അനങ്ങുക. ന. സംസാരിക്കുക. ര. ശ്രമപ്പെടുക.

ചിമുക്ക്-ബലം.

ചിമ്മൽ-കണ്ണിമപ്പ്.

ചിമ്മുക - കണ്ണടയ്ക്കുക, കണ്ണിമയ്ക്കുക (ചിമ്മുക എന്നും കാണുന്നുണ്ട്)

ചിമ്പരാഗം-ഒരു രാഗം. ചിമ്പ=ശബ്ദിക്ക. (തമിഴ്.)

ചിമ്പാകം-ഒരു വൃക്ഷം.
'ചെമ്പകം ചിമ്പാകവും'
(നളചരിതം)

ചിയ്യാൻ-പല്ലക്കു ചുമക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടക്കാരൻ. (തമിഴിൽ-ചിവിയാൻ.)

ചിര-പ്ര. ശിരസ്സ്. വ. അഗ്രം. ന. കൊമ്പ്.

ചിര-ക്ഷൌരംചെയ്ക. (തത്ഭവം-ക്ഷുരം)

ചിരകാലം-വളരെക്കാലം.

ചിരയ്ക്കുക-ക്ഷൌരംചെയ്യുക.

ചിരക്രിയ-വി. മടിയുള്ള, വളരെ താമസിച്ചുകൊണ്ടു കാൎയ്യങ്ങളെ നടത്തുന്ന. (മറ്റൊരുപൎയ്യായം-ദീൎഘസൂത്രൻ.)

ചിരങ്ങ്-ശരീരത്തിൽ തൊലിമേലുണ്ടാകുന്ന ഒരുവക ദീനം, ചൊറി. പൎയ്യായങ്ങൾ-കച്ഛു, പാമാ, വിചൎച്ചിക. [ചിരങ്ങുള്ളവൻ-കച്ഛുരൻ, പാമനൻ.]

ചിരങ്ങൻ-ചൊറിയുള്ളവൻ.

ചിരജീവികൾ-മരണമില്ലാത്തഏഴുപേർ അശ്വത്ഥാമാവ്, ബലി, വ്യാസൻ, ഹനൂമാൻ, വിഭീഷണൻ, കൃപർ, പരശുരാമൻ.
'അശ്വത്ഥാമാബലിൎവ്യാസോ
ഹനൂമാംശ്ചവിഭീഷണഃ
കൃപഃ പരശുരാമശ്ച
സപ്തൈതേചിരജീവിനഃ'

ചിരഞ്ജീവി-പ്ര. വളരെകാലം ജീവിക്കുന്നവൻ. പൎയ്യായങ്ങൾ-ജൈവാതൃകൻ, ആയുഷ്മാൻ. വ. ഇലവ്. ന. ജീവകം. ര. കാക്ക. (വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം.)

ചിരഞ്ജീവിത്വം-വളരെക്കാലത്തെ ജീവിച്ചിരിപ്പ്.

ചിരട്ട-തേങ്ങയുടെ പുറത്തെതോട്.

ചിരണ്ടി-പ്ര. യുവതി, വിവാഹം കഴിഞ്ഞവളും പ്രാരബ്ധയൌവനയുക്തയുമായ സ്ത്രീ. വ. ശംഖപുഷ്പി. മറ്റൊരു പൎയ്യായം-സ്വവാസിനി.

ചിരണ്ടുക-ചുരണ്ടുക.

ചിരതിക്തം-കിരിയാത്ത.

ചിരന്തന-വി. പാണ്ടെയുള്ള.

ചിരന്തനം-പുരാതനം, പഴയതു്.

ചിരന്തനൻ-ദൈവം, പുരാതനൻ. പുരാണപുരുഷൻ.

ചിരം-ശിരസ്സ്.
'ഉരത്തിനും ചിരത്തിനാലും'
(രാമചരിതം)

ചിരം-അ. ദീൎഘകാലം.
[ചിരായ, ചിരരാത്രായ, ചിരസ്യ, ചിരേണ, ചിരാൽ ഇവയെല്ലാം അവ്യയമാണ്. 'ദീൎഘകാലം' എന്നൎത്ഥം].

ചിരമേഹി-കഴുത.

ചിരയ്ക്കുക-ക്ഷൌരം ചെയ്യുക.

ചിരരാത്രായ-അ. ദീൎഘകാലം, വളരെ കാലം.

ചിരരാത്രം-വളരെ രാത്രി കൂടിയതു്.

ചിരവ-തേങ്ങ ചിരണ്ടുവാനുള്ള ഒരു സാധനം.

ചിരവത്തടി-ചിരവയുടെ തടി.

ചിരവനാക്ക്-ചിരവത്തടിയിൽ ഇട്ടുറപ്പിക്കുന്ന ഇരിമ്പുസാധനം.

ചിരവില്വം-ഉങ്ങ്.

ചിരസ്ഥത-സ്ത്രീ. ഫലം പലനാൾ കഴിഞ്ഞവരം. വ. കടി വഹാരമായ പച്ച.

ചിരസ്യ-അ വളരെക്കാലം,

ചിരാതീതം-വളരെക്കാലം മുമ്പു കഴിഞ്ഞതു്.

ചിരായ-അ വളരെക്കാലം

ചിരായുസ്സ്-വി. പു വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന.

ചിരായുസ്സ്-പു. കരിമ്പന വ. കാക്ക. ന. ഇലവുമരം.

ചിരാൽ-ഗരുഡൻ.

ചിരാൽ-അ. വളരെക്കാലം.

ചിരി(കം)-തത്ത.

ചിരിണ്ടി-യുവതി. (ചിരണ്ടി എന്നതു നോക്കുക)

ചിരി-പു. സന്തോഷമുണ്ടാകുമ്പോൾ മുഖത്തിനുണ്ടാകുന്ന ഒരു ഭാവം. വ. സന്തോഷം നിമിത്തം പല്ലുകാണിച്ചു ശബ്ദിക്കുക. [ചിരി എന്നതു തെക്കൻ. ചിറി എന്നതു വടക്കൻ]

[പൊട്ടിച്ചിരി=അട്ടഹാസം. പുഞ്ചിരി=സ്മിതം. ഇടമട്ടിലുള്ള ചിരി=വിഹസിതം.

ചിരിക്കുക-പു. സന്തോഷംകൊണ്ടു പല്ലു കാട്ടി ശബ്ദിക്കുക. വ. ഉള്ളിലുള്ള സന്തോഷത്തെ മുഖത്തു കാണിക്കുക. സന്തോഷംകൊണ്ടു ശബ്ദിക്കുക ന. പരിഹസിക്കുക. (സ ക്രി. ചിരിപ്പിക്കുക.)

ചിരിവില്വം-പു. ആവിവൃക്ഷം. വ. ഉങ്ങ്.

ചിരുത-പു. ഒരുമാതിരി അനുഗ്രഹം. വ. ശ്രീദേവി ന. ഒരു സ്ത്രീയുടെ പേർ

ചിരേണ-അ. വളരെക്കാലം.

ചിർഭടം-പു വലിയ വെള്ളരി. വ. വെളുത്ത വെള്ളരി.

ചില-വില്ലു്.

'ബലവീര്യാംബുധി വിജയൻ നിലകല ചില്ലയും കൈയിലെടുത്തുപറഞ്ഞു'

(സന്താനഗോപാലം തുള്ളൽ)

ചില-വി. ഏതാനും, കുറെ.

ചിലചില-വി. ഏതാനും, ഏറെക്കുറെ.

ചിലയ്ക്കുക-പു. പക്ഷികൾ ശബ്ദിക്കുക. വ. പക്ഷികളെപ്പോലെ ശബ്ദിക്കുക. ന. കിലുങ്ങുക.

ചിലതു-വല്ലതും, ചിലത.

ചിലന്നി(ന്തി) - എട്ടുകാലി. പര്യായങ്ങൾ-ലൂതം, തന്തുവായം, ഊർണ്ണനാഭം, മർക്കടകം. വ. ചെവികളുടെ കാലിൽ വരുന്ന ചൊറി. [ചിലന്തിക്കുരുപ്പൻ=ഒരുവക കരപ്പൻ]

ചിലപ്പോൾ-അ. ചില സമയത്തു്.

ചിലയ്പ്പ്-പു. ഒരവം. വ. പക്ഷികളുടെ ശബ്ദം ന. കിലുക്കം, (ക്രിയ-ചിലയ്ക്കുക).

ചിലമ്പ്-കിലുങ്ങുന്നതിനായി ചെറു മുത്തുകൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കി കാലിൽ ഇടുന്ന ഒരുമാതിരി തള.

ചിലമ്പൽ-കിലുക്കം.

ചിലമ്പാണ്ടി—ബ്രാഹ്മണരിൽ ഒരു ജാതി.

'മുത്തപ്പണംപ്പട്ടന്മാർക്കി-

പ്പൊന്നുകറച്ചു ചിലമ്പാണ്ടിക്ക്'

(രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളൽ)

ചിലമ്പുക-കിലുങ്ങുക.

ചിലമ്പൊലി-ചിലമ്പിന്റെ നാദം, കിലുകിലുക്കമായ ശബ്ദം.

ചിലർ-ഏതാനുംപേർ.

ചിലയ്ക്കു-പു പക്ഷി മുതലായതുപോലെ ശബ്ദിക്കു. വ. തുമ്പില്ലാതെ സംസാരിക്ക.

ചിലവ്-ചെലവ് [എന്നതു നോക്കുക.]

ചിലിവി(വീ)മം-മത്സ്യം. ചി (ചി) ചീ ചിമി എന്നും കാണുന്നു)

ചിലിമ്പി-ഏകാവലിക്കുമ്പോൾ തീയിടുന്ന സ്ഥലം. (ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ)

ചിലിചി(ചീ)മം-ചെമ്മീൻ (ചിലീചീമി എന്നുമുണ്ട്.)

ചിലുക-ദ്വേഷം, ഉപദ്രവം.

ചിലുകൻ-ഉപദ്രവി, വക്കാണക്കാരൻ.

ചിലുക്ക്-നിലത്തു തറച്ച ആണി.

ചിലുചിലെ-അ. കിലുകിലെ.

ചിലുത്തു-മതിയായി.

ചിൽപ്പുരുഷൻ—പരമാത്മസ്വരൂപൻ, ഈശ്വരൻ.

ചിലെടത്ത്-ചില ദിക്കിൽ.

ചില്ലം-ഒരു ക്ഷുദ്രരോഗം.
[വാതവും പിത്തവും നഖമാംസങ്ങളിൽ നിന്നിട്ട ചൂടും പഴുപ്പുമുണ്ടാകും]

ചില്ല്-൧. വട്ടത്തിലുള്ള സ്ഫടികം. ൨. സ്ഫടികം. ൩. വെടിവയ്ക്കുമ്പോൾ തോക്കിലിടുന്നതിനായിട്ട ഈയം കൊണ്ടു വാർത്തുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ഉരുണ്ട വസ്തു.

ചില്ലക്ഷരം-(വ്യാകരണം) ണ, ന, ര, റ, ല, ള, ഴ ഇവ ഏഴും (ഇവയുടെ തമിഴ് പേർ 'ഒററ', എന്നാകുന്നു. ചില്ലക്ഷരങ്ങൾക്ക സ്വരസ്പർശം ഇല്ല)

ചില്ലൻ-ചീങ്കണ്ണോടുകൂടിയവൻ, ചീങ്കണ്ണൻ (ചുല്ലൻ എന്നും പില്ലൻ എന്നും കൂടെ പാഠം കാണുന്നു.)

ചില്ല-വി. ചീങ്കണ്ണുള്ള.

ചില്ലകം-പാച്ചോററി.

ചില്ലടമ്മ-ചാക്യാരുടെ സ്ത്രീ. [ചാക്യാൻ എന്നതിൻെറ സ്ത്രീലിംഗം.]

ചില്ലക-ചീവിട്. (തമിഴിൽ ചിലവൂട്) ഝില്ലിക എന്നതിൻെറ പാഠം

ചില്ലം-൧. ചീങ്കണ്ണ്. ൨. ഒരുവക പരുന്തു. ൩. അളിക്കൺകരുവി. മററ പക്ഷികളെ കൊല്ലാറാകുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൪. മലങ്കുരികിൽ. ൫. ചിന്നപ്പുള്ള്.

ചില്ലറ-വി. ൧. ചുരുക്കമായ, കുറഞ്ഞ, സാരമില്ലാത്ത. ൨. ചില.

ചില്ലറക്കച്ചവടം-ചുരുങ്ങിയ കച്ചവടം.

ചില്ലാങ്കുരി-ഒരുവക മീൻ

ചില്ലി-കലം കുടം മുതലായതിലുള്ള ചെറിയ ദ്വാരം. ൨. കണ്ണാടി മുതലായതു ഉടഞ്ഞ തുണ്ട്. ൩. മരത്തിൻെറ ചെറിയ കൊമ്പ്. ൪. ചീവിട്. ൫. പൂതികം. ൬. അളിക്കൺ കരുവി.

ചില്ലിക്കുത്ത്— പാത്രങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന ചെറിയ ദ്വാരം.

ചില്ലിക്കൊടി-പൂതികം

ചില്ലീലത-പൂതികം

ചില്വാനം-ഒരു തുക തികഞ്ഞിട്ടു കുറെക്കൂടെയുള്ള, ശിഷ്ടമുള്ള.

ചിവില്ലിക-ഒരുവക ചെറിയ ചീര.
[അതിസാരം, അജീർണ്ണം, ഛർദ്ദി, ജ്വരം ഇവയ്ക്കു നന്നു. ഇല അമരശിയുടേതിനു തുല്യമാണ്. വിശേഷിച്ചു നിറം ചെമന്നിരിക്കും. പരുപരുപ്പും കാണും.]

ചിവുകം-താടി.

ചിഹ്നധാരിണി-വെളുത്ത നറുനീണ്ടി.

ചിഹ്നം-൧. അടയാളം. അറിവു തരുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

ചിഹ്നിതം-അങ്കിതം, അടയാളപ്പെടുത്തിയതു

ചിഹ്നനം-(വ്യാകരണപ്രകാരം) അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും അന്വയിക്കാവുന്ന വാചകങ്ങളെ ഇന്നതിൽ ചേരേണ്ടതെന്നു വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്ന അടയാളം.

ചിഹ്നങ്ങളുടെ പേരും അടയാളവും

൧	അങ്കുശം—	,
൨.	ബിന്ദു—	.
൩.	രോധിനി.—	;
൪.	ഭിത്തിക—	:
൫.	വലയം—	( )

൯. കോഷ്ഠം— [ ]
൧൦. ഉദ്ധരണി— “ ”
൧൧. കാകു— ?
൧൨. വിക്ഷേപണി— !
൧൩. ശൃംഖല— -
൧൪. രേഖ— —
൧൫. വിശ്ലേഷം— ’
൧൬. പ്രശ്ലേഷം— S

ചിളം-കമഴ്ത്തുന്ന ജലത്തിന്റെ ശബ്ദം.

ചിളിചിമം, ചിളിചിമി, ചിളീചിമി-ഒരുവക മീൻ, ചെമ്മീൻ. വിലംസത്തുകൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം

ചിളുങ്ങ്-വെട്ടിയുണക്കിയ പാക്ക്, വെട്ടുപാക്ക്.

ചിള്ളുക, ചെള്ളുക-കിണ്ടുക, മാന്തുക, അള്ളുക.

ചിറ-പ്ര. വെള്ളത്തെ തടുക്കുന്നതിനു കല്ലും മണ്ണും കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതു്, അണ. പര്യായങ്ങൾ-സേതു, ആളി. ൨. വലിയ കുളം. ൩. അകൃത്രിമമായ ജലാശയം. പര്യായങ്ങൾ-അഖാതം, ദേവഖാതകം. ൪. ശ്രീ. (പഴയ മലയാളം).

(ചെറുക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ‘ചിറ’ യെക്കാൾ ‘ചെറ’ എന്നതാണു നന്നു്.)

ചിറക്-പക്ഷികൾക്കു പറക്കുന്നതിനുള്ള ഒരവയവം. പര്യായങ്ങൾ-ഗരുത്തു്, പക്ഷം, ഛദം, പത്രം, പതത്രം, തനൂരുഹം.

ചിറകിൻകടയ്ക്കു പര്യായങ്ങൾ-പക്ഷതി, പക്ഷമൂലം.

ചിറക്കഴി-പൊയ്ക.

[സംസ്കൃതത്തിൽ- പല്വലം. തമിഴിൽ-കുട്ടൈ. ചിറക്കഴിയിലെ വെള്ളം ത്രിദോഷശമനകരമാകുന്നു. വാതമുണ്ടാക്കും. കഫത്തെ ദ്രവിപ്പിക്കും.]

ചിറഞ്ഞ്-കേപ്പയോടുകൂടി ഇറിച്ചുതോക്കിട്ടു.

ചിറപ്പ്-പ്ര. ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മറ്റും കെട്ടി വിതാനിച്ചു കഴിക്കുന്ന ഒരു വഴിപാടു്. ൨. ഐശ്വര്യം.

ചിറപ്പുടയ-വി. കൊള്ളാവുന്ന, ഐശ്വര്യമുള്ള.

ചിറാക്-ഒരു വലിയ കടൽ മീൻ, ശ്രാവ്, ചിറാവ്.

ചിറാലിക്കുക-കഠിനം കരയുക.

ചിറാലിപ്പ്-കഠിനക്കരച്ചിൽ.

ചിറി-പ്ര. ചുണ്ടു്, ചൊടി. ൨. ചിരി.

(ചിറി എന്നു വടക്കൻ. ചിരി എന്നു തെക്കൻ.)

ചിറു-വി. ചെറിയ, ചെറു.

ചിറുംതുമ്പ-ഒരു ചെടി.

ചിററ-വി. ചെറിയ. ഉ-ം, ചിററാട.

ചിററ, ചിററു്-അമ്മയുടെ അനുജത്തി.

ചിററപ്പൻ-പ്ര. അപ്പന്റെ അനുജൻ. ൨. അമ്മയുടെ അനുജത്തിയുടെ ഭർത്താവു്

ചിററമൃതു്, അമൃതു്-ഒരു ഔഷധവള്ളി. പര്യായങ്ങൾ-വത്സാദനി, ഛിന്നരുഹ, ഗുഡൂചി, തന്ത്രിക, അമൃത, ജീവന്തിക, സോമവല്ലി, വിശല്യ, മധുപർണ്ണി.

(ചിററമൃതു അനേകം രോഗങ്ങൾക്കു നന്നു്. അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. മലം പിടിത്തമുള്ളതാണു്. ആയുസ്സു്, ബുദ്ധി, ബലം, അഗ്നി ഇവയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഗുഡൂചി. തമിഴിൽ-ചിന്തിൽകൊടി.)

ചിററമ്മ-പ്ര. അമ്മയുടെ അനുജത്തി.

[ചിററമ്മയുടെ മകൻ= മാതൃഷ്വസ്രീയൻ, മാതൃഷ്വസ്രീയൻ]

൨. അപ്പന്റെ അനുജന്റെ ഭാര്യ.

ചിററരത്ത-ഒരൌഷധിമരുന്നു്.

[ഇതു പല രോഗങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കും. ഇതിന്റെ ഇല ചെറുതായിരിക്കും. കിഴങ്ങിനു നല്ല ഗന്ധം കാണും. സംസ്കൃതത്തിൽ-നാകുലി. തമിഴിൽ-ചിററരത്തൈ.]

ചിററയാൽ-ഒരു വൃക്ഷം.

[കഫം, പിത്തം, കൃട്ടവിഷം, രക്തദോഷം ഇവക്കു നന്ന്. അരയാലിനെക്കാൾ ചെറുതാകയാൽ 'ചിററരയാൽ' എന്നു പറയുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ-നന്ദീവൃക്ഷം.]

ചിററാട-ചെറിയ വസ്ത്രം.

ചിററാണി-മരയാണി.

ചിററാമ്പൽ-വെള്ളത്തിലെ ഒരുവക ചെടി.

ചിററായ്മ-ശുശ്രൂഷ.

ചിററാവണക്ക-ചെറിയ ആവണക്ക്.

ചിററാൾ-൧. ചെറിയ ആൾ. ൨. ചെറുപ്പക്കാരനായ വേലക്കാരൻ.

ചിററാറു-ചെറിയ പുഴ.

ചിററിമ്പം-ചെറുതായ (തുച്ഛമായ) സുഖം, വിഷയസുഖം.

'ചിററിമ്പം ചേരാനിഹലോകേ'
(ഭഗവൽഗീത)

ചിററീച്ച-തേനീച്ചയിൽ ഒരു വകഭേദം. (സരഘയെക്കാൾ ചെറുതായിരിക്കും)

ചിററീന്ത-ഒരുവക ഈന്തൽമരം, മുരം.

ചിററുള്ളി-വീതി കുറഞ്ഞതായ ഒരുമാതിരി ഉള്ളി, ചെറിയ ഉള്ളി.

ചിററൂർ-ഒരു രാജ്യം.

[മഹമ്മദുബിൻട്ടോഗ്ലാക്കിന്റെ കാലത്തു ഉത്തരഇൻഡ്യയിൽ സ്വതന്ത്രങ്ങളായി ഭവിച്ച ഹിന്ദുരാജ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനമായതു്.]

ചിറെറനി-ചീനരാജ്യത്തു നിന്നു വരുന്ന ഒരുമാതിരി (അരി), ഒരുവക നെല്ല്.

[ചിറെറനി നെല്ലിനു നവരയോടടുത്ത ഗുണമുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ചീനം]

ചിറെറള്ള്-കറുപ്പുകുറഞ്ഞതായ ഒരുവക എള്ള്.

ചിറേറലം-ചെറിയ ഏലം. പര്യായങ്ങൾ-ഉപകുഞ്ചിക, തുത്ഥം, കോരംഗി, ത്രിപുട, ത്രുടി.

[ഇതു ഗർഭിണികൾക്കു ഹിതമല്ല. വളരെ രുചിയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. എരികരത്തിരിക്കും. ഛർദ്ദി, വാതം, കഫം, വായുമുട്ടൽ, തണ്ണീർദാഹം, മൂത്രകൃഛ്റം, ചുമ, അർശസ്സ്, അശ്മരി ഇവക്കു നന്ന്. പിത്തത്തെയും അഗ്നിയേയും വർദ്ധിപ്പിക്കും.]

ചിറേറാന്ത്-ചെറിയ ഓന്ത്.

ചിറെറൗഷധം-പ്രയോജനമില്ലാത്ത മരുന്ന്.

ചീ

ചീ-അ. വെറുപ്പിങ്കലോ ലജ്ജയിങ്കലോ പ്രയോഗിക്കുന്ന ഒരു വാക്ക്.

ചീക-ഒരുവക മീൻ.

ചീകൽ-൧. മിനുസം വരുത്തുക. ൨. തലമുടി വിടിക്കുക.

ചീകുക-൧. തലമുടി വിടിക്കുക. ചീവുക. ൨ മിനുസം വരുത്തുക.

ചീകുളി-മിനുസം വരുത്തുന്ന ഉളി, ചീവുളി

ചീക്ക-വി. ചീത്ത.

ചീക്ക-ചിരങ്ങ്.

ചീക്കണ്ണ്-പഴുത്തു വെള്ളം ഒഴുകുന്നതായ ഒരുവക കണ്ണിലെ ദീനം.

ചീക്കണ്ണൻ-ചീക്കണ്ണുള്ളവൻ. പര്യായങ്ങൾ-ചുല്ലൻ, ചില്ലൻ, പില്ലൻ.

ചീക്കാതു-കാതിനകത്തു ഉണ്ടാകുന്നതും പഴുപ്പുള്ളതുമായ ഒരു ദീനം.

ചീങ്കണ്ണി-ഒരുവക വലിയ മുതല.

[ഇതിന്റെ മാംസം വാതത്തിനു നന്ന്. മലം പിടിക്കും.]

ചീങ്കണ്ണിപ്പാറ-ഒരുമാതിരിക്കല്ല്.

ചീങ്കല്ല്-കടുപ്പം കുറഞ്ഞ കല്ല്.

ചീങ്കുഴൽ-ഒരുമാതിരി മുളങ്കുഴൽ, ഓടക്കുഴൽ.

ചീച്ചിൽ-അഴുക്കൽ.

ചീട-ഒരുമാതിരി പലഹാരം. (ആകൃതിയിൽ പിള്ളർ കളിക്കുന്ന ശോഖിപോലെയിരിക്കും.)

ചീട്ട്-പ്ര. കറിമരതം. ഫ. ഗഹഗീൽമാർ പാശ്ചാത്യകാരന്മാർക്കു കൊടുക്കുന്ന എഴുത്ത്. ന. ഒരുമാതിരി അച്ചടി ശീല, ചീട്ടി. ർ. കറി, നാലു ഓ. കളിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി ചിത്രം പതിച്ച കട്ടി കടലാസുകഷം.

ചീട്ടി-ഒരുമാതിരി ശീല.

ചീഡാദേവതാരം-നല്ല ഗന്ധമുള്ള ഒരു വക ദേവതാരം.

[വാതത്തിനു നന്ന്. ഇതു പഞ്ചാബ് ദേശത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. അഗ്നിവൎദ്ധനകരമാണ്.]

ചീണാകക്കടികാ-ചീനവെള്ളരി.

ചീണ്ടുക-തമ്മിൽ കലഹിക്കുക.

ചീണ്ടാ-ഉപദ്രവം.

ചീത്ത-വി. ഹീനമായ, ദുഷ്ടതയുള്ള.

ചീത്തത്തം-കൊള്ളരുതായ്ക.

ചീത്തത്തരം-കൊള്ളരുതാത്ത പ്രവൃത്തി, വഷളത്തം.

ചീത്തത്തരം-വി കൊള്ളരുതാത്ത.

ചീത്തം-പ്ര. ശക്തി. ഫ. മിടുക്ക്.

ചീന(കം)-ചീനക്കർപ്പൂരം.

ചീനകം-തിന

ചീനകണ്ണാടി-കഴൽക്കണ്ണാടി.

ചീനക്കർപ്പൂരം-ചീനദേശത്തിലുള്ള കൃത്രിമമായ കർപ്പൂരം.

[കഫം, കൃമി, കുഷ്ഠം, കണ്ഠരോഗം, മുട്ടി, ചൊറി ഇവക്കു നന്ന്. ബുദ്ധിയെ നന്നാക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ചീനകം.]

ചീനക്കാരം-ചീനത്തുണ്ടാകുന്ന കാരം.

ചീനക്കിഴങ്ങ്-മധുരമുള്ള ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങ്.

ചീനക്കട-ഒരുമാതിരി വിശേഷമുള്ള കട.

ചീനക്കഴൽ-പ്ര. കഴൽക്കണ്ണാടി ഫ. ചീനകുഴൽ.

'തങ്ങളമൊന്നിച്ചുടൻചെല
ചീനക്കുഴൽവിളിപോലെ'
(ഉത്തരരാമചരിതം ചംപു)

ചീനച്ചട്ടി-പ്ര. വാതൽപ്പട്ട ഇരിമ്പ്. ഫ. ഒരുമാതിരി ഇരിമ്പുപാത്രം.

ചീനജം-ഉരുക്ക്.

ചീനപട്ടം-ഈയം.

ചീനപിഷ്ടം-കാരീയം. ഫ. സിന്ദൂരം.

ചീനപ്പാവ്-ഒരൊണ്ടാടിമരുന്ന്.

ചീനപ്രിയം-മുളക്.

ചീനമുളക്-ഒരുവക മുളക്, കപ്പൽ മുളക്.

ചീനം-പ്ര. ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ പേർ. (ചൈനാരാജ്യം) ഫ. ഒരുവക മീൻ ന. ഒരുമാതിരി തുണി ർ. നൽ ഓ. കാരീയം. ന്ദ. പിന്നമരം. ൯. ചിരറ്റനി നെല്ല്.

[ചീനം എന്ന മാനിനു മാടപ്രാവിന്റെ നിറവും മുപ്പതുതുള്ളം പൊക്കവും കാണും.]

ചീനവംശം-കാരീയം, ഈയം.

ചീനസന്ധ്-ചീനപ്പട്ട്; പട്ട്.

ചീനവെടി-ഒരുവക വെടിക്കെട്ട്.

ചീനവല-ഒരുവക അഴിമുഖത്തുള്ള വേലി.

ചീനാകം-ഒരുവക കർപ്പൂരം.

ചീനാംശുകം-ചീനപ്പട്ട്.

ചീനി-പ്ര. സംകരം. ഫ. വാലമുളക്. ന. കർമ്മരിന്ന്. ർ. ദുഷ്ടമുള്ള ചെടി.

൨ ഒരു മരം. ൩. മധുരമുള്ള ഒരുവക കിഴങ്ങ്. ൪ മുളകുണ്ടാകുന്ന ഒരുമാതിരി ചെടി.

ചീനിക്കാ-ചുളിഞ്ഞിക്കാ.

ചീനിക്കിഴങ്ങു-മധുരക്കിഴങ്ങ്.

ചീനിപ്പടൽ-ചീനിക്കിഴങ്ങിൻ വള്ളി.

ചീന്-വലിയ വള്ളം.

ചീനോഷണം-വാൽമുളക്.

ചീന്തൽ-കീറൽ.

ചീന്ത്-കീറ്, പിളൎപ്പ്.

ചീന്തുക-ക്രി. കീറുക. ൨, പിളൎക്കുക.

ചീപ്പ്-നാ. തലമുടി ചീകുന്ന വസ്തു, ഈൎക്കൊല്ലി. പൎയ്യായങ്ങൾ-പ്രസാധനി, കങ്കതികാ ൨. വെള്ളം കേറുന്നതിനും ഇറക്കുന്നതിനും ഉള്ള വാതിൽ. ൩. സാക്ഷ.

ചീമ്പ-വി. ചീഞ്ഞ, അളിഞ്ഞ.

ചീമ്പക്കണ്ണൻ-കണ്ണളിഞ്ഞിരിക്കുന്നവൻ

ചീമ്പക്കണ്ണി-കണ്ണളിഞ്ഞിരിക്കുന്നവൾ

ചീമ്പൽ-കണ്ണടയ്ക്കുക

ചീമ്പുക-കണ്ണടയ്ക്കുക, കണ്ണളിയുക.

ചീമ്പ്ര-വി. ചീഞ്ഞ

ചീമ്പ്രക്കണ്ണ്-ചീമ്പക്കണ്ണ്.

ചീയക്കാ, ചീനിക്കാ-ചുളിഞ്ഞിക്കാ.

ചീയുക-ക്രി. അഴുകുക ൨. അധികം വേകുക. (സ. ക്രി. ചീയിക്കുക.)

ചീര്-ക്രി. വൎദ്ധന. ൨. വണ്ണം.

ചീര-ഒരുവക ഇലക്കറിസാധനം.

[ചീര മുതലായ ഇലക്കറിസാധനങ്ങൾക്കു പൎയ്യായങ്ങൾ-ശാകം, ഹരിതകം, ശിഗ്രു ചീര(വാസ്തുച്ചീര)-ത്രിദോഷം, രക്തപിത്തം, പ്ലീഹ, കൃമി, അൎശസ്സ്, മൂത്രതടവ്, ജ്വരം ഇവകളെ നന്നു. മലശോധന ഉണ്ടാക്കും ശുക്ലത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കും രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും അഗ്നിബലം വൎദ്ധിപ്പിക്കും. ബുദ്ധിയെ നന്നാക്കും]

ചീരകച്ചെമ്പാവ്-ഒരുതരം വെളുത്ത നെല്ല്. [ചീരച്ചമ്പാവ് എന്നും കാണുന്നുണ്ട്].

[ഗുണം ചെന്നെല്ലിനൊട്ടൊക്കെ തുല്യമാണ്. അഗ്നിവൎദ്ധനകരമാകുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ-സൂക്ഷ്മശാലി. പിത്തം, രക്തദോഷം; സന്താപം വാതം ഇവകളെ നന്നു].

ചീര(ക)ം-കാശീയം.

ചീരകം-ക്രി. ഒരങ്ങാടിമരുന്ന്, ജീരകം. ൨. ഒരുമാതിരി എഴുത്ത്.

ചീരകമുല്ല-ഒരുവക മുല്ല.

ചീരം-ക്രി. മരത്തൊലികൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രം, മരവിരി. ൨. ഈയം.

ചീരാപ്പ്-ഒരുവക മീനം, ജലദോഷം.

ചീരാംബരം-മരവുരി.

ചീരി-ക്രി. ചീവിട്. വൎദ്ധിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. കണ്ണിനുള്ള മൂടുപടം.

ചീരിപത്രം-പാവൽ.

ചീരു-ക്രമം.

ചീരുക, ചീരിക-ചീവിട്. 'ചീ' എന്ന ശബ്ദിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം.

ചീരുള്ളി-ചെമന്നുള്ളി.

ചീൎക്കുക-വൎദ്ധിക്കുക; കനക്കുക, തടിക്കുക, വീൎക്കുക.

ചീൎണ്ണ-വി. ക്രി. ചെയ്യപ്പെട്ട, നടത്തപ്പെട്ട ൨. അഭ്യസിക്കപ്പെട്ട. ൩. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

ചീൎത്ത-വി. വൎദ്ധിച്ച.

ചീവ്-ക്രി. തടിപ്പ്. ൨. സാക്ഷ, തടവ്. ൩. തലമുടി ചീകുന്ന വസ്തു, ചീപ്പ്, ഈൎക്കൊല്ലി ൪. വെള്ളം കേറുന്നതിനും ഇറക്കുന്നതിനും ഉള്ള വാതിൽ.

ചീൾ-ചിറപ്പ്, ശ്രീ.

ചീലാന്തി-ക്രി. ഒരു വൃക്ഷം. ൨. പുഴയുടെ ഒരുമാതിരി ഉലാം.

ചീലികാ-ചീവിട്ട്. (ഝില്ലിക എന്നതിൻെറ പാഠം).
ചീവ-ഒരുമാതിരി കിഴങ്ങുണ്ടാകുന്ന ചെടി, ക്രുക്ക (ചീവക്കിഴങ്ങ്=ചീവയുടെ കിഴങ്ങ്).
ചീവ്രത-ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ബിംബങ്ങളെ തണ്ടിന്മേൽ വെച്ചു എഴുന്നെള്ളിക്കുവാനുള്ള ഒരുതരം വാഹനം. (ജീവത നോക്കുക)
ചീവരം-പ്ര. പിച്ചക്കാരൻെറ കീറത്തുണി. ദ്വ. ബുദ്ധതപസ്വിയുടെ ഉടുപ്പ്. (വസ്ത്രം). ന. വസ്ത്രം, ഉടുപ്പ്. ര. തൊലി ഉ-ം തരുചീവരം.
ചീവരി-തപസ്വി, ഭിക്ഷു.
ചീവൽ-ഒരുവക പക്ഷി, ചീവൽപ്പക്ഷി.
[ഇതിൻെറ മാംസം ആവണക്കെണ്ണയിൽ വറുത്തും ആവണക്കിൻവിറകുകൊണ്ടു തീയെരിച്ചു വേവിച്ചും ഭക്ഷിക്കരുത്. മാംസം-പിത്തം, കൃട്ടുവിഷം, വാതം ഇവക്കു നന്ന്. രുചികരമാണ്. മലം പിരിക്കും. ഈ പക്ഷി പല വർണ്ണങ്ങളോടു കൂടിയതാകുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ ലാവം. തമിഴിൽ-ചീവലുകരുമ്മിള്ളു].
ചീവാടി-ഒരുവക ചെറിയ കപ്പൽ.
ചീവിട്ട്, ചീറംവിട്ട്, ചീവീട്ട്-ഇടവിടാതെ രാത്രിയിൽ ശബ്ദിക്കുന്ന ഒരുവക ചെറിയ ജന്തു. പര്യായങ്ങൾ-ഭൃംഗാരി, ചീരുക, ചീരി, ഝില്ലിക.
ചീള-പഴന്തുണി.
ചീളന്ന-അ. പെട്ടന്ന, ഉടനെ, വേഗത്തിൽ.
ചീളി-പ്ര. കീറത്തുണി. ദ്വ. കിളിവാതിലിൽ പണിയുന്ന ഒരു പണി.
ചീളിചിമം-ചെമ്മീൻ.
ചീള്-അല്പ്പ്, പൂള്.
ചീറൽ-പ്ര. കോപം. ദ്വ. മുരമുരക്കുക.
ചീറുക-പ്ര. കലഹിക്കുക, കോപിക്കുക. ദ്വ. മുരമുരക്കുക.
ചീറാ-പ്ര. കോപം. ദ്വ. പാമ്പിൻെറ ഊത്ത്.
ചീറൽ-പ്ര. പാമ്പിൻെറ ഊത്ത്. ദ്വ. കോപം.
ചീറ്റ്-പ്ര. പാമ്പിൻെറ ഊത്ത് ദ്വ. ശ്വാസം ശക്തിയോടെ മൂക്കിൽകൂടി കളക.
ചീറുക പ്ര. പാമ്പ് ഊതുക ദ്വ. കോപിക്കുക. ന. ഭയപ്പെടുത്തുക, ശാസിക്കുക. ര. ശ്വാസത്തെ ശക്തിയോടെ മൂക്കിൽ കൂടെ കളക.

ചു

ചുകപ്പ്-ചെമപ്പ്, ചുമപ്പ്.
ചുകരുക-നഖംകൊണ്ടു ചുരണ്ടുക.
ചുക്ക-പ്ര. കാടി (ചെക്കാ). ദ്വ. മട്ട്.
ചുക്ക്-ഉണങ്ങിയ ഇഞ്ചി. പര്യായങ്ങൾ-ശുണ്ഠി, മഹൌഷധം, വിശ്വം, നാഗരം, വിശ്വഭേഷജം.
[ചുക്ക്-വാതം വായുമുട്ടൽ, വയറുനോവ്, വയറടപ്പ്, വിക്കം, വയർവീപ്പ്, കഫം, ചുമ, ഛര്‍ദ്ദി, ഹൃദ്രോഗം, ആമവാതം, അര്‍ശസ്സ്, മഹോദരം, പാണ്ഡു, ശ്ലീപദം, ഇതുകളിൽ ഇവക്കു നന്ന്. അഗ്നിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. സ്വരത്തെ തെളിയിക്കും. പിത്തം കോപിക്കയില്ല].
ചുക്കള്ളി-കോട.
ചുക്കാൻ, ചുക്കാണി-കപ്പലിൻെറ ഗതി തിരിക്കുന്നതിനു പിൻഭാഗത്തു പണിയുന്ന ഒരു യന്ത്രം, ചുഴ്, പങ്കായം. പര്യായങ്ങൾ-അരിത്രം, കേനിപാതകം.
ചുക്കാനം-ഒരു ഇരിക്കയിൻെറ മിഥ്യ.
ചുക്കാങ്കാരൻ-ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നവൻ.
ചുക്കാരം-സിംഹത്തിൻെറ അലർച്ച.

ചുക്കിണ്ണി-ആറു പട്ടമുള്ള ഒരുമാതിരി പകിട.

ചുക്കിരി-കടിക്കുന്ന പാത്രം.

ചുക്കിലി-ചിലന്തി(ന്നി)വല.

ചുക്കിലിവല-ചിലന്തി(ന്നി)വല

ചുക്കുക-അ ക്രി. പ്ര. ഉണങ്ങുക. വ. ചുരുങ്ങുക. ന. ചുളുങ്ങുക.

ചുക്കനാറിപ്പുല്ല്-എരുമപ്പുല്ല്.

ചുക്രാം-പ്ര. ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി, രോഗങ്ങളെ തടസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നത്. വ്യസനപ്പെടുത്തുന്നതെന്നർത്ഥം. വ. മരപ്പുളി. ന. പുളിരസം. ര. ചുതപ്പുളി. ഉ. കാഞ്ഞി. ന്ന. പുളിയഞ്ചീര.

ചുക്രിക, ചുക്രാ, ചുക്രി-ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി.

[പുളിയാരൽ എന്നും പറയുന്നുണ്ട്]

ചുക്ഷാ-പ്ര. ഉപദ്രവിക്കുക, കൊല്ലുക. വ. കഴുകുക.

ചുങ്ക-ഹുക്കാ, പുകവലിപ്പാനുള്ള സാധനം.

ചുങ്കക്കടവ്—തീരുവസ്ഥലത്തിന്നരികെ വള്ളം അടുക്കുന്ന സ്ഥലം.

ചുങ്കക്കാരൻ-തീരുവ പിരിപ്പിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ.

ചുങ്കക്കുലി-ചുങ്കപ്പുര (ചാവടി) കളിൽകൂടെ കടത്തി കൊണ്ടുപോകുന്ന സാധനങ്ങളിൽ നിന്നും കടന്നുപോകുന്ന ആളുകളിൽ നിന്നും രാജാവു പിരിച്ചെടുക്കുന്നത്. പര്യായം ശുല്കം.

[ചുങ്കപ്പുര സാധാരണ നഗരങ്ങളുടേയും രാജ്യത്തിന്റേയും അതിർത്തികളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നു. സമുദ്രം നദി മുതലായവ കടക്കാമ്പോളുള്ള കപ്പൽക്കൂലി തോണിക്കൂലി മുതലായവയും ശുല്കം എന്നുതന്നെ പറയപ്പെടുന്നു.]

ചുങ്കച്ചാവടി-തീരുവ പിരിപ്പിക്കുന്നവരുടെ കാച്ചേരി, ചവുക്ക.

ചുങ്കത്താൻ-മുക്കുവരുടെ ക്കാരൻ. (തളിപ്പറമ്പ് ചുങ്ക്.)

ചുങ്കാ-തീരുവ, ചരക്കുകൾക്കുള്ള കരം.

ചുങ്കസ്ഥലം-തീരുവസ്ഥലം, ചുങ്കച്ചവുക്ക.

ചുങ്കിക്കുന്നു-ചെലവിൽ കുറച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്നു.

ചുങ്കിപ്പ്-ചെലവിൽ കുറച്ചു സൂക്ഷിക്കുക

ചുങ്ങുക-പ്ര. ഉണങ്ങിയുംമററും ചുരുങ്ങുക, മെലിയുക, ശോഷിക്കുക. വ. ഉണങ്ങുക. ന. ചുരുങ്ങുക.

ചുചുന്ദരി-നച്ചെലി. മറെറാരു പര്യായം-ഗന്ധമൂഷി.

ചുഞ്ചു-പ്ര. വിത്തം. വ. പ്രസിദ്ധം. ന. ചുണ്ടെലി. ര. ഒരു കൂട്ടുകൂടിയ ജാതി. ഉ നച്ചെലി. ന്ന. കൊക്ക്.

ചുഞ്ചു-(പദങ്ങളുടെ ഒടുവിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു പ്രത്യയം). കീർത്തി, സാമർത്ഥ്യം.

'മരണചുഞ്ചുക്കളായിവിളങ്ങിയുള്ളോരണൻ'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

ചുഞ്ചുപുടം-കൊക്ക്.

'മിണ്ടാതാക്കുന്നു ചുഞ്ചുപുടനികടമതിൽ'

(അമരുകശതകം)

ചുടർ-അഗ്നി, പ്രകാശം, ശോഭ.

'തൊഴുതേൻ ഞാൻ ദീപം

ദീപത്തിൻചുടരൊളി'

(ഭഗവൽഗീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

ചുടല-ശവംചുടുന്ന സ്ഥലം, പട്ടട.

[ചുടലക്കാടിന്റെ പര്യായങ്ങൾ-ശ്മശാനം, പിതൃവനം.]

ചുടലക്കളം-ശവംചുടുന്ന സ്ഥലം, പട്ടട.

ചുടലക്കുഴി-ശവംചുടുന്ന സ്ഥലം.

ചുടുക-പ്ര. വേവിക്കുന്നതിനായിട്ടുതീയിൽ ഇടുക. വ. ദഹിക്കുക. ന. ചൂടുതോന്നുക, വേദനതോന്നുക.

ചുട്ടുകൊള്ളി-രണ്ടും കെട്ടും വിധമുള്ള വാക്ക്.

ചുട്ടചുടെ-അ. അനച്ചുടയോടെ

ചുട്ടമുളക്-വി. നല്ലമൂക്ക വേകാത്ത ചുവലയോടുകൂടിയ

ചുട്ടവാക്ക്-ദുസ്സഹം തോന്നത്തക്ക വാക്ക

ചുട്ടാതം-കാലിന്റെ അകത്തുള്ള ഒരു ദീനം.

ചുട്ടി-൧. ആട്ടക്കാരുടെ മുഖത്ത് അരിമാവുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നത്. ൨. നാല്ക്കാലികളുടെ നെറ്റിക്കുള്ള ചാത്ത്. ൩. വസ്ത്രത്തിന്റെ അറ്റത്തു ചെമപ്പുനൂൽകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന ഒരടയാളം. ൪. വേഗത, ചുറുക്ക്.

ചുട്ടിത്തുണി - ആട്ടക്കാരന്റെ നെറ്റിമേൽ വെച്ചുമുറുക്കുന്ന ചുട്ടിയുള്ള തുണി.

ചുട്ടിത്തേവാങ്കം-ഒരുവക ജന്തു.

ചുട്ടിറുമ്പ്-ഒരുവക കറുത്ത ഉറുമ്പ്.

ചുട്ട്- നാല്ക്കാലികളുടെ നെറ്റിമേലുള്ള ചാത്ത് (കുറി).

ചുട്ടെഴുത്തുകൾ-(വ്യാകരണം) 'അ, ഇ, എ' എന്ന വിവേചക സർവനാമങ്ങൾക്ക തമിഴിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പേർ.

ചുണ്ട മുള്ളുള്ള ഒരു ചെടി.

[ഇതു പലമാതിരിയുണ്ട്. ൧. കറുത്തചുണ്ട. ൨. വെളുത്തചുണ്ട. ൩. പുത്തരിച്ചുണ്ട. ൪. പടച്ചുണ്ട. ൫. കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. ൬. പുണ്ടിച്ചുണ്ട. ൭. ആനച്ചുണ്ട.]

ചുണ്ടക്കാ (ങ്ങാ)-ചുണ്ടയുടെ കായ്.

ചുണ്ടൻ-൧. ഒരുമാതിരി ഉമ്പ. ൨. കുന്നാലി. ൩. ചുണ്ടൻവള്ളം

ചുണ്ടൻ-വി. ചുണ്ടുള്ള, കൂർത്ത മുനയുള്ള

ചുണ്ടപ്പന-കുടപ്പന.

[പിണ്ഡം, ഒണ്ണിമാറം, ദ്രുമം. ചുട്ടിൽ ഇവക്കുണ്ട്. ഓലിയുണ്ടാകും. സംസ്കൃതത്തിൽ-മാധവം. തമിഴിൽ-കൂന്തപ്പന. ഇംഗ്ലീഷ്-Long leaved caryota, Marshy date tree.]

ചുണ്ടപ്പുല്ല്-ഒരു സുഗന്ധമുള്ള പുല്ല്.

ചുണ്ടാഴത്തിന-ഒരുവക ചെറിയമത്തി രിപ്പഴത്തിന

ചുണ്ടവില്ല്-പഞ്ഞിവില്ല്, തൈറാമ്പി.

ചുണ്ടി-ഒരുവക ചെറിയ പക്ഷി.

ചുണ്ടിപ്പറക-കലശൽകൂട്ടുക.

ചുണ്ട്-൧. അധരം, ചിറി. പര്യായങ്ങൾ-ഓഷ്ഠം, അധരം. [അധരം എന്നു നോക്കുക.]

[ചുണ്ടിന്റെ രണ്ടവസാനസ്ഥലങ്ങൾ = സൃക്കിണി.]

൨. പക്ഷിയുടെ കൊക്ക്. ൩. വള്ളത്തിന്റെ തല. ൪. അമ്പു മുതലായ ആയുധങ്ങളുടെ മുന. ൫. വാഴക്കുലയുടെ അറ്റത്തുള്ള മൊട്ട്.

ചുണ്ടെലി-ചെറിയ എലി. പര്യായങ്ങൾ ഗിരിക, ബാലമൂഷിക.

[മാംസം എലിമാംസത്തിനൊക്കും.]

ചുണ-ചൊടിപ്പ്, മിടുക്ക്.

ചുണകെട്ടവൻ-ചൊടിപ്പുംമിടുക്കുമില്ലാത്തവൻ.

ചുണകെട്ട്-ചൊടിപ്പും മിടുക്കുമില്ലായ്മ.

ചുണങ്ങ്-ചെറിയമാതിരി കുഷ്ഠരോഗം.

[ചുണങ്ങുള്ളവൻ- കിലാസി, സിധ്മലൻ]

ചുണങ്ങുക-ഉരിക്കുക, തൊലി നീക്കുക

ചുണറുക-ചൊടിക്കുക.

ചുണയ്പ്പ്-ചൊടിപ്പ്

ചുണ്ണ-ആനയുടെ മുഖക്കുരു.

ചുണ്ണാമ്പ്-കക്കായോ കല്ലോ നീറ്റിയ ചാരം കുഴച്ചത്.

ചുണ്ണാമ്പ്-രസൂരം എരിക്ക് കടക്കല്ലും ചുണ്ണാമ്പുകല്ല് ഉരുക്കും സ്ഫടികം പവിഴം ചിപ്പി ഇവയാലും ശംഖം മുതലായവയാലും നീറ്റിയുണ്ടാക്കുന്നത്.

ചുണ്ണാമ്പുകല്ല്-ചുണ്ണാമ്പു നീറ്റുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി കല്ല്.

ചുണ്ണാമ്പുകാരൻ-ചുണ്ണാമ്പു നീറ്റിയുണ്ടാക്കുന്നവൻ.

ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി-ഒരുവക വള്ളി.

ചുണ്ണി-പുരുഷന്റെ ലിംഗം. (സഭ്യമല്ല)

ചുന്ധാ-പ്ര. കിണറ്. ൨. തൊട്ടി.

ചുത്തപ്പുള്ളി-മിന്നാമിനി.

[വാതം, കഫാധികമായ പാണ്ഡു, കൃമി ഇവകളെ നന്ന്. ഇതു ശർക്കര കരിമ്പിൻനീര് കള്ള മുന്തിരിങ്ങ മുതലായവകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതാണ്.]

ചുന-മാങ്ങായുടേയും മററും ഞെട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്ന നീർ.

ചുനയ്ക്കുക-ചുന ചുവയ്ക്കുക.

ചുനയ്പ്പ്-ചുന.

ചുനിക്ക-കനിക്ക, ചുരുക.

ചുനിപ്പ്, ചുനിവ്-കനിവ്, വളവ്.

ചുമ-ഒരു ദീനം, കുര. പര്യായങ്ങൾ-കാസം, ക്ഷവഥു.

(കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട വേരു കഷായം വെച്ച് തിപ്പലി പൊടിച്ചു ചേർത്തു കുടിച്ചാൽ ചുമകളൊക്കെയും മാറുന്നതാണ്.)

ചുമക്കുക-പ്ര. ചുമടെടുക്കുക. ൨. സഹിക്കുക. ൩. അനുസരിക്കുക.

ചുമക്കുർക്ക-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

ചുമട്-ഭാരം.

ചുമടുതാങ്ങി-ചുമട് ഇറക്കുന്നതിനായിട്ടു വഴിയിൽ കല്ലോ മരമോ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതു്.

ചുമട്ടാൾ-ചുമട്ടുകാരൻ.

ചുമട്ടുകാള-ചുമടെടുക്കുന്ന കാള.

ചുമതല-പ്ര. ഉത്തരവാദിത്വം, അധികാരം. ൨. പണ്ടാരവക പണവും മററും ചെലവു നീക്കി അധികം ഇരിക്കുന്നതു്

ചുമത്തുക-പ്ര. എടുപ്പിക്കുക ൨. ഒരുത്തന്റെ മേൽ ഒരു ചുമടുവെയ്ക്കുക. ൩. കാര്യവിചാരമെങ്കിലും കുററമെങ്കിലും ഒരുത്തന്റെ പേരിലുള്ളതു മറെറാരുത്തന്റെ പേരിലാക്കുക.

ചുമയ്ക്കുക-കുര പുറപ്പെടുവിക്കുക, കുരയ്ക്കുക, ദീനംകൊണ്ടു തൊണ്ടയിൽനിന്നു ശബ്ദം പുറപ്പെടുക.

ചുമര്, ചുവര് ഭിത്തി. പര്യായങ്ങൾ-ഭിത്തി, കുഡ്യം.

ചുമൽ-തോള്. പര്യായങ്ങൾ-അംസം, ഭുജശിരസ്സ്, സ്കന്ധം.

ചുംബകം-അയസ്കാന്തം.

ചുംബനം-ഉമ്മ.

ചുംബിക്കുക-ഉമ്മകൊടുക്കുക, ഉമ്മവെയ്ക്കുക.

ചുംബിത-വി. പ്ര. ഉമ്മകൊടുക്കപ്പെട്ട (വെയ്ക്കപ്പെട്ട). ൨. മധുപാനത്തിനായി മുഖത്തോടു ചേർക്കപ്പെട്ട.

ചുമ്മ-അ. പ്ര. വെറുതെ.

'ചുമ്മാതെന്തേ പടന്തേം ഉദ്ധതരമരന്മാൻ കൊണ്ടുബന്ധിച്ചു്'

(അമരുകശതകം)

൨. മട്ടിയായി. ൩. സംശയിക്കുടാതെ. ൪. ഒരു അനക്കവും കൂടാതെ ൫. ഉപദ്രവം ചെയ്യാതെ. ൬. ന രംവോപാക്കായിട്ടു്.

ചുമ്മൽ-ചുമയ്ക്കുക.

ചുമ്മാട്-ചുമടിന്റെ അടിയിൽ തലനോകാതെയിരിപ്പാൻ വെയ്ക്കുന്നതു്.

ചുമ്മുക-ചുമയ്ക്കുക.

ചുര-പ്ര ഒരുവക കറിസാധനമുണ്ടാകുന്ന വള്ളി. പര്യായങ്ങൾ-തുംബി, അലാബു. ൨. പശുവിനെ നിറുത്തി കറക്കുന്നതിന്റെ പേർ ൩. പിരിയാണിയുടെ പഴുതു്. ൪. ആയുധങ്ങളിൽ പിടിയിട്ടുകൊടുക്കുന്നതിനുള്ള മുന, പിച്ചാത്തിയുടെ തുരന്നു്.

ചുരക്കുക-പിഴിയുക.

ചുരകെട്ടുക-പശുവിനു കൊണ്ടിയിടുക.

ചുരക്കണ്ടി-മലയിടുക്കുവഴി.

ചുരക്കുടുക്ക-ഉണങ്ങിയ ചുരയ്ക്ക ഉള്ളു ചുരണ്ടി ഉണക്കുന്ന പാത്രം.

ചുരക്കുക-മുലയിൽ പാൽ വന്നു തിങ്ങുക.

ചുരങ്ങ, ചുരയ്ക്കാ-ചുരയുടെ ഫലം.

[ഇതു ഭക്ഷിക്കത്തക്കതും സ്വാദുള്ളതു മാണ്. ചുരങ്ങ രണ്ടുവിധമുണ്ട്. പാൽ ചുരങ്ങ, കവത്ത ചുരങ്ങ. കവത്ത ചുരങ്ങ ഭക്ഷിക്കാൻ കൊള്ളുകയില്ല. ചില ടങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണർ ചുരങ്ങ തിന്നാ റില്ല.]

ചുരണ്ടൽ-ചീകൽ.

ചുരണ്ടുക-ചീകുക.

ചുരത്തൽ-മുലയിൽ പാൽ വന്നു തിങ്ങൽ.

ചുരപ്പാത്രം-ചുരക്കുടുക്ക.

ചുരം-൧. തൂക്കെയുള്ള വലിയ കേററം. ൨. ഉയൎന്ന നിലം.

ചുരമാന്തൽ-കാള ഗവാദികൾ കൈകൊണ്ടു മണ്ണു മാന്തുക.

ചുരമാന്തുക-കാള ഗവാദികൾ കൈകൊണ്ടു മണ്ണുമാന്തുക.

ചുരയ്ക്കാ, ചുരങ്ങ-ചുരവള്ളിയുടെ കായ്.

ചുരരിവേന്തൻ-ത്രിമൂൎത്തിമാർ മൂന്നുപേർ

ചുരവ-ചിരവ.

ചുരവലിയ്ക്കുക-പശുവും മററും ചുരത്തിയ പാൽ അകത്തേക്കു വലിക്കുക.

ചുരി-വി. ചുരുണ്ടിരിക്കുന്ന.

ചുരി-മാല തുളയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഇരിമ്പു സാധനം.

ചുരിക-ഒരുമാതിരി ഇരുമുനവാള്. പൎയ്യായങ്ങൾ-ശസ്ത്രീ, അസിപുത്രീ, അസിധേനുകം, ഛുരികം

ചുരികക്കോൽ-വേലയിടുന്നവർ ചുരികപോലെ മരം കൊണ്ടുള്ള ആയുധം.

ചുരികുഴൽ-ചുരുണ്ടിരിക്കുന്ന തലമുടി.

ചുരികുഴലാൾ-ചുരുണ്ടതലമുടിയോടുകൂടിയവൾ=സുന്ദരി. (ചുരി=ചുരുണ്ടിരിക്കുന്ന)

ചുരിനാരായം-മാല തുളയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ചുരി.

ചുരീകരിക്ക-മോഷ്ടിക്ക.

ചുരുക്കം-വി. ഏറെയില്ലാത്ത.

ചുരുക്കം-൧ ഏറെയില്ലായ്ക. കുറവ്. ൨. സംക്ഷേപം. ൩. ചുളുക്കം.

ചുരുക്കൽ-ചുരുക്ക്, സഞ്ചിക്കുഴ.

ചുരുക്ക്-൧. ചുളുക്ക്. ൨. കരുക്ക്. ൩. സഞ്ചിയുടെ കഴുത്തിൽ കോൎക്കുന്ന ചരട്. ൪. സഞ്ചിയുടെ വായ് അടപ്പിച്ചു കെട്ടുന്നതിനുള്ള തൽക്കുഴ.

ചുരുക്കുകോൽ-വലയുടെ ചുരുക്കുചരട്.

ചുരുക്കുമാനം-ചുരുക്കം.

ചുരുക്കുവട്ടി-ചരടുകൊണ്ടു വലിച്ചു മുറുക്കിക്കെട്ടുന്ന പുല്ലുവട്ടി.

ചുരുക്കുസഞ്ചി-ചുരുക്കിക്കെട്ടുന്ന സഞ്ചി.

ചുരുൾകിടമാർ-സുന്ദരികൾ, കാമിനികൾ, സുമദ്ധ്യമകൾ.

ചുരുങ്ങുക-൧. കുറയുക, കറുക. ൨. ചുളുങ്ങുക. ൩. മടങ്ങുക. ൪. ഒതുങ്ങുക [ചുരുക്കുക-സ-ക്രി].

ചുരുട്ടപ്പം-ഒരുമാതിരി പലഹാരം. (biscuit)

ചുരുട്ടൽ-൧. ഉരുട്ടുക. ൨. കൈ ചുരുട്ടിപ്പിടിക്കുക.

ചുരുട്ട്-൧. ചുരുളൽ. ൨. ഉരുള. ൩. ചുരുട്ടിയത്. ൪. പുകയില തെറുത്തത്. ൫. ഒരു പലഹാരം.

ചുരുട്ടുക-൧. ചുരുളാക്കുക, ഉരുട്ടുക, തെറുക്കുക. ൨. കൈ ചുരുട്ടിപ്പിടിക്കുക. ൩. മടക്കുക.

ചുരുട്ടപാമ്പ്, ചുരുട്ടപ്പാമ്പ്-ചുരുണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി ചെറിയ പാമ്പ്, ചേര.

ചുരുണ-൧. ചരടുണ്ട. ൨. ചുരുട്ടിയ ഒരു പായക്കെട്ട്. ൩. കണക്കുകെട്ട്. ൪. കയററിൻ കെട്ട്.

ചുരുളുക-ഉരുളുക, ചുരുണ്ടുപോകുക.

ചുരം-പ്ര. എഴുത്തുചുരം. വ. ഓലയിൽ എഴുതുന്നതു്, പട്ടു മുതലായതു് തൈക്കുന്നതു്. ന. വള്ളത്തിന്റെ ചുരങ്ങളുള്ള അററം ര. പുകയില തെറുക്കുന്നതു്. ൫ തിരമാല.

ചുരംചുള-പ്ര. ഉരുള വ. ചുരുങ്ങിയിരിക്ക.

ചുല്ലകി-പ്ര. ഉടുമ്പുമീൻ. വ. ചീങ്കണ്ണി.

ചുല്ല-വി. ചീങ്കണ്ണുള്ള.

ചുല്ലകീ-പ്ര. കടൽപ്പന്നി. വ. കടം.

ചുല്ലം-ചീങ്കണ്ണു

ചുല്ലി,ചുല്ലിക-അടുപ്പു്.

ചുവ-പ്ര. ദുസ്സ്വാദു്, രുചികേടു്. വ. രസം

ചുവക്കുക-ചുവപ്പുനിറമാകുക. [ചുവപ്പിക്കുക സ. ക്രി]

ചുവടു-പ്ര. പാദംകൊണ്ടുള്ള അളവു്. വ. കാലടി. ന. വല്ലതിന്റെയും അടി ര. അടിസ്ഥാനം, മൂലാധാരം ൫. മൂലം. ൬ ഉത്ഭവം, കാരണം, ൭. ആരംഭം. ൮. ആട്ടക്കാരുടെ കാലുവെപ്പു്. ൯. നിലം [ചുവട്ടിൽ=നിലത്തിൽ] ൧൦ മരത്തിന്റെ നിഴൽ. ൧൧. യോജ്യത.

[ചുവടിനു 'ചോടു്' എന്നും പ്രയോഗം കാണുന്നു.]

ചുവട്ടടി-കാലടി.

ചുവത്ര-വി. പശ്ചാത്തിൽ ചെമപ്പുനിറമുള്ള

ചുവന്ന, ചുമല, ചുവല-വി. ചെമപ്പുനിറമായ.

ചുവന്നുള്ളി-ഈരുള്ളി.

.[ഇതിനു ഈഴവുള്ളി, ചെന്താളുള്ളി, നീരുള്ളി ഇങ്ങനെയും പേർ കാണുന്നു വെള്ളുള്ളിയിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമേ ഇതിനുള്ളു. അക്സ്സിനും ഗ്രഹണിക്കും ഉത്തമം സംസ്കൃതം-ഗൃഞ്ജനം. തമിഴിൽ ഈരവെങ്കായം.]

ചുവപ്പു്, ചോപ്പു്-ചെന്നിറം.

ചുവപ്പുചായം-ചെമന്ന ചായം.

ചുവസ്സുക-പ്ര. ദുസ്സ്വാദു തോന്നുക വ. ഇഷ്ടക്കേടു തോന്നുക

ചുവരു്, ചുമരു്-മതിൽ, ഭിത്തി. പര്യായങ്ങൾ ഭിത്തി, കുഡ്യം

ചുവരുതാര-ഭിത്തിമേൽ വെക്കുന്ന ഉത്തരം.

ചുവല-വി. ചുവന്ന, ചെമന്ന

ചുള-ചക്ക ഉള്ളി മുതലായവയുടെ അകത്തു് അടുക്കടുക്കായിരിക്കുന്ന ചെറിയ പങ്കുകൾ.

ചുളിക്കുക-പ്ര, ചുരുങ്ങുക, ഞൊറിയുക, മടങ്ങുക. വ. നീരസഭാവം കാട്ടുക.

ചുളിപ്പു്, ചുളിവു്-പ്ര. നീരസഭാവം കാട്ടുക. വ. വസ്ത്രത്തിന്റെയും മററും ഞൊറിവു്,ചുളുക്കു്. ന. മടക്കു്.

ചുളുകം-പ്ര. ചെളി. വ ചെറിയ പാത്രം ന. ഉള്ളം കൈയുടെ കുഴി.

ചുളുക്കം-ഞൊറിവു്.

ചുളുക്കു്-പ്ര. ചുളിവു്, ഞൊറിവു്. വ. നിരസഭാവം കാട്ടുക.

ചുളുക്കുക-ചുളിവുണ്ടാക്കുക, ഞൊറിവുണ്ടാക്കുക

ചുളുങ്ങുക-പ്ര. ചുരുങ്ങുക, ഞൊറിയുക. വ. ഭയപ്പെടുക.

ചുളുചുളുക്കുക - വേദനതോന്നുക, വിങ്ങുക.

ചുളുചുളുപ്പു്-വിങ്ങൽ, വേദനതോന്നൽ

ചുളുചുളെ-അ. അധികാവേദനയോടെ

ചുളുവു് -സഹായം. (ചുളുവിൽ സഹായത്തിൽ)

ചുള്ള-മൂട്ട.

ചുള്ളൽ-നുറുങ്ങു്; ശകലം, കഷണം.

ചുള്ളി-പ്ര ഉണങ്ങിയ ചെറിയ കൊമ്പു്. വ. ഒരുവക ചെടി.

ചുള്ളിക്കാടു്-പ്ര. കുറുങ്കാടു്. വ. ചുള്ളിയുള്ള സ്ഥലം.

ചുള്ളിക്കൊഴു-ഒരുമാതിരി കൊഴു.

ചുള്ളിക്കോൽ-ചെറിയ കോൽ.

ചുള്ളിവിറക്-വണ്ണംകുറഞ്ഞ വിറക്.

ചുള്ളു-വി. സാരമില്ലാത്ത, ചെറിയ.

ചുഴകോൽ-കൊല്ലൻ തീയിൽ പെരുമാറുന്ന ഇരുമ്പുകോൽ.

ചുഴനീർ-തട്ടാന്മാർ അടുപ്പിൽ തീ പടരാതിരിക്കുവാൻ തളിക്കുന്ന വെള്ളം.

ചുഴന്ന-വി. ചുററിയ.

ചുഴച്ച-പ്രതിജ്ഞ, ആണ.

ചുഴലം-അ. ചുററും, നാലുപുറത്തും, വട്ടത്തിൽ.

ചുഴലവും-അ. ചുററും, വട്ടമായി.

ചുഴലവെ-അ. ചുററും.

ചുഴലി-൧. ചുഴലിദീനം. ൨. ചുഴലിക്കാററ്. ൩. ചുഴൽച്ച, ചുററൽ. ൪. നീർച്ചുഴിവ്.

ചുഴലിദീനം-അപസ്മാരം.

ചുഴലുക-൧. ചുററുക, ചക്രം തിരിയുക. ൨. തലതിരിയുക. ൩. കണ്ണുമൂന്നടുക്കുക

ചുഴൽ-൧. ചുററൽ, ചുഴി. ൨. നീർച്ചുഴി.

ചുഴൽക്കാററ്-ചുററിയടിക്കുന്ന കാററ്.

ചുഴൽച്ച-ചുററൽ, വട്ടം തിരിച്ചിൽ.

ചുഴവു-ചുററൽ, വട്ടം തിരിച്ചിൽ.

ചുഴവുകോൽ-ഇരിമ്പുപാര.

ചുഴറുക-ആണയിടുക.

ചുഴററി-൧. വിശറി. ൨. തിരിയുന്ന ചക്രത്തിന്റെ അച്ചുതണ്ട്. ൩. കയറു ചുററുന്നതിനുള്ള യന്ത്രം.

ചുഴററുക-൧. ചുററുക. ൨. തലതിരിയുക ൩. വട്ടത്തിരിക്കുക.

ചുഴി-൧. നീർച്ചുഴി ൨. ചെറിയ വൃത്തം ൩. വൃത്തം. ൪. ചുഴൽച്ച. ൫. രോമത്തിന്റെ ഭേദമായിരി വട്ടത്തിലുള്ള അടയാളം. ൬. ചുഴിമണൽ. ൭. ചെമ്മട് വട്ടത്തിൽ തിരിയുന്നത്. ൮. വളച്ചിൽ

ചുഴികോടി-തെക്കുവടക്കു നീളത്തിലും കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറു നീളത്തിലുമുള്ള പുരത്തിൽ കൂടുന്നേടം.

ചുഴിക്കുക-ചുററിക്കുക.

ചുഴിക്കററി-കട്ടിളയിൽ കതക് ഇടുന്നതിനു കഴിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ചുഴിച്ചാൽ-൧. വെള്ളത്തിന്റെ ചുററൽ ൨. അധികം മനസ്സിരുത്തിയുള്ള വിചാരം. ൩. ചുററൽ.

ചുഴിഞ്ഞു-ചഞ്ഞുവീണു.

ചുഴിപ്പു-൧. ചുഴിച്ചിൽ. ൨. ചുരുക്കം.

ചുഴിയംചുഴിയമായി-വട്ടംവട്ടമായി.

ചുഴിയുക-ചുററുക, വട്ടം ചുററുക.

ചുഴിവ്-൧. നീർച്ചുഴിവ്. ൨. വട്ടത്തിൽ തിരിക.

ചുറ-൧. കയറു ചുററിയത്. ൨. വൃത്തം, വട്ടം.

ചുറഞ്ഞവൻ-വക്രബുദ്ധി.

ചുറപ്പൻ-ഉരട്ടും പിരട്ടും പറയുന്നവൻ.

ചുറപ്പ്-വക്രത, വളവ്.

ചുറയുക-ചുററിക്കുക, ചുഴറുക.

ചുറയ്ക്കുക-൧. ചുററിക്കെട്ടുക. ൨. വീശുക

ചുറുക്ക-മദ്യം.

ചുറുക്ക്-വേഗം, ചൊടിപ്പ്.

ചുറുക്കെ-അ. വേഗത്തിൽ.

ചുറുചുറുപ്പ്-ചൊടിചൊടിപ്പ്, ചുണ, വേഗത.

ചുറുമ്പ്-മകാരസ്യം.

ചുററക്കാരൻ-സ്നേഹിതൻ.

ചുററുവു-ചതിവ്, വക്രിമ.

ചുററം-൧. സ്നേഹം, ചങ്ങാതിത്വം, സേവ, സംബന്ധം. ൨. വൃത്താകാരം, വളം.
'ചുററത്തിൽവന്നിട്ടു വൃന്ദംനിന്നീടുന്ന'
(കൃഷ്ണഗാഥ)

ചുററംകൂടുക-ചങ്ങാതിത്വം കൂടുക, സ്നേഹിക്കുക.

ചുററമ്പലം-നാലമ്പലം, ശ്രീകോവിലിന്റെ ചുററുമുള്ള അമ്പലം.

ചുററൽ-ഫ. വസ്ത്രം ധരിക്ക. വ. ചുററിസ്സഞ്ചരിക്ക, ചുററുക, ന. വളവു. ര. ചുററളവു്. ഉ. വിരോധം, തടവു്.

ചുററിക, ചുത്തിക-ഇരുമ്പുകൊട്ടുവടി.

ചുററിക്കാലിൽ-നാലുവശവും.

ചുററിക്കുക-ഫ. വട്ടത്തിൽ തിരിക്കുക. വ. നൂലുംമററും വല്ലതിലും ചുററിക്കുക. ന. മടപ്പിക്കുക. ര. ചതിക്കുക.

ചുററിക്കൂട്ടുക-വിടാതെ കൂടെ നടക്കുക, വല്ലതും സാദ്ധ്യത്തിനുവേണ്ടി പരിചരിക്കുക.

ചുററിക്കെട്ടുക-വളച്ചുകെട്ടുക.

ചുററിപ്പു-ഫ. ചുററിക്കുക. വ. നൂലുംമററും ചുററുക. ന. ഉപദ്രവിക്കുക.

ചുററു്-വി. ഫ. ഉരുണ്ടതായ വ. ചുററുമുള്ള ന. വളവുള്ള.

ചുററു-ഫ. തിരിവു്. വ. ചുററളവു്, മണ്ഡലം. ന. വളയം, ഇരിമ്പുചുററു്. ര. സ്ത്രീകൾ കാലിൽ ഇടുന്ന ഒരു മോതിരം. ഉ. വസ്ത്രം ധരിക്ക. ന്ദ. കുഴിനഖം. ൬. വൈഷമ്യം. ൭. ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾ കാതിൽ ഇടുന്ന ഒരാഭരണം.

ചുററുക-ഫ. ചുററിക്കെട്ടുക. വ. ചുററിസ്സഞ്ചരിക്കുക ന. ചുററിവളയുക

ചുററുത്തരം-ഉത്തരത്തിന്റെ മുകളിൽ കഴുക്കോൽ പിടിക്കുന്നതിനു പതിക്കുന്ന ഉത്തരം.

ചുററുനിര-പുരയ്ക്കു ഉത്തരത്തിന്റെ കീഴെ പലകകൊണ്ടു പണിതതു്.

ചുററുപാട്ട്-അ. നാലുപുറത്തും, അയൽപക്കം.

ചുററുപാട്ട്-അയൽപക്കം.

ചുററും, ചുററിലും-വി. ചുഴലവുമുള്ള.

ചുററും-അ. ഫ. ചുഴലവും. വ. നാലുപുറത്തും.

ചുററുവിളക്കു് - നാലുവശത്തുമുള്ള വിളക്കു്.

ചൂ

ചൂചുകം-മുലക്കണ്ണു്. കുട്ടികളാൽ പാനംചെയ്യപ്പെടുന്നതു് എന്നു ശബ്ദാർത്ഥം. 'അയ്യോകുമാരകാ! ചൂചുകംമോചിക്ക' (കൃഷ്ണലീല തുള്ളൽ)

ചൂടൻ-ഒരുവക കർപ്പൂരം.

ചൂടൻകർപ്പൂരം-ഒരുവക മരുന്നു്.

ചൂടൻകറി-ശോപിക്കറി.

ചൂടൽ-ഫ. തലയിൽ അലങ്കരിക്കുക. വ. കുടപിടിക്ക. ന. വൃക്ഷങ്ങളുടെ തണലുള്ള പ്രദേശം, ചോല.

ചൂടി-ചകിരിപിരിച്ചു് ഉണ്ടാക്കിയ കയറു്.

ചൂടിടുക-ചൂടുവെയ്ക്കുക; കാച്ചിവെയ്ക്കുക.

ചൂടു്-വി. അനച്ചയുള്ള.

ചൂടു്-ഫ. ഉഷ്ണം. വ. എരിച്ചിൽ, കത്തൽ. ന. വൈരാഗ്യം.

ചൂടുക-ഫ. തലയിൽ അലങ്കരിക്കുക. വ. കുടപിടിക്കുക. [ചൂടിക്കുക കാ. ക്രി.]

ചൂട്ടുകോൽ-ചൂടുവെയ്ക്കുന്ന ഇരിമ്പു്.

ചൂട്ടുപാള-കുടയ്ക്കു പകരം തലയിൽ വെക്കുന്ന പാള.

ചൂട്ടുപട്ടിൽ-കുടയ്ക്കു പകരം തലയിൽ ഇടുന്ന ഒരുമാതിരി പായ്.

ചൂട്ടുവെക്കുക-ചില ദീനങ്ങൾക്കു് നാടികളിൽ ഇരുമ്പുംമററും പഴുപ്പിച്ചു വെക്കുക, കാച്ചിവെക്കുക.

ചൂടെടുക്കുക- ഉഷ്ണംകൊണ്ടു വ്യസനിക്കുക.

ചൂടോടെ-അ. അനച്ചയോടെ.

ചൂട്ടടുപ്പു്-തീച്ചട്ടി.

ചൂട്ടൻ-വി. നെററിമേൽ ചാന്തുള്ള.

ചൂട്ടൻകറി—ഗോപിക്കറി.

ചൂട്ടാല—ചൂള.

ചൂട്ട്—തെങ്ങിന്റെ ഓലയോ കോഞ്ഞാട്ടയോ കരിമ്പിൻ ചണ്ടിയോ കൊണ്ടു നീളം അലകും ഓരോ പിടിയായിട്ടു കെട്ടി തീ കൊളുത്തി വഴി നടക്കുമ്പോൾ വെളിച്ചം കാണുമാറായിട്ടു രാത്രിയിൽ കൊണ്ടുനടക്കുന്ന വസ്തു. ൨. അഹംഭാവം. ൩. ചില നാല്ക്കാലിമൃഗങ്ങളുടെ നെറ്റിയിൽ ഉള്ള ചാന്തു്.

ചൂട്ടുക—മൂടിയും മറവും ചൂടുക.

ചൂട്ടുകളം—പട്ടട, ചുടല.

ചൂട്ടുകാട്ടുക—൧. വെളിച്ചം കാണുന്നതിനു ചൂട്ടു കത്തിച്ചു കാണിക്കുക. ൨. വാഴക്കാ പഴുപ്പിക്കുന്നതിനു പത്താഴത്തിൽ വെച്ചു തീ കത്തിച്ചു പുകക്കുക. ൩. ഏഷണി പറഞ്ഞു കൊടുക്കുക.

ചൂട്ടുകോൽ—൧. ചൂടുവെയ്ക്കുന്ന ഇരിമ്പു്. ൨. ഇറച്ചി ചുടുന്ന ഇരിമ്പു്.

ചൂട്ടുനിര—൧. ഭിത്തിയുടെ മീതെ ചില മൂലകളിലും മറവും മരംകൊണ്ടു അടച്ചു പണിയുന്നതു്.

ചൂട്ടുവെക്കുക—ചൂട്ടുകത്തിച്ചു വല്ലതിനും തീ വെക്കുക.

ചൂട്ടുവെളിച്ചം—ചൂട്ടുകത്തിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകാശം.

ചൂഡ—൧. കുടുമ, തലമുടി. ൨. മയിലിന്റെ തലയിലെ ശിഖ (മയിൽ കുടുമ). ൩. കിരീടം, ഉയർന്നിരിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൪. വെളുത്ത കുന്നി. ൫. ശിരസ്സ്. ൬. അഗ്രഭാഗം. ൭. ഗൃഹത്തിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തുള്ള മുറി. ൮. മോതിരം. ൯. കിണറ്.

ചൂഡകം—കിണറ്.

ചൂഡാകർമ്മം—കുടുമവെക്കുന്ന ഒരു കർമ്മം. (ചൗളം എന്നു നോക്കുക.)

ചൂഡാമ്ലാ—മരപ്പുളി.

ചൂഡാമണി—൧. തലയിൽ അലങ്കരിക്കുന്ന രത്നം (ശിരോരത്നം), ചൂഡയിലുള്ള മണി എന്നർത്ഥം. ൨. ചെമന്ന കുന്നി.

ചൂഡാരത്നം—൧. ചൂഡാമണി, ചൂഡയിൽ (ശിരസ്സിൽ) അണിയുന്ന രത്നം. ൨. അശ്വത്ഥാമാവിന്റെ തലയിലുള്ള ഒരു രത്നം.

കൊന്നെടുക്കണം ചൂഡാരത്നമെന്നോരുമയട്ടു
(ഭാഗവതം)

ചൂഡാർമണി—വിഷം ഇറക്കുന്നതിനു ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

ചൂഡാല—൧. ഒരുവക പുല്ലു്. കണ്ടുമുത്തങ്ങ. ഇതിന്റെ കതിരു കണ്ടാൽ കുടുമയുടെ സാദൃശ്യമുള്ളതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ചൂഡയുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. ൨. വെളുത്ത കുന്നി.

ചൂഡാലൻ—൧. കുടുമയുള്ളവൻ. ൨. മയിൽ.

ചൂഡാലം—തല.

ചൂണ്ട—൧. മീൻപിടിക്കുന്ന കൊളുത്തു്. (ചൂണ്ടൽ എന്നു നോക്കുക.) ൨. ചില ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നേർച്ച കഴിക്കുന്നതിനു ഭക്തന്മാരുടെ പുറത്തു കുത്തുന്ന ഇരുമ്പു കൊളുത്തു്.

ചൂണ്ടകുത്തുക—ഭക്തന്മാരുടെ പുറത്തു ഇരുമ്പു കൊളുത്തുകൊണ്ടു കുത്തുക.

ചൂണ്ടക്കാരൻ—ചൂണ്ടകൊണ്ടു മീൻ പിടിക്കുന്നവൻ.

ചൂണ്ടക്കോൽ—ചൂണ്ടച്ചരടു കെട്ടുന്ന കോൽ

ചൂണ്ടച്ചരടു്—ചൂണ്ടകെട്ടുന്ന ചരടു്.

ചൂണ്ടപ്പന—കള്ളു ചെത്തിയെടുക്കുന്ന ഒരു വക പന, കൂന്തപ്പന.

[കൂന്തപ്പന—ചുടുനീരൽ, ശ്രമം, പിത്തം, വെള്ളരോഗം ഇവകളെ നന്നു്. രുചികരമാണു്. സംസ്കൃതത്തിൽ—മാഡം. തമിഴിൽ—കൂന്തൽപ്പനൈ.]

ചൂണ്ടൽ-൧. മീൻപിടിക്കുന്ന ഇരിമ്പുകൊളുത്ത്. പൎയ്യായങ്ങൾ-ബളിശം, മത്സ്യവേധനം. [ചൂണ്ട, ചൂണ്ടൽ. തമിഴിൽ-ചുണ്ടിൽ.] ൨. ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുക. ൩. ചുണ്ടവില്ലുകൊണ്ടു തെററുക. ൪ ഒരുകളി.

ചൂണ്ടാണി, ചൂണ്ടാണിവിരൽ-ചെറിയ വിരലിന്റെ നാലാം വിരൽ. പൎയ്യായങ്ങൾ-തൎജ്ജനി, പ്രദേശിനി.

ചൂണ്ടുക-൧. ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുക. ൨. തെററവില്ലിൽ കല്ലുവെച്ചു തെററുക. ൩. വിളക്കിലെ തിരി നീട്ടുക.

ചൂണ്ടുകോൽ-വിളക്കിലെ തിരി നീട്ടുന്നതിനുള്ള കോൽ.

ചൂണ്ടാന്നി, ചൂണ്ടോന്നിവിരൽ-ചെറിയ വിരലിന്റെ നാലാംവിരൽ.

ചൂതകം-൧. മാവ് (വൃക്ഷം). ൨. ചെറിയ കിണറ്.

ചൂതപുഷ്പം-മാവിന്റെ പൂവ്.

ചൂതഫലം-മാങ്ങ.

ചൂതബീജം-മാങ്ങയണ്ടി.

ചൂതം-൧ മാവുവൃക്ഷം. ൨. മാവിൻപൂ. ൩. മാങ്ങ. ചൂതം എന്നതിനു പാനം ചെയ്യത്തക്ക രസമുള്ളതു എന്നൎത്ഥം.

ചൂതാടുക-ചൂതുകളിക്കുക.

ചൂതാട്ടം-ചൂതുകളി,

ചൂതായുധൻ-കാമദേവൻ.

ചൂതാളി-ചൂതുകളിക്കാരൻ, ധൂൎത്തൻ.

ചൂത്-൧. പകിട മുതലായ കളി. ൨. പകിടയും മററും കളിക്കുമ്പോൾ എണ്ണി വെയ്ക്കുന്ന കരു. ൩. ചതുരംഗക്കരു.

ചൂതുകളി-പകിട കന്നിത്തായം മുതലായ കളി.

[ചൂതുകളി എന്നതിനു പൎയ്യായങ്ങൾ-ദ്യൂതം, അക്ഷവതി, കൈതവം, പണം. ചൂതിന്റെ പേർ എന്നും അഭിപ്രായമുണ്ട്. ചൂതുകളിയിൽ വാതു പറഞ്ഞു പണയംകെട്ടുന്നതിനു പൎയ്യായങ്ങൾ-പണം, ഗ്ലഹം. ചുക്കിണിക്കു പൎയ്യായങ്ങൾ-അക്ഷം, ദേവനം, പാശകം.]

കൌരവസംഘത്തിലെ പ്രധാനച്ചൂതുകാരന്മാർ-ശകുനി, വിവിംശതി, ചിത്രസേനൻ, സത്യവ്രതൻ, പുരുമിത്രൻ, ജയൻ.

ചൂതുകളിക്കുക-പകിട കന്നിത്തായം മുതലായവ കളിക്കുക.

ചൂതുപടം-ചൂതുകളിപ്പാൻ വരച്ചിട്ടുള്ള ശീലയൊ കടലാസൊ. പൎയ്യായങ്ങൾ-അഷ്ടാപദം, ശാരിഫലം.

[ചൂതുവെക്കുന്നതിനുള്ള കള്ളികൾ വരച്ചിട്ടുള്ള പലകയുടേയും അതുമാതിരി വര വരച്ചിട്ടുള്ള പ്രദേശത്തിന്റെയും പേർ ഇതുതന്നെ.]

ചൂതുപൊരുതുക-ചൂതുകളിക്കുക.

ചൂതുപോര്-ചൂതുകളി.

ചൂത്ത്-൧. പൃഷ്ഠം. ൨. കുതി. ൩. വൃഷണം. ൪. പുരുഷന്റെ ലിംഗം.

ചൂന്നെടുക്കുന്നു-തുരന്നെടുക്കുന്നു.

'ചൂന്നെടുത്തവിടെബ്ബന്ധിച്ചബന്ധവുംതീൎത്തു (ഭാഗവതം)

ചൂരടിക്കുക-മണക്കുക.

ചൂരൽ-മുള്ളുള്ള ഒരുമാതിരി ചെടി, പിരമ്പ്.

[ഇതിന്റെ അഗ്രം കൃമിയെ നശിപ്പിക്കും. രുചികരമാണ്. മലത്തെ ഇളക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-വേത്രം. തമിഴിൽ-പിരമ്പ്.]

ചൂരി, ചൂരിക-ചെറിയ കിണറ്.

ചൂരിവാൾ-ഒരുമാതിരി വാൾ.

ചൂര്-മണം.

ചൂർ-൧. വാട, നാററം, ദുൎഗ്ഗന്ധം. ൨. ദുഃഖം, അനൎത്ഥം. ൩. വെറുപ്പ്, അരുചി. ൪. പിശാച്. ൫. ശത്രു. ൬. രാക്ഷസൻ.

ചൂർണ്ണകം-കഠോരാക്ഷരങ്ങളും സമാസങ്ങളും ഇല്ലാത്ത ഒരുമാതിരി പദ്യം.

ചൂർണ്ണകുന്തളം-കുറുനിര, നെററിക്കു നേരെയുള്ള ചെറുതായ ചുരുണ്ട തലമുടി. നെററിയുടെ മേലെ വണ്ടിന്റെ ആകൃതിയിൽ വേറെവേറെ ഭംഗിയിൽ വെട്ടി നിറുത്തുന്ന തലമുടി. കസ്തൂരിക്കിഴങ്ങു മുതലായ വാസനാദ്രവ്യങ്ങൾ പൊടിച്ചിട്ടു സുഗന്ധമുണ്ടാക്കിത്തീർത്ത കുന്തളങ്ങൾ എന്നർത്ഥം.

ചൂർണ്ണനം-പൊടിക്കുക.

ചൂർണ്ണപാരദം-ചായില്യം.

ചൂർണ്ണം-നാ. പൊടി, ഗന്ധദ്രവ്യവിശേഷം. ഉ. അരച്ചുപൊടിച്ച പൊടി ന. ചൂർണ്ണായ്യ്.

[വസ്ത്രാദികൾക്കു സൌരഭ്യമുണ്ടാക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന പൊടി പുക തൈലം മുതലായവക്കു ചൂർണ്ണം എന്നു പറയാറുണ്ട്.]

ചൂർണ്ണയന്ത്രം-പൊടിയാക്കുന്ന യന്ത്രം.

ചൂർണ്ണി-നാ. നൂറു കവടി കൂടിയതു്. ഉ. ഭാഷ്യം.

[ഈ ഭാഷ്യം പാണിനിസൂത്രത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പതഞ്ജലിയുണ്ടാക്കിയ മഹാഭാരതം സംബന്ധിച്ചതാണ്.]

ന. ഭേ. ര് പൊടി. ഒ. ഒരു തുക (സംഖ്യ).

ചൂർണ്ണിക-നാ. നാടകങ്ങളിൽ പറയുന്ന ഒരുമാതിരി സംസ്കൃതവാക്യം, ഭാഷ്യം

[വാക്യങ്ങൾക്കു മൂന്നുവിധം സ്വരൂപമുള്ളതിൽ ഒന്നു്. അംശാംശിഭാവമില്ലാതെ ഒറയായി നീണ്ടുപോകുന്ന വാക്യം 'ചൂർണ്ണിക'. ഉ-ം, 'ചൂർണ്ണം വെള്ളത്തെക്കാൾ കനം കുറയും' (സാഹിത്യസാഹ്യം)]

ഖ. വറുത്തുപൊടിച്ച ധാന്യം.

ചൂർണ്ണിക്കുക-പൊടിക്കുക.

ചൂർണ്ണിത-വി. പൊടിക്കപ്പെട്ട, ഉടയ്ക്കപ്പെട്ട, തുണ്ടുതുണ്ടായി ചിതറപ്പെട്ട.

ചൂർണ്ണികൃത്ത്-ഭാഷ്യകാരൻ.

ചൂന്ത്-തൂന്ത്.

ചൂലം-തലമുടി.

ചൂല്, ചൂൽ-തുറപ്പ, അടിച്ചുവാരുന്നതിനു ഈർക്കിലും മററും കൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന വസ്തു. പര്യായങ്ങൾ-സമ്മാർജ്ജനി, ശോധനി

ചൂലിക-നാ. കോഴിയുടെ പൂവ്. ഉ. ആനയുടെ ചെവിക്കുററി.

ചൂഷ, ചൂഷ്യ-കച്ചക്കയറ്. (ആനയുടെ നടുഭാഗത്തു കെട്ടുന്നതു്)

ചൂള-നാ. വായിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഒരുമാതിരി ശബ്ദം, ചൂളകുത്ത്. ഉ. കക്കായും മററും നീററുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി അടുപ്പ്. ന. ഒരുവക വൃക്ഷം.

ചൂളക്കാരൻ-കക്കായും മററും നീററുന്നവൻ.

ചൂളക്കുഴി-ചൂളയടുപ്പിന്റെ കുഴി.

ചൂളൻ-ചുളുക്ക്.

ചൂളപാടുക-നാ. വായകൊണ്ടു ഒരുമാതിരി ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുക, ചൂളകുത്തുക. ഉ. നശിക്കുക.

ചൂളപ്പാട്ട്-നാ. വായ്കൊണ്ടു ഒരുമാതിരി ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുക, ചൂളകുത്തുക ഉ. നാശം.

ചൂളപ്രാവ്-ഒരുമാതിരി പക്ഷി, പച്ചക്കിളി. പര്യായം-ഹരീതം.

[പച്ചനിറവും കുറഞ്ഞ ചെമന്ന വരയുമുള്ളതാണ്. മിഴിക്കു പരപ്പുള്ള ജാതി. മാംസം-പിത്തകഫങ്ങൾക്കു നന്ന്. ബലികരമാണ്. ശുക്ലം നന്നാക്കും. മൂത്രത്തെ തടയും.]

ചൂളയിടുക-നാ. ചൂളകുത്തുക. ഉ. ചൂളയടുപ്പിൽ തീയിടുക.

ചൂളവെക്കുക-൧. ചൂളയടപ്പുണ്ടാക്കുക. ൨. ചൂളയടപ്പിൽ കക്കയും മററും നിറത്തി വെക്കുക.

ചൂളി-തലമുടി.

ചൂളിക-൧ ആനയുടെ ചെവിക്കുററി. ചൊന്തിനില്ക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨ നാടകത്തിലെ ഒരു പൂർവാംഗം—അണിയറയിൽ നിന്നു സംഗതികൾ വെളിവാക്കുന്നത്. (നാടകം എന്നതു നോക്കുക.)

ചൂളുന്നു-ചുളുങ്ങുന്നു.

ചൂഴ-അ. ചുററും.

ചൂഴം, ചൂഴ്ം-ചുററം.

ചൂഴവും, ചുഴലവും-അ ചുററിലും.

ചൂഴവേ-അ. ചുററിലും.

ചൂഴിക-ഭിത്തിപ്പുറത്തു വെക്കുന്ന ഉത്തരം

ചൂഴുന്നു-൧. ചുററുന്നു.

'ഒന്നാമതേഴാഴികൾ ചൂഴുമൂഴിയും'
(മയൂരസന്ദേശം)

൨. വട്ടത്തിൽ തുളച്ചെടുക്കുക.

ചൂഴററ-വി. ചുററപ്പെട്ട.

ചെ

ചെകതി-നാശം, തോൽവി.

ചെകം-ജഗത്ത്. (പ-മ.)

ചെകിടൻ, ചെവിടൻ-ചെവി കേൾപ്പാൻ കഴിയാത്തവൻ. പര്യായങ്ങൾ—ഏഡൻ, ബധിരൻ.

ചെകിടടപ്പ്-ചെവി കേൾക്കാതാവുക.

ചെകിടടയ്ക്കുക-൧. ചെവി കേൾക്കാതാവുക, ൨. ചെവി അടയ്ക്കുക.

ചെകിടടയ്ക്കുക-ചെവികേൾക്കാതാവുക

ചെകിടി-ചെവി കേൾക്കാത്തവൾ.

ചെകിടിക്കുന്നു-അമൽപിടിക്കുന്നു.

ചെകിടിപ്പ്-അമൽപിടിക്കുക

ചെകിട്-൧. ചെവി. ൨. ചെള്ള. ൩. കാതിന്റെ ദ്വാരത്തിനു ഇടത്തുവശം പൃഷ്ഠം കാണുന്നേടത്തു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളും മററും ഇടുന്ന ഒരാഭരണം. (കല്ലുവെച്ചതായിരിക്കും.)

ചെകിട്ടിലാകുക-കേൾക്കുക. (സം. ക്രി. ചെകിട്ടിലാക്കുക)

ചെകിള-൧ മീനിന്റെ തെക്കിള. ൨. ഒരു മത്സ്യം.

ചെക്കൻ ചെറുക്കൻ.

ചെക്കലേ-അ. രാവിലേ.

ചെക്കൽ-പുലർകാലം.

ചെക്കാലി-വിഷമുള്ള ഒരുമാതിരി ചെറിയ കടന്നൽ.

ചെക്കിടി-ഇടിമുഴക്കം.

ചെക്കിടിമിന്നൽ—മിന്നൽ, കൊള്ളിയാൻ.

ചെക്കിലിപ്പട്ടി-എല്ലായ്പ്പോഴും കരയുന്ന പട്ടി.

ചെങ്കടൽ-സമുദ്രത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം.

ചെങ്കടലാടി-ഒരുവക മരുന്ന്.

ചെങ്കണ്ണ്-൧. ചുവന്ന കണ്ണ്. ൨. ഒരു ദീനം, ചിമ്പക്കണ്ണ്.

ചെങ്കതിരോൻ-ആദിത്യൻ.

ചെങ്കനൽ-തീക്കട്ട.

ചെങ്കമലം-ചെന്താമര.

ചെങ്കരപ്പൻ-ഒരുവക മസൂരി.

[ആറ് അല്ലെങ്കിൽ പത്തു ദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ പ്രയത്ന സാദ്ധ്യം]

ചെങ്കരപ്പൻ—കുട്ടികൾക്കുണ്ടാകുന്ന ഒരു ദീനം.

[ഈ കരപ്പൻ-പനി, കരച്ചിൽ, വയറു വലിക്കുക, അതിസാരം, മൂലം തള്ളൽ, സ്വരമടപ്പ്, ശരീരം മെലിച്ചിൽ ഇവ കാണും. ഇതിനു കരിഞ്ജീരകം, ചന്ദനം, പാവട്ടവേര്, ഉമ്മി, ജാതിക്ക ഇവ സമം തേനിൽ മുടി സേവിക്ക].

ചെങ്കരിങ്ങാലി-ഒരുവക വൃക്ഷം.

[ഇതിനു സാമാന്യം കരിങ്ങാലിയുടെ ഗുണങ്ങളുണ്ട്. വിശേഷിച്ച് ആമവാതം, ജ്വരം, വ്രണം, ഭൂതപീഡ, ദന്തരോഗം, രക്തവാതം ഇവക്കു നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-രക്തഖദിരം].

ചെങ്കലശം-ഒരുവക വൃക്ഷം.

ചെങ്കല്ല്-വെട്ടുകല്ല്, ചെമന്ന കല്ല്.

ചെങ്കവരിമാൻ-ഒരുവക മാൻ.

[ഇതിൻെറ മാംസം വാതപിത്തങ്ങൾക്കു നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-രോഹിതം തമിഴിൽ-കേസരിയെങ്കിറ മൃഗം].

ചെങ്കവരിമീൻ-ഒരുവക നല്ല മത്സ്യം.

[മാംസം-വാതം, ശിരോരോഗം, ഛർദ്ദി, അർദ്ദിതവാതം ഇവക്കു നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-രോഹിതം. തമിഴിൽ-ചെങ്കയൽമീൻ].

ചെങ്കള്ളത്തി-ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

ചെങ്കള്ള്-ചക്കരക്കള്ള്.

ചെങ്കറുക-ചെമന്ന കറുക.

[കരിങ്കറുകയ്ക്കു തുല്യമായ ഗുണം തന്നെ. സംസ്കൃതം-അരുണദൂർവ്വം].

ചെങ്കാറവ്-കഠിനമായ കിഴക്കൻ കാറ്റ്

ചെങ്കുട്ടവൻ-കുട്ടനാടിൻെറ അധിപതിയായിരുന്ന ഒരു പ്രഭു, കുട്ടം എന്ന നാടു വാഴുന്നവൻ.

ചെങ്കുത്ത്-കിഴക്കാന്തൂക്ക്.

ചെങ്കുന്നി-ഒരുവക വള്ളി.

ചെങ്കുമട്ടി-ഒരുവക കറിസാധനമുണ്ടാകുന്ന വള്ളി.

ചെങ്കുരമ്പ-ചെമന്ന നിറമുള്ള കരിമ്പ്, നല്ല കരിമ്പ.

ചെങ്കുറുഞ്ഞി-ഒരുവക പൂച്ചെടി, ചെമന്ന വാടാക്കുറിഞ്ഞി.

[കഫം, പിത്തം, വീക്കം, വയറുവീർപ്പ്, രക്തദോഷം, വായുമുട്ടൽ, വാതരോഗം, ശൂലം, ചുമ ഇവക്കു നന്ന്. പൂവ് ചെമന്നിരിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-രക്താമ്ലാനം. തമിഴിൽ-ചെകപ്പുപ്പൂവുള്ള വാടാക്കുറുഞ്ഞി. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Amaranth) അമരെന്ത്].

ചെങ്കൊടി-ചെമന്ന ശീലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ കൊടിക്കൂറ.

ചെങ്കൊടിത്തൂവ-ഒരു വിരേചനീയദ്രവ്യം, തൊട്ടാൽ ചൊറിയുന്ന ഒരു പച്ചമരുന്ന്.

[വെൺകൊടിത്തൂവയുടെ ഗുണംതന്നെ ഇതിനുമുള്ളത്. വിശേഷിച്ചു വാതം, വിഷമജ്വരം, പിത്തം, പ്രമേഹം, ഗുല്മം, മേഹം ഇവക്കു നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ദുരാലഭ. തമിഴിൽ-ചിറുകാഞ്ചൊറി].

ചെങ്കൊട്ടവേലി-ചെത്തിക്കൊടുവേലി.

ചെങ്കൊമ്പ്-മററു മൃഗത്തെ കൊല്ലുന്ന കൊമ്പുള്ള മൃഗത്തിൻെറ പേര്.

ചെങ്കോൽ-പ്ര. രാജചിഹ്നം.

'മണിമയവിസരികളാം
മലർചരചെങ്കോൽ'

(ഉത്തരരാമചരിതം ചമ്പു)

വ. രാജശക്തി.

ചെങ്ങഴിനീർക്കിഴങ്ങ്-ഒരുവക ചെടി.

വ. ഒരുവക താമരക്കിഴങ്ങ്.

ചെങ്ങഴിനീർപ്പൂ-ഒരുവക താമരപ്പൂവ്.

ചെങ്ങഴിനീർ-നല്ലവണ്ണം ചെമന്നതും, സന്ധ്യാകാലത്തിൽ വികസിക്കുന്നതുമായ ഒരുതരം ആമ്പൽ.

[ഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടു സൌഗന്ധികത്തിനോടൊക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഹല്ലകം. തമിഴിൽ-ചെങ്കഴുനീർ].

ചെങ്ങാതി-സ്നേഹിതൻ. പര്യായങ്ങൾ-സ്നിഗ്ദ്ധൻ, വയസ്യൻ, സവർണ്ണ്.

ചെങ്ങാലപ്പുളവൻ-ഒരുവക കരപ്പൻ.

[തെളുതെളെ പളുങ്കുപോലെ പൊങ്ങും. ഉടനുടൻ ചൊറിച്ചിലും വരും. ചല മൊഴുകും, ചെല ഉണങ്ങും].

ചെങ്ങാലി-ഒരുവക പക്ഷി.
ചെങ്ങിന-വി. ചെമന്ന
ചെങ്ങി-ചെമന്ന.
ചെങ്ങുക-ചുവക്കുക.

'ചെങ്ങിയിളകുന്ന മിഴി'
(രാമചരിതം)
''വക്ത്രം നേത്രേ ചിലസലിലവും
ചെങ്ങുമെൻ വല്ലഭേയോടു''

ചെങ്ങുമ്മിഴി-ചുവന്ന കണ്ണ്.
ചെഞ്ചെമ്മെ-അ. നേരെ, ചൊവ്വേ, ഏററവും, നല്ലവണ്ണം.
ചെഞ്ചല്യം-പയിനംപശ.
[വാതം, വിഷം, വിസപ്പം, വിയപ്പ് മുതലായ പല രോഗങ്ങൾക്ക നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-രാലം. തമിഴിൽ-കങ്കിലിയം].
ചെഞ്ചാന്ത്-ചെമന്ന സുഗന്ധവസ്തുക്കൾ അരച്ചുണ്ടാക്കിയത്.
ചെഞ്ചാലി-ചെന്നെല്ല്.
ചെഞ്ചായം-ചെമന്ന ചായം.
ചെഞ്ചാറ്-ചായില്യം.
ചെഞ്ചിട-ചെമന്ന ജട.
ചെഞ്ചീര-ചെമന്ന ചീര.
[മലം, വായുമുട്ടൽ, പിത്തം, കഫം, രക്തദോഷം ഇവക്ക നന്ന്. മലത്തെ ഇളക്കും, വാതവൎദ്ധനകരമാണ്. ഇതിന വാസ്തുച്ചീരയുടെ ആകൃതിയുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ-പാലക്യാ. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Spinage)
ചെഞ്ചൊടി-ചെമന്ന നിറമുള്ള ചുണ്ട്.
ചെഞ്ചോരി-ഒരുവക ചെടി.
ചെഞ്ചോളം-ഒരുവക ധാന്യം.
ചെടി-ന്ന. ചെറിയ മരം. വ. വള്ളം.
ചെട്ടക്കനെ-തെരിക്കനെ, ചെട്ടെന്ന്. തമിഴിൽ-ചട്ടെൻറ്.
ചെടിക്കുക-ന്ന. അരോചകപ്പെടുക. വ. മതി എന്ന തോന്നുക.
ചെടിപ്പ്-ന്ന. അരോചകം വ. മതി എന്ന തോന്നൽ.
ചെട്ടി-ന്ന. ശൂദ്രരിൽ താണ ഒരു ജാതി. വ. കച്ചവടക്കാരൻ.
ചെട്ടിച്ചി-ചെട്ടിയുടെ സ്ത്രീ.
ചെട്ടിപ്പുല്ല്-ഒരുവക ധാന്യം.
ചെട്ടിവെള്ളരി-ഒരുവക വള്ളി.
[പിത്തം, അശ്മരി, പ്രമേഹം, ചുട്ടുനീറൽ, മൂത്രകൃച്ഛ്രം മെലിവു ഇവക്ക നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽഗോപാലകർക്കടി]
ചെട്ടിയാർ-ചെട്ടി.
ചെട്ടു-സിദ്ധാന്തം.
ചെണ്ട-ഒരുവക കൊട്ടുന്ന വാദ്യം. പര്യായം-ഡിണ്ഡിമം.
ചെണ്ടകൊട്ടിക്കുക-ന്ന. ചെണ്ട അടിപ്പിക്കുക. വ. ചതിക്കുക. ന. അബദ്ധത്തിൽ ചാടിക്കുക. ൪. വഞ്ചിക്കുക.
ചെണ്ട്-ന്ന. പൊടിപ്പ്, കമ്പം. വ. പൂച്ചെണ്ട്. ന. ഭംഗി. ൪. പൂങ്കുല. ൫. പൂക്കൾ പൂങ്കുലമന്തിരി കൂട്ടികെട്ടിയത്.
ചെണ്ടകൊട്ട്-ചെണ്ട അടിച്ച് ശബ്ദിക്ക
ചെണ്ടകൊട്ടുക-ന്ന ചെണ്ട അടിക്കുക. വാദ്യം കൂട്ടുക. വ. വഞ്ചനയിൽ പെടുക.
ചെണ്ടക്കാരൻ—ചെണ്ട കൊട്ടുന്നവൻ. വ. ചതിക്കുന്നവൻ
ചെണ്ടക്കോൽ-ചെണ്ടകൊട്ടുന്ന കോൽ.
ചെണ്ടത്തം-ദോഷതാം. വ. അബദ്ധം.
ചെണ്ടൻ-മടിയനായ വലൻ.
ചെണ്ടപിണച്ചിൽ-ന്ന. ദോഷത്തിൽ അകപ്പെടുക വ. വഞ്ചിക്കപ്പെടുക.
ചെണ്ടപിണയുക-ദോഷത്തിൽ അകപ്പെടുക. വ. വഞ്ചിക്കപ്പെടുക.
ചെണ്ടാർ-ബന്ധു. (പ-മ)
ചെണ്ടുമല്ലിക-ഒരുവക മഞ്ഞപ്പുഷ്പം.
ചെണ്ടമുറിയൻ-മന്ത്രപ്പം മുറിച്ച് വേകിച്ചത്, പഴംനുറുക്ക്.

ചെറുക്ക്-വി. ഗ. കേടുള്ള, ചീത്തയായ. ഩ. നിന്ദ്യമായ.

ചെറുക്ക്-കേട്, ചീത്തത്വം.

ചെറുമ്പൽ-മത്സ്യത്തിന്റെ പുറത്ത് വട്ടത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന വസ്തു.

ചെത്ത-വി. ഉപയോഗമില്ലാത്ത, ജീൎണ്ണിച്ച

ചെത്താ-ശബ്ദം.

ചെതൽ-ഗ. ചെതുക്ക. ഩ. മത്സ്യത്തിന്റെ ചെതുമ്പൽ. ന. പല്ലിൽ ഇരിക്കുന്ന അഴുക്ക്.

ചെത്തി-ഒരുവക ചെമന്ന പൂവുള്ള ചെടി

ചെത്തിക്കൊട്ടവേലി-ചെമന്ന കൊട്ടവേലി.

ചെത്ത്-മുറിക്കുക, കണ്ടിക്കുക.

ചെത്തുക-ഗ. മുറിക്കുക. ഩ. കള്ളുചെത്തിയെടുക്കുക. ന. സമമാക്കുക, കനംകുറയ്ക്കുക. ൪. ചെത്തിപ്പറിക്കുക. ൫. കൊയ്യുക

ചെത്തുകാരൻ-ഗ. ചെത്തുന്നവൻ. തെങ്ങു മുതലായവ ചെത്തി കള്ളെടുക്കുന്നവൻ. ഩ. മുറിക്കുന്നവൻ.

ചെത്തുപന-കള്ളെടുക്കുന്ന പന.

ചെത്തുപാട്ട്-ഗ. ചെത്തിയപാട്. ഩ. ശബ്ദം.

ചെത്തുപാട്ടം-ചെത്തി കള്ളെടുക്കുന്നതിന മുതലാളിക്ക കൊടുക്കുന്ന ദ്രവ്യം.

ചെത്തുപൂള-മരം ചെത്തുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന കനം കുറഞ്ഞ കഷണം.

ചെൻ-വി. ചെമപ്പുനിറമുള്ള, നന്മയുള്ള.

ചെന്തളിർ-ചെമന്ന തളിർ.

ചെന്തീ-ചെമന്ന തീ.

ചെന്താന്നി-ഒരു ചെടി.

ചെന്താമര-ചെമന്ന താമര.

[ഇതിന വെള്ളത്താമരയിൽ കുറഞ്ഞ ഗുണമേയുള്ളു സംസ്കൃതത്തിൽ രക്തകമലം. തമിഴിൽ-ചെന്താമരൈ]

ചെന്താമരാക്ഷ-വി. ചെന്താമരപ്പൂപോലെ കണ്ണുള്ള.

ചെന്താമരാക്ഷൻ-ഗ. ചെന്താമരപ്പൂപോലെ കണ്ണുള്ളവൻ. ഩ. വിഷ്ണു. ന. സുന്ദരൻ.

ചെന്താരടി-ചെമന്ന പുഷ്പം പോലുള്ള കാലടി.

ചെന്താർ-ചെമന്ന പൂവ്.

ചെന്താർബാണൻ-കാമദേവൻ.

ചെന്താർമാനിനി-ലക്ഷ്മീദേവി.

ചെന്താർശരൻ-കാമദേവൻ.

ചെന്തിന-ചെമന്ന തിന.

ചെന്തീ-ജ്വലിക്കുന്ന തീ.

ചെന്തുമ്പ-ഒരു ചെടി.

ചെന്തുരുകം-ചീത്തയായിട്ടുള്ള കരുകം.

ചെന്തെങ്ങ്-ചെമന്ന തേങ്ങയുണ്ടാകുന്ന തെങ്ങ്.

ചെന്ത്രം-സ്ത്രീകൾ കഴുത്തിൽ ഇടുന്ന ആഭരണം.

ചെന-പൎവ്വതങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന സ്വല്പ ജലാശയം, മലയുറവ്.

ചെന്നപട്ടണം-മദിരാശി, മദ്രാസ്, Madras.

ചെന്നം-ചെകിട്.

ചെന്നായ്-കാട്ടുനായ്. പൎയ്യായങ്ങൾ-കോകം, ഈഹാമൃഗം, വൃകം.

[ഇതിന്റെ മാംസം വാതം, പഴകിയ അൎശസ്സ മുതലായവകളെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഉഷ്ണമായതാകുന്നു.]

ചെന്നി-ചെവിക്ക മേൽഭാഗം, തലയുടെ അവസാനം.

ചെന്നിക്കുത്ത്-തലക്കുത്ത്.

ചെന്നിക്കുത്തുക-തലക്കുത്തുണ്ടാവുക.

ചെന്നിനായകം-ഒരു മരുന്ന്.

ചെന്നീർ-വ്രണങ്ങളിൽനിന്ന പുറപ്പെടുന്നതും അല്പം ചെന്നിറമായ വെള്ളം.

ചെന്നെല്ല്-ചെമന്നനെല്ല്, ചെഞ്ചാലി.

[ത്രിദോഷം, രക്തദോഷം മുതലായ പല രോഗങ്ങൾക്കും നന്ന്. ശാലികളിൽ വച്ചു ഉത്തമമാകുന്നു. സംസ്കൃതം രക്തശാലി]

ചെപ്പം-ഭണ്ഡാരം, നിക്ഷേപപാത്രം.

ചെപ്പടി, ചെപ്പടികളി-൧ ചെപ്പും പന്തുംകൊണ്ടുള്ള കളി. ൨ ഉപായം.

ചെപ്പടിക്കാരൻ—ചെപ്പടിവിദ്യ ഉള്ളവൻ.

ചെപ്പടിവിദ്യ-൧. ചെപ്പും പന്തും കൊണ്ടു കളിക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായം. ൨. വഞ്ചന, ഉപായം.

ചെപ്പി-൧ ചെവി ൨ ചെകിട്. ൩. കർണ്ണമലം. പര്യായം-പിഞ്ജൂഷം.

ചെപ്പിക്കാട്ടം-ചെവിയിലെ മലം, ചെവിക്കായം.

ചെപ്പിത്തോണ്ടി-ചെവിത്തോണ്ടി.

ചെപ്പു-൧ അടപ്പുള്ളതായ ഒരുമാതിരി ചെറിയ മരപ്പാത്രം പര്യായങ്ങൾ-സമുൽഗകം, സമ്പുട(ക)ം. ചിമിഴ് ൨. നിക്ഷേപപാത്രം. ൩. ചെമ്പു.

ചെപ്പുകുടം-ചെമ്പുകൊണ്ടുള്ള കുടം.

ചെപ്പുട്ട്-ആധാരം ചെയ്യുന്ന ചെമ്പുതകിട്.

ചെം-൧. ചെമന്ന. ൨. ഭംഗിയുള്ള. (ഒരു ശുദ്ധഭേദകം)

ചെമപ്പു-ചെമന്ന നിറം.

ചെമ്പ-വി ചെമന്ന, ചെമ്പുനിറമുള്ള.

ചെമ്പു്-൧. ലോഹങ്ങളിൽ ഒരുവക പര്യായങ്ങൾ താമ്രം, ശുല്ബം, മ്ലേച്ഛമുഖം, ദ്വ്യഷ്ടം, വരിഷ്ഠം, ഉദുംബരം.

[ചെമ്പ്-കഫം, പിത്തം, മഹോദരം പാണ്ഡു മുതലായ പല രോഗങ്ങൾക്കു നന്ന്. വിശപ്പിനെ വരുത്തും. കണ്ണിനു നന്ന്. ശുദ്ധിയും മാരണവും ശരിയാകാതിരിക്കുന്ന ചെമ്പ് അറിയാതെ ഭക്ഷിച്ചുണ്ടാകുന്ന വികാരത്തിങ്കൽ വരിനെല്ലിന്റെ അരി അല്ലെങ്കിൽ വേര കാച്ചി അണഞ്ഞ വെള്ളത്തിൽ അരച്ചു കലക്കി പഞ്ചസാര ചേർത്തു മൂന്നുദിവസം പ്രഭാതത്തിങ്കൽ സേവിക്കുക]

൨. ഒരു വലിയ ചെമ്പുപാത്രം. ൩. ചെമ്പുകൊണ്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും വസ്തു. ൪. വഞ്ചന.

ചെമ്പകപ്പൂ — ചെമ്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ പൂവ്.

ചെമ്പകം-ഒരു സൌരഭ്യമുള്ള പൂവുണ്ടാകുന്ന മരം. മററു പര്യായങ്ങൾ—ചാമ്പേയം, ഹേമപുഷ്പകം.

[ഇതു ചുട്ടുനീറൽ, കുഷ്ഠം, വ്രണം, ചൊറി ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ചെമ്പകമൊട്ട് മൂത്രകൃച്ഛ്റത്തിനു അത്യുത്തമമാകുന്നു].

ചെമ്പകരാമൻ, ചെമ്പകരാമപ്പട്ടം-തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാനപ്പേർ.

[കൃത്യനിഷ്ഠ, സ്വാമിഭക്തി, വിശ്വാസം ഈവക ഗുണങ്ങൾ ഉള്ള സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ഉത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനു തിരുവിതാംകൂറിൽ ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ട സ്ഥാനപ്പേർ].

ചെമ്പകശ്ശേരി-ഇടവകകളിൽ ഒന്ന്.

[എ. ഡി ൧൬൦൦-ൽ തിരുവിതാംകൂർ അനേകം ഇടവകകളായി ഭാഗിച്ചിരുന്നു. അവയിൽ ഒന്ന് അമ്പലപ്പുഴ താലൂക്കു മുഴുവൻ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു ഭരിച്ചു].

ചെമ്പഞ്ഞി-ചെമപ്പു ചായം എടുക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി പഞ്ഞി.

ചെമ്പഞ്ഞിച്ചാറ്—ചെമ്പഞ്ഞി തിരുമ്മി പിഴിഞ്ഞെടുക്കുന്ന ചെമന്ന ചായവെള്ളം.

ചെമ്പട-ഒരു താളം.

ചെമ്പടപ്പ്-വലിയ ചെമ്പുപാത്രം വെയ്ക്കുന്ന അടപ്പ്.

ചെമ്പൻ-വി. ചെമ്പുനിറമുള്ള.

ചെമ്പൻതല-ചെമ്പുനിറമുള്ള തലമുടി.

ചെമ്പൻമീശ-ചെമ്പുനിറമുള്ള മീശ.

ചെമ്പരത്തി-ഒരുമാതിരി ചെമന്ന പൂവുള്ള പൂച്ചെടി. പര്യായങ്ങൾ-ഓഡ്രപുഷ്പം, ജപാ (പാ)പുഷ്പം.

[ഛർദ്ദി, പ്രമേഹം, പ്രദരം ഇവകളെ നന്ന്. ഗർഭവൃദ്ധിയെ ചെയ്യും. മലത്തെ പിടിക്കും. പൂവു ആദിത്യ പൂജക്കു നല്ലതു്. തമിഴിൽ-ചെമ്പരത്തി. ഇംഗ്ലീഷിൽ (Shoe flower, China rose) ഷൂഫ്ളവർ, ചൈനാറോസ്.]

ചെമ്പരത്തിത്തടിയൻ-ഒരുവക കരപ്പൻ.

[ചെമ്പരത്തിപ്പൂപോലെ തടിച്ചു മാംസം പൊരുതാകും. തലനോവു്, പനി, ഓരോരോ ഭാഗം വീങ്ങുക ഇവ ലക്ഷണം].

ചെമ്പരുത്തി-ചെമന്ന പരുത്തി.

ചെമ്പലക-കനംകുറഞ്ഞ മരപ്പലക.

ചെമ്പല്ലി-പു. ഒരുവക ചെമന്ന മീൻ. വ. ഒരുമാതിരി ചെമന്ന നെല്ലു്.

ചെമ്പഴുക്ക-പു. പഴുത്ത അടയ്ക്ക. വ. പഴുത്തുതുടങ്ങിയ കായ്.

ചെമ്പറക്കണ്ണൻ-കണ്ണു ചെമന്നിട്ടുള്ളവൻ.

ചെമ്പറം-പു. ചെമപ്പു നിറം. വ. പഴുത്തുതുടങ്ങിയ കായ്.

ചെമ്പാതി-നേരെ പാതി.

ചെമ്പാൻ-ചമ്പാവു്, ഒരുവക നെല്ലു്.

ചെമ്പാലിപ്പട്ടം, ചെമ്പാരിപ്പട്ടം-പു. ചെമപ്പു വസ്ത്രം. വ. ആനയുടെ ചമയക്കോപ്പുകളിൽ ഒന്നു്, ആനപ്പുറത്തു വിരിക്കുന്ന കമ്പിളി. പര്യായങ്ങൾ-പ്രാവരണി, ആസ്തരണം, വർണ്ണം, കഥം, പരിസ്തോമം.

ചെമ്പിക്കുക-ചെമപ്പു നിറമായിത്തീരുക

ചെമ്പിച്ച-വി. ചെമ്പുനിറമായ.

ചെമ്പിടുന്നു-ചെമ്പുപലക തറയ്ക്കുന്നു.

ചെമ്പിപ്പു്-ചെമപ്പുനിറമാക്കുക.

ചെമ്പുകപ്പൽ-ചെമ്പിട്ട കപ്പൽ.

ചെമ്പുകൊട്ടി-ചെമ്പുപണിക്കാരൻ. പര്യായങ്ങൾ-ശൌല്ബികൻ, താമ്രകുട്ടകൻ.

ചെമ്പുതെളിയുക-വഞ്ചന തെളിയുക.

[സ-ക്രി ചെമ്പുതെളിയിക്കുക].

ചെമ്പുതൊട്ടി-വെള്ളം കോരി നിറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുമാതിരി ചെമ്പുപാത്രം.

ചെമ്പുപട്ടയം-ചെമ്പുതകിട്ടു്.

ചെമ്പുപലക-ചെമ്പുകൊണ്ടു പലകപോലെ ഉണ്ടാക്കിയതു്.

ചെമ്പുലി-പഴുക്കാപ്പുലി.

ചെമ്പേട്ടു്-ചെമ്പുപട്ടയം.

ചെമ്പൊൽത്തളിർ-ചെമന്ന തളിര്.

ചെമ്പൊൽത്താർ-ചെന്താമരപ്പൂവു്, ചെമന്ന പൂവു്.

ചെമ്പൊല്പദം-ചെന്താമരപ്പൂപോലുള്ള ഭംഗിയുള്ള കാൽച്ചുവടു്.

ചെമ്പൊന്നു്-നല്ലനിറമുള്ള പൊന്നു്, ഒന്നാംതരം സ്വർണ്ണം.

ചെമ്പോത്തു് - ഒരു ചെമന്ന പക്ഷി, ഉപ്പൻ.

[മാംസം-വാതം, നേത്രരോഗം മുതലായവകളെ നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ഭരദ്വാജം. തമിഴിൽ-ചെമ്പോത്തു്. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Snake bird) സ്നേക് ബേഡ്.]

ചെമ്പ്രാക്കൊടി-പു. തകരം. വ. ചെമ്പുതിയം.

[ഇതു പുരാണ വാക്കാകുന്നു.]

ചെമ്പ്രാവള്ളി-ഒരുവക വള്ളി.

ചെമ്മണ്ണു്-ചെമന്ന മണ്ണു്.

ചെമ്മരം-ഒരു വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-രോഹി, രോഹിതകം, പ്ലീഹശത്രു, ദാഡിമപുഷ്പകം.

[ഇതു പ്ലീഹ, യകൃത്ത്, വിഷം, ഉദരം, ഗുല്മം, കണ്ഠരോഗം, രക്തദോഷം, കൃമി, നേത്രരോഗം, വ്രണം ഇവകൾ നന്ന്.]

ചെമ്മരിയാട്-ഒരുവക നല്ലയാട്.

ചെമ്മാത്ത്-ചേഷ്ട്, നിന്ദിച്ചുകാട്ടുന്ന ഒരു കൈക്രിയ.

ചെമ്മാൻ-൧. ചെരിപ്പുകുത്തി. ൨. ഒരുവക ചെമന്ന മാൻ.

ചെമ്മാനം-ചെമന്ന ആകാശം.

ചെമ്മാശ്ശു-കത്തനാരാകുന്നതിനു മുമ്പുള്ള ഒരു സ്ഥാനം.

ചെമ്മീൻ-ഒരുവക മീൻ, കൊഞ്ച്. പര്യായങ്ങൾ-നളമീനം, ചിളിചിമം.

[ചെമ്മീനിന്റെ മാംസം മൂന്നുദോഷങ്ങളേയും കോപിപ്പിക്കും. മത്സ്യങ്ങളിൽ വച്ചു ചീത്തയാണ്. വലുതും ചെറുതുമുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Shrimp)ഷ്റിമ്പ്]

ചെമ്മ്-൧. ഭംഗി. ൨. നന്മ, അനുഗ്രഹം.

'ഇങ്ങിനെനണ്ണുമ്പോൾചെമ്മുള്ളോരിമ്മിക്കു-ല്ലങ്ങൊരുകോലത്തുകാണൊല്ലുന്നു'

(കൃഷ്ണഗാഥ)

ന. സമ്മ്, സത്ത്.

ചെമ്മുക-ചേർത്തിടുക.

ചെമ്മുരിങ്ങ-ഒരുവക മുരിങ്ങമരം.

[മുരിങ്ങയുടെ ഗുണംതന്നെ. വിശേഷിച്ചു വീക്കത്തിനു നന്ന്. പിത്തത്തെ കോപിപ്പിക്കയില്ല. പൂവു ചെമന്നിരിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ-രക്തശിഗ്രു. തമിഴിൽ-ചെമ്മുരുങ്കൈ.]

ചെമ്മുള്ളി-ഒരുവക മുള്ളുള്ളചെടി.

ചെമ്മൂക്കൻ-മൂക്കുചെമന്നവൻ.

ചെമ്മെ-അ. ൧. നല്ലവണ്ണം, നല്ലതുപോലെ, ചൊവ്വേ. ൨. വിശേഷാൽ.

ചെമ്മൊത്ത-അനുഗ്രഹവാക്ക്.

ചെയ്യം-൧. ഒഴുക്കം. ൨. സാമർത്ഥ്യം. (പ മ.)

ചെയ്യരുതാത്ത-വി. പ്രവർത്തിച്ചുകൂടാത്ത

ചെയ്യുക-പ്രവർത്തിക്കുക, നടത്തുക.

ചെയ്തി, ചേതി-വർത്തമാനം, പ്രവൃത്തി, ചെയ്തകാര്യം.

'ഇച്ചെയ്തിയെല്ലാം രായസംചിള്ള വായിച്ചു...'

(പഴയരായസം)

[ഇവിടുത്തെച്ചെയ്തി ആവിതു ഇത്യാദി നോക്കുക.]

ചെയ്തിപെട-വസ്തുതയറിവാനായി. (പ-മ)

'ചെയ്തിപെടച്ചോദിച്ചവനോടേ'

(ഭഗവൽഗീത മാധവപ്പണിക്കർ)

ചെക്ക്-കാടി.

ചെരിപ്പ്-൧. കാലിനു രക്ഷയ്ക്കായിട്ടു തോലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്ന സാധനം, മെതിയടി, പാദരക്ഷ. പര്യായങ്ങൾ-പാദുക, പാദു, ഉപാനത്ത്. ൨. അടിസ്ഥാനം, പുരത്തറയ്ക്കും മറ്റും ആദിയിൽ പണിയുന്ന കല്ലണി.

ചെരിപ്പുകുത്തി-ചെരിപ്പുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ജാതി.

ചെരിപ്പുവാറ്-ചെരിപ്പ് കൂട്ടിക്കെട്ടുന്ന വാറ്.

ചെരിവ്, ചരിവ്, ചരുവ്-മലയുടെ ഇറക്കം.

ചെരുമൽ-ഞെരുക്കം.

ചെപ്പുത്ത്-ചെമ്പൂത്ത്, ചകോരം.

ചെല്വം-നിക്ഷേപം, ധനം, ഐശ്വര്യം.

ചെലത്ത-ശ്ലഥ.

ചെലവ്-൧. തനിക്കാവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കായിട്ടു കൊടുക്കുന്ന മുതൽ, ചെലവാക്കൽ. ൨. ചെലവിനായിട്ടു നിശ്ചയിച്ചു കൊടുക്കുന്ന മുതൽ. ൩. വില·

ചെലവഴിക്കുക-ക്രി. ചെലവിടുക. ഉ. നശിപ്പിക്കുക.

ചെലവാക്കുക-ക്രി. ചെലവിടുക. ഉ. നശിപ്പിക്കുക [ക ക്രി. ചെലവാക്കിക്കുക]

ചെലവറുപ്പ്-ചെലവാക്കുക.

ചെലവിടുക-ചെലവാക്കുക.

ചെലുചെലുക്കുക-എണ്ണയിൽ വല്ലതും കിടന്നു വെന്തു ശബ്ദിക്കുക.

ചെലുചെലുപ്പ്-എണ്ണയിൽ വല്ലതും കിടന്നു പൊരിയുമ്പോഴുള്ള ശബ്ദം.

ചെലുചെലെ-അ. ക്രമമില്ലാത്ത ശബ്ദത്തോടെ.

ചെലുത്തുക-ക്രി. കടത്തുക. ഉ. അടിച്ചു കേററുക ൩. നടത്തുക ൪ നടപ്പാക്കുക. ൫. തീർത്തുകൊടുക്കുക. ൬ നിവർത്തിക്കുക ൭ വളരെ തിന്നുക, ചെലുത്തുക, ചെലുത്തൽ.

ചെല്ലപ്പിള്ള-വാത്സല്യമുള്ള പൈതൽ.

ചെല്ലം-നാ താംബൂലഭാജനം. ഉ. ചെറിയ പിച്ചളപ്പെട്ടി, ചെല്ലം എന്ന പാത്രം. ൩. പ്രേമാതിശയം. ഉ-ം, ചെല്ലക്കിടാവ്, ചെല്ലംകാര്യക്കാർ

ചെല്ലവിചാരിപ്പ്-തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ സന്നിധാനവ്യാപാരം

ചെള്ളി-നാ കണ്ണത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒരുതരം തരിപ്പ്. ഉ കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് മാറിപ്പോയ മൃഗം ൩ മനസ്സ് നശിപ്പിക്കുന്ന ചെള്ള് ൪ മോതിരം ചുഴ

ചെല്ലുക ക്രി പോകുക ഉ എത്തുക ൩. പ്രവേശിക്കുക ൪. കഴിയുക, കടന്നുപോകുക ൫ സംഭവിക്കുക ൬ ഫലിക്കുക. ഉ ചെല്ലൽ, ചെലവ്

ചെവി-ശബ്ദത്തെ അറിയുന്ന അവയവം (കാത്). പര്യായങ്ങൾ കർണ്ണം, ശബ്ദഗ്രഹം, ശ്രോത്രം, ശ്രുതി, ശ്രവണം, ശ്രവസ്സ്.

ചെവികടി-നാ. ചെവി ചൊറിച്ചിൽ. ഉ. ചെവിയിൽ പറക.

ചെവികൊടുക്കുക-കേൾക്കുക.

ചെവിക്കല്ല്-ചെവിയുടെ അകത്ത് ശബ്ദം തട്ടുന്ന ഒരു ഭാഗം.

ചെവിക്കായം-ചെവിയിലെ മലം.

ചെവിക്കട-ചെവിയുടെ മേൽഭാഗം.

ചെവിക്കുത്ത്-ചെവി വേദന. വെളുത്ത എരിക്കിന്റെ ഇലയിൽ ഇന്തുപ്പു പൊടിയും നല്ലെണ്ണയും കൂടി ചേർച്ചു അല്പമായി പുരട്ടിയശേഷം ആവിയിൽ വാട്ടിപ്പിഴിഞ്ഞ നീര് മൂന്നു തുള്ളിവീതം ചെവിയിലൊഴിച്ചാൽ എത്രയേറിയ ചെവിക്കുത്തും ഉടൻ ശമിക്കും.

ചെവിക്കുന്നി-ചെവിയുടെ ഒരു ഭാഗം

ചെവിക്കൊള്ളുക-കേൾക്കുക.

ചെവിട്-നാ ചെവി. ഉ. ചെവികേൾക്കായ്ക.

ചെവിത്ത-ഓല

ചെവിത്തട്ട്-ചെവിയുടെ കീഴ്ഭാഗം.

ചെവിതോണ്ടി-ചെവിപ്പീ എടുക്കുന്ന വസ്തു

ചെവിപൊത്തുക-കേൾക്കാതിരിക്കേണ്ടതിന്നായി കൈകൊണ്ട് ചെവിയടക്കുക.

ചെവിപ്പാമ്പ്-ചെവിയിൽ കേറുന്ന ഒരു ചെറിയ പ്രാണി.

ചെവിപ്പീ-ചെവിയിലെ മലം.

ചെവിപ്പൂ-പിച്ചസ്ത്രീകൾ കാതിൽ ഇടുന്ന ഒരാഭരണം.

ചെവിയൻ-മുയൽ.

ചെവിയം-അത്തിപ്പലിവേര്.

[വാതം, കഫം, പിത്തം മുതലായ പല രോഗങ്ങൾക്ക നന്ന്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ചവിക. തമിഴിൽ-ചെവ്വിയം.]

ചെവിയോൎമ്മ-കേൾക്കുന്നതിലെ ശ്രദ്ധ, ചെവിയുടെ സൂക്ഷ്മം.

ചെവ്വ്-ചൊവ്വ്, ഋജുത്വം, വളവില്ലായ്മ

ചെവ്വേ-അ. നേരേ.

ചെളി-ചേറ്, അഴുക്ക്.

ചെളിപ്പു-ചെളുപ്പം (പ-മ.)

ചെളുക്ക-മത്സ്യത്തിന്റെ ചെതുമ്പൽ.

ചെള്ള്-പ്ര. ഒരുവക ഈച്ച. വ. തെങ്ങിന്മേൽ ഉപദ്രവിക്കുന്ന ഒരുവക പറക്കുന്ന ചെറിയ പ്രാണി.

ചെള്ള-പ്ര ചെകിട്. വ. ചെളി.

ചെള്ളക്കുഴി-ചെളിക്കുഴി.

ചെള്ളം-ഒരുവക വൃക്ഷം.

ചെള്ളി-ചെമ്മീൻ.

ചെഴ-വി. പ്ര നല്ലതായ. വ. ബലമുള്ള. ന. മനോഹരമായ.

ചെഴന്ന-വലുതായുള്ള (പ-മ.)

ചെഴും-ധാരാളമായുള്ള. (പ-മ.)

ചെറിയ-വി. പ്ര. ചെറുതായുള്ള, അല്പമായുള്ള, സാരമില്ലാത്ത വ. ഇളയ പ്രായമുള്ള.

ചെറിയ കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട-ഉുതുവള.

ചെറിയ കാട്ടുവെള്ളരി-ചേക്കമട്ടി.

ചെറിയ കിച്ചുകിലുപ്പ്-പുണ്ണില.

ചെറിയ കുമ്പളം-നെയ്ക്കുമ്പളം.

ചെറിയ കുരുവിക്കരുമ്പ്-ചെറിയ കശ.

ചെറിയത്-ചെറുതായുള്ളത്, താഴ്ന്നത്

ചെറിയവൻ-പ്ര. ഇളയപ്രായമുള്ള ഒരാൾ. വ. താഴ്ന്ന ആൾ.

ചെറിയിക്കുന്നു-ചെറുതാക്കുന്നു

ചെറുക്കുക-പ്ര എതിൎക്കുക. വ തടുക്കുക

ചെറുചൎക്കി മുഖം വെളുത്ത കുരങ്ങ്.

ചെറു (ഒരു ശബ്ദഭേദം) പ്ര ചെറിയ. വ. ഇളയപ്രായമുള്ള.

ചെറുക-ദേഹം.

[ചെറുകയടക്കുക=ദേഹം ചുരുക്കുക. ഉ-ം, 'മൂൎന്നു വൎഷമുറങ്ങുമനന്തരമുണരും ചെറുകയടക്കം'.]

(ഭഗവൽഗീത-മാധവപ്പണിക്കർ)

ചെറുകച്ച കോണകം.

ചെറുകച്ചോലം-ഒരു സൌരഭ്യമുള്ള മരുന്ന് പുളിഞ്ഞരം, ക്രുവ പൎയ്യായങ്ങൾ-ശടി, ഗന്ധമൂലി, ഷഡ്ഗ്രന്ഥിക, കൎച്ചൂരം, പലാശം.

[സന്നിപാതജ്വരം, വ്രണം, കാസം, കഫരോഗം, അരോചകം, ചൊറി, രക്തദോഷം, വക്ത്രരോഗം ഇവക്കു നന്ന്].

ചെറുകടലാടി ഒരുവക പച്ചമരുന്ന്

ചെറുകടുക്-കടുക രണ്ടുതരമുള്ളതിൽ ഒന്ന്.

ചെറുകത്തി-ഒരുമാതിരി പിച്ചാത്തി.

ചെറുകദളി-ഒരുവക ചെടി.

ചെറുകമുക്-ഒരുവക കമുകമരം.

ചെറുകഴക്കോൽ-പുരയുടെ കഴുക്കോലിന്റെ ഇടയിൽ കോൎക്കുന്ന വാരി.

ചെറുകറിക്കോപ്പ്-ചുണ്ട (ചുണ്ടയ്ക്കാ), അച്ചിങ്ങ, അമരക്ക, വഴുതിനങ്ങ ഇത്യാദി.

ചെറുകാഞ്ഞിരം-ഒരുവക കൈപ്പുള്ള മരം

ചെറുകാര-ചെറിയ മുള്ളുകാട്ട്.

ചെറുകിട-വി ഇളയ പ്രായമുള്ള കൊച്ചായുള്ള

ചെറുകിഴങ്ങ്-ഒരുമാതിരി ചെറിയ കിഴങ്ങ്.

ചെറുകിഴകാനെല്ലി-ഒരുവക ചെടി

ചെറുകുക-കുറയുക, കൊച്ചാകുക, ചുരുങ്ങുക, ചുളുങ്ങുക.

ചെറുകുടൽ-ചെറിയ കുടൽ.

ചെറുകുഴിഴ്-വന്ധ്യവൎഗ്ഗത്തിൽച്ചേൎന്ന ഒരു കാംസ്യദ്രവ്യം.

ചെറുകമ്മട്ടി-കമ്മട്ടിവകയിൽ ഒന്ന്.

ചെറുകുളമ്പൻ-ക്രൂരൻ(നായാട്ടുപേർ)

ചെറുകുറിഞ്ഞി-ഒരുവക ചെടി.

ചെറുകെ-അ. ചെറുതായിട്ടു, അല്പമായിട്ടു്.

ചെറുകൈത-വിരകൈത

ചെറുകൈയ്പ്പു-വി. കാറല്ലു കയ്പ്പുള്ള.

ചെറുകൊന്ന-ഒരുവക വൃക്ഷം. തമിഴിൽ കോങ്കുമരം.

ചെറുകോൽപനച്ചി-ഒരു ചെടി.

ചെറുക്ലാവു്-ഒരു വൃക്ഷം. തമിഴിൽ ചെറുകളാ.

ചെറുക്കൻ-൧. ബാലൻ. ൨. ശിഷ്യൻ.

ചെറുക്കുക-൧. നിറുത്തുക. ൨. വിരോധിക്കുക. ൩. തടുക്കുക. ൪. കൊല്ലുക.

ചെറുചണം-ചണം രണ്ടുള്ളതിൽ ചെറിയമാതിരി.

ചെറുചാമ-ഒരുവക നെല്ലു്.

ചെറുചീര-ഒരുവക ചീര.

ചെറുചുണ്ട-ഒരുവക ചെടി, പുത്തരിച്ചുണ്ട.

ചെറുചൂടു്-അല്പചൂടു്, മന്ദോഷ്ണം.

ചെറുചൂരൽ-ഒരുവക ചൂരൽ.

ചെറുഞാണൊലി-ഞാണിന്റെ ഒച്ച

ചെറുതു-വി. കൊച്ചായിട്ടുള്ള, ഇളയ.

ചെറുതു്-കൊച്ചു്.

ചെറുതണ്ടി-വി. ചെറിയ തണ്ടിലുള്ള

ചെറുതര-വി. ചെറിയ കൂട്ടത്തിലുള്ള.

ചെറുതാളി-ഒരുവക താളി.

ചെറുതുടലി ഒരുവക മുൾക്കാടു്.

ചെറുതുളസി-ഒരുവക തുളസി.

ചെറുതേക്കു്-ഒരുവക പച്ചമരുന്നു്.

ചെറുതേൻ-ചെറിയ ഈച്ചയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന തേൻ.

ചെറുനാരകം-ജംബീരനാരകം.

ചെറുനാരങ്ങ-൧. ജംബീരനാരങ്ങ. ൨. മധുരനാരങ്ങ.

ചെറുനാവു്-ചെറുനാക്കു്, കുറുനാക്കു്.

ചെറുനാഴി-ഇടങ്ങഴിയിൽ നാലിൽ ഒരംശം.

ചെറുനീരു്-മൂത്രം.

ചെറുപഞ്ചമൂലം-ഓരില മുതലായ അഞ്ചുവേരു മരുന്നിനും കൂടെയുള്ള പേർ.

ചെറുപയറു്-ഒരു പച്ചനിറമായ പയറു [കഫം, പിത്തം, നേത്രരോഗം, രക്തദോഷം, ജ്വരം, ഇവയ്ക്കു നന്നു്. കുറഞ്ഞൊന്നു വാതത്തെ കോപിപ്പിക്കും. ദേഹകാന്തിയെ ഉണ്ടാക്കും. മലത്തെ പിടിക്കും കണ്ണിനു ഹിതമാണു്. ശിംബിധാന്യങ്ങളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠമാണു്. ഇതു പലതരത്തിലുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിൽ മുൽഗം]

ചെറുപിടക്കോൽ-ഒരു ഔഷധച്ചെടി.

ചെറുപിന്നേററുതടി-ചെറിയ കന്നം.

ചെറുപുളി-അല്പമായിട്ടുള്ള പുളി.

ചെറുപുള്ളി-അല്പവൃത്തി മുതലുള്ള കുടിയാൻ.

ചെറുപൂള-ഒരു പച്ചമരുന്നു്.

ചെറുപ്പകാലം-ബാല്യകാലം, വയസ്സു കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമയം

ചെറുപ്പക്കാരൻ-ബാല്യക്കാരൻ, വയസ്സു് കുറഞ്ഞവൻ.

ചെറുപ്പക്കാരി-ബാല്യക്കാരത്തി, വയസ്സു കുറഞ്ഞവൾ.

ചെറുപ്പ-വി. ഇളവയസ്സുള്ള, ചെറിയ.

ചെറുപ്പം-ബാല്യം.

ചെറുപ്പുന്ന-ഒരുമാതിരി വൃക്ഷം, വലുഭവം.

ചെറുപ്പുന്നയരി-ചെറുപ്പുന്ന വൃക്ഷത്തിന്റെ അരി, ഒരുമരുന്നു്.

ചെറുപ്പുള്ളടി-ഒരു പച്ചമരുന്നു്, നിലമ്പരണ്ട.

ചെറുമ-ചെറുപ്പം.

ചെറുമണലി-ഒരു ചെടി.

ചെറുമൻ-പുലയൻ.

ചെറുമന്തി-മുഖം വെളുത്ത കുരങ്ങ്.

ചെറുമപ്പാട്ട്-പുലയരെ തീണ്ടാവഴിയകലം

ചെറുമരപാ-ഒരുവകവൃക്ഷം.

ചെറുമി-പുലയന്റെ സ്ത്രീ, പുലക്കള്ളി.

ചെറുമുല്ല-ഒരുവക പൂവുള്ള ചെടി.

ചെറുമുഞ്ഞ-കാട്ടുമുഞ്ഞ.

ചെറുവന്നി-കാട്ടുവന്നി. ചെറിയ ഇലയുള്ള ഒരു വൃക്ഷം.

ചെറുവഴുതിന-കാട്ടുവഴുതിന. ഒരു പച്ചമരുന്നു. കറുത്തചുണ്ട. ആനച്ചുണ്ട.

ചെറുവാൾ-ഒരുമാതിരി ചെറിയ വാൾ.

ചെറുവിത്ത്-മൂപ്പുകുറഞ്ഞ വിത്ത്, വേഗത്തിൽ വിളയുന്ന ഒരുമാതിരി നെല്ല്.

ചെറുവിരൽ-അഞ്ചുവിരലുള്ളതിൽ കൊച്ചു വിരൽ.

ചെറുവേലം-ഒരു വൃക്ഷം.
[കഫം, വാതരോഗം ഇവയ്ക്കു നന്ന്. പിത്തത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും.]

ചെറുവേള-ഒരു ചെടി.

ചെറുശ്ശേരി-ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പേര്, കൃഷ്ണപ്പാട്ട്, കൃഷ്ണഗാഥ

ചെറൂരൻ-ഒരുവക ചെടി.

ചെറ്-വി. അല്പം, കുറ. (തമിഴിൽ-ചെത്ത)

ചെറ്റ-ന. വള്ളികൊണ്ടോ ഓലകൊണ്ടോ മടഞ്ഞുണ്ടാക്കുന്ന വസ്തു. വ. പാവപ്പെട്ടവന്റെ വീട്, കുടിൽ.

ചെറ്റക്കുടി-ചെറ്റകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വീട്.

ചെറ്റത്തരം-ഹീനത, ആഭാസത്വം.

ചെറ്റും-അ. അല്പമെങ്കിലും.

ചേ

ചേകവത്തി, ചോവത്തി-ഈഴത്തി.

ചേകവൻ, ചോവൻ, ചോകാൻ-ഈഴവൻ, കള്ളുചെത്തുന്നവൻ.

ചേകവർ സേവകർ

ചേകിതാനൻ-പു. ശിവൻ. വ. കേകയരാജാവായ ധൃഷ്ടകേതുവിന്റെ പുത്രൻ, ഒരു യാദവരാജാവ്. മഹാഭാരതയുദ്ധത്തിൽ പാണ്ഡവരുടെ പക്ഷത്തിൽ ചേർന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു.

ചേക്കുക-ക്രി. വൃക്ഷങ്ങളിൽ കയറുക. വ. പക്ഷികൾ ചേക്കേറുക.

ചേക്ക-പക്ഷികൾ കൂടി രാത്രിയിൽ ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ ഇരിക്കുക.

ചേക്കയിരിക്കുക-പക്ഷികൾരാത്രിയിൽ ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ കൂടി ഇരിക്കുക.

ചേക്കയിരിപ്പ്-പക്ഷികൾ രാത്രിയിൽ വൃക്ഷത്തിൽ കുടിയിരിക്ക.

ചേക്കയേറുക, ചേക്കേറുക-പക്ഷികൾ രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങുവാൻ കയറുക.

'കൂട്ടന്തരാമരപ്പൂക്കൾ
വിടിരുന്നിതുമാംചതി
പ്രാക്കളും വന്നു ചേക്കേറു-
ന്നക്കുന്നുമിതന്നു ധ്രുവം'
(ഭാഷാഭൂഷണം)

ചേക്കൽ-അഴുകുക, ചീയുക.

ചേക്ക്-പണംവെച്ചു കളിക്കുന്ന ഒരു കളി.

ചേങ്കില, ചേങ്ങില-ഓട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു വാദ്യം.

ചേങ്ങോട്-കോരപ്പുല്ല്. പാലക്കാട്ടുപായ് ഇതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നു.

ചേടകൻ, ചേടൻ-ഭൃത്യൻ, വേലക്കാരൻ. അന്യൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടു നടക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. വ. ജാരൻ.

ചേടൻ-നായകന്റെ സഹായി, നായികാനായകന്മാരെ അന്യോന്യം ചേർക്കുന്നതിൽ വിരുതൻ. (നായകസഹായികചതുഷ്ടയം നോക്കുക)

ചേടി-൧. ദാസി. [ചേട്ട്=അഴക്-തമിഴിൽ.] ൨. ഒരുതരം മണ്ണ്.

ചേടിമണ്ണ്-വെളുത്തമണ്ണ്.

ചേട്ട-൧. വൃത്തികേടിനുള്ള ഒരു മൂർത്തി, മൂദേവി, ലക്ഷ്മിയുടെ ജ്യേഷ്ഠത്തി. ൨. ചേട്ടത്തി. ൩. ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. ൪. ദുർബ്ബുദ്ധിയുള്ളവൻ.

ചേട്ടക്കാരൻ-വകയ്ക്കുകൊള്ളാത്തവൻ.

ചേട്ടത്തി-൧. മൂത്തസഹോദരി. ൨. ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഭാര്യ.

ചേട്ടൻ-൧. മൂത്തസഹോദരൻ, ജ്യേഷ്ഠൻ. ൨. നായർ വർഗ്ഗത്തിൽ അനുജത്തി ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ ഭർത്താവിനെ വിളിക്കുന്ന പേർ.

ചേട്ടവക-ഒരുവക പാമ്പ്.

ചേൺ-൧. ശക്തി, ബലം. ൨. ഭംഗി. ൩. സ്ഥിരത. ൪. മീൻപിടിപ്പാൻ വേ കൊണ്ടുണ്ടാക്കുന്നത്. ൫. അരിപ്പ്.

ചേനം-നാട്ടുകാരുടെ ഒരുമാതിരി ജീനി.

ചേണാർന്ന-വി. ബലമുള്ള, ഉറപ്പുള്ള. ചേൺ=ഉയർച്ച. ആർ=അപൂർവം.] ഉയർച്ചയുള്ളതും അപൂർവ്വവുമായ എന്നർത്ഥം.

ചേണി-ഏണി, ശ്രേണി.

ചേണിയൽ-ഭംഗിയുള്ള. (പ-മ)

ചേണുററ-വി. ശക്തിയുള്ള.

ചേതകി-കടുക്കമരം. വിശേഷജ്ഞാനത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നത് എന്നർത്ഥം.

ചേതന-വി. ജീവനുള്ള.

ചേതന-൧. ബുദ്ധി. ഇതു നിമിത്തം ജ്ഞാനത്തോടു കൂടിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. ൨. ജ്ഞാനം. ൩. ജീവൻ.

[മനസ്സു സങ്കല്പവികല്പവും ബുദ്ധി നിശ്ചയാത്മികയുമാകുന്നു.]

ചേതനകി-കടുക്ക.

ചേതനൻ-പ്രാണിജ്ഞാനമുള്ളവൻ, ജീവനുള്ളവൻ.

ചേതനാ-ജീവനുള്ള.

ചേതഃപാതം—നഷ്ടം, നാശ

ചേതം-൧. ഹാനി, നഷ്ടം, കാച്ചിൽ. ൨. ഉപദ്രവം, നാശം. ൩. ആപത്ത്.

ചേതസ്യം-ചേതസ്സിൽ. (പ-മ)

ചേതസ്സ്-മനസ്സ്. ഇതു കൊണ്ടറിയുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. വിചാരങ്ങളെന്നുമുള്ളത് എന്നർത്ഥം.

ചേതി, ചെയ്തി-വർത്തമാനം.

ചേതിക-ചിച്ചകം.

ചേതിരിവു-കോടിക്കഴുക്കോലിൽ നിന്നു ഇരുപുറത്തോട്ടും ഇറക്കുന്ന കഴുക്കോൽ.

ചേതോരംഗാ-മനസ്സ്.

ചേതോഹരാ-വി ൧. ആകർഷിക്കുന്ന. ൨. ഇഷ്ടമുള്ള.

ചേദി-ഒരു പുരാതനരാജ്യം.

[ഇതിൽ ബന്ധവംശ്യ മത്സ്യദേശങ്ങളും എന്നീ അധ്യായക വിഭാഗങ്ങളും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.]

ചേദിരാജൻ-ചേദിരാജ്യത്തെ രാജാവ്.

[ശിശുപാലൻ ഒരു ചേദിരാജാവാണ്.]

ചേന-ഒരുമാതിരി വട്ടത്തിലുള്ള കിഴങ്ങ്. പര്യായങ്ങൾ- അർശോഘ്നം, സൂരണം, കന്ദം.

[കാട്ടുചേനയ്ക്കു വനസൂരണം എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. 'വനസൂരണകന്ദസ്തു വിശേഷാദർശസാംഹിതഃ' എന്നു പ്രകാരം ചേന-കഫവാതരോഗങ്ങൾ, പ്ലീഹ, കൃമിരോഗം, ശോഫം, ശൂല, ശ്വാസം, ഛർദ്ദി, മൂലക്കുരു, [illegible] വാതവേദന, [illegible] ഗുന്മം, [illegible] ഇവകളെ നശിപ്പിക്കുന്നു. രുചികരമാണ്, അല്പം പൂർവ്വ [illegible]. അഗ്നിബലത്തെ ഉണ്ടാക്കും, മലത്തെ ശോധിപ്പിക്കും. പാചനകരമാണ്. രക്തപിത്തം, ചൊറി, കുഷ്ഠം ഈ രോഗങ്ങളുള്ളവർക്കു നന്നല്ല. അർശസ്സിനു നന്ന്. [illegible]

ഇംഗ്ലീഷിൽ-A kind of yam എ കൈൻഡ് ഓഫ് യാം. കാട്ടുചേനാക അതു ശബ്ദം നോക്കുക.]

ചേനത്തണ്ടൻ-൧ ഒരുമാതിരി പാമ്പ്. ൨ ഒരുമാതിരി വസ്ത്രം.

ചേനത്തലയൻ-കഷണ്ടിയുള്ളവൻ.

ചേന്തറ-നിലം, വയൽ.

ചേന്തൽ-ചെരിച്ചു ചെത്തുക.

ചേന്തുക-ചെരിച്ചു ചെത്തുക.

ചേപ്പ്-കീശ, കുപ്പായസഞ്ചി.

ചേമന്തി-ഒരുമാതിരി പൂച്ചെടി.

[വാതം, പിത്തം, കഫം, വായ്‌പുണ്ണ് മുതലായവക്കു നന്ന്. പൂവ് വെളുത്തിരിക്കും. സംസ്കൃതത്തിൽ- ശതപത്രി.]

ചേമ്പ്-ചൊറിയുന്ന ഒരുമാതിരി ചെറിയ കിഴങ്ങ്.

[പിത്തത്തിനും രക്തദോഷത്തിനും നന്ന്. മുലപ്പാലിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കും കഫവാതങ്ങളെയും ബലത്തെയും അധികമാക്കും. വിഷ്ടംഭത്തെ ചെയ്യും. മലമൂത്രങ്ങളെ പുറത്തു കളയും. ഇതിനോടു വെണ്ണ ചേർത്തു ഭക്ഷിക്കരുത്. ഇതുപോലെയുള്ള മററു കിഴങ്ങുകളും ഭക്ഷിച്ചുണ്ടാകുന്ന അജീർണ്ണത്തിങ്കൽ ത്രികടു കഷായത്തിൽ കായം ചേർത്തു സേവിക്കുക. സംസ്കൃതത്തിൽ-ആലുകം.]

ചേര-൧ ഒരുവക വൃക്ഷം. പര്യായങ്ങൾ-വീരവൃക്ഷം, അരുഷ്കരം, അഗ്നിമുഖ, ഭല്ലാതകി. ൨. ഒരളവ്. ൩. അടുപ്പിന്മീതെ വല്ലതും വയ്ക്കുന്നതിനായിട്ട് കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നത്.

[ചേർ ഒരു ഉപവിഷമാകുന്നു. പ്രധാനമായ പ്രത്യൗഷധം താന്നിയാണ്. ചേർക്കുരു ഭക്ഷിച്ചുണ്ടാകുന്ന വികാരത്തിന് ചെറുചീര നീരു പഞ്ചസാര ചേർത്തു സേവിക്കുക. ഇതു തട്ടിയുണ്ടാകുന്ന ശോഫാദി വികാരത്തിൽ ചെറുചീര സമൂലം കടുക് ഇവ സമം വെണ്ണ ചേർത്തരച്ചു തേക്കുക. തമിഴിൽ-ചേങ്കൊട്ടൈ. ഇംഗ്ലീഷിൽ - Marking-nut plant. മാർക്കിങ് നട് പ്ലാൻറ.]

ചേര-ഒരുവക വിഷമില്ലാത്ത പാമ്പ്. പര്യായങ്ങൾ-രാജിലം, ഡുണ്ഡുഭം (ദുണ്ഡുഭം). (നായാട്ടുപേർ-എഴുത്തോണിവലൻ)

ചേരഉദയമാർത്താണ്ഡവർമ്മാ-ഒരു മഹാരാജാവ്.

[ഏ-ഡി ൧൩൮൩-ൽ തിരുവിതാംകൂറിൽ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു.]

ചേരട്ട-൧ പെരിക്കാലട്ട. പര്യായങ്ങൾ-കർണ്ണജളൗകസ്സ്, ശതപദി ഇവ ൨-ം പഴുതാരയുടെ പേരെന്നും പക്ഷമുണ്ട്. തമിഴിൽ-ചെവ്വട്ട. ൨. ചെന്ന അട്ട.

ചേരൻ-കേരളരാജ്യത്തിലെ പണ്ടത്തെ ഒരു രാജാവിൻെറ പേര്. കരമന്ദമഹാരാജാവിൻെറ ഒരു പുത്രൻ.

ചേരക്കാററു-കിഴക്കൻ കാററ്.

ചേരപ്പാമ്പ്-ഒരുവക പാമ്പ്.

ചേരം-കേരളരാജ്യം, മലയാളം.

[പുരാതനകാലങ്ങളിൽ ചേരം, കേരളം ഒരു രാജ്യമായിരുന്നു. ഏ-ഡി-൩൮൩-ൽ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളായി ഭവിച്ചു. ചേരരാജ്യത്തിൽ കോയമ്പത്തൂർ ജില്ലയും മൈസൂർ സേലം ഇവയുടെ ദക്ഷിണഭാഗങ്ങളും, കേരളത്തിൽ തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചി മലബാർ ഇവയും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.]

ചേരമാൻ കേരളൻ-കലി ൩൩൧൩-ൽ കേരളത്തെ ഭരിച്ച ഒരു രാജാവ്.

ചേരമാൻ പെരുമാൾ-കേരളത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ പെരുമാൾ.

[ഭാസ്കരരവിപ്പെരുമാൾ എന്നും പറയും. കലി ൩൪൪൧-ൽ കേരളം ഭരിച്ചിരുന്നു. വളരെക്കാലം വാണിരുന്നതായിട്ടാണ് അറിവ്.]

ചേരാത്ത-വി. ചേൎച്ചയില്ലാത്ത, ഒരുമിപ്പില്ലാത്ത.

ചേരാമ്പതിവ്, ചേരമാമ്പതിവ്-ചേരമാൻ പെരുമാൾ മലയാളത്തിൽ പണ്ട് കല്പിച്ചിരുന്ന ചട്ടം.

ചേരായിസ്വരൂപം-കായംകുളം രാജാവ്.

ചേരായ്ക-യോജിപ്പില്ലായ്ക.

ചേരായ്മ-ചേൎച്ചകേട്, ഒരുമിപ്പുകേട്.

ചേരി-൧. പട്ടണം. ൨. ചെറിയ ഗ്രാമം, ഗ്രാമം. ൩. അയൽപക്കം. ൪. ജനക്കൂട്ടം. ൫. പട്ടാളത്തിൽ ഒരു ഭാഗം.

ചേരിക്കൽ-൧. കൃഷിചെയ്യുന്ന മല. ൨. മെതിക്കുന്ന സ്ഥലം. ൩. രാജാക്കന്മാരുടെയും ക്ഷേത്രങ്ങളുടെയും വകയായ ഏതാനും ഭൂമി. ൪. സങ്കേതം.

ചേരിക്കാർ-കരക്കാർ.

ചേരുക-൧. സമീപിക്കുക. ൨. കിട്ടുക. ൩. സംബന്ധിക്കുക. ൪. കൂടുക. ൫. ഒന്നിക്കുക. ൬. ഉൾപ്പെടുക. [ചേൎക്കുക. സ. ക്രി.]

ചേരുംവണ്ണം-അ. ചേരുന്നപ്രകാരം, യുക്തംപോലെ

ചേരുമാനക്കാരൻ-ഒരു താഴ്ന്ന സൎക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ. ൨. ഒരു ഗ്രാമത്തിലെ പ്രമാണി.

ചേരുമാനം-൧. ശേഖരം. ൨. സൎക്കാരിൽ ഒരു താഴ്ന്ന ഉദ്യോഗം. ൩. സംബന്ധം. ൪. കലൎച്ച, മിശ്രം.

ചേരുവ-ചേൎച്ച, കലൎച്ച.

ചേർ-വി. ചേരുന്ന. (പ-മ.)

ചേൎക്കുരു-ചേരുമരത്തിന്റെ കായ്.

ചേൎച്ച-൧. സ്നേഹം. ൨. യോജിപ്പ്, സംബന്ധം. ൩. യോഗ്യത. ൪. അടുപ്പം.

[ചേർ എന്ന ധാതുവിൽനിന്ന്. ചേൎത്, ചേൎപ്പ്, ചേൎക്കൽ മുതലായതു നോക്കുക]

ചേൎച്ചക്കേട്-യോജിപ്പില്ലായ്ക.

ചേൎച്ചക്കാരൻ-ചേൎച്ചയുള്ളവൻ.

ചേൎത്ത-വി. അരികെയുള്ള, മുറിച്ച.

ചേൎന്ന-വി. അരികെയുള്ള, യോജിച്ച, സംബന്ധിച്ച.

ചേൎന്നവൻ-സ്നേഹിതൻ, ഉടപ്പക്കാരൻ.

ചേൎന്നുകൂടുക-൧. എത്തുക. ൨. ഒന്നിച്ചുകൂടുക. ൩. വല്ലതും സാധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സ്നേഹം ഭാവിക്കുക.

ചേൎപ്പടം-മുഷിഞ്ഞ മുണ്ട്.

ചേൎപ്പ്-൧. ഒന്നിപ്പ്. ൨. ഐക്യത, ചേൎക്കുക.

ചേൎമങ്ങല-ചേങ്ങില.

'മേളത്തിൽനിന്നുടകിലും മുരശും
താളംപിഴക്കാതെ ചേൎമങ്ങലയും'
(അജ്ഞാനകഠാരം)

ചേൎലാഭം-കൊഴുലാഭം.

ചേൽ(ല്)-ഭംഗി.

ചേല്(ൽ)-വി. ൧. ഭംഗിയുള്ള. [ചേൽ=ചെല്ലം. ഉ-ം, ചേൽക്കണ്ണാൾ] ൨. നിറപ്പുള്ള. ൩. യോഗ്യതയുള്ള. ൪. സ്നേഹമുള്ള. ൫. ആശ്വാസമുള്ള. ൬. നേരുള്ള.

ചേൽക്കണ്ണാൾ-സുന്ദരി. (ചേല് എന്നതു നോക്കുക.)

ചേവ-വി. ന്യൂനമായ

ചേല-൧. സ്ത്രീകൾ ഉടുക്കുന്ന കരയുള്ള വസ്ത്രം. ൨. പതാക. ൩. ഒരുവക വൃക്ഷം (ഇതു വൃക്ഷത്തിന്റെ തോലി.)

ചേലകം-ഒരു സുഗന്ധമുള്ള പുല്ലിന്റെ പേർ.

ചേലപ്രക്ഷാളകൻ-വെളുത്തേടൻ, അലക്കുകാരൻ.

ചേലം-൧. വസ്ത്രം. മറയപ്പെടുന്നതെന്നൎത്ഥം.

'ചേലാഞ്ചലേന തിരോധാതേ സ്തനതടം
ബിംബാധരം പാണിനാ'
(കുവലയാനന്ദം)

[ചേലം എന്ന ശബ്ദം പദങ്ങളുടെ ഒടുവിൽ വരുമ്പോൾ 'ഹീനത്വ' എന്നർത്ഥം വരും. ഉ-ം, ഭാര്യാചേലം].

വ. ഒരു പട്ടണം.

ചേലമരം-ഒരുമാതിരി വൃക്ഷം.

ചേലാ-വസ്ത്രം.

ചേലാകർമ്മം-മംഗല്യക്കല്യാണം.

ചേലാകുക-ഫ. നിരപ്പാവുക. വ. യോഗ്യമാകുക. ർ. അനുകൂലമാകുക. ശ. സുഖം വരുക. [ചേലാക്കുക. സ. ക്രി.]

ചേലാലം-വെള്ളരിക്ക.

ചേലിക-ററവുക്ക.

ചേലിചീമം, ചേലിമം-ചെമ്മീൻ.

ചേലയകം, ചേലേയം-ഫ. ഒരു അങ്ങാടിമരുന്ന്, കൽപ്പൂവ്. പര്യായങ്ങൾ-കാളാനുസാര്യം, വൃദ്ധം, അശ്മപുഷ്പം, ശീതശിവം, ശൈലേയം.

[ചേലേയം-ജ്വരം, ചുട്ടുനീറൽ, കഫം, പിത്തം, രക്താദോഷം, ദാഹം, ഛർദ്ദി, ശ്വാസം, വിഷം, കാസം, രക്തപിത്തം, വായുമുട്ടൽ, ചൊറി, കുഷ്ഠം, അശ്മരി, വ്രണം ഇവക്കു നന്ന്. ശീതളമാണ്. രുചിയെ ഉണ്ടാക്കും. തമിഴിൽ-കൽമുള്ള്. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Permelia, Benzoin)പെർമേലിയാ ബെൻസോയിൻ].

വ. ചാതിലിപ്യം.

ചേൽ-അ. ഫ. എങ്കിൽ. മറെറാരു പര്യായം-യദി. വ. എന്ന്.

ചേൽക്കണ്ണി-നല്ല കണ്ണുള്ളവൾ, സുന്ദരി.

ചേവകക്കാരൻ-ഫ. ഭൃത്യൻ. വ. ഭടൻ.

ചേവകൻ-ഫ. സേവകൻ. വ. ഭൃത്യൻ. ന. ഭടൻ. ർ. ശിപായി.

ചേവകം-ഫ. സേവ. വ. ഉദ്യോഗം. ന. യുദ്ധസാമർത്ഥ്യം.

ചേവകമോടി-സേവകന്മാരുടെ ചമയം

ചേവടി-ഫ. പാദം, കാൽ ചുവട്. വ. വണങ്ങുവാൻ തക്ക പാദം. ന. (ചെ + അടി) ചെമന്ന കാൽ.

ചേവടിത്തളിർ, ചേവടിത്താർ-ശോഭയുള്ള കാൽ ചുവട്.

ചേവൽ-പൂവൻകോഴി.

[ചാവൽ എന്നതു അധികം നടപ്പ്]

ചേഷ്ട, ചേഷ്ടനം-ഫ. ഗോഷ്ഠി. വ. വ്യാപാരം. ന. പ്രവൃത്തി. ർ. ഹിതാഹിതപ്രാപ്തിപരിഹാരാർത്ഥക്രിയ.

ചേഷ്ടിക്കുക-പ്രവർത്തിക്കുക.

ചേഷ്ടിതം-പ്രവൃത്തി.

ചേള-ഒരുവക മീൻ. ചെളാക്കോര.

ചേളാകാം-കച്ചവടച്ചരക്ക് ഇട്ട് തോളിൽ വഹിച്ചുംകൊണ്ട് നടക്കുന്ന ഒരുമാതിരി സഞ്ചി, ചാക്ക്.

ചേറൽ-അരിയും മററും മുറത്തിലിട്ട് തിരിക്കുക. ചേറുക (പാററുക).

ചേറ്-ഫ. ചെളി. വ. ചേർമരം.

ചേറുക-നെല്ല് മുതലായതിന്റെ പതിർ കളഞ്ഞു ശുദ്ധിയാക്കുക, പാററുക (ചേറുക).

ചേറുമീൻ-ഒരുവക മത്സ്യം.

ചേറുമുറം—അരിയുംമററും തിരിക്കുന്ന മുറം. ചേറുന്ന (പാററുന്ന) മുറം.

ചേററുകണ്ടം—പാടം. (ചേററുകണ്ടം > <പുഴിക്കണ്ടം) നീററവിതയ്ക്കുള്ള കണ്ടം.

ചേററുകത്തി-ചോകോന്മാരു കൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഒരുമാതിരി വീതിയുള്ള കത്തി

ചേററുപടി-ഫ. നിരയായുള്ള അടിപ്പടി. പര്യായങ്ങൾ-ഗൃഹാവഗ്രഹണി, ദേഹളി. വ. പിച്ചാത്തി മുതലായവ രാകുന്ന മരക്കഷണം.

ചോറുപാട്-ചോറുള്ള മണ്ണ് (നിലം).
ചോറൂറിത-കണ്ഠത്തിൽ വിരയ്ക്കുക.

ചൈ

ചൈതന്യചന്ദ്രോദയം-ഒരു നാടകം [ഇതു കവികർണ്ണപൂരൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. ചൈതന്യൻ ഒരു വൈഷ്ണവപരിഷ്കാരിയായിരുന്നു. വിഷ്ണുവിന്റെ ഒര വതാരമെന്നു ചിലരുടെ അഭിപ്രായം].

ചൈതന്യൻ-ഒരു വൈഷ്ണവപരിഷ്കാരി

ചൈതന്യഭേദചതുഷ്ടയം— പ്രമാതൃചൈതന്യം, പ്രമാണചൈതന്യം, പ്രമാചൈതന്യം, പ്രമേയ ചൈതന്യം (വിഷയചൈതന്യം)

ചൈതന്യം-ന. ആത്മാവിന്റെ അവസ്ഥ. വ. ജീവശക്തി. ന. വീര്യം.

ചൈത്താൻ, ചെകിത്താൻ-പിശാച്, രാക്ഷസൻ. (അറബിഭാഷ).

ചൈത്യ-വി. ഈശ്വരാരാധനയുള്ള.

ചൈത്യം-ന. യജ്ഞസ്ഥാനവിശേഷം. അഗ്നിയുടേതെന്നർത്ഥം. ബലിക്കുള്ള സ്ഥലം, ബലിപീഠം. വ. ദേവാലയം, ക്ഷേത്രം. ന. രാജപൂജിതവൃക്ഷം. ൪ ശാക്യമുനിയുടെ അടയാളം ൫. ബൗദ്ധാലയം.

ചൈത്യകം-അരയാൽ.

ചൈത്യതരു-അരയാൽ.

ചൈത്രമാസം, ചൈത്രം—മേടമാസം. ചിത്തിരനക്ഷത്രത്തോടുകൂടിയ പൗർണ്ണമി ഈ മാസത്തിൽ വരികനിമിത്തം ഈ പേരുണ്ടായി.

ചൈത്രരഥം-വൈശ്രവണന്റെ പൂങ്കാവ്. ചിത്രരഥൻ എന്ന ഗന്ധർവനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് ഈ പേരുണ്ടായി.

ചൈത്രി-ചൈത്രമാസത്തിലെ പൗർണ്ണമി.

ചൈത്രികം, ചൈത്രി-മേടമാസം.

ചൈദ്യൻ-ചേദിരാജ്യത്തെ രാജാവ്.

ചൈല-വി. വസ്ത്രംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ.

ചൈലധാവൻ-വെളുത്തേടൻ, അലക്കുകാരൻ.

ചൈലം-ന വസ്ത്രം [ചേലം എന്നതിന്റെ പാഠം]. വ. മാസം.

ചൊ

ചൊക്കട്ടാൻ ഒരുമാതിരി ചൂതുകളി.

ചൊക്കട്ടാമണ്ഡപം-ന. ഒരുമാതിരി ആസ്ഥാനമണ്ഡപം. വ. ഒരുമാതിരി കളിസ്ഥലം.

ചൊക്കൻ-ന. കാവൽ കാക്കുന്ന പട്ടി. വ. കരഞ്ഞ്. ന. പട്ടി.

ചൊക്കനാഥൻ—യുധിഷ്ഠിരവിജയവ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ കർത്താവ്. ചൊക്കം=(തമിഴിൽ) ഭംഗി.

ചൊക്കി—ന. കുത്തിപ്പട്ടി. വ. പെൺപൂച്ച. ന. ചെണ്ടുമല്ലിക (ചീനച്ചെക്കി) ൪ ചെൺകരഞ്ഞ്.

ചൊക്കിളി-ശൃംഗാരവിനോദം.

ചൊങ്കൻ-ഒരു കൈ ശോഷിച്ചിട്ടുള്ളവൻ.

ചൊങ്കൈയൻ-കൈ ശോഷിച്ചിട്ടുള്ളവൻ

ചൊങ്കൈയ്-ശോഷിച്ച കൈയ്.

ചൊടി-ന മനുഷ്യരുടെ ചുണ്ട്. വ. വേഗം ന ചൂട്. ൪. കോപം, കടുപ്പം.

ചൊടിക്കുക-ന ചുറുക്കുണ്ടാകുക. വ. കോപിക്കുക.

'ചൊടിച്ചു മാറ്റുവനൊരുകൊ-
ണ്ടടിച്ചു ശങ്കരനും കൂട്ടും'
(നാലുകെട്ടാഭിചരിതം തുള്ളൽ)

ന വേഗത്തിൽ പറകയോ പ്രവർത്തിക്കയോ ചെയ്യുക

ചൊടിപ്പ്-ന. വേഗം. വ. ചൂട്. ന. കോപം.

ചൊടിയൻ-ഒരുവക മത്സ്യം.

ചൊട്ട്-൧. നഷ്ടം. ൨. ചൂട്. ൩. തുള്ളി, ഈററ ൪. മുഷ്ടികൊണ്ടു തലക്കിട്ടിടിക്ക.

ചൊട്ട-വി. ചെറിയ.

ചൊട്ട-൧. ഒരുവക ചെറിയ വാഴ ൨. തെങ്ങു മുതലായവയുടെ കുല വരുന്നത് ൩. വിടിരാത്ത പൂക്കുല. ൪. പൈതങ്ങളുടെ ഒരുമാതിരി കളി.

ചൊട്ടക-ഒരുമാതിരി ചെറിയ വാഴ.

ചൊട്ടച്ചാൺ-കൈയുടെ പെരുവിരലും ചൂണ്ടാണിയും കൊണ്ടുള്ള ഒരളവ്.

ചൊട്ടപ്പൂട്ട്-പറങ്കിത്താഴ്.

ചൊട്ടാഴം-ചെറിയ ആഴം.

ചൊട്ടി-൧ കഷണ്ടി. ൨. ചൊട്ടവാഴ. ഉ-ം 'ചൊട്ടികളും ഈട്ടികളും'. ൩. രണ്ടു കമ്പുകൊണ്ടുള്ള ഒരുമാതിരിക്കളി, ചൊട്ടിയും കോലും (കണിയും) കൊണ്ടുള്ള കളി. ചൊട്ടി-വലിയ കമ്പ്. കണി=ചെറിയ കമ്പ്.

ചൊട്ടിത്തല-കഷണ്ടിത്തല.

ചൊട്ടിപ്പ്-൧. വഞ്ചന. ൨. ഇച്ഛാഭംഗം. ൩. നഷ്ടം. ൪. കൃത്രിമം.

ചൊട്ടുക-൧. ഇററിററു വീഴുക. ൨. കൈചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചുംകൊണ്ടു തലക്കിടിക്കുക, കിഴുക്കുക. ൩. വഞ്ചിക്കപ്പെടുക. ൪. ഭംഗം വരുക. (ചൊട്ടിക്കുക സ. ക്രി).

ചൊട്ടുകാര്യം-നിസ്സാരകാര്യം.

ചൊത്തി-വി. കാച്ചിലുള്ള, ശോഷിച്ച.

ചൊത്തി-൧. അവയവത്തിലെ കാവ്, കാച്ചിൽ. ൨. ശോഷിച്ച കൈ.

ചൊത്തിക്കൈയൻ-കൈ വളഞ്ഞോ ശോഷിച്ചോ ഉള്ളവൻ

ചൊത്തിക്കൈ-വളഞ്ഞോ ശോഷിച്ചോ ഉള്ള കൈ.

ചൊത്ത്-ചെതുക്കുപിടിച്ച വസ്തുവിലുള്ള ചാരം

ചൊന-ചെമപ്പുനിറം.

ചൊന്നാൻ-പൊൻപണിക്കാർക്കു ചില ദിക്കിൽ കൊടുക്കുന്ന ബഹുമാനപ്പേർ.

ചൊരകുത്തു-ചോർച്ച അടയ്ക്കുക.

ചൊരി-ചോര.

ചൊരികലമുണ്ണി-പിശുക്കൻ.

ചൊരിച്ചിൽ-൧ ഒഴിക്കുക, ഒഴുകുക ൨. അധികമായി പെയ്യുക, വർഷിക്കുക.

ചൊരിമഴ-പെരുമഴ.

ചൊരിയുക-ഒഴിക്കുക. പൊഴിക്കുക ൨. ചിന്നുക (കാ. ക്രി. ചൊരിയിക്കുക).

ചൊരിവ്-ഒഴുക്കൽ, പൊഴിച്ചിൽ.

ചൊരുകുക-(ചൊരുക) തിരുകുക

ചൊരുക്ക്-൧. അമ്ലമുള്ള വസ്തുക്കൾ ഭക്ഷിച്ചാലുള്ള ഉപദ്രവം, പക. ൨. ലഹരി.

ചൊരുക്കൻ-വി. ചൊരുക്കുണ്ടാക്കുന്ന, ലഹരി പിടിക്കുന്ന.

ചൊരുക്കൽ-അമ്ലമുള്ള വസ്തുക്കൾ ഭക്ഷിച്ചാലുണ്ടാകുന്ന ഉപദ്രവം പക, ലഹരി.

ചൊരുക്കുക-ലഹരിപിടിക്കുക, തലയ്ക്കു മാന്ദ്യം വരുക.

ചൊൽ-൧. കീർത്തി. ൨. ആജ്ഞ.

ചൊല്കണ്ണി-സുന്ദരി.

ചൊല്കീഴ്-വി. അനുസരണമുള്ള.

ചൊല്ക്കൊണ്ട വി. കേൾവിപ്പെട്ട, പ്രസിദ്ധമായ.

ചൊല്ക്കൊള്ളുക-കേൾവിപ്പെടുക, പ്രസിദ്ധമുണ്ടാകുക.

ചൊൽനായിക-വാഗ്ദേവി.

ചൊല്ലുന്നു, ചൊന്നു-വായിക്കുക. ൨. പാടുക.

ചൊല്പടി-വി. അനുസരണമുള്ള, കീഴ്വഴക്കമുള്ള.

ചൊല്പെററ-വി. ചൊല്പൊങ്ങുന്ന, കീർത്തിയേറുന്ന.

ചൊല്പൊങ്ങുന്ന-വി. കേൾവിയുള്ള.

ചൊല്ലപ്പെട്ട-൧. കേൾവിപ്പെട്ട. ൨. പറയപ്പെട്ട.

ചൊല്ലാർ-വി. പ്രസിദ്ധമായ. (പ-മ)

ചൊല്ലാന്ന, ചൊല്ലേററ-വി. കീർത്തിയുള്ള, കേൾവിപ്പെട്ട. [ചൊല്ലാർ=പ്രശസ്തമായ].

ചൊല്ലി-അ. കുറിച്ച്. ൨. വിചാരിച്ച്.

ചൊല്ലിക്കൊടുക്കുക-പഠിപ്പിക്കുക, പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുക.

ചൊല്ലിത്തെളിയുക-പറഞ്ഞു നന്നാകുക.

ചൊല്ലിയന്ന-വി. കേൾവിപ്പെട്ട.

ചൊല്ലിയാടുക—പാട്ടുചൊല്ലുന്നതിനെ അനുസരിച്ച് കൈകാണിച്ചാടുക.

ചൊല്ലിയാട്ടം-പാട്ടുചൊല്ലുന്നതിനെ അനുസരിച്ച കൈകാണിച്ചുള്ള ആട്ടം.

ചൊല്ലിവിടുക-പറഞ്ഞയയ്ക്കുക.

ചൊല്ലിവിലക്കുക-പറഞ്ഞു വിരോധിക്കുക.

ചൊല്ല്-൧. വാക്ക്, വാചകം. ൨. കേൾവി. ൩. പഴഞ്ചൊല്ല്.

ചൊല്ലുക-൧. പറയുക, അനുസരിക്കുക. ൨. ഉരുക്കഴിക്കുക, പാടുക. [കാം. ക്രി. ചൊല്ലിക്കുക.] ചൊല്ലൽ.

ചൊല്ലുവിളി—കീഴ്വഴക്കം, അനുസരണം.

ചൊല്ലുവേല-പറയുന്ന പ്രവൃത്തി.

ചൊല്ലുള്ള-വി. കീർത്തിയുള്ള.

ചൊല്ലെഴുന്ന-വി. കീർത്തിയുള്ള.

ചൊല്ലേറുന്ന-വി കീർത്തിയുള്ള.

ചൊവ്വ്-വി. നേരെയുള്ള, ന്യായമുള്ള.

ചൊവ്വ്-൧. വളവില്ലായ്മ, നേര. ൨. തീക്ഷ്ണപോക്ക്. ൩. നിരപ്പ്. ൪. നിശ്ചയം.

ചൊവ്വള്ളിക്കൊടി-മരവക വൃക്ഷം.

ചൊവ്വാ-൧. ചൊവ്വാ എന്ന ഗ്രഹം. പര്യായങ്ങൾ-അംഗാരകൻ, കുജൻ, ഭൌമൻ, ലോഹിതാംഗൻ, മഹീസുതൻ. ൨. ചൊവ്വാഴ്ച.

ചൊവ്വാഴ്ച-ആഴ്ചവട്ടത്തിൽ മൂന്നാം ദിവസം.

ചൊവ്വിടുക-൧. നേരെയാക്കുക. ൨. തിരപ്പുവരുത്തുക. ൩. വഴിയുണ്ടാക്കുക.

ചൊവ്വുള്ള-വി. ൧. നേരെയുള്ള. ൨. സമമായുള്ള.

ചൊവ്വേ, ചൊവ്വോടെ-അ. നേരെ, ശരിയായിട്ട്.

ചൊള്ള്-പുഴുക്കേടുള്ള ധാന്യം മുതലായത്.

ചൊള്ള-൧. മെലിച്ചിൽ. ൨. വളച്ച് മുഴുവനും വരുന്നതിനു മുമ്പേ ഉണങ്ങിപ്പോകുന്ന ഫലം.

ചൊറി-ചിരങ്ങ്. പര്യായങ്ങൾ-കണ്ഡൂ (കണ്ഡു), ഖജ്ജു, കണ്ഡൂയം.

[കാട്ടിയിൽ ചെറിയ തരത്തിലുള്ളതു ചൊറി. വലുതായിരിക്കുന്നതു ചിരങ്ങ്.]

ചൊറിച്ചിൽ-൧. ചൊറിയുക. ൨. മനതൽ.

ചൊറിപ്പുഴു-തൊട്ടാൽ ചൊറിയുന്ന രോമത്തിരി പുഴു.

ചൊറിമധുരം-വി. അല്പമധുരമുള്ള.

ചൊറിയണങ്ങ്, ചൊറിയണം-തൊട്ടാൽ മേൽ ചൊറിയുന്ന ഒരുമാതിരി വള്ളി.

ചൊറിയൻ-ചിരങ്ങുള്ളവൻ, ചൊറിയുള്ളവൻ.

ചൊറിയുക-മാന്തുക, നഖംകൊണ്ട് ഉരസുക.

ചൊറിവാക്ക്-മനഃപൂർവം കോപം ഉണ്ടാക്കുന്ന വാക്ക്.

ചൊറുകൽ-൧. മന്തൽ. ൨. ഉരസുക,

ചൊറുകക-(ചൊറുക) ചൊറിയുക, മറന്നുക.

ചൊറുചൊറെ-അ. ധാരയായിട്ട്.

ചോ

ചോകൻ-ഈഴവൻ.

ചോകം-മലഎരുമവേര്.

ചോക്ഷ-൧. പരിശുദ്ധമായ. ൨. സമർത്ഥമായ. ൩. ബുദ്ധിമത്തായ. ൪. ബഹുമാനമുള്ള.

ചോചക്രം-ഇലവങ്ങം. പ്രശസ്തമായ വല്ക്കമുള്ളതെന്നർത്ഥം.

ചോചം-൧. ഇലവങ്ങം. ൨. തണ്ടും മററും കൊത്തിയ മാങ്ങ മുതലായ ഫലം. ൩. കരിമ്പനത്തേങ്ങ. ൪. വാഴപ്പഴം. ൫. വൃക്ഷത്തിന്റെ തൊലി (പട്ട). ൬. തേങ്ങ. ൭. ഒരു പഴത്തിന്റെ തിന്നാൻ പാടില്ലാത്ത ഭാഗം.

ചോടയം-ഭംഗി.

ചോടി-പട്ടട, സ്ത്രീകളുടെ അകത്തെ ഉടുപ്പ്, ചെറിയ ഉടുപ്പ്.

ചോട്-൧. ഇണ, രണ്ട്. ൨. വലുപ്പത്തിൽ ഒന്നുപോലെയിരിക്കുന്നത്. ൩. ചുമട്. ൪. ചുവട്. ൫. ജോട്.

ചോട്ടാക്കാരൻ-വളഞ്ഞ വടികൊണ്ടു നടക്കുന്നവൻ, അകമ്പടിക്കാരൻ.

ചോട്ടാവടി-വളഞ്ഞ വടി.

ചോണൽ, ജോനൽ-ഉപദ്രവിക്കാത്ത ഒരുമാതിരി ചെമന്ന ഉറുമ്പ്.

ചോതടി-൧. ചാവടി. ൨. ഒരുവക വാഴപ്പഴം.

ചോതന-൧. വെളിച്ചെണ്ണ മുതലായതു് അളക്കുന്ന ഒരു അളവുപാത്രം. ൨. പരീക്ഷ. ൩. ശോധന, കററംതീർക്കുക. ൪. ലോഹാദികൾക്ക് ശുദ്ധിവരുത്തുക. ൫. വെടിപ്പാക്കുക.

ചോതനക്കാരൻ-കച്ചവടത്തിനായിട്ടു കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ചരക്കുകൾക്ക് തീരുവ തീർന്നിട്ടുണ്ടോ എന്നു നോക്കുന്നതിന് സർക്കാരിൽ നിന്നു് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ.

ചോതി-പതിനഞ്ചാംനക്ഷത്രം, സ്വാതി.

ചോത്ര-വി. പച്ചക്കല്ലിൽ ചെമന്ന.

ചോദന-൧. കല്പന. ൨. കല്പിച്ചയക്കുക.

ചോദനി-കൊടുത്തൂവ. (രോദനി എന്നതിന്റെ പാഠം.)

ചോദിക്കുക-൧. പറഞ്ഞയക്കുക. ൨. തരണമെന്നു പറയുക.

ചോദിത-വി. അയക്കപ്പെട്ട, പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

ചോദ്യ-വി. അയക്കപ്പെട്ടുവാൻ തക്ക.

ചോദ്യപ്പെടുക-൧ വിസ്തരിക്കപ്പെടുക. ൨. അറിയപ്പെടുക.

ചോദ്യം-൧. യാചന, അന്വേഷണം. പര്യായങ്ങൾ-പ്രശ്നം, അനുയോഗം, പൃച്ഛാ. ൨. ശിക്ഷ. ൩. ദൈവശിക്ഷ. ൪. ന്യായസ്ഥലത്തു് വാദിപ്രതികളേയും സാക്ഷിക്കാരേയും കൂട്ടി വിസ്തരിക്കുക.

[അത്ഭുതപ്പെട്ടു ചോദിക്കുന്നതിന് പര്യായങ്ങൾ- ചോദ്യം, ആക്ഷേപം, അഭിയോഗം.]

ചോദ്യോത്തരം-ചോദ്യവും ഉത്തരവും.

ചോനകൻ-ചോനകമാപ്പിള.

ചോനകനാരകം-ഒരുമാതിരി നാരങ്ങ ഉണ്ടാകുന്ന വൃക്ഷം.

ചോനകനാരങ്ങ-ചോനകനാരകത്തിൻ കായ്.

ചോനകപ്പുല്ല്-ഒരുവക സൌരഭ്യമുള്ള പുല്ല്. പര്യായങ്ങൾ-മരുന്മാല, പിശുന, സ്പൃക്ക, ദേവി, ലത, ലഘു, സമുദ്രാന്ത, വധു, കോടിവർഷ, ലങ്കോപിക.

[ഇവ പ്രമേഹം, കാസം, മൂത്രകൃച്ഛ്രം, അശ്മരി, വിഷം, കുഷ്ഠം, കൃമി,

വിയർപ്പ്, സർവാംഗസന്താപം, ചുട്ടുനീറൽ, അലക്ഷ്മി, ശൂലം, ജ്വരം, ദൌർഗ്ഗന്ധ്യം, പ്രമേഹം, രക്തദോഷം, ഛർദ്ദി, ത്രിദോഷം, ചുമ ഇവയെ നശിപ്പിക്കും. സുഗന്ധദ്രവ്യമാകുന്നു ഇതിനെ 'ചോനകപ്പുല്ല്' 'സ്വർണ്ണകപ്പുല്ല്' ഇങ്ങിനേയും വിളിക്കുന്നു]

ചോനാട്ടുപുല്ല്-പഞ്ഞപ്പുല്ല്, റാഗി.

ചോപ്പിളാങ്കി-ചുണയില്ലാത്തവൻ(വട)

ചോമ്പേറി-മടയൻ.

ചോമാതിരി-യാഗംചെയ്ത ബ്രാഹ്മണൻ, സോമയാഗം ചെയ്തവൻ.

ചോര-പ്ര. രക്തം. പര്യായങ്ങൾ-രുധിരം, അസൃൿ, ലോഹിതം, അസ്രം, രക്തം, ക്ഷതജം, ശോണിതം. വ. ഒരു മാതിരി പുല്ല്.

ചോര(ക)ാ-അടവിക്കാച്ചാലം.

ചോരകുമളാ(കുമള)-പ്ര. ഉന്മദം. വ. കലഹപ്രിയം.

ചോരക്കരപ്പൻ-ഒരുവക കരപ്പൻ.

[നിറക താഴും. വായ് ചുട്ടും. ചെറു നീരടക്കം. ചുട്ടും വീഴും. ചെമന്ന ചോരത്തുള്ളി വീഴും. ഉടനുടൻ വർദ്ധിക്കയും മാറുകയും ചെയ്യും. ചൂടുവെള്ളം അത സഹിക്കും. മുലകടി ഒഴിയും ഞെളിഞ്ഞു കരയും].

ചോരക്കുഞ്ഞ്-പ്രസവിച്ചു പത്തുദിവസം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പെയുള്ള കുഞ്ഞ്, കട്ടക്കിടാവ്.

ചോരക്കുരു-ഒരുമാതിരി ചെമന്ന പരു.

ചോരച്ചൊരിച്ചിൽ-രക്തം ഒലിപ്പ്.

ചോരച്ചാർച്ച-പ്ര. രക്തംകൊണ്ടുള്ള ഉടപ്പം. വ. കള്ളന്മാരോടുള്ള വേഴ്ച.

ചോരണം-മോഷണം, കള്ളം.

ചോരതല-കോഴിയുടെ പുതിയ നായ്, മുന്തിരിങ്ങാവള്ളിയുടെ ഒര.

ചോരത്തിളപ്പ്-യൌവനത്തിലുണ്ടാകുന്ന അഹമ്മതി.

ചോരത്തുള്ളി-ചോരയുടെ തുള്ളി.

ചോരധർമ്മം-പ്ര കള്ളന്റെ മുറ, മോഷണം. വ. ചതിവ്.

ചോരൻ-കള്ളൻ.

ചോരനീര്-കരപ്പനിൽ ഒരുവക.

[പനി, കുര, തലകുത്ത്, ദേഹമെല്ലാം ചീരയരിപോലെ പൊട്ടുക, തുമ്പക്കുടംപോലെ തിണർക്കുക, അരയ്ക്കു കീഴ്പെട്ടു തണുപ്പ്, ഛർദ്ദി, അതിസാരം-ഇതിനു അയമോദകം ജീരകം മുള്ളി വയമ്പ് ഇവ സമം അരച്ചു മോരിൽ വിതുമ്പി സേവിക്ക].

ചോരപ്പൂവ്-ഒരു പച്ചമരുന്ന്, ചണ്ണ, (ചണ്ണപ്പൂവ്). രാത്രിയിൽ വിടരുന്ന പൂവുള്ളതു് എന്നർത്ഥം. (ചോരന്മാർക്കും വികാസം രാത്രിയിലാണല്ലോ) ചങ്കുപ്പിയുടെ പേരായും കാണുന്നുണ്ട്.

ചോരപ്പട്ടികളും-കരിക്കൂം.

ചോരപ്പാച്ചിൽ-പ്ര. കള്ളന്മാരുടെ ഓട്ടം. വ. ചോരയൊഴുക്ക.

ചോരപ്പുഴ രക്തനദി.

ചോരപ്പോക്ക്-പ്ര. ചോര ഒഴുകുക. വ. കള്ളന്മാരുടെ പോക്ക്.

ചോരമധുരം-ചോരയോട്ടം, രക്തവഴിയുള്ള ഉടപ്പം.

ചോരമുകുളം-ചോരക്കുരുപ്പ്.

ചോരവാർച്ച-ചോരയൊലിപ്പ്, ഒരു ദീനം.

ചോരവാപ്പ്-ഒരുവക കരപ്പൻ.

[പനി, കലനാവ്, കണ്ണൊലിപ്പ് ഇവ ലക്ഷണം].

ചോരവൃത്തി-മോഷണം.

ചോരസ്നായു-വലിയ കാക്കത്തൊണ്ടി.

ചോര(സം)ബന്ധം-ദ. രക്തവഴിക്കുള്ള ഉടപ്പം. വ. കള്ളന്മാരോടുള്ള ചേൎച്ച

ചോരി-വി. ചെമന്ന. ഉ-ം 'ചെ രിവായ്'

ചോരി-രക്തം. (ചോരയുടെ പൂൎവ്വരൂപം)
'ചോരി കടുകട കടിത്തു'
(രാമചരിതം)

ചോരിക-മോഷണം.

ചോരിച്ചോവാ-ചുണ്ട്.
'മനപ്പൂണ്ണനും ചോരി-
ച്ചോവാപിശകിനകന്നും'
(ഉത്തരരാമചരിതം)

ചോരിവാ-ചെമന്ന ചുണ്ട്, മനുഷ്യരുടെ ചൊടി.

ചോരുക-ദ. പാത്രങ്ങളുടെ സുഷിരത്തിൽക്കൂടെ ഒഴുകിപ്പോകുക, നിറഞ്ഞൊഴുകുക. മുകളിൽ നിന്ന് മഴവെള്ളം പുരക്കകത്തു വീഴുക. വ. മറിക്കളയുക. ന കൈവിടുക. [ചോക്കുക. ചോത്തുക]

ചോൎച്ച-ഓട്ടയിൽ കൂടെ വെള്ളം ഒലിക്കുക.

ചോപ്പ്-വെച്ചൂററി.

ചോല-ദ മലയിൽനിന്നു വരുന്ന ഉറവ്, മലയുറവ്. വ. തണൽ. ന. നടക്കാവ്. ൪. തോപ്പ്.

ചോലകം-ദ, മാൎച്ചട്ട. വ. ഒരുമാതിരി പുല്ല്.

ചോലകി-നാരകം.

ചോലത്തലമുടി-ധാരാളമായ തലമുടി,

ചോലപ്പുളവൻ-ഒരുവക കുരപ്പൻ.
[പനിച്ചു മൂട്ടപ്പുകഞ്ഞു പളുങ്കുപോലെ പുളകം പൊട്ടിയമന്നാ ചിരങ്ങുപോലെ. പനിക്കം].

ചോലവെള്ളം-മലയുറവു വെള്ളം.

ചോലി-ദ. കാഞ്ചൂകം, റവുക്ക, ജോലി. വ. പ്രയാസമുള്ള വേല. ന. കുടുംബത്തിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന അസഹ്യത.

ചോഷ്ണം-നല്ലജാതിക്കുതിര.

ചോള്-എളുപ്പം.

ചോളകം-ദ. മൎച്ചട്ട. വ. ഒരുമാതിരി പുല്ല്.

ചോളകുലവല്ലി— ചോളരാജകുടുംബത്തിലെ ഒരു കന്യക.
[ഈ സ്ത്രീയെ എ. ഡി. ൧൪൫൪-ൽ വേണാട്ടധിപനായി ഭവിച്ച ഉദയമാൎത്താണ്ഡവൎമ്മമഹാരാജാവു വിവാഹം ചെയ്തു].

ചോളൻ-ദ. ചോളദേശത്തെ രാജാവ്. ചോഴൻ, കരമന്ദമഹാരാജാവിന്റെ ഒരു പുത്രൻ. വ. ചോളദേശത്തെ കുടിയാനവൻ.

ചോളം-ദ. കുപ്പായം. ഇതുകൊണ്ടു ശ്രേഷ്ഠത ഭവിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി. മറെറാരു പൎയ്യായം— 'കൂൎപ്പാസകം' വ. മുലപ്പട്ടം. ന. കാലടിവരെ ഇറക്കമുള്ളതായ സന്യാസിക്കുപ്പായം (സ്ത്രീകൾ ആച്ഛാദനത്തിന്നായി അടിവരെ മൂടുന്ന കുപ്പായം).
[ചോളം എന്നതിനു സാധാരണ കുപ്പായം എന്നൎത്ഥം കാണുന്നു. എന്നാൽ റവുക്ക മുതലായതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടും. ചോളം ചെറിയതാണെങ്കിൽ 'ചോളി' എന്നു പറയും].
൪ ഒരുവക ധാന്യം.
[ചോളം എന്ന ധാന്യം-കഫം, പിത്തം, രക്തദോഷം ഇവകളെ നന്ന്, മലം പിടിക്കും. രുചികരമാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-യാവനാലഃ. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Great millet) ഗ്രേററ് മില്ലെററ്].
൫. ചോളദേശം.
[ചോളദേശം-പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിന്റെ (ഇപ്പോഴത്തെ മധുര തിരുനെൽവേലിയുടെ) വടക്കു ഭാഗത്തായിട്ടു പണ്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു രാജ്യം. തലസ്ഥാനം കാഞ്ചീപുരം. ചോളരാജ്യം കാവേരി തീരമ

യിരുന്ന പുതുക്കോട്ടക്കു വടക്കു നെല്ലൂർ വരെയുള്ള ദേശങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ചോളരാജ്യത്തിന്റെ പുരാതന തലസ്ഥാനം ത്രിശ്ശിനാപ്പള്ളിക്കു സമീപം 'ഉറയൂർ' എന്ന സ്ഥലമായിരുന്നു].

ചോളവിനേതാ-ചോളരാജാവു.

ചോളി-ഹി. കപ്പായം. ക. മറപ്പുര.

ചോളിയലു-കള്ളപ്പണം, വിലകുറഞ്ഞതു്

ചോഴൻ-ചോളൻ, ഒരു രാജാവു്.

ചോഴ(ള)ം-ഒരു ദേശം (കാവേരിനദിക്കു സമീപം).

ചോഴമണ്ഡലം-ഇൻഡ്യയുടെ കിഴക്കേ സമുദ്രതീരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം.

ചോഴിയൻ — ചോഴദേശത്തെ ബ്രാഹ്മണൻ.

ചോറപ്പുല്ലു്-ഒരുമാതിരി ചെമന്ന പുല്ലു്.

ചോറു്-അരി വെള്ളത്തിലിട്ടു വെന്തു് ഊറ്റി എടുത്തതു്. പര്യായങ്ങൾ-ഭിസ്സാ, ഭക്തം, അന്ധസ്സ്, അന്നം, ഓദനം, ദീദിവി.

[ഭസ്സടാ, ദഗ്ധികാ ഇവ രണ്ടും കരിഞ്ഞ ചോറു്].

ചോറൂണു്-ഹി. ഭക്ഷണം കഴിക്കുക. ക. കുട്ടികൾക്കു നല്ലാപ്പോൾ ചോറു കൊടുക്കുക.

[ജനിച്ച ദിവസത്തിന്റെ ൧൮൦-ാം ദിവസം മുതൽ ൨൧൦-ദിവസം വിധികാലം. അതിനു മേൽ ൨൪൦-ദിവസം വിധിപരം. ആ സമയത്തു മുഹൂർത്തം ഇല്ലാതിരുന്നാലും അന്നപ്രാശനം അരുതു്; പിന്നീടു മുഹൂർത്തം ഉള്ളപ്പോൾ കൊള്ളാം. ചോറൂണിനു ജന്മനക്ഷത്രം വർജ്ജിക്കണം].

ചോറുകഞ്ഞി-വറ്റുകഞ്ഞി.

ചോറുകർത്താവു്-രക്ഷിതാവു്.

ചോറുകാരൻ-അരിവെപ്പുകാരൻ.

ചോറുപണിക്കാരൻ-അരിവെപ്പുകാരൻ. പര്യായങ്ങൾ-ആരാളികൻ, ആന്ധസികൻ, സൂദൻ, ഔദനികൻ, ഗുണൻ.

ചോറുപാളയം — ഭക്ഷണത്തിനായിട്ടു കാത്തിരിക്കുന്നവൻ.

ചൌ

ചൌക്ക-ഹി. തീരുവസ്ഥലം. ക. കാവൽസ്ഥലം.

ചൌക്കദാരൻ-ചൌക്കയിൽ പ്രമാണി.

ചൌക്കാളം-ഒരുവക കട്ടിയുള്ള തുണി.

ചൌക്കി-ചവുക്ക.

ചൌക്കിളി-ആണുങ്ങൾ കാതിൽ ഇടുന്ന ഒരു പൊന്നാഭരണം.

ചൌക്കു്-കൊരടാവു, ചമ്മട്ടി.

ചൌണ്ഡ്യം, ചൌണ്ഡ്യം - കൽത്തൊട്ടിയിലുള്ള വെള്ളം.

ചൌരൻ-കള്ളൻ.

ചൌരാ-അടവിക്കച്ചോലം.

ചൌരി(ക)-മോഷണം, കളവു്, കളക എന്ന പ്രവൃത്തി.

ചൌരികൻ-കള്ളൻ.

ചൌരികം-മോഷണം.

ചൌര്യം-മോഷണം.

ചൌഹാര -കൃമിശത്രു.

ചൌളം-മൂന്നുവയസ്സിൽ കുട്ടിയിന്റെ ശൈശവത്തിന്റെ തല ചിരക്കുന്ന കർമ്മം. കുടുമിവെയ്പു്.

[ഇതിനു ചൂഡാകർമ്മം എന്നു പേരുണ്ടു്. ഹി, ക, ന ഈ കൊല്ലങ്ങളിലും ഇതാകാം

'ജന്മസംവത്സരേപൂർണ്ണേ
ചൂഡാകർമ്മവിധീയതേ
ദ്വിതീയേവാതൃതീയേവാ
കർത്തവ്യംശ്രുതിചോദനാത്'

(യമസ്മൃതി)

'തൃതീയേവർഷേചൂഡാകർമ്മപഞ്ചമേവ'

(ശംഖസ്മൃതി)

ഇതുകൊണ്ട് അഞ്ചാംവർഷത്തിലുമാകാമെന്നു തെളിയുന്നു.]

ച്യ

ച്യവനൻ-ഒരു മഹർഷി.

[അച്ഛൻ ഭൃഗു. അമ്മ പുലോമ. പുലോമയെ പുലോമൻ എന്ന രാക്ഷസൻ സൂകരവേഷം ധരിച്ച് കട്ടുകൊണ്ടുപോയി. ആ സമയം അവളുടെ ഗർഭപാത്രത്തിൽ നിന്നും വീഴുകയാൽ 'ച്യവനൻ' എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു. ച്യവനൻ ഒരിക്കൽ നർമ്മദയുടെ തീരത്തിൽ തപസ്സു ചെയ്തിരിക്കെ ശര്യാതനൃപന്റെ പുത്രിയായ സുകന്യ അതിലേ പോവുകയുണ്ടായി. ചിതൽപ്പുറ്റുകൊണ്ടു കണ്ണൊഴികെ ച്യവനന്റെ ശരീരം മുഴുവനും മൂടിയിരിക്കയായിരുന്നു. ചിതൽപ്പുറ്റിൽ രണ്ടു കണ്ണുമാത്രം കാണുകയാൽ സുകന്യ ഒരു കോൽകൊണ്ടു കുത്തിനോക്കി. മഹർഷി കോപിച്ചു. ഉടൻ ശര്യാതൻ അവളെ അദ്ദേഹത്തിനു ഭാര്യയായി നൽകി. അപ്പോൾ മഹർഷിയുടെ കോപം ശമിച്ചു. ഒരിക്കൽ അശ്വിനികൾ ച്യവനന്റെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. വൃദ്ധനും വിരൂപിയുമായ മഹർഷിയെ ഉപേക്ഷിച്ചു തങ്ങളോടു ചേരണമെന്നു സുകന്യയോടപേക്ഷിച്ചു. സാധിച്ചില്ല. അനന്തരം ച്യവനനും തങ്ങളുമായി ഒരു കുളത്തിൽ ചെന്നു കുളിച്ചു മൂവരും ഏകരൂപധരന്മാരായി സുകന്യയെ പ്രലോഭിപ്പിച്ചു. അവൾ ഭർത്താവിനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ച്യവനൻ പിന്നീട് ഇന്ദ്രനെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു സമ്മതിപ്പിച്ച് അവരെ സോമയാഗത്തിൽ ചേർത്തു ഇങ്ങിനെ ഭാഗവതത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ശതപഥബ്രാഹ്മണത്തിലും മറ്റും വേറെവിധമാണു കാണുന്നത്.]

ച്യവനം-ന. അനക്കം. വ. നഷ്ടം. ന. മരണം. ര. വീഴ്ച, പതനം.

ച്യുത-വി. ന. വീണുപോയ. വ. ഇളകിയ

ച്യുതം-മാവുവൃക്ഷം.

ച്യുതസംസ്കാരം-ന. വ്യാകരണശുദ്ധിയില്ലായ്മ. വ. കാവ്യത്തിൽ പദദോഷങ്ങളിൽ ഒന്ന്. വ്യാകരണപ്രകാരം തെറ്റായ ശബ്ദം. ഉ-ം, മനോസാക്ഷി [മനസ്സാക്ഷി എന്നു വേണം.] ന. വേർപാട്. ര. നന്മപൊയ്പ്പോയ്.

ച്യുതസായകൻ-വി. ലാക്ക പിഴച്ചവൻ.

ച്യുതി-ന. വീഴ്ച. വ. അപാനദ്വാരം.

ച്യുപം-ന. മുഖം. വ. വായു.

ഛ

ഛ-ഹല്ലുകളിൽ ഏഴാംഅക്ഷരം.

ഛഗം-ആട്.

ഛഗണം-ഉണക്കച്ചാണകം.

ഛഗലൻ-അത്രിമഹർഷി.

ഛഗലം-ന. മറിക്കന്നി. വ. ഒരു രാജ്യം. ന. നീലവസ്ത്രം.

ഛഗലകം-വെള്ളാട്ട്, ആട്.

ഛഗലാ-ന. ആട്ടിൻപെട. വ. മറിക്കന്നി.

ഛഗലാന്ത്രി, ഛഗലാംഘ്രി, ഛഗലാണ്ഡി, ഛഗലാ-മറിക്കന്നി.

ഛടാ-ന. കൂട്ടം.

'ആനലത്രിമശോധിതാമരകതീ
മാണിക്യകാന്തിച്ഛടാ'

വ. ശോഭ, രശ്മി.

ഛടാഫലം-കവുങ്ങ്.

ഛത്മം, ഛദ്മം—വ്യാജം.

ഛത്രകം—൧ പൊൻമാൻ. ൨. വില്ലു പോലെ വളച്ചു പണിതിട്ടുള്ള അമ്പലം. ൩ കൂൺ ൪ നീർക്കാക്ക.

ഛത്രപത്രം—ഓരിലത്താമര

ഛത്രഭംഗം—൧ പതിത്വം. ൨ വൈധവ്യം ൩ രാജ്യം നഷ്ടമാവുക.

ഛത്രം—൧. കുട വെൺകൊറ്റക്കുട. മറയ്ക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം മറ്റൊരു പൎയ്യായം—ആതപത്രം ൨ പൂതണക്കപ്പുല്ല്.

ഛത്രാ ൧ കൊത്തമ്പാലരി ൨. കാട്ടുശതകുപ്പ ഭൂമിയെ മറയ്ക്കുന്നതു്, കുടപോലെയുള്ള പൂങ്കുലയുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. ൩. തക്കോലപ്പുട്ടിൽ. ൪. കണ്ടപ്പുല്ല് (കുടപ്പുല്ല്) ൫ മഞ്ചട്ടി. ൬ കൂൺ.

ഛത്രാകം—൧ കൂൺ ൨ ചെറുവേലം.

ഛത്രാകീ- ഒരങ്ങാടിമരുന്നു്, അരത്ത. കുടയോടു സദൃശമായ ഇലകളുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം

ഛത്രാണി—തുമ്പ

ഛത്രാതിഛത്രം—൧ ഒരു സൌരഭ്യമുള്ള പുല്ല്, ശതകുപ്പ.

ഛത്രാധാന്യാ—കൊത്തമ്പാലരി.

ഛത്രി—വി. കുടയുള്ള [ത്രീ, ത്രിണി, ത്രി.]

ഛത്രിക—൧ ശതകുപ്പ. ൨ കൂൺ.

ഛത്രികൻ—കുടപിടിക്കുന്നവൻ.

ഛത്രീ—൧ ക്ഷൌരകൻ. ൨ പുഴിലം പായ

ഛത്വരം—ഗുഹ

ഛദ്മ—മഞ്ചട്ട

ഛദികം—൧ ചിറക്കു്. ൨. മഞ്ചട്ടി

ഛദം ൧ പച്ചില ൨. ഇലവങ്ങം.

ഛദനം, ഛദം—൧ ഇല വൃക്ഷത്തെ മറയ്ക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨ ചിറകു് അംഗത്തെ മറയ്ക്കുന്നതു് എന്നു താല്പൎയ്യം ൩ മറ.

ഛദ്രം—൧. പച്ചില ൨. പച്ചിലമരം, കർഞ്ഞെന്ന ൩. ഇരം.

ഛദിസ്സ്, ഛദി—പുരമേയുന്നതിനുള്ള സാധനങ്ങൾ (ഓല, പുല്ല്, വൈക്കോല്, ഓട്, ചെമ്പു പലക മുതലായവ) പുര മറയ്ക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം.

ഛന്ദകൻ—൧. രക്ഷാകൎത്താവു് ൨. വാസുദേവൻ

ഛന്ദനം—൧ മൂടി. ൨ ചിറക്. ൩. ഇല. ൪ ഉറ.

ഛന്ദനാമം—മറയ്ക്കപ്പെട്ട പേർ

ഛന്ദം, ഛന്ദസ്സ്—൧. അഭിപ്രായം മറച്ചുവെയ്ക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. സ്വാധീനം.

ഛന്ദസ്സ്—൧. ആറു ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ഒന്നു് ൨. വേദത്തിന്റെ ഗായത്രി മുതലായ ഛന്ദസ്സുകളുടെ പേർ. ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൩. വൃത്തത്തിനാശ്രയങ്ങളായ ഉക്താദ്യക്ഷരികൾ.

വൃത്തശാസ്ത്രപ്രകാരമുള്ള ഛന്ദസ്സുകൾ.

[ഒരു പാദത്തിൽ ആകെ അക്ഷരം—

ഉക്താ ൧.	ശക്വരി ൧൪.
അത്യുക്താ ൨.	അതിശക്വരി ൧൫
മദ്ധ്യാ ൩.	അഷ്ടി ൧൬.
പ്രതിഷ്ഠാ ൪.	അത്യഷ്ടി ൧൭.
സുപ്രതിഷ്ഠാ ൫	ധൃതി ൧൮.
ഗായത്രി ൬	അതിധൃതി ൧൯.
ഉഷ്ണിക്ക് ൭.	കൃതി ൨൦.
അനുഷ്ടുപ്പ് ൮.	പ്രകൃതി ൨൧.
ബൃഹതി ൯.	ആകൃതി ൨൨.
പംക്തി ൧൦.	വികൃതി ൨൩.
ത്രിഷ്ടുപ്പ് ൧൧	സംകൃതി ൨൪.
ജഗതി ൧൨.	അഭികൃതി ൨൫.
അതിജഗതി ൧൩	ഉൽകൃതി ൨൬.

ഛന്ദസ്സ്—(ഭാഷാ, വൃത്തം) വേദാംഗങ്ങളിൽ ഒന്നു്, ഇതിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പുറവും പുരാതനങ്ങളായ ചില

ഷൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രം ആകുന്നു] ൪. വേദം. ൫. ഇച്ഛ. ൬. താന്തോന്നിതം

ഛന്ദിത-(വി) സന്തോഷിക്കപ്പെട്ട

ഛന്ദോഭംഗം-ശ്ലോകത്തിൽ അക്ഷരക്കുറവ്.

ഛന്ദോമയൻ-വി വേദസ്വരൂപൻ.

ഛന്ന-വി. മറയ്ക്കപ്പെട്ട, നിർജ്ജനമായുള്ള

ഛന്നചാരി-ഗൂഢമായി നടക്കുന്നവൻ

ഛന്നത-മറവ്.

ഛന്നൻ-മറഞ്ഞവൻ.

ഛന്നപാപ-വി. പാപത്തെ മറച്ച.

ഛന്നം-൧. വിജനപ്രദേശം. മറവുള്ളടമെന്നർത്ഥം. ൨. മറയ്ക്കപ്പെട്ടത്.

ഛന്നവേഷ-വി. വേഷത്തെ മറച്ച.

ഛർദ്ദന-൧. മലങ്കാര. ൨. വേപ്പ്.

ഛർദ്ദി-ഭക്ഷിച്ചവസ്തു വായിൽക്കൂടി പുറത്തോട്ടു പോക, കക്കൽ. പര്യായങ്ങൾ-പ്രച്ഛർദ്ദിക, വമി, വമഥു.

ഛർദ്ദികാ-വിഷ്ണുക്രാന്തി.

ഛർദ്ദിക്കുക-ഭക്ഷിച്ചവസ്തു വായിൽക്കൂടെ പുറത്തേക്ക് പോകുക, കക്കുക. [സ. ക്രി. ഛർദ്ദിപ്പിക്കുക.]

ഛർദ്ദിഘ്നം-കരിവേപ്പ്.

ഛലനം, ഛലം-൧. വ്യാജം. ൨. വഞ്ചന.

ഛദ്മം-൧. യഥാമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു തെററുക മറെറാരു പര്യായം-സ്ഖലിതം. ൨. ചതി. ൩. ഉരട്ട്, പിരട്ട്.

ഛല്ലി-തോൽ, തൊലി.

ഛവി-൧. ദേഹം (സാമാന്യശോഭ) ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. രശ്മി. ൩. പ്രഭ.

ഛാ-രസം

ഛാഗകർണ്ണം-തേക്ക്.

ഛാഗം-കോലാട്. ഇലകളെക്കൂടി മുറിച്ചുതിന്നുന്നതെന്നർത്ഥം.

ഛാഗമുഖൻ-കാർത്തികേയൻ.

ഛാഗരഥൻ-അഗ്നി

ഛാഗ(ല)ം-ആട്, കോലാട്.

ഛാഗിക-പെണ്ണാട്.

ഛാഗീ-പെണ്ണാട്.

ഛാഗീഘൃതം-ആട്ടിൻനെയ്യ്.

ഛാത-വി ൧. മുറിയ്ക്കപ്പെട്ട; ഛേദിക്കപ്പെട്ട. ൨. മെലിഞ്ഞ, ക്ഷീണിച്ച ബലഹീനമായ. ചെത്തിക്കുറച്ചതുപോലെ ബലം കുറഞ്ഞ എന്നർത്ഥം

ഛാതൻ-ദുർബ്ബലൻ.

ഛാത്രൻ-ശിഷ്യൻ. ഗുരുവിൻെറ ദോഷങ്ങളെ മറച്ചുവെക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

ഛാത്രം-ഛാത്രം എന്ന പേരുള്ള തേൻ.

[ഈ തേൻ വിശേഷിച്ചു രക്തപിത്തം, പ്രമേഹം, കൃമി, തണ്ണീർദാഹം, ഭ്രമം, ശ്വിത്രം, വിഷം, മോഹം ഇവയ്ക്കു നന്ന്. ധാതുപുഷ്ടിയെ ചെയ്യും. നിറം അല്പം ചെമപ്പാണ്. എന്നാൽ മഞ്ഞളിപ്പു കൂടും. ഇതു മിക്കവാറും ഹിമവൽ പർവ്വതത്തിൻെറ താഴ്വരയിലുള്ള വനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്.]

ഛാദനം, ഛാദം-൧. മറവ്. ൨. വമ്പുപറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുത്തുക.

ഛാദനം-കരിങ്കുറിഞ്ഞി.

ഛാദം-പുരമേയുന്നതിനുള്ള സാധനം.

ഛാദിക്കുക-൧. ഖണ്ഡിക്കുക ൨. മറയ്ക്കുക ൩. വമ്പുപറയുക.

ഛാദിത-വി. ൧. മറയ്ക്കപ്പെട്ട. ൨. മുറിക്കപ്പെട്ട

ഛാദ്യ-വി ൧. മറയ്ക്കപ്പെടത്തക്ക. ൨. മുറിക്കപ്പെടത്തക്ക.

ഛാന്ദസ-വി. വേദത്തെ സംബന്ധിച്ച.

ഛാന്ദസൻ-വദ്ധ്യാൻ, വേദമറിയുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ, വേദാദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നവൻ. മറെറാരു പര്യായം-ശ്രോത്രിയൻ.

ഛാന്ദോഗ്യം-വേദോപദേശം, സാമവേദത്തിന്റെ ഉപനിഷത്ത്, വേദം.

ഛായ-൧. നിഴൽ. താപാദികളെ കളയുന്നത് എന്നർത്ഥം ൨. പ്രതിബിംബം. ൩. രൂപം, വടിവ്, ശോഭ. ൪. ആദിത്യന്റെ ഭാര്യ.

[വിശ്വകർമ്മാവിന്റെ പുത്രിയും സൂര്യന്റെ ഭാര്യയുമായ സംജ്ഞ സവിതാവിന്റെ തീവ്രതയെ സഹിക്കവയ്യാതെ ഛായ എന്ന തന്റെ ദാസിയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്താക്കിയും വെച്ചു ഗമിക്കുകയുണ്ടായി. അക്കാലത്തു ഛായയിൽ ഉണ്ടായവരാണ് ശനി സാവർണ്ണി എന്ന പുത്രന്മാരും തപതി എന്ന പുത്രിയും. ഒരിക്കൽ സംജ്ഞയുടെ പുത്രൻ ഇവരെ ചവുട്ടുന്നതിനു കാലുയർത്തി. ഇതിനു കാരണം ഛായ ഇവരോടു പക്ഷഭേദം കാണിച്ചതായിരുന്നു. കാൽ പൊക്കിയപ്പോൾ ഛായ അവനെ ശപിച്ചു. അതുകൊണ്ടു കാലിൽ വ്രണം വന്നു. ഇതുനിമിത്തം ഛായ തന്റെ ഭാര്യയായ സംജ്ഞയല്ലെന്നു സൂര്യൻ ഗ്രഹിച്ചു. പിന്നീടു അദ്ദേഹം സംജ്ഞയെ അന്വേഷിച്ചു കരസ്ഥമാക്കി.]

൫. ശോഭ. ൬. പോഷണം. ൭. മണവാസ്ത്രീ.

ഛായം-ശോഭിക്കുന്നത്. ഉ.൦, കാശഗ്ര ഛല്ലായം.

ഛായാതരു-൧. പടർച്ചയുള്ള വൃക്ഷം. ൨. സുരപുന്നാഗം (വേപുന്ന)

ഛായാദേവി-ആദിത്യന്റെ ഭാര്യ

ഛായാനാഥൻ-സൂര്യൻ.

ഛായാപതി-ആദിത്യൻ.

ഛായാപഥം-ആകാശം.

ഛായാപുത്രൻ-ശനി. (സൂര്യഭാര്യയായ ഛായയുടെ പുത്രൻ)

ഛായാമൃഗധരൻ-ചന്ദ്രൻ.

ഛായാവൃക്ഷം-൧ കല്ലാൽ. ൨. സുരപുന്നാഗം (വേപുന്ന.)

ഛി-അ. വെറുപ്പിങ്കലോ വിരോധത്തിങ്കലോ പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു അവ്യയം.

ഛിക്ക-തുമ്മൽ.

ഛിക്കനി-ഉത്തംകശം (തുമ്മി). ഇതു വൃക്ഷമായിട്ടും ലതയായിട്ടും രണ്ടുതരമുണ്ട്.

ഛിത-വി. മുറിക്കപ്പെട്ട, ഛേദിക്കപ്പെട്ട.

ഛിത്തി-ഛേദം.

ഛിത്വര-വി ൧. കള്ളത്തരമുള്ള ൨. ശത്രുതയുള്ള ൩. ദ്വേഷ്യമുള്ള.

ഛിദ-൧. ഖണ്ഡനം. ൨. നാശം.

ഛിദകം-ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രം.

ഛിദി-കോടാലി.

ഛിദ്രക്കാരൻ-കലഹക്കാരൻ.

ഛിദ്രോദരം-ഉദരരോഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു രോഗം.

[മുള്ള്, എല്ല്, കല്ല്, പല്ല് മുതലായവ അന്നത്തോടു കൂടി വിഴുങ്ങി ഉള്ളിൽ ചെന്നാൽ കുടൽമാല ഭേദിച്ചു ഛിദ്രങ്ങളുണ്ടാകും.]

ഛിദ്രം-൧. ദ്വാരം. ഛേദിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ൨. കുറവ്. ൩. കലഹം. ൪. അവസരം, ഭേദം.

ഛിദ്രവൈദേഹി-അത്തിത്തിപ്പലി.

ഛിദ്രിക്കുക-൧. തുളയ്ക്കുക. ൨. കലഹിക്കുക. ൩. പൊട്ടുക. ൪ അലസുക. ൫. പിരിയുക ൬. ഭാഗംവെക്കുക. [കാ. ക്രി ഛിദ്രിപ്പിക്കുക.]

ഛിദ്രിതം-വി. തുളയ്ക്കപ്പെട്ട.

ഛിന്ന-ചിറ്റമൃത്.

ഛിന്ന-വി. മുറിക്കപ്പെട്ട, ഛേദിക്കപ്പെട്ട, പൊട്ടിയ.

ഛിന്നഗ്രന്ഥിനിക-ഉള്ളിക്കിഴങ്ങ്.

ഛിന്നഭിന്നം-ചിന്നിച്ചിതറിയത്, ശിഥിലമാക്കിയത്. [ഛിന്നം=ഛേദിക്കപ്പെട്ടത്. ഭിന്നം=ഭേദിക്കപ്പെട്ടത്].

ഛിന്നരുഹ-ന. അമൃതുവള്ളി, ചിററമൃതു്. മുറിച്ചാൽ പൊടിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. മയിലെള്ളു്. ൩. പൊൻകൈതർ. ൪. ഈന്തിൽ.

ഛിന്നിക്ക-ഭാഗമാവുക, പലതായി പിരിക്കുക. (കം. ക്രി. ഛിന്നിപ്പിക്കു.)

ഛിന്നോത്ഭവാ- അമൃതുവള്ളി, ചിററമൃതു്.

ഛിലിഹിണ്ഡാ-പാതാളഗരുഡക്കൊടി

ഛുഛുകാ-നച്ചെലി.

ഛുഛുന്ദരം, ഛുഛുന്ദരി- നച്ചെലി.

ഛുടം-ന. പകരം വീട്ടുക, പ്രതിക്രിയ. ൨. രശ്മി (വെളിച്ചത്തിന്റെ.)

ഛുരി-കത്തി.

ഛുരിക-ന. കത്തി, ചുരിക എന്ന ആയുധം. ഛേദിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. ചെഞ്ചീര.

ഛുരിത-വി. പതിക്കപ്പെട്ട.

ഛുരിതം-ന. പതിക്കപ്പെട്ടതു്. ൨. വ്യാപ്തം.

ഛേക-വി. ഇണക്കമുള്ള.

ഛേകൻ-വിദഗ്ദ്ധൻ, സമൎത്ഥൻ.

ഛേകം-കളിക്കുന്നതിനും മററും ഗൃഹത്തിൽ വളൎത്തുന്ന തത്ത കോഴി മുതലായ പക്ഷികളുടേയും മാൻ മുതലായ മൃഗങ്ങളുടേയും പേർ.

ഛേകാനുപ്രാസം-ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളിൽ ഒന്നു്. അനുപ്രാസത്തിന്റെ ഉൾപ്പിരിവു്.

ഛേകാപഹ്നുതി-അപഹ്നുതി എന്ന അലങ്കാരത്തിന്റെ ഒരു പിരിവു്.

ഛേകോക്തി-സൂചകവാക്കു്.

ഛേദനം, ഛേദം-ന. ഖണ്ഡനം, കണ്ടിക്കുക, മുറിക്കുക. ൨. ഖണ്ഡം.

ഛേദനീയം-ന. തേററാമ്പരൽ. ൨. തേററാമരം. ൩. ഛേദിക്കത്തക്കതു്.

ഛേദിക്കുക-കണ്ടിക്കുക.

ഛേദ്യ-വി. ഛേദിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക

ഛഗലകം ആടു്, കോലാടു്.

ഛോടി-മുക്കുവൻ.

ഛോലംഗം- ചെറുനാരങ്ങ, മാതളനാരങ്ങ.

ഛോഹാര-പശുവിൻമുലപോലെ നീളമുള്ള ഈന്തപ്പഴം.

ജ

ജ-വല്ലുകളിൽ എട്ടാം അക്ഷരം.

ജ, (ജൻ, ജാ, ജം). ജന്മാവു്-ജനിച്ച എന്നൎത്ഥം വരുത്തുവാൻ പദാന്തത്തിൽ ചേൎക്കുന്നതു്. ഉ-ം, പത്മജൻ=പത്മത്തിൽ (താമരയിൽ) ജനിച്ചവൻ-ബ്രഹ്മാവു് (പത്മജന്മാവു്). ഗിരിജാ=ഗിരിയിൽ ജനിച്ചവൾ (പാൎവ്വതി). നീരജം=നീരിൽ (ജലത്തിൽ) ജനിക്കുന്നതു്-താമര.

ജകുടം-ന. മലയപൎവ്വതം. ൨. പട്ടി.

ജകുടാ, ജക്രുടം-പട്ടി.

ജക്ഷകൻ-ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ.

ജക്ഷണം, ജക്ഷി-ഭക്ഷണം.

ജക്ഷ്മ, ജക്ഷ്മാവു്-രാജയക്ഷ്മാവു് എന്ന ദീനം.

ജഗച്ചക്ഷുസ്സു്- ആദിത്യൻ, ലോകത്തിന്റെ കണ്ണു്.

ജഗൽ, ജഗത്തു്-ന. ലോകം. പ്രളയകാലത്തിൽ നശിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൨. ജനം ൩. വായു ഗമിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. ൪. ജംഗമം. ഗമിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം.

ജഗൽകൎത്താവു്-ജഗദീശ്വരൻ.

ജഗൽകാരണം-ദൈവം.

ജഗൽഗുരു-ന. ശിവൻ ൨. വിഷ്ണു ൩. ബ്രഹ്മാവു്. ൪. നാരദൻ

ജഗത്ത്രയം-മൂന്നുലോകം.

ജഗൽപതി-ലോകനാഥൻ, ദൈവം.

ജഗൽപിതാ-പു. ബ്രഹ്മാവ്. വ. ദൈവം.

ജഗൽപ്രാണൻ-വായു, കാററ്. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ജീവൻ എന്നർത്ഥം.

ജഗൽസ്ഥിതി-പു. ലോകത്തിന്റെ ഇരിപ്പ്. വ. ലോകരക്ഷ.

ജഗതി-പു. ലോകം. പ്രളയകാലത്തിൽ നശിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. വ. ഒരു പാദത്തിൽ പന്ത്രണ്ടക്ഷരമുള്ള ഛന്ദസ്സ്. ന. ഭൂമി. ജനമുള്ളതെന്നർത്ഥം. ർ ജനം.

ജഗദന്ധകാരനൻ - ജഗദാഭികാരണൻ.

'പുണ്യപൂരുഷ! വിഭോ! ജയജഗ-
ദന്ധകാരണ! വിധോ!'
(കിമ്മീരവധം കഥകളി)

ജഗദൻ-പു രക്ഷകൻ. വ. അകമ്പടിക്കാരൻ.

ജഗദംബ, ജഗദംബിക-ദുർഗ്ഗ, ദേവി.

ജഗദാധാരാ-പു. സമയം വ. കാററ്.

ജഗദാശ്രയൻ - ലോകത്തെ താങ്ങുന്നവൻ, ദൈവം.

ജഗദീശ-പു. പാർവതി. വ. ലക്ഷ്മി.

ജഗദീശൻ-പു. ദൈവം. വ. വിഷ്ണു.

ജഗദീശ്വരൻ-ദൈവം.

ജഗദീശ്വരി-പു. പാർവ്വതി, വ. ലക്ഷ്മി. ന. ദേവി.

ജഗദുത്സവം-ലോകത്തിന്റെ ഉത്സവം.

ജഗദ്ഗുരു-ദൈവം.

ജഗദ്വാസി-ലോകവാസി.

ജഗദ്വേഷി-പു. ലോകത്തെ ഉപദ്രവിക്കുന്ന. വ. ലോകത്തെ ഉപദ്രവിക്കുന്ന.

ജഗദ്ധരൻ-വേണീസംഹാരം മാലതീമാധവം ഇവയുടെ വ്യാഖ്യാതാവായ ഒരു പ്രസിദ്ധനായ ഗ്രന്ഥകാരൻ. ജന്മ-ദമയന്തി. പിതാവു-രത്നധരൻ.

ക്രിസ്ത്വബ്ദം ൧൪-ാം നൂററാണ്ടിനു ശേഷം ജീവിച്ചിരുന്നു.

ജഗന്നാഥൻ-പു. ലോകനാഥൻ, ദൈവം. വ. വിഷ്ണു. ന. ദത്താത്രേയൻ. ർ. ജഗന്നാഥപുരത്തിലെ ഒരു ബിംബം.

[കൃഷ്ണനെ ജരസൻ കൊന്നതിന്റെ ശേഷം മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ കിടന്നിരുന്ന ആ അഴുകിയ അസ്ഥികളെ ചില ഭക്തന്മാർ കാണുകയും എടുത്തു പെട്ടിയിൽ സൂക്ഷിക്കയും ചെയ്കയുണ്ടായി. പിന്നീടു ജഗന്നാഥന്റെ ഒരു ബിംബം ഉണ്ടാക്കി അതിനുള്ളിൽ കൃഷ്ണന്റെ അസ്ഥികളെ സൂക്ഷിക്കേണമെന്നു് ഇന്ദ്രദ്യുമ്നനൃപനോടു കല്പിച്ചു. ഈ നൃപൻ ഒരു വിഷ്ണുഭക്തനായിരുന്നു. പണി അവസാനം തീരുന്നതിന്റെ ശേഷമല്ലാതെ അതിനെ കാണുന്നതിനായിട്ടു ആരും വരുകയില്ലെങ്കിൽ ആ ഭാരം താൻ ഏററു എന്നു വിശ്വകർമ്മാവു് പറഞ്ഞു. കൈയും കാലും കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു ക്ഷമയില്ലാതെ ഇന്ദ്രദ്യുമ്നൻ പണി നോക്കുന്നതിനായി ചെന്നു. അപ്പോൾ പതിനഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞതെയുള്ളു. ഇന്ദ്രദ്യുമ്നനെ കണ്ടിട്ടു വിശ്വകർമ്മാവു് ബിംബത്തെ ഇട്ടുകളഞ്ഞു പോയി. അനന്തരം ഇന്ദ്രദ്യുമ്നന്റെ അപേക്ഷ ഹേതുവായിട്ടു ബ്രഹ്മാവ് ആ ബിംബത്തെ കണ്ണുവിപ്പെടുത്തുകയും പ്രതിഷ്ഠാസമയത്തിൽ താൻകൂടി ഒരു പുരോഹിതസ്ഥാനം വഹിക്കയും ചെയ്തു.]

ജഗന്നാഥപണ്ഡിതൻ-ഒരു പ്രസിദ്ധനായ ഗ്രന്ഥകർത്താവ്.

[ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതി രസഗംഗാധരം ആകുന്നു. ഗംഗാലഹരി, കരുണാലഹരി, അമൃതലഹരി, പീയൂഷലഹരി, സുധാലഹരി, ഭാമിനീവിലാ

സം ഈ പുസ്തകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്രിസ്ത്വാബ്ദം ൧൬൦൦ നു സമീപം ജീവിച്ചിരുന്നിരിക്കണം.]

ജഗന്നാഥം-ബങ്കാള ഉൾക്കടലിന്നരികെ ഒരു ക്ഷേത്രവിഖ്യാതസ്ഥലം.

ജഗന്നായകൻ-ദൈവം.

ജഗന്നാശം-ലോകനാശം.

ജഗന്നിവാസൻ-ദൈവം.

ജഗന്മംഗലൻ-ദൈവം.

ജഗന്മംഗല-ന. ലക്ഷ്മി. ൨. പാർവതി.

ജഗന്മണ്ഡലം-വിശ്വംമുഴുവൻ.

ജഗന്മയൻ-ദൈവം, ജഗത്തുകളാകുന്ന രൂപത്തോടുകൂടിയവൻ.

ജഗന്മയി-പാർവതി.

ജഗന്മാതാ-ന. മായാദേവി. ൨. പാർവതി.

ജഗന്മോഹന-വി. സൌന്ദര്യമുള്ള.

ജഗരം-കവചം, കുപ്പായം. ദേഹത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു സദാ തയാറുള്ളതു് എന്നർത്ഥം.

ജഗള(ല)ം-ന. കൊഴുത്തമദ്യം. ൨. മദ്യത്തിന്റെ അടിയിൽ ഊറിക്കിടക്കുന്ന കല്ക്കം. ൩. ചണകം.

ജഗ്ധ-വി. ഭക്ഷിക്കപ്പെട്ട.

ജഗ്ധം-ഭക്ഷണം.

ജഗ്ധി-ന. ഭക്ഷണം (ഊണ്). ൨. ഭക്ഷണകർമ്മം. ൩. സഹഭോജനം. ഭക്ഷിക്കുക എന്നർത്ഥം.

ജഘനം-സ്ത്രീകളുടെ അരയുടെ മുൻഭാഗം. സുരതസമയം പുരുഷന്മാർ ഹനിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു. ജഘനം ≻ ≺നിതംബം.

ജഘനഫല-ന. കാട്ടത്തി. ൨. പേയത്തി.

ജഘന്യ-വി. ന. ഒടുക്കത്തെ ൨. നിന്ദ്യമായുള്ള.

ജഘന്യജൻ-ന. അനുജൻ. ഒടുവിൽ ജനിച്ചവനെന്നർത്ഥം. ൨. ശൂദ്രൻ.

ജഘന്യൻ-ന. ഒടുവിൽ ജനിച്ചവൻ. ൨. അധമൻ.

ജഘന്യം-ന. ഒടുവിലുള്ളതു്. ൨. ഒടുവിലുണ്ടായതു്. ജഘനത്തിൽ ഭവിച്ചതെന്നർത്ഥം. ൩. അധമം.

ജൻ-ന. ശിവൻ. ൨. വിഷ്ണു.

ജം-ന. ജലം. ൨. ജനനം. ൩. വിഷം. ൪. സുഖം. ലോകങ്ങൾക്കു കാഴ്ചയെ കൊടുക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

ജംഗമ-വി. ഇളകുന്ന, സഞ്ചരിക്കുന്ന.

ജംഗമം-സഞ്ചരിക്കുന്ന വസ്തു. [ജംഗമം ≻ ≺സ്ഥാവരം] കുടിലമായി ഗമിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. കുടിലം എന്നതു പ്രായികമാണ്. വളയാതെ നടന്നാലും ജംഗമം തന്നെ. മററ പര്യായങ്ങൾ-ചരിഷ്ണു, ചരം, ത്രസം, ജംഗം, ചരാചരം.

'ചരാചരംജംഗമേസ്യാദംഗവിഷ്ണപയോരപി' എന്നു പ്രമാണം.

ജംഗമകുടി-കുട.

ജംഗമേതരം-അചരം, സ്ഥാവരം. ജംഗമത്തിന്റെ (നടക്കുന്ന വസ്തുവിന്റെ) ഇതരം (വിപരീതം); നടക്കാത്തവസ്തു, വൃക്ഷലതാദികൾ. മററൊരു പര്യായം-സ്ഥാവരം.

ജംഗല-വി വിജനമായുള്ള.

ജംഗാലം-അതിര്, വരമ്പ്.

ജംഗുലം-വിഷം

ജംഘ [illegible] കാൽ). ഉണ്ടാകുന്നു്. വളരുന്നു [illegible] ങ്ങനെ അർത്ഥം. കാൽവണ്ണ.

'ജംഘകൾ കൈതപ്പൂക്കൾസമാനം'

(ഒരു പഴയ കൃതി)

ജംഘില-ഒരു രാഗം.

ജംഘാ-കണങ്കാൽ, കാൽ.

ജംഘാകാരികൻ-ന. അഞ്ചലുകാരൻ. ൨. ദൂതിനും മററും വേണ്ടി വഴിനടക്ക

ന്നവൻ ജംഘാബലംകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം—ജാംഘികൻ.

ജംഘാത്രാണം-കാൽകുപ്പായം

ജംഘാലൻ- വളരെ വേഗം നടക്കുന്നവൻ. വേഗത്തിൽ നടക്കുമ്പോൾ കണങ്കാലുകൾ നല്ലവണ്ണം ഇളകുന്നതുകൊണ്ടു ഈ പേരു സിദ്ധിച്ചു. മറ്റൊരു പര്യായം—അതിജവൻ.

ജട—പ്ര. ചേരാലിന്റെ പാലും ഭസ്മവും കൂട്ടിപ്പിരിച്ച തലമുടി, എണ്ണതേച്ചു കുളിയുംമററും ഉപേക്ഷിച്ചു വ്രതാനുഷ്ഠാനത്തോടിരിക്കുന്നവരുടെ ശിഖ. കൂട്ടിപ്പിണഞ്ഞുകിടക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരു പര്യായം—സട. ഉ. വിടുവേര്.

ജടാ—പ്ര മാഞ്ചി, ജടയുള്ളതു്. കൂട്ടിപ്പിണഞ്ഞു കിടക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ഉ. നായിക്കുരുണ. ന. ശതാവരി.

ജടാജൂടം—പ്ര. ജട. ഉ. ശിവന്റെ ജട.

'പ്രേമസ്ഥത്തിയൊടഭ്രനിർഝരിണിയെ-
ക്കററജ്ജടാജൂടമാം'

(മദനകാമചരിതം നാടകം)

ജടാജ്വാലാ-വിളക്ക്.

ജടാധാരി—വി. ജടയുള്ള.

ജടാമാഞ്ചി, ജടാമാംസി-പ്ര. മരഞ്ഞാടിമരത്, ഗോലോമി, ഭൂതകേശം. ഉ. വയമ്പിൽ ഒരു വകഭേദം.

ജടാമൂലാ-ശതാവരി.

ജടായു(സ്സ്)-പ്ര. ശ്യേനിയിൽ അരുണന്റെ പുത്രനായ ഒരു പക്ഷിരാജാവ്.

[സീതയെ രാവണൻ മോഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നമധ്യേ സീതയുടെ കരച്ചിൽകേട്ടു ജടായു എത്തി തടയുകയും ചന്ദ്രഹാസംകൊണ്ടു ചിറകററു നിലത്തു പതിക്കുകയും മരിക്കുംമുമ്പു വന്നുചേർന്ന ശ്രീരാമനെക്കണ്ടു രാവണനുമായി നടന്ന ഘോരയുദ്ധത്തെയും മററും വിവരിക്കയും ചെയ്തു. അനന്തരം മരിച്ചു. ശേഷക്രിയകൾ രാമലക്ഷ്മണന്മാർ ചെയ്തു. ജടായുവിനു മോക്ഷം ലഭിച്ചു. പരമയോഗ്യവായ ജടായു ദശരഥന്റെ ഒരു മിത്രമായിരുന്നു. ശനിയുടെ കോപത്തിൽനിന്നു ആ നൃപനെ രണ്ടുതവണ രക്ഷിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ടുപോലും. ജടായു ഗരുഡന്റെ പുത്രനാണെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു കാണുന്നു.]

ഉ. ഇള്ളല.

ജടാലംകാരം-ഒരാഭരണം.

[തലപിന്നി പൂവള്ളുവെച്ചു കെട്ടുന്നതാണ്.]

ജടാസുരൻ-ഒരു അസുരൻ.

[ജടാസുരൻ ബ്രാഹ്മണവേഷം ധരിച്ചു ധർമ്മപുത്രർ, സഹദേവൻ, നകുലൻ, പാഞ്ചാലി ഇവരെ അപഹരിക്കയും ഭീമനാൽ വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു]

ജടി-പ്ര. ഇത്തി. ഉ. ചിററാൽ ന. പേരാൽ. ര. താപസൻ ജടയുള്ളവനെന്നർത്ഥം.

ജടില-വി. ജടയുള്ള.

ജടില-പ്ര. മഞ്ചി. ജടകൾ ഉള്ളതു എന്നർത്ഥം. ഉ. വയമ്പ്. ന. തിപ്പലി. ര. കിഴുകാനെല്ലി. ഇ. ഗൗതമന്റെ പുത്രി, ഏഴുപേരുടെ ഭാര്യയും സുകൃതിനിയുമായ ഒരു സ്ത്രീ.

ജടിലൻ-പ്ര. സിംഹം. ഉ. തിപ്പലി. ന. ജടയുള്ളവൻ.

ജടിലം-പ്ര സിംഹം. ഉ. മൽപ്പൂവ്. ന. ഏലം.

ജട്ടലം, ജഡ്ഢുലം-ശരീരത്തിലുള്ള കറുത്ത മറുവ്. ശരീരത്തെ പിടികൂടിയിരിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

ജട്ട(ഡ്വ)ലൻ-ശരീരത്തിന്മേൽ കറുത്ത മറുവുള്ളവൻ.

ജഠര—വി. ൧. കട്ടപ്പമുള്ള. ൨. ബന്ധിക്കപ്പെട്ട. ൩. പഴകിയ.

ജഠരം—പു. വയറ്. ജന്തു അല്ലെങ്കിൽ മലം ഇതിൽ ഉണ്ടാകുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൨. കഠിനമായ വസ്തു. ൩. ഗുഹ, ൪. ഗൎഭപാത്രം.

ജഠരാഗ്നി—വയററിലെ അഗ്നി.

ജഠരാമം—നീരൊഴിവ്.

ജഠരാമയം—വയററിലെ ദീനം.

ജഡ—വി. ൧. തണുപ്പുള്ള. ൨. മൂഢതയുള്ള. ൩. ജീവനില്ലാത്ത.

ജഡക്രിയ—വി. താമസിച്ചു ചെയ്യുന്ന

ജഡത, ജഡത്വം—൧. തണുപ്പ്. ൨. മൂഢത. ൩. ജാഡ്യം. ശരീരാവയവങ്ങളെക്കൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും ഒന്നും പ്രവൎത്തിപ്പാൻ കഴിവില്ലായ്ക.

ജഡൻ—മൂഢൻ, മന്ദബുദ്ധി. ലോകസ്ഥിതിയെ അറിയാത്തവൻ എന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം—അജ്ഞൻ.

['ഇഷ്ടംവാനിഷ്ടംവാസുഖദുഃഖംവാനവേത്തിയോമോഹാൽ; പരവശഗഃ, സഭവേദിഹനാമ്നാജഡസംജ്ഞകഃപുരുഷഃ' =യാവനൊരുവനാണോ അജ്ഞാനം ഹേതുവായിട്ടു ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെയും സുഖദുഃഖങ്ങളെയും അറിയാത്തവനും മററുള്ളവൎക്കു അധീനനും ആയിരിക്കുന്നു അവനാത്രേ ജഡൻ]

ജഡഭരതൻ—ഒരു മുനി.

ജഡാ—൧. ദേഹം. ൨. മാംസം. ൩. വിറകുമുട്ടി. ൪. വ്യാപാരമില്ലാത്തതു്. ൫. വെള്ളം. ൬. കാരീയം. ൭. തരപ്പൊട്ടുകുട്ടയതു്.

ജഡാ—൧. നായ്ക്കുരണ. ൨. കിഴകാനെല്ലി.

ജഡിമാ—തണുപ്പ്.

ജഡീകൃത—ജഡമാക്കിത്തീൎത്തതു്.

ജഡീഭൂത—ജഡമായിഭവിച്ചതു്.

ജഡുലം—മറുക്, ശരീരത്തിൽ കാണുന്ന കറുത്ത പുള്ളി.

ജതു—കോലരക്ക്, അരക്ക്. വൃക്ഷത്തിന്മേലുണ്ടാകുന്നതെന്നൎത്ഥം.

ജതുക, ജതൂക—വാവൽ, ആവൽ. അരക്കിന്റെ നിറമുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം.

ജതുകം—൧. പെരുങ്കായം. ജതുവിനെ (അരക്കിനെ) പ്പോലെ ഒട്ടുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൨. അരക്ക്.

ജതുഗൃഹം—അരക്കില്ലം

ജതുനി—വാവൽ, ആവൽ.

ജതുമണി—മറുക് (മറ), ഒരു ക്ഷുദ്രരോഗം.

[കഫരക്തം നിമിത്തം ജനിക്കുമ്പോൾതന്നെ സമമായിട്ടും ഉയൎന്നിട്ടും വേദനയോടു കൂടാതെയും മണ്ഡലാകൃതിയായിട്ടും ഉണ്ടാകുന്ന ലാഞ്ഛനം]

ജതുരസം—കറുത്ത അരക്ക്.

ജതുകൃ—൧. വാവൽ. ൨. വെങ്കാരച്ചാലം. അരക്കുണ്ടാക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

[അരക്ക് ഈ മരത്തിന്റെ കറയെന്നു കാണുന്നു.]

ജതുമുഖം—പുഴക്കണ്ണിനെല്ല്.

ജത്രു—പൂണെല്ല്, വളയെല്ല്. കണ്ഠസന്ധിമദ്ധ്യേ ജനിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം.

[പൂണെല്ല് ചുമലിന്റെയും കഴുത്തിന്റെയും സന്ധിയാണ്.]

ജനകൻ—൧. പിതാവ്. ജനിപ്പിക്കുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. മററു പൎയ്യായങ്ങൾ—താതൻ, പിതാവ്. ൨. മിഥിലാരാജാവ്.

[ജനകൻ വിദേഹം അല്ലെങ്കിൽ മിഥില എന്ന രാജ്യത്തിലെ രാജാവും സീതയുടെ വളൎത്തച്ഛനുമാണ്. പരിശുദ്ധത, വിജ്ഞാനം ഇവകൊണ്ടു ജനകൻ വിഖ്യാതനായിരുന്നു. രാമചന്ദ്രൻ സീതയെ ഉപേക്ഷിച്ചതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം

സർവ്വം വെടിഞ്ഞു വനവാസിയായി ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയായി ഭവിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവും ഉപദേഷ്ടാവും യാജ്ഞവല്ക്യൻ എന്ന മഹർഷിയായിരുന്നു. ജനകനെ വിദേഹൻ എന്നും മിഥിലൻ എന്നും കൂടി വിളിക്കാറുണ്ട്. വിദേഹരാജാവായ ജനകൻ മഹാകാവ്യകാലത്തു (൧൦൦൦-൭൦൦) എങ്ങും ശ്രുതിപ്പെട്ട ഒരാളായിരുന്നു]

ജനകം - കാരണം. ജനിപ്പിക്കുന്നത എന്നർത്ഥം.

ജനത-ജനക്കൂട്ടം.

ജനനദിവസം-ജനിച്ചദിവസം.

ജനനചതുഷ്ടയം, ജന്മചതുഷ്ടയം- ജരായുജം അണ്ഡജം സ്വേദജം ഉദ്ഭിജ്ജം ഇങ്ങിനെ നാല്.

ജനനഭൂമി-ന. ജനിച്ചദിക്ക്. വ. അട്ടിപ്പേർ.

ജനനമരണങ്ങൾ-ജനനവും മരണവും.

ജനനം-ന. ഉത്ഭവം, പിറവി. വ. വംശപാരമ്പര്യം. പര്യായങ്ങൾ-ജനു, ജനനം, ജന്മം, ജനി, ഉല്പത്തി, ഉത്ഭവം.

ജനനി-ന. മാതാവ്, അമ്മ. ജനിപ്പിച്ചവൾ എന്നർത്ഥം. മറുപര്യായങ്ങൾ- ജനയിത്രി, പ്രസൂ, മാതാ. വ. ജനനം. വ. കരികാഞ്ഞിരം. (ജനി എന്നതിന്റെ പാഠം) ര. കസ്തൂരി. ൫. വാവൽ. ൬ മഞ്ചട്ടി. ൭ കടുക്കരോഹിണി. ൮ മാഞ്ചി. ൯ കടുരോഹിണി.

ജനപദം-ന രാജ്യം. വ. സമുദായം. ൩ ജാതി ൪ നാട്ടിൻപുറം

ജനപുഷ്ടി-ജനങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുക, ജനപ്പെരുപ്പം.

ജനപുഷ്ടികരം-വി. ജനങ്ങൾക്കു പുഷ്ടി വരുത്തുന്ന.

ജനപ്രദീപ്-ഒരു സംസ്കൃതകവി. ഒരു നമ്പൂതിരി. സിദ്ധാന്തദർപ്പണം, പഞ്ചാനനസ്തവം, ശോണമന്ത്രം, വീരസ്തവം, ചതുർവ്വിംശതിജിനസ്തവം, വീരവർദ്ധനകല്യാണകസ്തവം ഇതുപോലെ ഏഴുവര പുസ്തകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയതായി കേൾവിയുണ്ട്.

ജനപ്രവാദം-കേൾവി.

ജനപ്രിയം-ന കൊത്തമ്പാലയരി. വ. കരിമുരിങ്ങ

ജനബാധ-അസഹ്യത, അലട്ട്.

ജനം-ന. ജനക്കൂട്ടം. വ. പ്രജ.

ജനംഗമൻ-ചണ്ഡാലൻ. ധാർമ്മികന്മാരല്ലാത്തവരുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മറുപര്യായം-ജലംഗമൻ

ജനമേജയൻ-ന. പരീക്ഷിത്തിന്റെ പുത്രൻ. (ജനാൻ ഏജയതി കമ്പയതി= ശത്രുക്കളെ വിറപ്പിക്കുന്നവൻ)

(പരീക്ഷിത്ത് അർജ്ജുനന്റെ പൌത്രനാകുന്നു.)

[ജനമേജയൻ ഒരു കീർത്തിപ്പെട്ട രാജാവാണ്. ഹസ്തിനാപുരിയിൽ വാണു. ഈ നൃപനോടാണ് വൈശമ്പായനൻ മഹാഭാരതം ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചത്. ഇദ്ദേഹം സർപ്പസത്രം കഴിച്ചു. ഇതിനു കാരണം പിതാവായ പരീക്ഷിത്തു തക്ഷകനെന്ന മഹാസർപ്പത്തിന്റെ വിഷം തീണ്ടി മരിച്ചതാണ്. സർപ്പയാഗത്തിൽ തക്ഷകൻ ഒഴികെ എല്ലാനാഗങ്ങളും മരിച്ചു. തക്ഷകൻ രക്ഷപ്പെട്ടതു ആസ്തികൻ എന്ന മുനിയുടെ അപേക്ഷ കേട്ടു വാസ്തു ബലിനിറുത്തുകയാലത്രെ. മഹാഭാരതകഥ വൈശമ്പായനമുനി പറഞ്ഞുകേട്ടതിൽ പിന്നെ രാജാവിന്റെ ബ്രഹ്മഹത്യാപാപത്തിൽ നിന്നു മോചനം ലഭിച്ചുവത്രെ. ജനമേജയനു 'സർപ്പശത്രു' എന്നും പേർ കാണുന്നു]

വ. പുരുവിനു കൌസല്യയിൽ ഉണ്ടായവൻ.

ജനയൽ, ജന്നൽ, ജനൽ, ജനവാതിൽ-കാററുവരുന്നതിനുള്ള ചെറിയ വാതിൽ, വാതായനം.

ജനയിതാ-പിതാവു്.

ജനയിത്രി-മാതാവു്.

ജനയിഷ്ണു-പൂർവൻ, കാരണവൻ, പഴവൻ.

ജനരഞ്ജന-മനുഷ്യസ്നേഹം, സൽഗുണശീലം.

ജനരാൾ, ജനരാട്ടു്-ജനറൽ, ജനാധിപതി

ജനലോകം-ലോകങ്ങൾ പതിനാലിലുള്ളതിൽ ഒന്നു്.

ജനവാദം-വർത്തമാനം.

ജനശ്രുതി-എവിടെനിന്നുത്ഭവിച്ചു എന്നു തിരിച്ചറിവാൻ പാടില്ലാത്തതും പലരും ധരിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ വർത്തമാനം, മററു പര്യായം-കിംവദന്തി.

ജനസ്ഥാനം - ദണ്ഡകവനത്തിൽ ഒരു ഭാഗം

'ഗൌതമീതീരേമഹാകാനനേപഞ്ചവടി
ഭൂതലേമനോഹരസഞ്ചരിച്ചീടുമന്നൊരു
യാമിനീചരിജനസ്ഥാനവാസിനിയായ'
(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

ജനാർദ്ദനൻ-പു. വിഷ്ണു. ദുഷ്ടജനങ്ങളെ അർദ്ദനം ചെയ്യുന്നവൻ (പീഡിപ്പിക്കുന്നവൻ), കടൽ നടുവിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ജനന്മാർ എന്ന ദൈത്യന്മാരെ പീഡിപ്പിച്ചവൻ, മായാവിനാശനൻ, ജനത്തെ (ജന്മത്തെ) ഇല്ലാതാക്കുന്നവൻ, മോക്ഷത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു ജനങ്ങളാൽ യാചിക്കപ്പെടുന്നവൻ ഇങ്ങനെ അർത്ഥം, ഉ. കൃഷ്ണൻ.

ജനാർദ്ദനം-വക്ഷ.

ജനാല-കിളിവാതൽ.

'കുളത്തിൻറനേക്കുള്ളജനാലയിൽ'
(മാളവികാഗ്നിമിത്രംനാടകം)

ജനാശനം-ചെന്നായ്.

ജനാശ്രയം- വഴിയമ്പലം, മണ്ഡപം. ജനങ്ങൾക്കിരിപ്പാനുള്ള സ്ഥലം എന്നർത്ഥം.

ജനി-പ്ര. ജനനം. ഉ. സ്ത്രീ. ന. കാച്ചൂലം ർ. പുത്രദാത്രി, ഇവളിൽ വംശം ഉത്ഭവിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു.

ജനിക്കുക-പ്ര. പിറക്കുക, ദ്വി. ഉത്ഭവിക്കുക [ജനിപ്പിക്കുക. സ. ക്രി]

ജനിതാവു്-പിതാവു്.

ജനിത്രി-അമ്മ

ജനിതാൻ-പിതാവു്

ജനിതാ-മാതാവു്.

ജനിപ്പിക്കുക-ഉണ്ടാക്കുക.

ജനിഭൂവു്-പിറന്ന ഗൃഹം.

'ജനിഭൂവിദമയന്ത്യാം'
(നളചരിതംകഥകളി)

ജനിമാ-ജനനം, ഉൽപാദനം.

ജനിമൃതികൾ-ജനനവും മരണവും.

ജനീ-പ്ര. ജനനം. ഉ. സ്ത്രീ ന. മാതാവു്. ർ. മകന്റെ ഭാര്യ. ഒ. വെൺകച്ചോലം ൩ കടുരോഹിണി.

ജനിതാത്മാനുരാഗ - വശ്യാദികൊണ്ടു സ്നേഹമുണ്ടാക്കുന്ന സ്ത്രീ.

ജനു-ജനനം.

ജനുസ്സ്-ജനനം, ജനിക്ക എന്നർത്ഥം.

ജനോദാഹരണം-പ്ര മഹത്വം ഉ. ശ്രേഷ്ഠത

ജനോപകാരം-ജനങ്ങളുടെപ്രയോജനം.

ജനോപദ്രവം-ജനപീഡ.

ജനൗഘം-ജനസമൂഹം.

ജന്തു-പ്രാണി. മററു പര്യായങ്ങൾ-പ്രാണി, ചേതനം, ജന്മി, ജന്യു, ശരീരി.

[ജന്തു എന്നുള്ള ശബ്ദം മനുഷ്യരൊഴിച്ചുള്ള പ്രാണികൾക്കാണു് അധികം ഉപയോഗിക്കാറ നടപ്പു്.]

ജന്തുക്കൾ നാലുവിധം-൧. ജരായുജം (പ്രസവിച്ചുണ്ടാകുന്നതു്). ൨. അണ്ഡജം (മുട്ടയിൽനിന്നു വിരിയുന്നതു്). ൩. സ്വേദജം(വിയൎപ്പിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നതു്) ൪. ഉത്ഭിജം (മുളച്ചുണ്ടാകുന്നതു്)

ജന്തുകാ-അരക്കു്.

ജന്തുക്കൾ-മനുഷ്യർ മുതലായ പ്രാണികൾ.

ജന്തുത്വം-മൃഗസ്വഭാവം.

ജന്തുധൎമ്മങ്ങൾ-ആഹാരം, വിഹാരം, മൈഥുനം, നിദ്ര ഇവ നാലും.

ജന്തുധൎമ്മം-ജന്തുക്കളുടെ സ്വഭാവഗുണം.

ജന്തുനാശനം-൧. ചെറുകായം. ൨. വിഴാൽ.

ജന്തുപ്രായ-വി. മൃഗസ്വഭാവമുള്ള.

ജന്തുഫലം-അത്തി. ഫലത്തിൽ ജന്തുക്കളുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം.

[അത്തിക്കായിൽനിന്നു് ഈച്ചയുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാകുന്നു]

ജന്തുമതി-ഭൂമി.

ജന്തുവൃത്തം-മൃഗങ്ങളുടെ ശീലം.

ജന്തുവൃത്തി-മൃഗങ്ങളുടെ സ്വഭാവം.

ജന്തുഹനനം-വിഴാൽ.

ജന്തുഹിംസ-പ്രാണിവധം.

ജന്മകാരൻ-മുതലാളൻ, ജന്മി, ഉടമസ്ഥൻ.

ജന്മതാരം-൧. ജനനദിവസം. ൨. ജനിച്ചപ്പോഴത്തെ നക്ഷത്രം

ജന്മദേശം-ജനിച്ച ദിക്കു്.

ജന്മനക്ഷത്രം-൧. ജനിച്ച ദിവസം. ൨. ജനിക്കുമ്പോഴത്തെ നക്ഷത്രം.

ജന്മനക്ഷത്രം വരുന്ന ആഴ്ചയുടെ ഫലം.

ഞായർ-ആലസ്യം.
തിങ്കൾ-ബുദ്ധിവികാസം,
ചൊവ്വാ-അലച്ചൽ.
ബുധൻ-വിദ്യാലാഭം.
വ്യാഴം-ഭോഗസൌഖ്യം.
വെള്ളി-ധനാഗമം.
ശനി-മരണം.

ജന്മനാൾ-ജനിച്ച ദിവസം.

[വിവാഹത്തിനു പുത്രന്റെ ജന്മനാൾ വൎജ്ജിക്കണം. നാമകരണം, ചോറൂണു്, ഉപനയനം ഇവക്കും ജന്മനാൾ നന്നല്ല]

ജന്മപക-ജാതിവൈരം.

ജന്മപത്രിക-ജാതകം.

ജന്മപാദപം-മൂലപാദപം.

ജന്മപ്പക-കുടിപ്പക, വംശപരമ്പരയായ പക.

ജന്മപ്രകൃതി-സ്വഭാവം, ജനിച്ചപ്പോഴേയുള്ള ശീലം

ജന്മപ്രഭൃതി-ജനനംമുതൽ, ജനിച്ചനാൾ തുടങ്ങി.

ജന്മഭം-൧. ജനനദിവസം. ൨. ജനിച്ച ദിവസത്തെ നാൾ, പിറന്നാൾ,

ജന്മഭ്രഷ്ടൻ-ജാതിഭ്രഷ്ടൻ,

ജന്മം-൧. ജനനം ൨. മുതലാളന്റെ വസ്തു, അട്ടിപ്പേർ.

ജന്മർക്ഷം-പിറന്നാൾ.

ജന്മവാദം-മുതലാളന്റെ വസ്തു സംബന്ധിച്ചുള്ള തൎക്കം

ജന്മസാഫല്യം-ജനിച്ചതിന്റെ സഫലത, ജന്മംകൊണ്ടു് ഫലിക്കേണ്ടതായുള്ളതു്, കൃതാൎത്ഥത, ശ്രേഷ്ഠമായ സുഖം

ജന്മസിദ്ധി-൧. ജന്മസാഫല്യം. ൨. ജന്മം കിട്ടുക എന്നുള്ളതു്.

ജന്മാധികാരം-ജന്മത്തിന്റെ അധികാരം

ജന്മാധികാരി-വി. ജന്മത്തിന്നധികാരമുള്ള.

ജന്മാന്തരകൃതം-വി. മുജ്ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത, മറ്റൊരു ജന്മത്തിൽ ചെയ്ത

ജന്മാന്തരം-പു. മറുജന്മം വ. അന്യ (മുൻ) ജന്മം, മുൻപിലത്തെയോ ഇനിയത്തെയോ ജന്മം. ന. സദ്ഗുണശീലം, നന്ദി.

ജന്മാന്തരവാസന - പൂർവജന്മവാസന, മറെറാരു ജന്മവാസന.

ജന്മാഷ്ടമി-ശ്രാവണമാസത്തിൽ കൃഷ്ണപക്ഷത്തെ അഷ്ടമി, കൃഷ്ണൻെറ ജനനദിവസം.

ജന്മി-പു. ഭൂമിയുടെ ഉടയവൻ, മുതലാളൻ. വ. മനുഷ്യർ മുതലായ പ്രാണികളുടെ പേർ. ജനനമുള്ളവൻ എന്നർത്ഥം.

ജന്മിഭോഗം-ജന്മിക്കുള്ള അവകാശം.

ജന്മിമാറാട്ടം-മുതലാളൻെറ വസ്തുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള തർക്കം.

ജന്യ-വി. ജനിക്കത്തക്ക.

ജന്യ-പു. മാതാവ്. വ. മാതാവിൻെറ സഖി ന. തോഴി. ര. ഇഷ്ടം, സന്തോഷം.

ജന്യന്മാർ-പു വേളികഴിക്കുന്നതിനു വരുമ്പോൾ വരൻ ഒന്നിച്ചു വന്നിരിക്കുന്ന അയാളുടെ ബന്ധുക്കൾ സ്നേഹിതന്മാർ മുതലായവർ. വ. കുടിവെയ്പ്പാൻ വരുമ്പോൾ കൂടിവന്നിട്ടുള്ള അവളുടെ ബന്ധുക്കൾ സഖികൾ മുതലായവർ.

ജന്യൻ-പു. പിതാവ്. വ. തോഴൻ. ന. ജനങ്ങൾക്ക ഹിതമായതിനെ ചെയ്യുന്നവൻ. ര. കല്യാണപ്പെണ്ണിൻെറ ഭൃത്യൻ. ള. ഭർത്താവിൻെറ സ്നേഹിതൻ. റ. വാഹകൻ.

ജന്യം-പു യുദ്ധം, ജനിക്കുക, ഇപ്പോൾ മരിക്കുമെന്നു തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുക, അടുത്ത ജന്മത്തെ തീർച്ചയാക്കുക ഇങ്ങനെ അർത്ഥം.

'ജന്യമഹോത്സവമതികോലാഹലം'
(പ്രമേഷമാഹാത്മ്യം ഉണ്ണുനീലി)

വ. ശ്രുതി, ജനവാദം. ന. ചന്തക്കൂട്ടം ര. കാര്യം. ഉണ്ടാകുന്നതെന്നർത്ഥം.

ജന്യു-പ്രാണി.

ജപമാല, ജപമാലിക-ജപിക്കുന്ന മാല, രുദ്രാക്ഷമാല.

ജപം, ജാപം, ജപനം-പ്രാർത്ഥനയും വേദത്തിലെ ചില വാക്യങ്ങളും മന്ത്രമോ നാമങ്ങളോ ചൊല്ലുക, വേദാധ്യയനം. മാനസികമായ അധ്യയനം എന്നർത്ഥം, മറെറാരു പര്യായം -സ്വാധ്യായം.

ജപപരായണൻ- ജപത്തിങ്കൽ താൽപര്യമുള്ള.

ജപാ, ജവാ-ചെമ്പരത്തി.

ജപാകുസുമം-ചെമ്പരത്തിപ്പൂവ്.

[ചെമ്പരത്തിപ്പൂവിനു പര്യായങ്ങൾ- ജാവം (ജപാ) പുഷ്പം ഓഡ്രപുഷ്പം]

ജപിക്കുക-പ്രാർത്ഥനയും മറ്റും ചൊല്ലുക

ജപ്ത-വി. ജപിക്കപ്പെട്ട.

ജപ്തി-കണ്ടുകെട്ടുക, ഒരുവൻ മറെറാരുവനു കൊടുപ്പാനുള്ള പണത്തിനു വ്യവഹാരപ്പെട്ടാൽ കടക്കാരൻെറ വസ്തുവിനെ കടം വീട്ടുന്ന വകയ്ക്കു സർക്കാരധീനത്തിൽ വെയ്ക്കുക (അറബിഭാഷ.)

ജപ്യം-വി. ജപിക്കേണ്ടുന്ന. 'കിംജപ്യം കിമുലക്ഷണം'.

ജമ-ശേഖരിപ്പ്, കരംപിരിവ്.

ജമക്കാളം, ജമുക്കാളം, ജമുക്കാളം-ചൊരപ്പ്. [പേർഷ്യൻഭാഷ.] വിരിച്ചുകിടക്കുന്നതിനു മനോഹരമായ വിരിപ്പുതുണി

ജമവച്ച്-വരവിനും ചിലവിനും ഉള്ള കണക്ക്.

ജമദഗ്നി-ഒരു മുനി, പരശുരാമൻെറ പിതാവ്.

[ജമദഗ്നിയുടെ അച്ഛൻ ഋചീകൻ. ഉൽകൃഷ്ടമായ ദൈവഭക്തിയുള്ള ജമദഗ്നി ഭൃഗുവംശജനാണ്. അമ്മ സത്യവതി. സത്യവതി ക്ഷത്രിയരാജാവായ ഗാധിയുടെ പുത്രിയാകുന്നു. സത്യവതി ഗർഭിണിയായിരിക്കുമ്പോൾ ഋചീകൻ ബ്രാഹ്മണഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു പുത്രനെ ഇച്ഛിച്ച് ഒരു ആഹാരം നൽകി. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ തന്നെ സത്യവതിയുടെ മാതാവിനും ഒരു ആഹാരം കൊടുത്തു. ഇതു യുദ്ധവൈദഗ്ധ്യമുള്ള ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിപ്പാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നു. സ്ത്രീകൾ രണ്ടുപേരും ആഹാരം വെച്ചുമാറി. അതിനാൽ ഋചീകപുത്രനായ ജമദഗ്നി ക്ഷത്രിയഗുണമുള്ള ബ്രാഹ്മണനായും ഗാധിസൂനുവായ വിശ്വാമിത്രൻ ബ്രാഹ്മണഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ ക്ഷത്രിയനായും ജനിച്ചു. ജമദഗ്നി രേണുകയെ വിവാഹം ചെയ്തു. രേണുക സൂര്യവംശത്തിലെ രേണുരാജാവിന്റെ മകളാണ്. ജമദഗ്നി വിവാഹംചെയ്തതു വേദാഭ്യാസം പൂർത്തിയായതിൽ പിന്നീടായിരുന്നു. രേണുക ആശ്രമത്തിൽവച്ച് അഞ്ചു പുത്രന്മാരെ പ്രസവിച്ചു. അവരുടെ പേർ രുമണ്വാൻ, സുഷേണൻ, വസു, വിശ്വാവസു, പരശുരാമൻ എന്നിങ്ങനെയായിരുന്നു. രേണുക ഒരിക്കൽ അഗ്നിഹോത്രത്തിനു ജലം കൊണ്ടുവരുവാൻ കുളത്തിൽ പോയപ്പോൾ ജലക്രീഡയിൽ ആസക്തനായ ചിത്രരഥന്റെ ഛായ കണ്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നുപോയി. ചിത്രരഥനും ഭാര്യയും കൂടി ഉല്ലാസമായി പെരുമാറുകയായിരുന്നു. രേണുക പതിവിൻപ്രകാരം വരേണ്ടസമയം കഴിഞ്ഞിട്ടും ജലം കൊണ്ടുചെല്ലുകയാകട്ടെ തനിക്കു ലഭിക്കുകയാകട്ടെ ചെയ്തില്ല. വെറും കുടവുംകൊണ്ടു രേണുക താമസിച്ചു വരികയാൽ കോപാന്ധനായ ഋഷി വസ്തുവം അറിഞ്ഞു രേണുകയുടെ ശിരസ്സു ഛേദിപ്പാൻ പുത്രന്മാരോടാജ്ഞാപിച്ചു. പരശുരാമൻ മാത്രം ആജ്ഞയെ അനുസരിച്ച് മാതാവിനെ വധിച്ചു. ജമദഗ്നിയുടെ ശാപംനിമിത്തം മറ്റുള്ള പുത്രന്മാർ ഭ്രാന്തന്മാരായി ഭവിച്ചു. ജമദഗ്നി പരശുരാമനെക്കുറിച്ചു സന്തോഷിച്ച് എന്തു വരം വേണമെന്നു ചോദിച്ചു. തന്റെ അമ്മയെ ജീവിപ്പിക്കണമെന്നും സഹോദരന്മാരെ പൂർവസ്ഥിതിയിലാക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം അപേക്ഷിച്ചു. പിതാവ് അപ്രകാരം ചെയ്തു. ജമദഗ്നി ഹേഹയരാജാവായ കാർത്തവീര്യന്റെ പുത്രന്മാരാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഇതിനു കാരണം ജമദഗ്നിയുടെ മകനായ പരശുരാമൻ കാർത്തവീര്യനെ വധിച്ചതായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ കാർത്തവീര്യൻ ജമദഗ്നിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു യഥായോഗ്യം സൽക്കരിക്കപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം തിരിച്ചുപോകുംമദ്ധ്യേ ആശ്രമത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള വൃക്ഷങ്ങളെ നശിപ്പിക്കയും സുരഭി എന്ന പശുക്കുട്ടിയെ അപഹരിക്കയും ചെയ്തു. ഇതുകൊണ്ടാണ് പരശുരാമൻ കാർത്തവീര്യനെ വധിപ്പാനിടയായത്.]

ജമ[illegible]- പട്ടുമുണ്ടിലെ [illegible] [വൈദ്യശാസ്ത്ര.]

ജമ[illegible] (ഭൂമി). [ജമ്ബൂദ്വീപിന്റെ പേര്.]

ജമായന്തി, ഭേ [illegible]-കരംചേർന്നു വകക്കുള്ള [illegible] അവരെ അധികാരികളുടെ കൂട്ടം.

'നാട്ടിലുള്ളോരേ! നിങ്ങൾ വകതിരിവില്ലാതെ-
യൊക്കെയെന്നല്ല പിന്നെ-
ക്കേട്ടാലും ചൊല്ലുവൻ ഞാൻ മുതൽ ചെലവുകളും
സൂക്ഷ്മമായിഗ്രഹിപ്പാൻ
കോട്ടം കൂടാതെ തീർത്തുള്ളൊരു തുറയെ
ജമാബന്തിയെന്നോതിടുന്നു ...'

ജമാവസ്സൂൽബാക്കി-പിരിവും കടിശ്ശിഖയും.

ജമീദാർ, ജമേദാർ-പട്ടാളത്തിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ.

ജമ്പതികൾ-ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ. (ഭാര്യയുടേയും ഭർത്താവിന്റെയും കൂടിയ പേർ). മററ പര്യായങ്ങൾ-ദമ്പതി, ഭാര്യാപതി, ജായാപതി.

ജംപാ-ചെമ്പരത്തി.

ജമ്പാല(ള)ം-പ്ര. ചെളി (ചളി). ഗതിയെയോ വസ്തുവിനെയോ ഗ്രസിക്കുന്നത്, ഗമനത്തെ തടസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നത് എന്നർത്ഥം. വ. ചിറ ന. നീർവാളം ൪. കടലാവണക്ക്.

ജംബാലം-പ്ര. കരിമ്പായൽ. വ. പൂക്കൈത.

ജാംബാലിനി-നദി.

ജംബീരഫല-ചെറുനാരങ്ങാ.

ജംബീരം, ജംബിരം-ജോനകനാരകം, ചെറുനാരകം. ഭക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം.

ജംബു, ജംബൂ-സ്ത്രീ. ചമ്പ, ചാമ്പയും. വ. ഞാവൽ (കായ്). ഭക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നർത്ഥം. ന. കുറുക്കൻ.

ജംബു-പലകപ്പയ്യാനി.

ജംബുകൻ-പ്ര. കുറുക്കൻ. മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. വ. വരുണൻ.

ജംബുമാലി-ഒരു രാക്ഷസൻ.

[രാവണന്റെ സേനാനായകനാണ്. ഹനുമാനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു.]

ജംബൂ-പ്ര ചാമ്പ, ചാമ്പക്കാ. വ. ഞാവൽ. ന. കുറുക്കൻ.

ജംബൂകൻ-കുറുക്കൻ
'ഖരാംഷ്ട്രകപിജംബൂക
വായസാജംബരോയമഃ'
(വാചസ്പതി)

ജംബൂകം-പ്ര. പൂക്കൈത. വ. പലകപ്പയ്യാനി.

ജംബൂദ്വീപം-ലവണ സമുദ്രത്തിനകത്തുള്ള ഭൂമി.

[ഇതു സപ്തദ്വീപങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. മഹാമേരു അതിന്റെ മദ്ധ്യവും ഭാരതവർഷം അതിന്റെ പ്രധാനവർഷവുമാണ്. അതിന്റെ വർഷങ്ങൾ-പ്ര. ഭാരതം. വ. കിംപുരുഷം. ന. ഹരിവർഷം. ൪. (മേരുവുള്ള) ഇളാവൃതം. ൫. രമ്യകം. ൬. ഹിരണ്മയം. ൭. ഉത്തരകുരു. ൮. ഭദ്രാശ്വം. ൯. കേതുമാലം.]

ജംബൂനദി-മേരുവിങ്കൽനിന്ന് ഒഴുകുന്ന ഒരു നദി.

ജംബൂഫലം-പ്ര. ചാമ്പക്കാ. വ. ഞാവൽക്കാ.

ജംബൂല(ള)ം-പ്ര. പൂക്കൈത. വ. ഞാവൽ.

ജംഭക-വി. പ്ര. തിന്നുന്ന, വിഴുങ്ങുന്ന. വ. കൊല്ലുന്ന, നശിപ്പിക്കുന്ന. ന. മുരിനിവിരുന്ന.

ജംഭൻ-പ്ര. ഇന്ദ്രന്റെ ശത്രുവായ ഒരു അസുരൻ. വ. ഒരു രാക്ഷസൻ.

[ജംഭാസുരൻ ഇന്ദ്രന്റെ ശത്രുവാകയാൽ ജംഭാരി, ജംഭരിപു എന്നിങ്ങനെ ഇന്ദ്രനു പേരുണ്ടായി. ജംഭൻ എന്ന രാക്ഷസൻ അർജ്ജുനനോടു യുദ്ധംചെയ്കയും കൃഷ്ണനാൽ വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ജംഭൻ എന്ന പേരു പല രാക്ഷസന്മാർക്കും ഉള്ളതായി കാണുന്നു.]

ജംഭഭേദി-ഇന്ദ്രൻ. ജംഭൻ എന്ന അസുരനെ ഭേദിച്ചവൻ (കൊന്നവൻ) എന്നർത്ഥം.

ജംഭം–പ്ര. ജോനകനാരകം, ചെറുനാരകം. പുളിപ്പുഹേതുവായിട്ട് മേഹാത്ത തിരിക്കയും മറിക്കയും ചെയ്യുന്നത്. ദ. പല്ല്. ന. കോട്ടുവായിടുക, മൂരിനിവിരുക

ജംഭരിപു–ഇന്ദ്രൻ.

ജംഭല(ര)ം–ജോനകനാരകം, ചെറുനാരകം

ജംഭാ, ജംഭികാ, ജംഭകാ–കോട്ടുവായിടുക.

ജംഭാരി–പ്ര. ഇടിവാൾ. ദ. ഇന്ദ്രൻ.

ജംഭീര(ല)ം–പ്ര. ജോനകനാരകം, ചെറുനാരകം. ദ. കർപ്പൂരതുളസി. ന. മണിക്കുഞ്ചകം, സമുദ്രപ്പച്ച.

ജയഢക്ക–ചേങ്ങില.

ജയതാളം–ഒരുവക താളം

ജയദേവർ–സുപ്രസിദ്ധമായ ഗീതാഗോവിന്ദം എന്ന ഗാനകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവ്.

[കലിവർഷം ४२००–നിടക്ക ജീവിച്ചിരുന്നു. പ്രധാനകൃതികൾ–ചന്ദ്രാലോകം, ഗീതാഗോവിന്ദം(അഷ്ടപദി). ഇവ രണ്ടും സംസ്കൃതകൃതികളാണ്. ജയദേവരുടെ പിതാവ് 'ശ്രീഭോജദേവൻ' എന്ന ബ്രാഹ്മണനും മാതാവ് 'പത്മാവതി'യും ആകുന്നു. ജന്മഗ്രാമത്തിന്റെ പേർ 'കിന്ദുബില്വം'.]

ജയദ്രഥൻ–ഒരു സിന്ധുരാജാവ്. കൌരവന്മാരുടെ സഹോദരിയായ ദുശ്ശളയുടെ ഭർത്താവ്.

[ജയദ്രഥൻ കൌരവരുടെ സഹായിയാണ്. ഒരിക്കൽ ജയദ്രഥൻ വേട്ടക്കായി വനത്തിൽ പോയപ്പോൾ പാണ്ഡവരുടെ വനസ്ഥലത്തു ചെന്നു. അപ്പോൾ പാഞ്ചാലി മാത്രമേ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആ സ്ത്രീരത്നം അക്ഷയപാത്രത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ജയദ്രഥനോടു കൂടെ വന്ന എല്ലാ സേവകന്മാർക്കും പരിവാരങ്ങൾക്കും തൃപ്തിയാകുംവിധം ഭക്ഷണം നൽകി. അന്നു മാനുകളുടെ മാംസവും മറ്റു പദാർത്ഥങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭക്ഷണാനന്തരം ജയദ്രഥൻ പാഞ്ചാലിനിമിത്തം മോഹപരവശനായി അവളെ തന്നൊന്നിച്ചു പോരണമെന്നു ക്ഷണിക്കയും ക്ഷണം തിരസ്കരിക്കയാൽ ദ്രൌപദിയെ ഹഠാൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. പാണ്ഡവർ തിരിയെ വന്നപ്പോൾ വിവരം അറിഞ്ഞു ജയദ്രഥനെ പിടിച്ചു തടവിലാക്കി. ഭീമൻ നന്നേ അടിക്കുകയും ചവുട്ടുകയും ചെയ്തു 'ഞാൻ പാണ്ഡവരുടെ അടിമയാണ്' എന്നു അവനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചു. ഒടുവിൽ പാഞ്ചാലിയുടെ മദ്ധ്യസ്ഥതയിൽ വിട്ടയച്ചു ധർമ്മപുത്രരുടെ കല്പന ഹേതുവായിട്ട് അവനെ വധിച്ചില്ല. ഭാരതയുദ്ധത്തിന്റെ ൧४–ാം ദിവസം ജയദ്രഥൻ അർജ്ജുനനാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു]

ജയദ്ബലൻ–അജ്ഞാതവാസത്തിൽ സഹദേവന്റെ പേർ.

ജയന–പ്ര. ആന കുതിരകൾക്കുള്ള കവചം. ദ. ജയിക്കുക.

ജയൻ–പ്ര. സൂര്യൻ. ദ. അർജ്ജുനൻ ന. ധർമ്മപുത്രൻ. ൪. വിഷ്ണുവിന്റെ ഒരു കാവൽക്കാരൻ. ൫. ശിവന്റെ ഒരു ഭൃത്യൻ. ൬. ജയിക്കുന്നവൻ

ജയന്തൻ–പ്ര. ഇന്ദ്രന്റെ പുത്രൻ ജയശീലൻ എന്നർത്ഥം. മഹാരാജ പദ്മനാഭദാസൻ. ദ. ശിവൻ ന. വിഷ്ണു ൪. അജ്ഞാതവാസത്തിൽ ഭീമന്റെ പേർ

ജയന്തി–പ്ര. ദുർഗ്ഗാദേവി. ദ. ഇന്ദ്രന്റെ പുത്രി. ന. പുഷ്യം, നക്ഷത്രം എന്നും പേരുണ്ട്. ൪. ഇത്തിക്കണ്ണി. ൫.

മുഞ്ഞ. ൬. ഋഷഭൻ എന്ന രാജാവിന്റെ ഭാര്യ. ൭. ജയിച്ചിരിക്കുന്നവളായ സ്ത്രീ ൮. നാസ്സുരണ. ൯. തഴുതാവലി. ൧൦. കൊടിക്കൂറ, കൊടി ൧൧. ഭഗവാന്റെ അവതാര ദിവസങ്ങൾ മത്സ്യജയന്തി, കൃഷ്ണജയന്തി ഇത്യാദി.

ജയപത്രം - ൧. ജയവർത്തമാനം ൨. തീട്ട്.

ജയപാലം-നേർവാളം.

ജയഭേരി-ജയത്തിങ്കൽ കൊട്ടുന്ന ഒരുവക വാദ്യം.

ജയം-വെല്ലുക, ഉൽക്കർഷസിദ്ധി, സർവോൽക്കർഷേണ വർത്തിക്കുന്ന സ്ഥിതി. മറെറാരു പര്യായം-വിജയം.

[ജയശീലൻ എന്നതിനു പര്യായങ്ങൾ-ജേതാവ്, ജിഷ്ണു. ജിത്വരൻ. ഇതുകൂടാതെ ജൈത്രൻ എന്നും കാണുന്നു. അമരകോശം സങ്കീർണ്ണവർഗ്ഗത്തിൽ 'ജയിക്കുക' എന്നതിന്റെ പേരായ 'ജയം' 'ജയനം' ഇങ്ങിനെ രണ്ടു ശബ്ദം കാണുന്നതിനെക്കൂടി ഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളുക.]

ജയമാർഗ്ഗചതുഷ്ടയം-ജനങ്ങളെ സത്യംകൊണ്ടും, ദീനതയെ ദാനംകൊണ്ടും, ഗുരുവിനെ ശുശ്രൂഷകൊണ്ടും, ശത്രുവിനെ ആയുധംകൊണ്ടും ജയിക്കണം.

ജയവിജയന്മാർ-വിഷ്ണുപാർഷദന്മാർ, ജയനും വിജയനും.

[സനകാദികൾ ഒരിക്കൽ വിഷ്ണുവിനെ കാണ്മാൻ ചെന്നപ്പോൾ ജയവിജയന്മാർ തടുത്തു 'ദുർജ്ജനാഗ്രേസരന്മാരായ നിങ്ങൾ പോയി നിർജ്ജരാദേഷികളാകെന്നതക്ഷണം' എന്നു മുനികൾ ശപിച്ചു. മഹർഷിമാർ പോയശേഷം 'മൂന്നു ജന്മംകഴിഞ്ഞു നിങ്ങൾ എന്നോടു ചേർന്നുകൊള്ളുവിൻ; അതുവരെ വിദ്വേഷഭക്തിയോടെ എന്നെ സേവിപ്പിൻ; ഞാൻ തന്നെ നിങ്ങളെ വധിക്കാം" എന്നു വിഷ്ണു ജയവിജയന്മാരോടു കല്പിച്ചു സമാധാനപ്പെടുത്തി. ൧-ാം ജന്മം-ഹിരണ്യാക്ഷൻ, ഹിരണ്യകശിപു. ൨-ാം ജന്മം-രാവണൻ, കുംഭകർണ്ണൻ. ൩-ാം ജന്മം ശിശുപാലൻ, ദന്തവക്ത്രൻ.]

ജയശബ്ദം-ജയിച്ചിട്ടുള്ള ശബ്ദം.

ജയശംഖ്-ജയിച്ചിട്ടുള്ള ശംഖനാദം.

ജയശേഖരൻ-രാജാവ്.

ജയശ്രീ ജയംകൊണ്ടുള്ള ഐശ്വര്യം.

ജയസന്തോഷം- ജയിച്ചിട്ടുള്ള സന്തോഷം.

ജയസേനൻ-൧. ചന്ദ്രവംശത്തിൽ സാർവഭൌമനു വസുന്ധരയിൽ ഉണ്ടായവൻ. ൨. അജ്ഞാതവാസത്തിൽ നകുലന്റെ പേർ.

ജയസ്തംഭം-ജയക്കൊടി, യുദ്ധത്തിൽ കിട്ടിയ വിരുത്.

ജയാ-൧. പാർവ്വതി. ൨. പാർവ്വതിയുടെ ഒരു തോഴി ൩. തൃതീയ, അഷ്ടമി, ത്രയോദശി. ൪. കടുക്ക. ൫. മുഞ്ഞ, പുഴമുഞ്ഞ. ൬. കഞ്ചാവ്. ൭. അരപ്പതിൽ ഇരുപത്തെട്ടാംവർഷം. ൮. ചെറുവന്നി. ൯. കരിങ്കറുക. ൧൦. മഞ്ഞൾ. ൧൧. വിഷ്ണുക്രാന്തി.

ജയാജയം-ജയവും തോൽവിയും.

ജയാദ്വയം-മുഞ്ഞയും കടുക്കയും.

ജയാപീഡൻ-(എട്ടാംനൂററാണ്ടിലെ)ഒരു കാശ്മീരരാജാവ്.

ജയി-വി. ജയിക്കുന്ന.

ജയിത്രൻ-ജയശീലൻ.

ജയിൽ, ജെയിൽ, ജേൽ-ബന്ധനഗൃഹം. പര്യായങ്ങൾ- ബന്ധനാലയം, കാര.

ജയൈഷി-ജയിപ്പാനായിക്കൊണ്ട് ഇച്ഛിക്കുന്നവൻ.

ജയ്യ-വി. ജയിപ്പാൻ കഴിയുന്ന

ജര-സ്ത്രീ. വാൎദ്ധക്യം, വാൎദ്ധക്യംകൊണ്ടു ശരീരത്തിൽ ചുളുക്കുമുതലായതു വരുക, മാംസങ്ങളുടെ ഞൊറി, വാൎദ്ധക്യത്തിൽ ശരീരത്തിനുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിമാററം. മററൊരു പൎയ്യായം-'വിസ്രസ'. യൌവ്വനത്തെ കളയുന്നതു് എന്നൎത്ഥം ൨ ഒരു വ്യാധൻ. [ജരസൻ എന്നതു നോക്കുക]

ജരജ്ജാനി-വൃദ്ധനായ ഭൎത്താവു്.

ജരഠ-വി. ത്രി. വാൎദ്ധക്യമുള്ള, പഴയ. ൨. കഠിനമായിട്ടുള്ള. ജരഠം എന്നാൽ നശിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം. ൩. വളഞ്ഞ. ൪. മഞ്ഞച്ചെന്ന വെളുപ്പുള്ള.

ജരഠൻ-പു. വൃദ്ധൻ.

'ജരഠനാമെന്നുടെ താതനരുൾചെയ്കകൊണ്ടു ഞാൻ'
(വിച്ഛിന്നാഭിഷേകം കഥകളി)

൨. പാണ്ഡു (പാണ്ഡവരുടെ പിതാവു്).

ജരഡി- വെള്ളത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരുതരം പുല്ലു്.

ജരണ-വി. ത്രി. പഴകിയ. ൨. നശിച്ച.

ജരണം-ന. ജീരകം. അന്നത്തെ ദഹിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨ വാൎദ്ധക്യം ൩. പെരുംകായം. ൪ തുവൎച്ചിലയുപ്പു് ൫. കൊട്ടം. ൬. കരിഞ്ജീരകം. ൭ വെളുത്തജീരകം. ൮. കൊട്ടാവലിൻ. ൯. പൊന്നാവീരം. ൧൦. ഒരുവക ഉപ്പു്.

ജരതൻ-പു. വൃദ്ധൻ.

ജരതി, ജരതിക-സ്ത്രീ. വൃദ്ധയായ സ്ത്രീ.

ജരദ്ഗവഃ-പു. മൂത്തകാള. ജരന്നായഗോവ് എന്നൎത്ഥം.

ജരദ്ഗവി-സ്ത്രീ. മൂത്തപശു.

ജരന്ത-പു. പോത്തു്.

ജരയ്ക്കുന്നു-ക്രി. നരയ്ക്കുന്നു, വയസ്സുചെല്ലുന്നു.

ജരൽ-വി. ത്രി. വാൎദ്ധക്യമായ ൨. പഴകിയ.

ജരൽക്കാരു-പു. ഒരു മുനി. ൨. സൎപ്പശ്രേഷ്ഠനായ വാസുകിയുടെ സഹോദരി.

[ജരൽക്കാരു എന്ന മുനി ജരൽക്കാരു എന്നവളെ വേട്ടു അവളിൽ അസ്തീകൻ ജനിച്ചു സൎപ്പസത്രത്തെ മുടക്കിയതു് ഈ അസ്തീകൻ എന്ന മുനിയാകുന്നു. ഒരിക്കൽ ജരൽക്കാരു തന്റെ പത്നിയുടെ മടിയിൽ നിദ്രയിൽ ശയിക്കെ ഭാൎയ്യയായ ജരൽക്കാരു ഉണൎത്തി. സൂൎയ്യാസ്തമനം കണ്ടു സന്ധ്യാവന്ദനത്തിനായിട്ടാണു് ഉണൎത്തിയതു്. ഇതുകൊണ്ടു കോപാന്ധനായി ഭൎത്താവു ഭാൎയ്യയെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോയി. പോകുമ്പോൾ 'നിന്റെ ഗൎഭം നാഗവംശത്തിനു രക്ഷിതാവായ ഒരു പുത്രനെ നീ പ്രസവിക്കും' എന്നു പറകയുണ്ടായി. ഈ പുത്രനത്രെ അസ്തീകൻ.]

ജരസൻ-കൃഷ്ണനെ അറിയാതെ കൊന്ന വേടൻ

[ഇവൻ കൃഷ്ണദേവന്റെ പാദംകണ്ടു മൃഗമാണെന്നു വിചാരിച്ചു് അതിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഒരു അമ്പു് എയ്തു ഉടൻ അയാൾ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ദേവനെക്കണ്ടു വ്യാധൻ പശ്ചാത്തപിച്ചു ഭക്തപ്രിയനായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ വ്യാധനു സൽഗതി കൊടുത്തു ശ്രീകൃഷ്ണൻ വൈകുണ്ഠലോകം പ്രാപിച്ചു പരഗതി പ്രാപിച്ചപ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണനു ൧൨൫ വയസ്സായിരുന്നുവത്രെ]

ജരസ്സ്-വൃദ്ധത

ജരാ-ഒരു രാക്ഷസി. (ജരാസന്ധൻ, ഗൃഹദേവി ഇവ നോക്കുക.)

ജരാതുര-വാൎദ്ധക്യംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ച

ജരാനരകം-ജരയും നരയും, വാൎദ്ധക്യം.

ജരായണി-ജരാസന്ധൻ.

ജരായു-പു. ഗൎഭപാത്രത്തിൽ കിടക്കുന്ന പ്രാണിയെ പൊതിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു തൊലി, മറുപിള്ള. ഗൎഭം വെളിയിൽ പോന്നാൽ ജീൎണ്ണമായിത്തീരുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. ൨ പാമ്പിന്റെ പടം.

ജരായുജ-വി. ജരായുവിൽ ജനിച്ച

ജരായുജങ്ങൾ-മനുഷ്യർ പശുക്കൾ മുതലായവ ഗൎഭാശയത്തിൽ നിന്നു ജനിക്കയാൽ ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു നേരെ പ്രസവിച്ചുണ്ടാകുന്നവ.

ജരാസന്ധൻ-ഒരു മഗധരാജാവു്.

[ബൃഹദ്രഥന്റെ പുത്രനാണ്. വളരെക്കാലം മക്കളില്ലാതിരുന്ന ബൃഹദ്രഥപത്നിമാർ രണ്ടുപേരും ഒരു പുത്രന്റെ പകുതി പ്രസവിക്കയും ഭയപ്പെട്ടു ദൂരെ എറിഞ്ഞുകളകയും ചെയ്തു അനന്തരം ജര എന്ന പേരുള്ള നരമാംസഭോജിനിയായ രാക്ഷസി അവയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി ഒന്നായി വെച്ചു. രണ്ടും ഒന്നിച്ചു ചേൎന്നു ഒരു ശിശുവായി ഉച്ചത്തിൽ കരച്ചിൽതുടങ്ങി. കരച്ചിൽകേട്ടു വന്നവർ രാക്ഷസിയിൽനിന്നു കിട്ടിയ വിവരങ്ങൾ രാജാവിനെ മനസ്സിലാക്കി. രാജാവു ശിശുവിനു ജരാസന്ധൻ (ജരയാൽ ചേൎക്കപ്പെട്ടവൻ) എന്നു നാമധേയം നൽകി ശിവഭക്തനായിത്തീൎന്ന ജരാസന്ധൻ ഒട്ടുവളരെ രാജാക്കന്മാരെ ജയിച്ചു കീഴടക്കി. ഒടുവിൽ കൃഷ്ണനോടെതിരിട്ടു. ഇതിനു കാരണം കൃഷ്ണൻ കംസനെ വധിച്ചതാണ്. കംസൻ ജരാസന്ധന്റെ മകളുടെ ഭൎത്താവായിരുന്നു ജരാസന്ധൻ കൃഷ്ണനെ മഥുരയിൽ വെച്ചു പതിനെട്ടുപ്രാവശ്യം എതിൎത്തു എങ്കിലും ജരാസന്ധനു തോൽവിയായിരുന്നു ഫലം. പക്ഷേ ശക്തിക്ഷയം ഹേതുവായിട്ടു കൃഷ്ണൻ മഥുരയിൽനിന്നു ദ്വാരകക്കു പോകേണ്ടിവന്നു. ജരാസന്ധൻ വളരെ നൃപന്മാരെ തടവുകാരായി പാൎപ്പിച്ചിരുന്നു. അവരെ മോചിപ്പിക്കുന്നതിനു ഭീമനോടും അൎജ്ജുനനോടുംകൂടി കൃഷ്ണൻ ജരാസന്ധനെ പ്രാപിച്ചു. തടവുകാരെ വിട്ടയച്ചില്ല. ഭീമനുമായുള്ള ഘോരയുദ്ധത്തിൽ ജരാസന്ധൻ വധിക്കപ്പെട്ടു ജരാസന്ധനു 'ജരായണി' എന്ന പേരും കാണുന്നു ജരാസന്ധൻ ദാനവനായ വിപ്രചിത്തിയുടെ അംശമാണ്. ജരാസന്ധന്റെ ഉത്ഭവം സോമകുലത്തിലാണ് യയാതി വംശത്തിൽ നിന്നാണ് സോമകുലത്തിന്റെ ഉത്ഭവം]

ജരിക്ക-അ. ക്രി ജരപിടിക്ക, തൊലി ചുളിയുക വ. ദഹിക്ക

ജരിതാ-ഒരു പക്ഷി.

[അനപത്യത്വം ഹേതുവായിട്ടു മന്ദപാലൻ എന്ന മുനി ഒരു ആൺപക്ഷിയുടെ രൂപത്തിൽ ജരിതായോടു സംസൎഗ്ഗംചെയ്തു അവളിൽ നാലു പുത്രന്മാർ ജനിച്ചു അവരുടെ പേർ ജരിതാരി, സാരിസൃക്കൻ, സ്തംബമിത്രൻ, ദ്രോണൻ എന്നായിരുന്നു മന്ദപാലൻ അവളെ കൈവെടിഞ്ഞു ഗമിച്ചു. ഖാണ്ഡവവനത്തിൽ ദഹിപ്പാൻ തുടങ്ങിയ ആ പുത്രന്മാരെ മന്ദപാലൻ അഗ്നിയോടു ശുപാൎശചെയ്തു രക്ഷിച്ചു. സ്വപുത്രരെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു അവൾ ചെയ്യുന്ന ഉത്സാഹം കണ്ടിട്ടു മന്ദപാലനു ആൎദ്രത തോന്നിയാണ് അഗ്നിയോടു ശുപാൎശ ചെയ്തതു്]

ജൎത്ഥം-ക്രി. മാംസം. വ. വാൎദ്ധക്യംകൊണ്ടു തൊലി ഞൊറിഞ്ഞതു്.

ജൎജ്ജര-വി. ക്രി. പഴയ, കീറിയ. വ. തകൎന്ന, പൊടിഞ്ഞ, ശകലങ്ങളായി ഭേദിച്ച.

ജൎജ്ജരം-ക്രി. ഇന്ദ്രന്റെ കൊടി വ. കരിംപായൽ. ന. ചെമന്നുള്ളി.

ജൎണ്ണം-കൎപ്പൂരം

ജൎത്തിലം-കാട്ടെള്ളു്.

ജൎത്രു-ആന

ജന്മൻകാരൻ-ജന്മി എന്ന രാജ്യത്തി ലുള്ളവൻ.

ജലകണം-വെള്ളത്തിന്റെ തുള്ളി.

ജലകന്ദകം-നീർക്കിഴങ്ങ്.

ജലകം-ശംഖ്.

ജലകരാംകം-൧. ശംഖ്. ൨. താമര. ൩. തേങ്ങാ. ൪. കിണറ്. ൫. തിര. ൬. മേഘം.

ജലകമ്മാ-ഒരു മീനം.

ജലകല്ക്കാ-ചെളി, വെള്ളത്തിലെ അടിമട്ട്.

ജലകാന്തം-കാറ്റ്.

ജലകാന്താരൻ-വരുണൻ.

ജലകാംക്ഷം, ജലകാംക്ഷി-ആന.

ജലകുന്തളം, ജലകേശം-പായൽ.

ജലക്രുപി-൧. കുളം. ൨. ഉറവ്, ഊറ്റ്. ൩. കിണറ്. ൪. നീർച്ചുഴി.

ജലക്രീഡ-വെള്ളത്തിൽ കിടന്നുള്ളകളി

ജലംഗമൻ-ചണ്ഡാലൻ. (ജനംഗമൻ എന്നതു നോക്കുക.)

ജലഗാ-നദി.

ജലഗുല്മം-ആമ.

ജലചര - വി. വെള്ളത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന.

ജലചരം-മീൻ.

ജലചാരി-മീൻ.

ജലജ-വി വെള്ളത്തിലുണ്ടാകുന്ന.

ജലജാ-ലക്ഷ്മി.

ജലജന്തുക-അട്ട.

ജലജന്തുകാഠം-വെള്ളത്തിലെ ജന്തുക്കൾ. ഉദാ: മത്സ്യം-യാദസ്സുകൾ.

ജലജപം-മഴപെയ്തു ജലം കിട്ടുന്നതിനുള്ള ജപം.

ജലജം-൧. മത്സ്യം. ൨. താമര.

'ജലജാലചരൻ ജലജമൊരുന്നേരം'

(ഭാഗവതം ൧൮ വൃത്തം)

൩. കക്കാ, ശംഖ്. ൪. മുത്തുകൾ.

൫. കരിംപായൽ ൬. നീർക്കോഴി. ൭. പന്നച്ചി. ൮ അരവഞ്ചി.

ജലജിഹ്വാ-൧ മുതല ൨. മുതല. ൩. നായ്.

ജലജീവി-മുക്കുവൻ.

ജലതാപികം-വാള എന്ന മീൻ.

ജലദ-വി. വെള്ളത്തെ കൊടുക്കുന്ന.

ജലദം-൧. മേഘം. ൨. മുത്തങ്ങ.

ജലദാനം-വെള്ളം കൊടുക്കുക.

ജലദാശനം-മരുത്.

ജലദോഷം-ഒരു ദീനം.

ജലദ്രോണി-വെള്ളം വെക്കുന്ന ഒരു വലിയ പാത്രം.

ജലദ്വാരം-ഓക്, ഓവ്.

ജലധര-വി. വെള്ളത്തെ ധരിക്കുന്ന.

ജലധരം-൧. മേഘം. ൨. സമുദ്രം. ജലത്തെ ധരിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൩. ശംഖ്. ൪. മുതല. ൫. തേക്കുമരം.

ജലധാര-വെള്ളംകൊണ്ടുള്ള ധാര.

ജലധാരണം-വെള്ളംകൊണ്ടു കഴുകുക, ശിക്ഷവരുത്തുക.

ജലധി- ൧. സമുദ്രം. ൨. സംഖ്യാവിശേഷം.

ജലധികാ-നദി.

ജലധിജ-ലക്ഷ്മി.

ജലനകലം-കഴുതം, തിപ്പലി

ജലനിധി- സമുദ്രം. ജലത്തിന്നിരിപ്പിടമെന്നർത്ഥം.

ജലനിർഗ്ഗമം-൧. മുഖ്, ഓക് (ഓവ്). ൨. ചക്രകാരനെ ജലത്തിന്റെ കീഴ്പ്പെട്ടുള്ള വഴി, ഊറ്റ് പുഴ കിണറ് കുളം മുതലായവയിൽ നിന്നും അന്തർഗ്ഗതമായിരിക്കുന്ന ജലം വെളിപ്പെടുക, ഉറവ്. ജലത്തിനു ഉറവയിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ടു പോകുന്നതുകൊണ്ടു് ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു.

ജലനീലി-കരിമ്പായൽ, കവത്തചണ്ടി. വെള്ളത്തെ നീലനിറമാക്കുന്നതെന്നർത്ഥം

ജലപതി-വരുണൻ

ജലപക്ഷി-വെള്ളത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന പക്ഷി.

ജലപാത്രം-കിണ്ടി മുതലായത്.

ജലപാനം-വെള്ളംകുടി.

ജലപിപ്പികം-മീൻ.

ജലപിശാചു-കൈയ്യും അസ്ഥലമെന്ന വിചാരിക്കുക

ജലപുഷ്പം-പ്ര. താമര, ആമ്പൽ ഇത്യാദി. വ. ആവി.

ജലപ്രവാഹം-ഒഴുക്ക്. പൎയ്യായങ്ങൾ-വാരിപ്രവാഹം, നിൎഝരം, ഝരം(ഝരം, ഝരി) ഇവ മൂന്നും അരുവിയാറിന്റെ പേരെന്നും പക്ഷമുണ്ട്.

ജലപ്രസാദം-പ്ര. തേററാമ്പരൽ വ. വെള്ളത്തിന്റെ തെളിവു്.

ജലപ്രളയം-വെള്ളപ്പൊക്കം, ലോകനാശം.

ജലപ്രായം-വെള്ളം അധികമുള്ള അന്ത പ്രദേശം.

ജലപ്രിയം-പ്ര. മീൻ. വ. വേഴാമ്പൽ പക്ഷി.

ജലപ്ലവം-കഴുനാ, നീർപ്പൂച്ച.

ജലബന്ധകം-കെട്ടിയ ചിറ.

ജലബന്ധു-മീൻ.

ജലബാധ-മലമൂത്രങ്ങൾ ഒഴുകുന്നതിന പറയുന്ന ഒരു വാക്ക്.

ജലബി(വി)ലപം-ഞണ്ടു.

ജലബ്രഹ്മി-ഒരുവക പച്ചമരുന്നു്.

ജലമസ്സ്യംകാ-സ്ത്രീകളുടെ വെള്ളത്തിലെ കളി.

ജലമയ-വി. വെള്ളമുള്ള.

ജലമസി-കപ്പൂരം.

ജലമാൎജ്ജാരൻ-കഴുന

ജലമുക്-പ്ര. മേഘം ജലത്തെ മോചിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം വ. മുത്തങ്ങാ ന. കപ്പൂരം.

ജലമുക് പൂഹത്തു്-മയിൽ

ജലമൃത്തിക-പ്ര. ആലിപ്പഴം വ. മേഘം

ജലമോദം-രാമച്ചം.

ജലം-പ്ര. വെള്ളം. ജഡമായിരിക്കുന്നതു്, തണുപ്പുള്ളതു്, തടുക്കപ്പെടുന്നതു് എന്നൎത്ഥം. പൎയ്യായങ്ങൾ-ആപഃ (അപ്പുകൾ), വാർ, വാരി, സലിലം, കമലം, ജലം, പയസ്സ് കീലാലം, അമൃതം, ജീവനം, ഭുവനം, വനം, കബന്ധം, ഉദകം, പാഥസ്സ്, പുഷ്കരം, സൎവ്വതോമുഖം, അംഭസ്സ്, അൎണ്ണസ്സ്, തോയം, പാനീയം, നീരം, ക്ഷീരം, അംബു, ശംബരം, മേഘപുഷ്പം, ഘനരസം, വ. ഇരുവേലി.

ജലയന്ത്രം-ജലം കയററുവാൻ ഏതുയന്ത്രം ഉപയോഗിച്ചാലും അതിനുള്ള പേർ.

ജലരങ്കം-കൊക്ക്.

ജലരാശി-സമുദ്രം.

ജലരാശികൾ-കൎക്കടകം, വൃശ്ചികം, മീനം, മകരം.

ജലരുഹം-താമര.

ജലരൂപൻ-കാമദേവന്റെ കൊടിയിന്മേലുള്ള മകരമത്സ്യം.

ജലരേഖ-വെള്ളത്തിലെ വര.

ജലലത-ഓളം, തിരമാല.

ജലവജ്രം-വജ്രായുധംപോലെ ആപൽകരമായ ജലസമൂഹം, മേഘത്തിനുള്ള ഭാവഭേദം.

ജലവാഹനം-തോണി മുതലായതു്.

ജലവാസം-രാമച്ചം.

ജലവാഹം-മേഘം.

ജലവിഷുവം-തുലാസംക്രമം. ആദിത്യൻ തുലാരാശിയിൽ ചെല്ലുന്ന സമയം.

ജലവൃശ്ചികം-ചെമ്മീൻ, ചിംകടമത്സ്യം.

ജലവേണി-ഒഴുക്ക്.

ജലവ്യാളം-നീർക്കോലി. വെള്ളത്തിലെ പാമ്പ് എന്നർത്ഥം. മറ്റൊരുപര്യായം-അലഗർദ്ദം.

ജലശയൻ, ജലശായി-വിഷ്ണു. പ്രളയകാലത്തു ശേഷസർപ്പത്തിന്മേൽ ജലത്തിൽ കിടക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

ജലശായി-പ്ര. വിഷ്ണു. ഉ. നീർക്കോഴി.

ജലശുക്തി-പ്ര. ഞവണിക്ക. ജലസംബന്ധത്തിലെല്ലാം ഉണ്ടാകുന്നത്, ജലസംബന്ധത്തിലുള്ള ശിപ്പി എന്നിങ്ങിനെ അർത്ഥം. ഉ. കക്ക.

ജലശൂല-ആറ്റുതുള്ള.

ജലശൂ(സൂ)കരം-മുതല.

ജലസന്ധി-കടലിടുക്ക്.

ജലസൂചി-പ്ര. അട്ട. ഉ. ചീങ്കണ്ണി. ന. കോലമീൻ. ര. കങ്കപ്പക്ഷി.

ജലസൂത്രം-വെള്ളംകൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു വിദ്യ.

ജലസ്തംഭനം, ജലസ്തംഭം-വെള്ളത്തിന്മേൽ ചെയ്യുന്ന ഒരുമാതിരി കൺകെട്ടുവിദ്യ.

ജലസ്ഥലഭ്രമം-ജലമുള്ളേടം സ്ഥലമെന്നും സ്ഥലം ജലമുള്ളേടമെന്നും തെറ്റിദ്ധരിക്കുക.

ജലഹസ്തി-കടലാന, നീരാന.

ജലഹാസം-കടൽനുര.

ജലാകാന്താരൻ വരുണൻ.

ജലാകാംക്ഷി-ആന.

ജലാഖു-കഴുതാ, തീപ്പുലി.

ജലാഞ്ചലം-കരിമ്പായൽ.

ജലാടനം-കൊറ്റിപ്പക്ഷി, കങ്കപ്പക്ഷി.

ജലാന്ധകാ-ചിറാകമീൻ.

ജലാധാരം-പ്ര. ജലം നിറയുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ സാമാന്യമായ പേർ. മറ്റൊരുപര്യായം-ജലാശയം. ഉ. പൊയ്ക. ന. കടം.

ജലാധിപൻ-വരുണൻ.

ജലാംബികാ-കിണറ്.

ജലാമോദം-രാമച്ചം.

ജലാർദ്ര- വസ്ത്രഖണ്ഡംകൊണ്ടു ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട വിശറി.

ജലാലു-നീർച്ചേമ്പ്.

ജലാവർത്തം-നീർച്ചുഴി.

ജലാശയം-പ്ര. ജലം നിറയുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ സാമാന്യമായ പേർ മറ്റൊരു പര്യായം. ജലാധാരം. ഉ. രാമച്ചം. ന. കടൽ. ര മീൻ. ല പൊയ്ക.

ജലാശ്രയ-വെള്ളപ്പക്ഷി.

ജലേന്ദ്രൻ-വരുണൻ.

ജലേശൻ-വരുണൻ.

ജലേശയൻ-പ്ര. മീൻ. ഉ. വിഷ്ണു

ജലോച്ഛ്വാസം-വാച്ചാൽ, വെള്ളം ഒഴുകുന്ന ചാൽ.

ജലോദരം-മഹോദരം എന്ന ദീനം.

ജലൌകസ്സ്-അട്ട.

ജലൌകാ-അട്ട.

ജല്മി, ജൽമി-വി. [illegible].

ജല്പക-വി. ഉമ്പില്ലാതെ പറയുന്ന

ജല്പനം, ജല്പം-പ്ര. ഉമ്പില്ലാത്ത സംസാരം. ഉ. പിണക്കം, മുഷിവ്.

ജല്പാക-വി. ഉമ്പില്ലാതെ പറയുന്ന.

ജല്പികം-ചിലപ്പ്.

ജല്പിത-വി. പറയപ്പെട്ട.

ജല്പിതം-വാക്ക്.

ജവന-വി. അധികവേഗമുള്ള.

ജവനൻ-അധികവേഗം ഓടുന്ന കുതിര. മറ്റൊരു പര്യായം-ജവാധികൻ.

ജവനഃ-പു. കുതിര. വ. മാവ്.

ജവനിക, ജവനി-തിരശ്ശീല, കൂടാരം. എളുപ്പം താഴ്ത്തുന്നതിനും ഉയർത്തുന്നതിനും കഴിയുന്നത്. പാഠഭേദങ്ങൾ-യവനികാ, യമനികാ. മററു പര്യായങ്ങൾ-പ്രതിസീരാ, തിരസ്കരിണി.

ജവന്തിപുഷ്പം-ചെമന്തി.

ജവ-വി. വേഗമുള്ള.

ജവാ-വേഗം.

ജവളി, ജൌളി, ചവളി-തുണി, കച്ച, ചേല മുതലായ ചരക്കുകൾ.

ജവാത്തുമിട്ടുക്ക-മെരുകിനെ (പച്ചപ്പുഴുവിനെ) സംബന്ധിച്ച ഒരു പഴയ കരം.

ജവാദ്(ത്തു)-പു. ഒരുവക കസ്തൂരി. വ. കസ്തൂരിമൃഗം. ന. മെരുക്.

ജവാദി-പച്ചപ്പുഴുവ്.

ജവാധിക-വി. അധികവേഗമുള്ള.

ജവാധികൻ-വളരെ വേഗം ഓടുന്ന കുതിര. മറെറാരു പര്യായം-ജവനൻ.

ജവാപുഷ്പം, ജപാപുഷ്പം-ചെമ്പരത്തി, ചെമ്പരത്തിപ്പൂവ്. ജവാപുഷ്പം എന്നതിനു വേഗത്തിൽ വാടുന്ന പുഷ്പം എന്നർത്ഥം. ജപാപുഷ്പം എന്നും പറയാം. 'ജവായന്തു ജപാസ്ത്രീയാം' എന്നു ധർമ്മദാസൻ.

ജവാബ്-മറുപടി (അറബിഭാഷ.)

ജവി-വി. വേഗമുള്ള. (വി, വിനി, വി)

ജവി-പു. കതിര. വ. ഒട്ടകം.

ജവീയസം-വെള്ളി.

ജസദം-നാകം.

ജസുരി-ഇന്ദ്രന്റെ വജ്രായുധം.

ജഹക-വി. ഉപേക്ഷിക്കുന്ന.

ജഹകഃ-പു. ബാലൻ. വ. സമയം. ന. പാമ്പിന്റെ പടം.

ജഹാ-നാഗമുണ്ട. ജഹ എന്നതിന്റെ പാഠഭേദം. ചെറിയതുകൊണ്ട് എല്ലാവരും ത്യജിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

ജഹുദന്മാർ-ജൂതന്മാർ.

ജഹ്നു-പു. ഒരു മുനി.

[ഈ മുനി പുരൂരവസ്സിന്റെ സന്തതിയിലുള്ളവനാണ്. ഗംഗ തന്റെ തപോവിഘ്നത്തിനു ഭാവിച്ചതായി തോന്നുകകൊണ്ട് ഗംഗയെ മുഴുവൻ കുടിച്ചുകളഞ്ഞു. പിന്നീടു ചെവിയിൽക്കൂടി പുറത്താക്കി. ഇതുകൊണ്ടാണു ഗംഗയ്ക്കു ജാഹ്നവി, ജഹ്നുകന്യാ, ജഹ്നുതനയാ, ജഹ്നുസുതാ എന്നും മററും പേരുണ്ടായത്. 'ഗംഗ' എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക.]

വ. വിഷ്ണു.

ജഹ്നുകന്യാ, ജഹ്നുതനയാ, ജഹ്നുസുതാ-ഗംഗാനദി. ജഹ്നുമുനിയുടെ പുത്രി എന്നർത്ഥം. (ഗംഗ എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക)

ജളത, ജളത്വം-പു. മന്ദതാ, ബുദ്ധിമാന്ദ്യം. വ. അറിവില്ലായ്മ. ന. അചേതനം.

ജളൻ-പു. മന്ദബുദ്ധിയുള്ളവൻ. വ. ഭോഷൻ.

ജളബുദ്ധി-അറിവില്ലാത്തവൻ. പര്യായങ്ങൾ-ജഡൻ (ജളൻ), അജ്ഞൻ.

ജളമതി-മന്ദബുദ്ധി, ബുദ്ധിയില്ലായ്മ.

ജളൂകം-അട്ട.

ജളൂകാ-അട്ട.

ജളൌകാ-അട്ട. ജലത്തിൽ കിടക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ജളൌകസ്സ്-അട്ട.

ജാ

ജാ-ഗംഗാനദി.

ജാഗര-വി. ഉണർച്ചയുള്ള.

ജാഗരണം-ഉണൎച്ച, ഉറക്കമൊഴിക്കുക.

ജാഗരം-പു. കുപ്പായം. ദേഹരക്ഷയ്ക്ക് എപ്പോഴും തയാറുള്ളതു് എന്നൎത്ഥം. ൨. ഉറക്കമൊഴിക്കുക.

ജാഗരാ-ഉറക്കമൊഴിക്കുക.

ജാഗരി-വി. ഉണൎച്ചയുള്ള.

ജാഗരിക്കുന്നു-ഉണൎച്ചയുണ്ടാകുന്നു.

ജാഗരിത-ഉണൎച്ചയുള്ള, ഉണൎന്നിരിക്കുന്ന.

ജാഗരൂക-ഉണൎച്ചയുള്ള, ഉണൎന്നിരിക്കുന്ന, ജാഗ്രതയുള്ള.

ജാഗൎത്തി-ജാഗരണം, ഉണൎച്ച, ഉറക്കമൊഴിക്കുക.

ജാഗൎയ്യ-ഉണൎച്ച, ഉറക്കമൊഴിക്കുക.

ജാംഗലങ്ങൾ-മാൻ മുതലായവ.

ജാംഗലം-പു. മാംസം. ൨. ഭംഗിയുള്ള ദേശം, ജംഗലദേശം ൩. വിഷഹരണമന്ത്രം. ൪. പിത്താരിപ്പുള്ള്.

ജാംഗലി-പു. വിഷവൈദ്യൻ. ൨. നായിക്കൊരുണ.

ജാംഗലി, ജാംഗലികൻ-സൎപ്പവശീകരക്കാരൻ, പാമ്പുപിടിക്കുന്നവൻ.

'തൽക്ഷണം ചെയ്യിപ്പിച്ചു
ജാംഗലികാദ്ധ്യന്മാരാം'
(ഭാഗവതം)

ജാംഗുലം-കങ്കോലം.

ജാംഗുലാ-പു. കാട്ടുപീച്ചിലിന്റെ കായ്. ൨. വിഷം.

ജാംഗുലി-ദുൎഗ്ഗ

ജാംഗുലികൻ, ജാംഗുലി-പു. വിഷവൈദ്യൻ ജാംഗുലി (വിഷവൈദ്യം) അറിയുന്നവൻ എന്നൎത്ഥം. ൨. പാമ്പുപിടിക്കുന്നവൻ.

ജാഗ്രത-പു. ഉറക്കമൊഴിച്ചിൽ ൨. സൂക്ഷ്മം, താൽപൎയ്യം.

ജാഗ്രതപ്പെടുന്നു-പു. സൂക്ഷ്മം ഉണ്ടാകുന്നു. ൨. താൽപൎയ്യപ്പെടുന്നു. [സ. ക്രി. ജാഗ്രതപ്പെടുത്തുന്നു.]

ജാഗ്രൽ-വി. ഉണൎന്നിരിക്കുന്ന, ജാഗ്രതയുള്ള.

ജാഗ്രൽബുദ്ധി-ജാഗ്രതയുള്ള മനസ്സ്.

ജാഗ്രിയാ-ജാഗരണം.

ജാഘനീ-തുട

ജാംഘികൻ-ഓട്ടാളൻ, ഓടുന്നവൻ, ജംഘാബലംകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നവൻ.

ജാംഘികം-അതിവേഗത്തിൽ പോകുന്നതു്.

'ത്രൈലോക്യംകണ്ടജാംഘികേനൊത്തുള്ളാ-
ടോപേതമായതാമതി'
(അംബരീഷചരിതംകഥകളി)

ജാംഘികം-പു. ഒട്ടകം. ൨. മൃഗം.

ജാജലി-ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ.

[തപസ്സുചെയ്തു ഇഷ്ടംപോലെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള അമാനുഷശക്തി നേടി ഉടൻ അഹങ്കാരംകയറി തനിക്കു തുല്യൻ ആരും ഇല്ലെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങി. അങ്ങിനെയിരിക്കെ തനിക്കു വൈശ്യനായ തുലാധാരനോളം യോഗ്യതയില്ലെന്നു ഒരശരീരിവാക്കുണ്ടായി. അതു കേട്ടു ഉടൻ തുലാധാരന്റെ ശിഷ്യനായി ജ്ഞാനം അഭ്യസിപ്പാൻ തുടങ്ങി.]

ജാജ്ജല്യമാന-വി. വീണ്ടും വീണ്ടും ശോഭിക്കുന്ന.

ജാട-തട്ടിപ്പ്.

ജാടലി-പാതിരി വൃക്ഷം.

ജാഠര-വി. വയറിനെ സംബന്ധിച്ച.

ജാഠരാഗ്നി-വയറ്റിലെ അഗ്നി.

ജാഡ്യം-പു. തണുപ്പ്. ൨. മന്ദത്വം. ൩. മടി, മന്ദത. ൪. ആലസ്യം. ൫. മൌഢ്യം.

ജാഡ്യാരി-ജാതിക്കാരകം.

ജാത-വി. ജനിച്ച.

ജാതകകഥകൾ-ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരവും പഴക്കവുമുള്ള കഥകൾ.

[ഇവ ക്രിസ്ത്വബ്ദത്തിനു വളരെ മുമ്പിൽതന്നെ ഇൻഡ്യയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു രൂപഭേദങ്ങളോടുകൂടി യൂറോപ്പിൽ എല്ലാഭാഗങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചു.]

ജാതകപദ്ധതി-ഒരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥം.

ജാതകബ്രാഹ്മണൻ – ജ്ഞാനാദികളുടെ സൽകർമ്മങ്ങളുടെ ഇല്ലാതെ ജനനം കൊണ്ടു മാത്രം ബ്രാഹ്മണനായുള്ളവൻ.

ജാതകം-പു. ജന്മപത്രിക, ജനനഫലം അറിയുന്നതിനു എഴുതുന്നതു്. വ. അപ്പോൾ പ്രസവിച്ച കുഞ്ഞു്.

ജാതകർമ്മം-ഒരു പൈതൽ ജനിക്കുമ്പോൾ കഴിക്കുന്ന ഒരു കർമ്മം.

[ഇതു നാഭിവർദ്ധനത്തിന്നുമുമ്പേ ചെയ്യുന്ന ഒരു സംസ്കാരമാകുന്നു.]

'പ്രാങ്നാഭിവർദ്ധനാൽപുംസോ ജാതകർമ്മവിധീയതേ'

(മനു)

ജാതകസാരം-ഒരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥം.

ജാതഖേദം-അ. സങ്കടത്തോടെ.

ജാതപുത്രാ-പുത്രനെയോ പുത്രന്മാരെയോ ജനിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീ.

ജാതപ്രേത-വി. ജനിച്ചുമരിച്ച.

ജാതമാകുന്നു-ജനിക്കുന്നു.

ജാതമാത്ര-വി. അപ്പോൾ ജനിച്ച.

ജാതമോദം-അ. സന്തോഷത്തോടെ.

ജാതം-പു. ശിശു. വ. തരം. ന. കൂട്ടം. ര. ജനനം.

ജാതരൂപ-വി. സൌന്ദര്യമുള്ള.

ജാതരൂപം-പു. സ്വർണ്ണം. പ്രശസ്തമായ രൂപമായതു് എന്നർത്ഥം. വ. ഉമ്മത്തു്.

ജാതരോഷം-അ. കോപത്തോടെ.

ജാതവതി-ജനിച്ചവൾ

ജാതവേദസ്സ്-പു. അഗ്നി. വേദങ്ങൾ ഹിരണ്യം ഇവ ഇവനിൽ നിന്നുണ്ടായതു കൊണ്ടു ഈ പേർ വന്നു. ശുഭത്തെയും അശുഭത്തെയും അറിയുന്നവൻ, ജനിച്ചവരുടെ ദേഹത്തിലൊക്കെ ജഠരാഗ്നിരൂപമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവൻ, വേദത്തിനു പ്രതിസ്ഥാനം ഇങ്ങിനെയും അർത്ഥമുണ്ടു്. വ. കൊടുവേലി.

ജാതാപത്യ- പ്രസവിച്ചവൾ. പുത്രൻ പിറന്നവൾ എന്നർത്ഥം.

[അപ്പോൾ പ്രസവിച്ചവളുടെ (പെററെഴുന്നേല്ക്കാത്തവളുടെ) പേർ എന്നും കാണുന്നുണ്ടു്.]

ജാതാഭിഷംഗം-അ. അതികോപത്തോടെ.

ജാതാലസ്യ- വി. ആലസ്യത്തോടുകൂടിയ.

ജാതി-പു. തരം, മാതിരി, വക. വ. ഗോത്വം, മനുഷ്യത്വം മുതലായ സാമാന്യത്തിന്റെ പേർ. ന. ജനനം. ര. വംശം. ഒ. ജാതിക്കാമരം ന്നു. പിച്ചകം. സുഖം ഇതിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നതിനാൽ ഈ പേർ വന്നു. ൧. നെല്ലി. വ. കമ്പിപ്പാല. (൨) ഒട്ടും കറയില്ലാത്തതു്. ൻ. (വ്യാകരണത്തിൽ) പൊതുവെ പല എണ്ണങ്ങൾക്കു ചേരുന്ന ഒററയായ പദാർത്ഥം ഉ-ം, തെങ്ങു എന്ന വ്യക്തിക്കു വൃക്ഷം എന്നതു ജാതി. (ആകൃതിഗ്രഹണാജാതിഃ എന്നു ജാതിലക്ഷണം.)

ബ്രാഹ്മണനു 'ശർമ്മ', ക്ഷത്രിയനു 'വർമ്മ', വൈശ്യനു 'ഗുപ്തൻ', ശൂദ്രനു 'ദാസൻ'. (ഇതിനു ജാതിദ്യോതകനാമചതുഷ്ടയം എന്നു പേർ. ശർമ്മ, വർമ്മ, ഗുപ്തൻ, ദാസൻ ഇവ നോക്കുക.)

ജാതികാർത്തവ്യം—ഒരുജാതിക്കാരെ തരിക്കുക.

ജാതികർത്താവു-ഒരു ജാതിക്കാരിൽ പ്രമാണി, പ്രഭു.

ജാതികോശം-പു. ജാതിക്കായ്. വ. ജാതിപത്രി.

ജാതികോശി-ജാതിപത്രി.

ജാതിക്കാ- ഒരുജാതി മരുന്നു്. പര്യായങ്ങൾ-ജാതീകോശം, ജാതീഫലം.

[കഫം, കണ്ഠരോഗം, കൃമി, ഛർദ്ദി, വായുമുതൽ മുതലായ പല രോഗങ്ങൾക്കു നന്നു്. ശബ്ദസ്സിനേയും രുചിയേയും ഉണ്ടാക്കും. അഗ്നിയേയും ബലത്തേയും വർദ്ധിപ്പിക്കും. മലത്തെ പിടിപ്പിക്കും. തമിഴിൽ-ചാതിക്കാ. ഇംഗ്ലീഷിൽ-nutmeg നട്മെഗ്.]

ജാതിക്കൂട്ടം-വംശക്കൂട്ടം, ജനക്കൂട്ടം.

ജാതിക്കെട്ടു-ന. ജാതിബന്ധം. വ. ജാതിമര്യാദ.

ജാതിദ്യോതകനാമചതുഷ്ടയം - ന. ബ്രാഹ്മണന്റെ ശർമ്മ, ക്ഷത്രിയന്റെ വർമ്മ, വൈശ്യന്റെ ഗുപ്തൻ, ശൂദ്രന്റെ ദാസൻ. വ. ബ്രാഹ്മണന്റെ ദേവൻ, ക്ഷത്രിയന്റെ ത്രാതാവു്, വൈശ്യന്റെ ഭൂതി, ശൂദ്രന്റെ ദത്തൻ.

ജാതിധർമ്മം-ജാതിമര്യാദ.

ജാതിപത്രീ-ഒരു മരുന്നു്.

[കഫം, കൃമി, ചുമ, ഛർദ്ദി, വായുമുതൽ, വിഷം, തണ്ണീർദാഹം, ദുർഗ്ഗന്ധം ഇവയ്ക്കു നന്നു്. രുചിയെയുണ്ടാക്കും. തമിഴിൽ-ചാതിപത്തിരി. ഇംഗ്ലീഷിൽ-mace മേസ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ജാതിപത്രി.]

ജാതിപുഷ്പം-പിച്ചകപ്പൂവു്.

ജാതിഫലം-ജാതിക്കാ.

ജാതിഭ്രംശം-ജാതിഭ്രഷ്ട്, ഭ്രഷ്ടാകുക.

ജാതിഭ്രഷ്ട-വി. ജാതിയിൽ നിന്നു തള്ളപ്പെട്ട.

ജാതിഭ്രഷ്ട്-ജാതിക്കു പുറത്തു.

ജാതിമര്യാദ-ജാതിയുടേയോ വംശത്തിന്റെയോ മര്യാദ.

ജാതിമാത്രം-വി. ജാതിമാത്രമായുള്ള.

ജാതിമാത്രോപജീവി-ന. ജാതിമാത്രം കൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നവൻ. വ. ബ്രാഹ്മണവംശത്തിൽ ജനിച്ചും ബ്രാഹ്മണകർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യാതെയും ഇരിക്കുന്നവൻ.

ജാതിമാനം-സ്വജാതിയെക്കുറിച്ചുള്ള മാനം.

ജാതിലിംഗം-ചായില്യം.

ജാതിവഴക്ക-വംശവഴക്ക.

ജാതിവൈരം-ന. സ്വഭാവേനയുള്ള വൈരം. [കീരിയും സർപ്പവും തമ്മിൽ, എലിയും പൂച്ചയും തമ്മിൽ-എന്നാപോലെ.] വ. അടുത്ത ചാർച്ചക്കാർ തമ്മിലുള്ള പക.

ജാതിവ്യവഹാരം-ജാതിവഴക്ക.

ജാതിശ്രേഷ്ഠ-വി. ജാതിയിൽ പ്രമാണിയായ.

ജാതിസാരം-ജാതിക്കാ.

ജാതിഹീന-ന. താണജാതിയിലുള്ള, ജാതിയിൽ മറിയില്ലാത്ത.

ജാതീകോശം-ജാതിക്കാ.

ജാതീഫലം-ജാതിക്കാ.

ജാതു-അ. ന. ഒരിക്കൽ (ഒരു കാലത്തു്).

'കദാചിദേകദാ ജാതുവിൽ'

(ബാണയുദ്ധം കഥകളി)

'ജീവലോകഹസ് ജാതുസഹോദര'

(നളചരിതം കഥകളി)

2. ചിലപ്പോൾ

ജാതുകം-പെരുങ്കായം

ജാതുകാ-കരിക്കായം.

ജാതുചിൽ-അ. ഒരിക്കൽ.

ജാതുധാനൻ-രാക്ഷസൻ, പിശാചു.

ജാതുഷ-വി. അരക്കുകൊണ്ടു തീർത്ത, അരക്കോടു സംബന്ധിച്ചു.

ജാതൂഷം-അരക്കുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ചായം മുതലായതിന്റെ പേർ.

ജാതുകർണ്ണൻ-ശിവൻ.

ജാതോക്ഷം-പു കാളയുടെ സ്വഭാവത്തെ പ്രാപിച്ച കാളക്കുട്ടി (ആരംഭയൌവനാവസ്ഥനായ കാള), അപ്പോൾ പിറന്ന കാള. ഉ. കാള.

ജാത്യന്ധ-വി കുരുടനായി ജനിച്ച.

ജാത്യം-വി. പു. സഹജമായുള്ള, സ്വാഭാവികമായുള്ള. ഉ. നല്ല വംശത്തിൽ ജനിച്ച. ന. ഉത്തമമായ, ര്. ഇമ്പമുള്ള, ഭംഗിയുള്ള.

ജാത്യാ-വി. ജനനാലുള്ള, ജനനാൽ തന്നെ, സ്വാഭാവികമായി.

ജാത്യാചാരം-ജാതിക്കടുത്ത ആചാരം.

ജാത്യാദി-പിച്ചകത്തില മുതലായവകൊണ്ടുള്ള ഒരൌഷധയോഗം.

ജാത്യാന്ധൻ-പിറവിക്കുരുടൻ.

ജാത്യാഭിമാനം-ജാതികൊണ്ടുള്ള അഭിമാനം.

ജാത്യാവൈരം-സ്വഭാവേനയുള്ളവൈരം.

ജാന-വി. അറിഞ്ഞ.

ജാനകി-സീത, ജനകരാജാവിന്റെമകൾ.

ജാനപദം-പു ജനം ഉ. നാട്ട്, രാജ്യം. ജനങ്ങൾ ഇതിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേരുണ്ടായി.

ജാനി- (സമാസപദാന്ത്യത്തിൽ) ഭാര്യ. ഉ-ം, ഭൂജാനി-ഭൂ (ഭൂമി) ഭാര്യയായിട്ടുള്ളവൻ=രാജാവ്.

ജാനു-മുട്ട്. വളരുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ജാനുദഘ്നം-അ. മുട്ടോളം.

ജാപകൻ-പു. ജപിക്കുന്നവൻ. ഉ. മന്ത്രിക്കുന്നവൻ. ന. ദുരാലോചനക്കാരൻ.

ജാപകം-പു. പീതചന്ദനം [ജായകം എന്നതിന്റെ പാഠം.] ഉ. ചെമ്പുള്ളി. ന. സാമ്പ്രാണി. ര്. വെളുത്ത ചന്ദനം.

ജാപനം-പു. ഭേദ്, തള്ളുക. ഉ. നിവൃത്തം.

ജാപം-വേദാദ്ധ്യയനം. (ജപം എന്നതിന്റെ പാഠാന്തരം) 'പ്രജാജാപ്യമണങ്ങളിവ' എന്നുദാഹരണം.

ജാബാലൻ-പു. ആടുമേയ്ക്കുന്നവൻ. ഉ. ഒരു മുനി.

ജാബാലി-പു. ഒരു നിരീശ്വരവാദിയായ ബ്രാഹ്മണൻ.
[ദശരഥന്റെ ഒരാചാര്യൻ. ദശരഥന്റെ കല്പനയെ അനുസരിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ലെന്നും കാട്ടിൽ പോകാതെ ഭരതനോടു രാജ്യം വാങ്ങി മുറപോലെ ഭോക്കണമെന്നും ഭരതനെ ഉപദേശിച്ചു.] ഉ. ഒരു നീതിശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവ്.

ജാമദഗ്ന്യൻ-പരശുരാമൻ.

ജാമാ-പു. പുത്രി. ഉ. മകന്റെ ഭാര്യ.

ജാമാതാ(വ്)-മകളുടെ ഭർത്താവ്. ഭാര്യയെ അനുഭവിക്കുന്നവൻ (ഭാര്യാഗുണങ്ങളെ പരിശോധിച്ചു കൃത്യപ്പെടുത്തുന്നവൻ) എന്നർത്ഥം. ഉ. തൊഴുകണ്ണി. ന. പ്രഭു. ര്. സൂര്യകാന്തിപുഷ്പം.

ജാമി-പു. കുലസ്ത്രീ. ഉ. ഉടപ്പിറന്നവൾ. സുഖം അനുഭവിക്കുന്നവൾ എന്നർത്ഥം. ന. മകന്റെ ഭാര്യ ര്. പുത്രി.

ജാമിത്രം-ഏഴാമിടം.

ജാമേയൻ-സഹോദരിയുടെ പുത്രൻ.

ജാമ്യക്കാരൻ-ജാമ്യം ഏല്ക്കുന്നവൻ. പര്യായങ്ങൾ ലഗ്നകൻ, പ്രതിഭൂവ്.

ജാമ്യം, ജാമീൻ-പു മൂന്നാമൻ. ഉ. ഉറപ്പ്, രക്ഷ. [അറബിഭാഷ]

ജാമ്യമേല്ക്ക-മൂന്നാമനായിത്തീരുക. [ജാമ്യമേല്പിക്കുക. സ ക്രി.]

ജാംബവാൻ-പു. സ്വർണ്ണം. ഉ. ഞാവൽക്കായ്, ചാമ്പക്കായ്.

ജാംബവതി-പു. ജാംബവാന്റെ പുത്രി. ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഭാര്യ, സാംബന്റെ അമ്മ. ഉ. നാഗദന്തി (സപ്പച്ചോല).

ജാംബവാൻ-കരടികളുടെ രാജാവ്, കപിശ്രേഷ്ഠൻ.

[ജാംബവാൻ ബ്രഹ്മാവിന്റെ പുത്രനാണ്. കൃഷ്ണനും ജാംബവാനും തമ്മിൽ ഘോരയുദ്ധം ഉണ്ടായി. ഇതിനു കാരണം-സൂര്യൻ സത്രാജിത്തെന്ന യാദവശ്രേഷ്ഠനു കൊടുത്ത മണിയെ അണിഞ്ഞുംകൊണ്ടു ഒരിക്കൽ സത്രാജിത്തിന്റെ അനുജൻ പ്രസേനൻ നായാട്ടിനായി വനത്തിൽ പോയി അവിടെവെച്ചു ഒരു സിംഹം പ്രസേനനെക്കൊന്നു മണിയുംകൊണ്ടു കടന്നു. മണിയുടെ പേർ സ്യമന്തകം എന്നായിരുന്നു. സിംഹത്തിന്റെ പക്കൽനിന്നും മണി ജാംബവാൻ കൈക്കലാക്കി. ഇതിനെ അന്വേഷിച്ചുപോയ മാർഗ്ഗത്തിലാണ് കൃഷ്ണനും ജാംബവാനും തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടായത്. യുദ്ധത്തിൽ ജാംബവാൻ തോറ്റു. സ്യമന്തകത്തേയും തന്റെ പുത്രിയായ ജാംബവതിയേയും കൃഷ്ണനായിട്ടു നൽകി. ശ്രീരാമനു ജാംബവാൻ സീതാന്വേഷണത്തിൽ വേണ്ട സഹായം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ജാംബവാൻ ചിരഞ്ജീവികളിൽ ഒരുവനാണ്.]

ജാംബൂനദം-പൊന്ന്. ജംബൂനദിയിലുണ്ടായതു എന്നർത്ഥം.

'ജാംബൂനദവും പട്ടും വളയും'
(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

ജായ-൧. വിവാഹം കഴിച്ച ഭാര്യ. ഭർത്താവു പുത്രരൂപേണ ഇവളിൽ ജനിക്കുന്നതിനാൽ ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു.

ജായകം-പീതചന്ദനം. ഗന്ധാന്തരത്തെ ജയിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം. ൨. പുഴുകു.

ജായാജീവൻ-നടൻ (വേഷക്കാരൻ.) ഭാര്യയെക്കൊണ്ടുപജീവിക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം.

ജായാനുജീവി-കൊക്ക്.

ജായാപതികൾ-ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ, ഭാര്യയുടേയും ഭർത്താവിന്റേയും കൂടിയ പേർ.

ജായു-ഔഷധം, മരുന്ന്. രോഗത്തെ അഭിഭവിക്കുന്നതു എന്നർത്ഥം.

ജായു-വൈദ്യൻ.

ജാരജൻ-വ്യഭിചാരിപുത്രൻ.

ജാരജാ-വ്യഭിചാരിപുത്രി.

ജാരണി-പെരുഞ്ചീരകം.

ജാരത്വം-വ്യഭിചാരം.

ജാരൻ-ഉപശയനക്കാരൻ, കൂട്ടുഭർത്താവ്, രഹസ്യക്കാരൻ. പരസ്ത്രീയുടെ യൌവ്വനത്തെ കളയുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. മറെറാരു പര്യായം-ഉപപതി.

ജാരവൃത്തി-ജാരന്റെ പ്രവൃത്തി, വ്യഭിചാരം.

ജാരി-ദുർഗ്ഗ.

ജാരിണി-വ്യഭിചാരിണി.

ജാല-കഴുക്കോലിന്റെ താഴത്തെ വളവ്.

ജാലക-൧ വഞ്ചനയുള്ള. ൨. ചെപ്പിടിവിദ്യയുള്ള. ൩ വലയുള്ള.

ജാലകാ-൧ പുതിയമൊട്ട്. ൨ വളരെ ചെറുതായകായ്, പിഞ്ച്. ൩ മൊട്ടായി പ്രകാശിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ആദ്യം കാണുന്ന വൃന്തം. ൪. മൊട്ട് ൫ കിളിവാതിൽ. ൬ കൂട്ടം ൭ വല ൮ പൂമൊട്ട്. ൯ അഹങ്കാരം. ൧൦. വാഴക്കാ.

ജാല(ക)ം-കടമ്പ്.

ജാലകാരകൻ-ചിലന്നി, ചിലന്തി

ജാലകിനി-ചെമ്മാട്.

ജാലക്കാരൻ-മുക്കുവൻ.

ജാലഗർഭം-മരക്കുരോഗം.

[പിത്തപ്രധാനമായും ശോഫമായും അല്പമായും വഴുവഴുപ്പോടുകൂടിയും ദാഹത്തേയും ജ്വരത്തേയും ഉണ്ടാക്കുന്നതായും വിസർപ്പംപോലെ വ്യാപിക്കുന്നതായുമിരിക്കുന്ന നീര്]

ജാലപാത്ത് – അരയന്നം, പാത്തയും മററം.

ജാലപാദം–പു. അരയന്നം. ര. താറാവു.

ജാലം–പു. കൺകെട്ടുവിദ്യ, ക്ഷുദ്രം, മായ. ര. മൊട്ട്. ന. കിളിവാതിൽ, ജനൽ. ൪. കൂട്ടം ൫. വല. ജലത്തിൽ ഇടുന്നതു്. ജാലം (കിളിവാതിൽ) പോലെയുള്ളതു, കളളികളളിയായി നെയ്യപ്പെട്ടതു് ഇങ്ങനെ അത്ഥം. മറെറാരുപയ്യായം–'ആനായം'. ൬. പൂമൊട്ട്. ൭. അഹമ്മതി. ൮. ഒരുവക കണ്ണിമീനം. ൯. കടമ്പുവൃക്ഷം. ൧൦. കവചം. ൧൧ വനം.

ജാലയക്കട്ടിള–കട്ടിളച്ചട്ടം.

ജാലി–പു. പടവലം. (പടോലം.) വലപോലെ സൂക്ഷ്മങ്ങളായ കണ്ണികളോടുകൂടിയ പൂവുള്ളതു് എന്നത്ഥം. ര. കാട്ടുപീച്ചിൽ. ന. ചണ. ൪. വല.

ജാലികൻ–പു. വലവെച്ചു മൃഗങ്ങളെ പിടിക്കുന്നവൻ. ജാലംകൊണ്ടു ചരിക്കുന്നവൻ എന്നത്ഥം. ര. ഒരു ദേശത്തിലെ പ്രധാന ഭരണക്കാരൻ. ന. ചതിയൻ ൪. ചെപ്പടിവിദ്യക്കാരൻ ൫. മുക്കവൻ. ൬. വലക്കാരൻ.

ജാലികം–കരങ്ങ്.

ജാലിനീ–പു ചായമിടുന്നതിനുള്ള മുറി. ര. പേവെള്ളരി. ന. കാട്ടുപീച്ചിൽ.

ജാല്മ–അവിവേകമുള്ള. ര. ഹീനതയുള്ള.

ജാല്മൻ–പു. നീചൻ, ഇരപ്പാളി, ഹീനൻ. കാര്യങ്ങളെ മറച്ചുവെക്കുന്നവൻ എന്നത്ഥം. ര. അവിവേകി, ആലോചനകൂടാതെ പ്രവൎത്തിക്കുന്നവൻ.

ജാവകം–പു. ചെമ്പരുത്തിക്കൊടി. ര കറുത്ത അരക്ക്.

ജാഷകം–പീതചന്ദനം [ജായകം എന്നതിൻെറ പാഠം]

ജാഹക(ൻ)–പു. പൂച്ച. ര. മരപ്പട്ടി.

ജാഹ്നവി–ഗംഗാനദി.

(ഒരിക്കൽ ജഹ്നു എന്ന മഹൎഷി ഒരു യാഗംകഴിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭഗീരഥൻ ഗംഗയെ ആകാശത്തുനിന്നു പാതാളത്തേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നവഴിക്കു അതിലെ (ഗംഗയിലെ) ജലം യാഗശാലയെ മുക്കി. അനന്തരം ക്രുദ്ധിച്ചു മഹൎഷി ജലം അശേഷം പാനംചെയ്തു. പിന്നെ ഭഗീരഥൻെറയും മററം പ്രാത്ഥനഹേതുവായിട്ടു മുനി ഗംഗാജലത്തെ കാതുവഴിയെ പുറത്താക്കി. ഇപ്രകാരം ജഹ്നുവിൽനിന്നുണ്ടാകയാൽ ഗംഗക്കു 'ജാഹ്നവി' എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു. ഗംഗ എന്ന ശബ്ദം നോക്കുക.)

ജാളി(ക), ചാളി(ക)–പണസ്സഞ്ചി.

ജാള്യം–ജളത, ഭോഷത്വം.

ജാള്യത–ജളത, ഭോഷത്വം.

ജി

ജിഗത്നു–ശ്വാസം, പ്രാണൻ.

ജിഗമിഷാ–ഗമിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹം.

ജിംഗിണി–കാരിലവു്.

ജിംഗി–മഞ്ചട്ടി.

ജിഗീഷാ–പു ജയിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹം. ര. മത്സരം, പിണക്കം. ന ഉന്നതി, ബലത ൪. ഉത്സാഹം, ശ്രമം.

ജിഘത്സാ–തിന്നാനുള്ള ആഗ്രഹം.

ജിഘത്സു–വി. വിശപ്പുള്ള.

ജിഘാംസാ–പു. കൊല്ലാനുള്ള ആഗ്രഹം. ര പകവീളുക, വൈരപ്രതിക്രിയ.

ജിഘാംസക–പു കൊലചെയ്യുന്ന. ര. പകവീളുന്ന.

ജിഘാംസു–വി. കൊല്ലുന്ന.

ജിഘാംസു–ശത്രു.

ജിഘൃക്ഷ–പു. ഭക്ഷണേച്ഛ. ര. കൈക്കലാക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം.

ജിജ്ഞാസ-൧. അറിവാനുള്ള ആഗ്രഹം. ൨. അന്വേഷണം, ശോധന, വിചാരണ.

ജിജ്ഞാസു-൧. അറിവാനാഗ്രഹിക്കുന്ന. ൨. മോചനം ലഭിപ്പാനാഗ്രഹമുള്ള.

ജിത-വി. ജയിക്കപ്പെട്ട.

ജിതക്രോധൻ-൧. വിഷ്ണു. ൨. ശിവഭക്തനായ ഒരു മുനി.

ജിതശ്രമം-അ. പ്രയാസംകൂടാതെ.

ജിതാക്ഷര-വി. നല്ലവണ്ണം വായിക്കുന്ന; വേഗം വായിക്കുന്ന.

ജിതാത്മാവ്- ആത്മാവിനെ നിയന്ത്രണം ചെയ്യുവൻ, ഉൾപ്പടക്കമുള്ളവൻ.

ജിതാമിത്രൻ-൧. വിഷ്ണു. ൨. ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചവൻ.

ജിതി-൧. ജയം. ൨. ലാഭം.

ജിതേന്ദ്രിയ-വി. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ച, അടക്കമുള്ള.

ജിതേന്ദ്രിയൻ-അടക്കമുള്ളവൻ, മുനി. ഇന്ദ്രിയസമൂഹത്തെ ജയിച്ചവൻ.

ജിത്ത്-വി. ജയിച്ച.

ജിത്യ-വി. ജയിക്കപ്പെടുവാൻതക്ക.

ജിത്യ-കൊഴു.

ജിത്വര-വി. ജയിക്കുന്ന.

ജിനൻ-൧. ബുദ്ധൻ, ബുദ്ധമുനി. ൨. വിഷ്ണു. ൩. ബുദ്ധൻ.

ജിനവല്ലഭസൂരി - ഒരു സംസ്കൃതകവി. ജിനമതം. സംസ്കൃതത്തിലും പ്രാകൃതത്തിലും സമമായി മഹാവീരസ്വാമിസ്തോത്രം എന്നൊരു പുസ്തകം ഉണ്ടാക്കി.

ജിനിസ്സ്, ദിനിസ്സ്, ദിനസ്സ്-൧. മാതിരി, ജാതി, തരം [ഹിന്ദുസ്ഥാനി] ൨. സാധനം

ജിന്ദലാബി-ഒരു പലഹാരം.

[ശോധിച്ചുമാവു ഒരേതരം വെള്ളത്തിൽ കുഴച്ചു പാകപ്പെടുത്തി ഒരുതരം മാതിരിയിൽ നെയ്യിൽ കാച്ചി, പഞ്ചസാര പാവുകാച്ചി അതിൽ ഇട്ട് എടുക്കുന്നത്]

ജില്ല-൧. മണ്ഡപത്തും വാതിൽ. ൨. കോവിലകത്തിൻ വാതിൽ. ൩. താലൂക്ക്. ൪. തുക്കിടി. ൫. ദേശപ്പുറം. ൬. സീമ. ൭. രാജ്യം. ൮. ഏതാനും താലൂക്കുകൾ കൂടിയത്. സിവിൽ വ്യവഹാരങ്ങൾക്കു തീർച്ചയാക്കുന്നതിനായി തിരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള രാജ്യത്തിന്റെ പിരിവുകൾ. ൯. ഒരുതരം കോടതി. [അറബി ഭാഷ].

ജിഷ്ണു-വി. ജയമുള്ള.

ജിഷ്ണു-൧. വിഷ്ണു, കൃഷ്ണൻ. ൨. ഇന്ദ്രൻ. ൩. അർജ്ജുനൻ. ൪. ജയശീലൻ.

ജിഹാനകം-ലോകനാശം.

ജിഹ്മ-വി. ൧. വളഞ്ഞ. ൨. ചരിവുള്ള. ൩. ദുഷ്ടതയുള്ള. ൪. അയോഗ്യതയുള്ള. ൫. മടിയുള്ള. ൬. ശോഭയില്ലാത്ത.

ജിഹ്മഗ-വി. ൧. വളഞ്ഞുനടക്കുന്ന. ൨. സാവധാനത്തിൽ നടക്കുന്ന (മിഴുങ്ങുന്ന).

ജിഹ്മഗം-പാമ്പ്.

ജിഹ്മം-൧. വളഞ്ഞത്. ൨. ഒരു മരം. ൩. കള്ളം.

ജിഹ്മാക്ഷ-വി. കോങ്കണ്ണുള്ള.

ജിഹ്മമേഹനം-തവള.

ജിഹ്മയോധി ഭീമൻ. (ഭീമസേനൻ എന്ന പദ നോക്കുക).

ജിഹ്വ-നാക്ക്.

ജിഹ്വക-ഒരുവക സന്നിപാതം.

ജിഹ്വാചല-വി. അത്യാശയുള്ള, കൊതിയുള്ള.

ജിഹ്വാഗ്രം-നാക്കിന്റെ അറ്റം.

ജിഹ്വാപം-൧. കരടി. ൨. പുലി. ൩. കരടി ൪. നായ്, പൂച്ച

ജിഹ്വാമൂലം-നാവിന്റെ മുൻഭാഗം.

ജിഹ്വാസ്തംഭം-ഒരു രോഗം.

[വാഗ്വാഹിനി എന്നപേരോടുകൂടിയ സിരയെ ആശ്രയിച്ചു വായു കോപിച്ചു നാക്കിനെ സ്തംഭിപ്പിക്കുക ഇതുകൊണ്ടു ഭക്ഷിപ്പാനും ജലപാനം ചെയ്യാനും സംസാരിപ്പാനും വയ്യാതെ വരും.]

ജിഹ്വിക-നാക്ക്.

ജിഹ്വികാ-ഒരു സന്നിപാതം.

[ഇതിൽ ശ്വാസാവേഗം, ചുമ, സന്താപം ഇവയുണ്ടാകും നാക്കു തേരകത്തിലപോലെയിരിക്കും. അധികം പുറത്തേക്കു തള്ളും. ചെവിഅടക്കും, സംസാരിക്കയില്ലാ, ബലംനശിക്കും]

ജീ

ജീതി-സ്ത്രീ. ജയം. ൨. ക്ഷയം, താഴ്ച. ൩. നഷ്ടം.

ജീന-വി. പഴയ, വയസ്സുചെന്ന.

ജീൻ, ജീനി-കുതിരക്കോപ്പുകളിൽ ഒന്ന്, കുതിരപ്പുറത്തിരുന്നു ഓടിപ്പാനുള്ള തോൽപീഠം. [പേർഷ്യൻ ഭാഷ]

ജീമൂതൻ-പു. ഒരു മല്ലൻ.

[വിരാടരാജാവിന്റെ സഭയിൽവെച്ച് ഭീമനാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു].

൨. ഇന്ദ്രൻ. ൩. രക്ഷിക്കുന്നവൻ.

ജീമൂതനാമാ-വസുമനസ്സ എന്ന രാജാവിന വരുണൻ കൊടുത്ത ഒരു കുതിര

ജീമൂതം-പു. മേഘം. ൨. പർവ്വതം. ൩. ദേവതാളി. ൪. കാട്ടുപീച്ചിൽ

ജീമൂതവാഹനൻ-പു. ഇന്ദ്രൻ ൨. ദായഭാഗം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവ്. ൩. ഒരു വിദ്യാധരരാജാവ്, നാഗാനന്ദം എന്ന നാടകത്തിന്റെ നായകൻ.

[ഔദാര്യം മുതലായ ഗുണങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രസിദ്ധനായിരുന്നു. പിതാവു ജീമൂതകേതുവാണത്രെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജ്യം ബന്ധുക്കൾ ആക്രമിച്ചു. അപ്പോൾ അതിനെ അവൎക്കു നൽകീട്ടു മലയപർവ്വതത്തിൽ ചെന്നു തപസ്സുചെയ്യണമെന്നു നിർബന്ധിച്ചു. ഒരിക്കൽ അവിടെ ഗരുഡഭക്ഷണാർത്ഥം നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന ഒരു ചെറിയ സർപ്പത്തിനു പകരം ഗരുഡസമീപം പ്രാപിച്ചു തന്റെ സൗശീല്യംകൊണ്ട് നാഗഭക്ഷണം ഉപേക്ഷിക്കണമെന്ന് ഗരുഡനോട് നിർബന്ധിക്കയും സമ്മതിപ്പിക്കയും ചെയ്തു].

ജീമൂതവാഹി-പുക.

ജീരകം-ചീരകം. അന്നത്തെ ദഹിപ്പിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. മററുപര്യായങ്ങൾ-ജരണം, അജാജി, കണം.

[വാതം, വയറടപ്പ്, കഫം, കൃമി, ഗുല്മം, ഗ്രഹണി, വ്രണം, അതിസാരം അരുചി, ജീർണ്ണജ്വരം ഇവക്കുനന്ന്. ഒരു ഗന്ധദ്രവ്യമാകുന്നു. അഗ്നിയെയും പിത്തത്തെയും വർദ്ധിപ്പിക്കും. വല്ലകാരണവശാലും കൂട്ടാൻ പുകയുകയോ കരിയുകയോ ചെയ്താൽ അല്പം പച്ചജീരകം അരച്ചൊഴിച്ചാൽ പുകസ്വാദിനു ശമനം വരും. തമിഴിൽ ചീരകം. ഇംഗ്ലീഷിൽ-(Cumin Seed) കമിൻസീഡ്]

ജീർണ്ണ-വി. പു. വൃദ്ധതയുള്ള, പഴയതായ. ൨. ദഹിക്കപ്പെട്ട.

ജീർണ്ണജ്വരം-പഴകിയ പനി.

ജീർണ്ണത-സ്ത്രീ. വൃദ്ധത, പഴയതായസ്ഥിതി. ൨ ദഹിക്കപ്പെട്ടതു്.

ജീർണ്ണപർണ്ണം-പു. പഴുത്ത ഇല ൨. കടമ്പ്.

ജീർണ്ണഭൂമി-കളകൾ ധാരാളംവളരുന്ന നിലത്തിന്റെ പേർ.

[ഈ നിലത്തിൽ പണംചെലവാക്കുന്നതിനു മടിക്കരുതു്. വേല ചെയ്യുന്നതിൽ ജാഗ്രതവേണം-കൃഷിശാസ്ത്രം].

ജീൎണ്ണം-൧. പഴയതു്. ൨. ശൈലേയം. ൩. ജീരകം

ജീൎണ്ണാവശേഷം-നഷ്ടശിഷ്ടം, നശിച്ചു കിടക്കുന്ന ശേഷിപ്പു്.

ജീൎണ്ണി-൧ വാൎദ്ധക്യം, പഴക്കം ൨ ദഹനം.

ജീൎണ്ണിക്ക-നശിക്ക, അററകുററംവരിക, പൊടിഞ്ഞുപൊടിഞ്ഞു കാലക്രമംകൊണ്ടു ഇല്ലാതാവുക.

ജീൎണ്ണോദ്ധാരണം, ജീൎണ്ണോദ്ധാരം-കേടു പോക്കുക, പഴകിയതിനെ നന്നാക്കുക.

ജീവി-൧. കോടാലി. ൨. ശരീരം ൩. വണ്ടി. ൪ ജന്തു

ജീവക-വി. ൧ വേലചെയ്തു് ഉപജീവനം കഴിക്കുന്ന ൨. വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന

ജീവകൻ-൧. ഭൃത്യൻ. ൨. പാമ്പു പിടിക്കുന്നവൻ. ൩. ബുദ്ധസന്ന്യാസി ൪. ജന്തു

ജീവകം-൧. വേങ്ങ. ൨ അഷ്ടവൎഗ്ഗൌഷധങ്ങളിൽ ഒന്നു്. ൩. പ്രാണി. ൪ ഒരൌഷധം

[ജീവകം എന്ന ഔഷധം-രക്തപിത്തം, വാതരോഗം, ദാഹജ്വരം, സൎവ്വാംഗസന്താപം, ക്ഷയം, കാസം, ശ്വാസം, രാജയക്ഷ്മാവു്, ദൌൎബ്ബല്യം, മെലിച്ചൽ, മൂത്രകൃച്ഛ്രം ഇവ നാശ് ശുക്ലവൃദ്ധിയെ ചെയ്യും. കഫകരമാണ്. പൎയ്യായങ്ങൾ-കൂൎച്ചശീൎഷം, മധുരകം, ശൃംഗം, ഹ്രസ്വാംഗം, ജീവകം ജീവിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നൎത്ഥം].

ജീവചരിത്രം-ഉത്തമന്മാരായ ആളുകളുടെ ജീവചരിത്രം എഴുതുന്നതുവളരെ പ്രയോജനകരമാകുന്നു അവർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും പ്രവൎത്തിച്ചിട്ടുള്ളതും നാം അറിയുമ്പോൾ നമുക്കു ആ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ ജീവിക്കണമെന്നുള്ള ഒരു നല്ല ആഗ്രഹം ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കയില്ലാ.

ജീവച്ഛവം-ചൈതന്യമില്ലാതെ ജീവൻ മാത്രമുള്ള ശവം.

ജീവഞ്ജീവം-൧. വട്ടച്ചാവൽ എന്ന പക്ഷി. ൨. ചകോരപ്പക്ഷി.

ജീവത-ആനപ്പുറത്തു് എഴുന്നള്ളിക്കാനുള്ള വിഗ്രഹത്തെ വെയ്ക്കുന്ന ഒരു ചട്ടക്കൂട്ടു്. (ദേശ്യപദമാണു്. ജീവിത, ചീവത, ശീവത ഇങ്ങിനെയുമുണ്ടു്. "ആനയുടെ മേലിരിക്കുന്ന ജീവതയും" എന്നു കാണുന്നു.)

ജീവതത്വം-പ്രധാനഗുണം.

ജീവത്-൧. ദീൎഘായുസ്സുള്ള. ൨. സന്താനമുള്ള, സൽഗുണമുള്ള.

ജീവഥം-൧. മയിൽ. ൨. ആമ. ൩. ജീവൻ. ൪. മേഘം.

ജീവദ്രവ്യം-പ്രധാനദ്രവ്യം

ജീവധാനി-ഭൂമി.

ജീവധാരണം-൧. ജീവനെ ധരിക്ക. പൎയ്യായങ്ങൾ ജീവൻ, ആധാരണം. ൨ രക്ഷണം.

ജീവൻ-൧. പ്രാണൻ. ൨. ഇരിപ്പു് ൩. ജീവനം. ൪ കൎണ്ണൻ. ൫ ബൃഹസ്പതി. ൬ വിഷ്ണു (പൎയ്യായജീവൻ-൧. ആവിൎഭവിന്നവൻ, ചിദാഭാസൻ, സ്വപ്നകല്പിതൻ ൨. വിശ്വൻ, തൈജസൻ, പ്രാജ്ഞൻ)

ജീവനകം-ആഹാരം.

ജീവനപഞ്ചമൂലം-ഔഷധഭേദം.

ജീവനം-൧. ജീവൽ. ൨. വൃത്തി, തൊഴിൽ. ൩. വെള്ളം. ൪ പുത്തിലഞ്ഞി. ൫ ജീവകം ൬. വെണ്ണ.

ജീവന്തി-൧ വലിയ അടപതിയൻ. ൨. മേദ.

ജീവനാഘാതം-വിഷം.

ജീവനാഥൻ-ഭർത്താവ്.

ജീവനിക-കടുക.

ജീവനീ-൧. അടപതിയൻ ൨. മേദാ. ൩. കാമൂഴി. ൪. പെരുംകുരുമ്പ. ൫. കാക്കോളി ൬. മഹാമേദ. ൭. ഡോഡി (ഒരു ഫലശാകം)

ജീവനീയം-൧. വെള്ളം. ൨. പാല്. ൩. അടപതിയൻ.

ജീവനീയാ-കടുക.

ജീവനോപായം-നിത്യവൃത്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം. പര്യായങ്ങൾ-ആജീവം, ജീവിക, വാർത്ത, വൃത്തി, വർത്തനം, ജീവനം.

ജീവനൌഷധം-മൃതസഞ്ജീവനി, ജീവനെകൊടുക്കുന്ന ഔഷധം, അമൃതം.

ജീവന്തി-൧. വന്നി. ൨. ഇത്തിക്കണ്ണി. ൩. അടപതിയൻ. ൪. ചിററമൃത്. ൫. കടുക. ൬. മേദ. ൭. ഡോഡി. ൮. കാക്കോളി

ജീവന്തിക-൧ ഇത്തിക്കണ്ണി ൨. അമൃത്. ൩. അടവതിയൻ. ൪. തണ്ടൻചീര ൫. കടുക.

ജീവന്തികൻ-പക്ഷികളെ പിടിക്കുന്നവൻ.

ജീവൻ-൧. പ്രാണൻ. ൨. ജീവാത്മാവ്. ൩. വ്യാഴം.

ജീവന്മുക്തൻ-ആത്മജ്ഞാനമുള്ളവൻ, ജീവനോടുകൂടിത്തന്നെ സംസാരബന്ധത്തിൽ നിന്നു മോചിക്കപ്പെട്ടവൻ.

ജീവന്മുക്തി-ആത്മജ്ഞാനം, ജീവനോടുകൂടിത്തന്നെ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കൽ.

ജീവപത്നി-ഭർത്താവു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന സ്ത്രീ

ജീവപുഷ്പം-൧. കർപ്പൂരതുളസി. ൨. മക്കിപ്പൂവ്.

ജീവപ്രിയ-കടുക

ജീവഭദ്രാ-അടവതിയൻ.

ജീവമന്ദിരം-ദേഹം.

ജീവമാതൃകകൾ-കുമാരി, ധനദാ, നന്ദാ, വിമലാ, മംഗലാ, ബലാ, പത്മാ ഇങ്ങിനെ ഏഴു.

'കുമാരീധനദാനന്ദാ
വിമലാമംഗലാബലാ
പദ്മാചേതിചവിഖ്യാതാഃ
സപ്തൈതാജീവമാതൃകാഃ'

ജീവം-൧. വലിയ വേപ്പ്. ൨. ചീവൽപ്പക്ഷി.

ജീവംജീവം-ചകോരപക്ഷി.

ജീവലോകം-എല്ലാ പ്രാണികളും.

ജീവസ്ഥാനം-മർമ്മം.

ജീവാ-൧. വയമ്പ്. ൨. അടവതിയൻ എന്ന പച്ചമരുന്ന്.

ജീവാക്ഷരാ-൧ സ്വരാക്ഷരം. ൨. മന്ത്രങ്ങളിലും മററും പ്രാധാന്യമുള്ള അക്ഷരം.

ജീവാതു-൧ മൃതസഞ്ജീവനി, ജീവിപ്പാനുള്ള മരുന്ന്. ൨. ചോറ്. ൩. ജീവൻ

ജീവാതൃകം-കർപ്പൂരം.

ജീവാത്മകാര്യചതുഷ്ടയം-ഗുണം, കർമ്മം, കർത്തവ്യം, പരിണാമം ഇവനാലും

ജീവാത്മാവ്-സുഖദുഃഖങ്ങളെ അറിയുന്ന ആത്മാവ്, ജീവനുള്ള ആത്മാവ്.

[വേദാന്തസിദ്ധാന്തപ്രകാരം ഈശ്വരനു ജ്ഞാനശക്തി, ഇച്ഛാശക്തി, ക്രിയാശക്തി എന്നു പ്രധാനമായി മൂന്നു ശക്തികൾ ഉണ്ട്. അതിൽ ഇച്ഛാശക്തികൊണ്ടാണ് ഈശ്വരൻ പ്രപഞ്ചം സൃഷ്ടിക്കുന്നതു്. അല്ലാതെ കുശവൻ കളിമണ്ണുകൊണ്ടു കുടം തീർക്കുമ്പോലെ പഞ്ചഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളെ ചമക്കുന്നില്ല 'ഇച്ഛാമാത്രം പ്രഭോഃ സൃഷ്ടിഃ' എന്നാണു പ്രമാണം. ഈ ശക്തിവിശിഷ്ടനായി പരമാത്മരൂപനായിരിക്കുന്ന ഈശ്വരന്റെ പ്രതിബിംബങ്ങളാണു മനുഷ്യരുടെ ജീവാത്മാക്കൾ.

ജീവാധാരം-ഹൃദയം.

ജീവാനപേക്ഷി - പ്രാണാപേക്ഷയില്ലാത്തവൻ.

ജീവാന്തകൻ - ൧. പക്ഷി പിടിക്കുന്നവൻ. ൨. ജീവനു കാലനായുള്ളവൻ, കൊലചെയ്യുന്നവൻ.

ജീവാവസാനം-മരണം.

ജീവിക-൧. വൃത്തി, ജീവനം, ജീവനോപായം ൨. അടവതിയൻ.

ജീവികാമാർഗ്ഗം - ശമ്പളത്തോടു കൂടിയ ജോലി.

ജീവികാര്യചതുഷ്ടയം-ആഹാരം, നീഹാരം, നിദ്ര, മൈഥുനം ഇവ ൪-ം.

ജീവികാവ്യാപാരങ്ങൾ-ഇഹ ലോകം സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളെ സാധിപ്പാനുള്ള പ്രവൃത്തികൾ.

ജീവിക്ക-൧. ജീവനോടിരിക്ക. ൨. ഉപജീവിക്ക, വൃത്തികഴിക്ക. [സ. ക്രി. ജീവിപ്പിക്കുക]

ജീവിച്ചെഴുന്നേല്പ്-ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പ്.

ജീവിത-വി. ജീവിച്ച.

ജീവിതകാലം-ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലം, മരണാന്ത പര്യായം-ആയുസ്സ്.

[മനുനിയമപ്രകാരം ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ജീവിതകാലം നാലായി ഭാഗിച്ചിരിക്കുന്നു. ൧. ബ്രഹ്മചാരി-ഗുരുവോടു വേദം പഠിക്കുന്ന കാലം. ൨. ഗൃഹസ്ഥൻ-ഭാര്യാസമേതം ഗൃഹകൃത്യനിർവ്വഹണവും, വേദം പഠിപ്പിക്കുക, ബലികഴിക്കുക, ദാനംകൊടുക്കുക ഇവയും ചെയ്യേണ്ടകാലം. ൩. വാനപ്രസ്ഥൻ-ധ്യാനേന്ദ്രിയനിഗ്രഹങ്ങൾക്കു വേണ്ടി വനത്തിൽ താമസിക്കേണ്ടകാലം ൪. സന്ന്യാസി- സന്തോഷസന്താപങ്ങളേയും മോഹങ്ങളേയും ഉപേക്ഷിച്ചു പരമാത്മാവിൽ ലയിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹം മാത്രം സ്വീകരിച്ചു ഭിക്ഷയെടുത്തു ഉപജീവിക്കേണ്ടകാലം.]

ജീവിതം-൧. ജീവൻ. ൨. ആയുസ്സ്. (൩) ശമ്പളം.

ജീവിതവ്യം-ജീവിക്കുവാനുള്ള കാലം.

ജീവിതാവധി-മരണംവരെയുള്ളകാലം.

ജീവിതാശ- ജീവിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം.

ജീവിതേശൻ-൧. ഭർത്താവ്. ൨. കാലൻ.

ജീവ്യാ-൧. കടക്ക. ൨. അടവതിയൻ. ൩. കിണികിണിപ്പാല.

ജു

ജുകുടം-൧. നായ്. ൨. മലയപർവ്വതം.

ജുഗുപ്സ, ജുഗുപ്സനം-൧. നിന്ദ. ൨. ആക്ഷേപം ൩. അസൂയ. ൪. ഭീതി. ൫. അധിക്ഷേപം, അപവാദം.

ജുഗുപ്സിത-വി. നിന്ദിക്കപ്പെട്ട.

ജുഷ്ട്-സേവകൻ.

'കേനാപിതൽപാദജുഷാത്മലക്ഷണായ'

(ഭക്തവാസം കഥാ)

ജൂത്രം-മിഥുനം രാശി.

ജൂഗം, ജൂഗാ-മറികന്നി.

ജുഷ്ട-വി. സേവിക്കപ്പെട്ട.

ജുഷ്ടി-ഉച്ഛിഷ്ടം.

ജുഹു-യാഗപാത്രങ്ങളിൽ ഒന്ന്.

'പാത്രങ്ങളും ... ജുഹൂവാദികൾ'

(ഭാഗവതം)

ജുഹുരാണം-കല്പം.

ജൂകം-തുലാംരാശി.

ജൂടം-ജട, കെട്ടിവച്ച തലമുടി.

ജൂതി-വേഗം.

ജൃംഭ-വി ന. നശിച്ച. വ. പഴയ.
ജൃംഭാ-കമ്പംപുല്ല്.
ജൃംഭാഫല-ചേമ്പ്.
ജൃംഭി-ന. വേദം. വ. ആദിത്യൻ.
ജൂത്തിപനി.
ജൂഷം-പരിപ്പുവെള്ളം.

ജൃംഭണംചെയ്ക-മൂരിനിവിരുക.
ജൃംഭണം, ജൃംഭം, ജൃംഭാ-ന. കോട്ടുവാ. വ. വിടിച്ച്, വളച്ച്. ന മൂരിനിവിരുക.
ജൃംഭിക്ക-ന. കോട്ടുവായിടുക. വ. വിടിരുക. ന മൂരിനിവിരുക.
ജൃംഭിച്ച-വി. ന. വലിച്ച. വ മൂരിനിവിന്ന.
ജൃംഭിണി-അരത്ത
ജൃംഭിത-വി. ന. വിടിന്ന. വ. കോട്ടുവായിട്ട. ന. മൂരി നിവിന്ന.
ജൃംഭിതം-ന കോട്ടുവാ. വ വീക്കം. ന വിടർച്ച.

ജേ

ജേതവ്യ-വി. ജയിക്കപ്പെടുവാൻ തക്ക.
ജേതാ-ജയിപ്പവൻ, ജയിക്കുന്നവൻ.
ജേതൃ-വി. ജയിക്കുന്ന.
ജേമനം-ഭക്ഷണം.
ജേഹാ-നാക്കുള്ളാരവം.
ജേൽ ജയിൽ, കാരാഗൃഹം. [ഇംഗ്ലീഷു ഭാഷ]

'പള്ളിക്കൂടംപലതുവലുതാം
പാതയംപള്ളികള്ള-
പ്പുള്ളിക്കാരെത്തടവിലിടുവാ-
നുള്ളജലാളുപത്രി'
(മയൂരസന്ദേശം)

ജൈത്ര-വി. ജയമുള്ള.
ജൈത്രൻ-ജയിക്കുന്നവൻ.
ജൈത്രം-രസം.
ജൈത്രധരൻ-ജയശീലൻ.
ജൈത്രശരൻ-കാമൻ.
ജൈത്രി-പൃഴമുത്ത.
ജൈനൻ-ജിനൻ, ജൈനമതക്കാർ, ജിനമുനി സ്ഥാപിച്ച മതത്തെ അനുസരിക്കുന്നവൻ.

[ബുദ്ധമതക്കാരെപ്പോലെജൈനന്മാക്കും സന്ന്യാസാശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവർ യാതൊരു ജന്തുവിനേയും ഉപദ്രവിക്കയില്ല ഹിന്ദുമതത്തിലെ മിക്ക ആചാരങ്ങളേയും അവരും ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു കൂടാതെ ബുദ്ധമതക്കാരെപ്പോലെ കമ്മത്തിലും നിർവാണത്തിലും വിശ്വസിച്ചുവരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ജൈനമതവും ഈശ്വരാസ്തിത്വത്തെയത്രമതം തന്നെയാകുന്നു. അവരുടെ മതഗ്രന്ഥങ്ങളുമായ ആഗമങ്ങൾ ഏഴായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിയിൽ മുഖ്യമായ ഭാഗത്തിൽ പതിനൊന്നു അംഗങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഈ അംഗങ്ങളിൽ ഒന്നായ ആചാരാംഗസൂത്രത്തിൽ സന്ന്യാസാശ്രമവിധികളും മതസ്ഥാപകനായ മഹാവീരന്റെ ചരിതവും അടങ്ങീട്ടുണ്ട്.]

ജൈവാലം-നേവാളം.
ജൈമിനി-ഒരു മുനി.

[മീമാംസാദർശനസ്ഥാപകനും വ്യാസന്റെ ശിഷ്യനും സാമവേദാചാര്യനുമാണ്.]

ജൈവാതൃക-വി ന. ആയുസ്സുള്ള. വ. മെലിഞ്ഞ
ജൈവാതൃകൻ-ന. ചന്ദ്രൻ. വ. വളരെ ആയുസ്സുള്ളവൻ. ന. പുത്രൻ. ൪. സന്ന്യാസി ൫. ഔഷധം.
ജൈവാതൃകം-കപ്പൂരം.
ജൈവേയൻ ബൃഹസ്പതിയുടെ പുത്രനായ കചൻ.

ജോട്ട്-പ്ര. ഇണ, ഇരട്ട. വ. വലുപ്പത്തിൽ ഒരുപോലെയുള്ളത്. ന. ചെരിപ്പ്. (ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ.)

ജോംഗ(ഗി)കം-അകിൽവൃക്ഷം.

ജോംഗം-പീതചന്ദനം.

ജോനകനാരകം-ചെറുനാരകം, ഒരുവക നാരകം.

[വാതം, വായുമുട്ടൽ, കഫം, കഫോൽക്ലേശം, കൃമി, ശൂലം, ചുമ, ഛർദ്ദി, തണ്ണീർദാഹം, അഗ്നിമാന്ദ്യം, ആമദോഷം, അരുചി, ഹൃദ്രോഗം ഇവകളെ നന്ന്. സുഗന്ധിയാണ്. പിത്തത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കും. നിറത്തെ നന്നാക്കും. മലമൂത്രങ്ങളുടെ തടവിനെ തീർക്കും. ഇതിന്റെ കായ് പാലുമായി ഭക്ഷിച്ചാൽ വിരുദ്ധമാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ-ജംബീരം തമിഴിൽ-എലുമിച്ചം. ഇംഗ്ലീഷിൽ -(Lemons) ലെമൻസ്.]

ജോനൻ, ചോനൻ-യവനൻ, തുലുക്കൻ.

ജോനകപ്പുല്ല്-ഒരുവക പുല്ല്.

ജോന്താല-ചോളം.

ജോരാവരി-ബലാൽക്കാരം, ബലബന്ധം

ജോലന-സഞ്ചി.

ജോലാ - പൊക്കണം, തോൾറാപ്പ്. ഹിന്ദുസ്ഥാനിഭാഷ.]

ജോലാമാലി-പ്രയാസമുള്ള കാര്യങ്ങൾ.

ജോലി-പ്ര. വേല, കാര്യം. വ. പ്രയാസമുള്ള കാര്യം. ന. വീട്ടുകാര്യത്തിൽകാണുള്ള അസഹ്യം.

ജോഷം-പ്ര. ഭാഗ്യം. വ. സുഖം. ന. സന്തോഷം.

ജോഷം-അ. മൗനമായി, മിണ്ടാതെ.

ജോഷാ-സ്ത്രീ.

ജോഷിതാ-സ്ത്രീ.

ജോഷിത്ത്-സ്ത്രീ

ജ്ഞ

ജ്ഞ-വി. (പദാന്തത്തിൽ) അറിവുള്ള. ഉ-ം, സർവജ്ഞ = സർവത്തെയും അറിയാവുന്ന.

ജ്ഞൻ-പ്ര. ബുധൻ എന്ന ഗ്രഹം. വ. അറിയുന്നവൻ. ഉ-ം, നയജ്ഞൻ, നീതിജ്ഞൻ ഇത്യാദി.

ജ്ഞപിത-വി. പ്ര അഭ്യസിപ്പിക്കപ്പെട്ട. വ. അറിയിക്കപ്പെട്ട.

ജ്ഞപ്ത-വി. അറിയപ്പെട്ട.

ജ്ഞപ്തി-പ്ര. ബോധനം, അറിയിപ്പ്, ഗ്രഹണം വ. ഓർമ്മ.

ജ്ഞാത-വി. അറിയപ്പെട്ട.

ജ്ഞാതവ്യം-അറിയത്തക്കത്.

ജ്ഞാതസിദ്ധാന്തൻ-പ്ര ശാസ്ത്രസാരം അറിഞ്ഞവൻ. വ. പല മതഭേദങ്ങളും അറിയുന്നവൻ. ന. മന്ത്രവാദി.

ജ്ഞാതാവ്-അറിയുന്നവൻ.

ജ്ഞാതി-പ്ര. ബന്ധു. വ. കൂട്ടുകാരി.

ജ്ഞാതിക്കാരൻ-ബന്ധു, അകന്ന ചാർച്ചക്കാരൻ

ജ്ഞാതിഭാവം-ബന്ധുത്വം.

ജ്ഞാതൃ-വി. അറിയുന്ന, അറിവുള്ള

ജ്ഞാത്രേയം-ബന്ധുത്വം.

ജ്ഞാനചതുഷ്ടയം-സ്പർശം, രസം, ഗന്ധം, രൂപം. ഇമ്പി മുതലായ ഗുണങ്ങൾ ഉള്ളവ.

ജ്ഞാനചക്ഷുസ്സ്-ദിവ്യദൃഷ്ടി.

ജ്ഞാനദർപ്പണൻ-ജിനൻ.

ജ്ഞാനദൃഷ്ടി-പ്ര. ജ്ഞാനസംബന്ധമുള്ള കണ്ണ്, ഉൾക്കണ്ണ്. വ. ഉൾക്കാഴ്ച അറിവ്. ന. കാലത്രയത്തെ അറിയുന്നത്.

ജ്ഞാനപിതാവ്-ഒരു പൈതൽ ജ്ഞാനസ്നാനം ചെയ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അവന്റെ ഉത്തരവാദിയായിട്ട് നിൽക്കുന്നവൻ, തല തൊടുന്ന ആൾ.

ജ്ഞാനപൂൎവ്വ-വി. അറിവിൽ മുൻപുള്ള, അധികം അറിവുള്ള, ജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ.

ജ്ഞാനബോധം-തിരിച്ചറിവ്.

ജ്ഞാനമാതാവ് - ജ്ഞാനസ്നാനത്തിങ്കൽ ഉത്തരവാദിയായി നില്ക്കുന്ന സ്ത്രീ, തലതൊടുന്ന സ്ത്രീ.

ജ്ഞാനമാൎഗ്ഗം-അറിവിനുള്ള വഴി.

ജ്ഞാനമുദ്ര-വലത്തുകൈ നീട്ടി പെരുവിരലും ചൂണ്ടാണിവിരലും ചേൎത്തും അതുപോലെ ഇടത്തുകൈ ഇടത്തുകാലിന്റെ സമീപം പിടിച്ചും ഇരിക്കുക.

ജ്ഞാനമൂൎത്തി-പു. ദൈവം ഉ. ശിവൻ

ജ്ഞാനം-പു. അറിവ്, മോക്ഷഅറിവ്, മുക്തിബോധം. ഉ. ദൈവകാൎയ്യങ്ങളിലുള്ള അറിവ്, ആത്മകാൎയ്യം. ന. മോക്ഷത്തിങ്കലുള്ള ബുദ്ധി, പരമാൎത്ഥതത്വത്തെ അറിയത്തക്കതായ ബുദ്ധിവിശേഷം. ഇതിനാൽ അറിയപ്പെടുന്നതുകൊണ്ടു ഈ പേർ വന്നു.

ജ്ഞാനവൽ-വി. ജ്ഞാനമുള്ള, അറിവുള്ള.

ജ്ഞാനവിചാരം-അറിവിനുള്ള വിചാരം.

ജ്ഞാനവ്യവസ്ഥാപിതം - ജ്ഞാനംകൊണ്ട് ഇന്നവിധമുള്ളതെന്നു നിശ്ചയമാക്കിയത്.

ജ്ഞാനശാസ്ത്രം-അറിവിനുള്ള പുസ്തകം.

ജ്ഞാനസ്നാനകൻ-ജ്ഞാനസ്നാനം ചെയ്യുന്നവൻ.

ജ്ഞാനസ്നാനം-സൽകൎമ്മത്തിൽ ഒന്നു, ശുദ്ധമുള്ള കുളി, വെള്ളത്തിൽ മുക്കുക

ജ്ഞാനഹീന-വി. അറിവില്ലാത്ത, മൂഢതയുള്ള.

ജ്ഞാനാന്ധ്യം-തീരെ അറിവില്ലായ്മ, മൂഢത.

ജ്ഞാനാൎത്ഥം-അ. ജ്ഞാനത്തിനായിട്ട്.

ജ്ഞാനി-വി. ജ്ഞാനമുള്ള, അറിവുള്ള.

ജ്ഞാനി-പു. അറിവുള്ളവൻ. ഉ. ജ്യോതിഷക്കാരൻ. ജ്ഞാനികൾ ൪ വിധമെന്നു കാണുന്നു. കുടീചകൻ, ഹംസൻ, ബാഹൂദകൻ, തുൎയ്യാതീതൻ, പരമഹംസൻ, അവധൂതൻ.

ജ്ഞാനിചതുഷ്ടയം-ബ്രഹ്മവിത്ത്, ബ്രഹ്മവിദ്വരൻ, ബ്രഹ്മവിദ്വൎയ്യൻ, ബ്രഹ്മവിദ്വരിഷ്ഠൻ.

ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം-ചെവി, തൊലി, കണ്ണ്, നാവ്, മൂക്ക്.

ജ്ഞാനോപദേശം-ആത്മോപദേശം.

ജ്ഞാപക-വി. അറിയിക്കുന്ന, പഠിപ്പിക്കുന്ന.

ജ്ഞാപകൻ-പു. വാദ്ധ്യാർ. ഉ. യജമാനൻ.

ജ്ഞാപകപ്പെടുന്നു - ഓൎക്കുന്നു. [സ. ക്രി. ജ്ഞാപകപ്പെടുത്തുന്നു.]

ജ്ഞാപകം-പു. ഓൎമ്മ. ഉ. കുറിപ്പടി. ന. കുറിമാനം. ര. ബുദ്ധി.

ജ്ഞാപകലേഖനം - അറിവ് എഴുതുന്നത്.

ജ്ഞാപനം-പു. ഓൎമ്മ. ഉ. അറിവ്.

ജ്ഞാപിത-വി. പു ബോധിപ്പിക്കപ്പെട്ട. ഉ ഓൎമ്മിക്കപ്പെട്ട. ന. തോല്പിക്കപ്പെട്ട

ജ്ഞേയം-വി. അറിയപ്പെടുവാൻതക്ക.

'ജ്ഞേയമായുള്ളപരമാൎത്ഥാനമറിയുമ്പോൾ'

(അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

ജ്യാ

ജ്യാ-പു. ഭൂമി. ഇതിലിരുന്നു എല്ലാം നശിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഈ പേർ വന്നു. ഉ. ഞാൺ. ഞാണാകുന്നത് എന്നൎത്ഥം. [ണം'

'കൎണ്ണാന്തംകടകാമുഖാകലിതമായ് ജ്യാകൎഷ

(അമരുകശതകം)

ജ്യാകൎഷണം = ജ്യയുടെ (വില്ലിന്റെ) കൎഷണം (വലി).

ജ്യാഘോഷം-ഞാണൊലി
ജ്യാനി-വാൎദ്ധക്യം, ബലക്ഷയം.
ജ്യാമഘൻ-ഒരു സോമവംശരാജാവു്.

[ഭാൎയ്യ ശൈബ്യ പ്രസവിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു ഭാൎയ്യയെ ഭയപ്പെട്ടു ജ്യാമഘനു മറ്റൊരുവളെ പരിഗ്രഹിക്കുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ലാതെ പാൎത്തുകയായിരുന്നു ഒരിക്കൽ ജ്യാമഘൻ ഒരു രാജാവിനെ യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ അതിസുന്ദരിയായ മകളെക്കണ്ടു ജ്യാമഘൻ മോഹപരവശനായി അവളേയും കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു വേളികഴിക്കണമെന്നുള്ള താൽപൎയ്യത്തോടുകൂടി ശൈബ്യയുടെ സമ്മതം വാങ്ങുവാൻ ചെന്നു ഈ കന്യക ഏതെന്നു ശൈബ്യ ചോദിച്ചു. ജ്യാമഘൻ കിടുകിടെ വിറച്ചുംകൊണ്ടു 'നീ പ്രസവിപ്പാൻ പോകുന്ന പുത്രന്റെ പത്നിയായി കൊണ്ടുവന്നതാണു്' എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. ശൈബ്യ വാൎദ്ധക്യത്തിൽ വിദൎഭൻ എന്നു പേരുള്ള ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിക്കയും അവൻ ആ കന്യകയെ വിവാഹം ചെയ്കയും ചെയ്തു ഭാൎയ്യമാരുടെ വരുതിയിൽ പെട്ടു സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെ അവരുടെ ഇഷ്ടംപോലെ നടക്കുന്ന ഭൎത്താവിനു ജ്യാമഘൻ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തഭൂതനാകുന്നു]

ജ്യായസ്സ്-വി. ൧. അധികം വയസ്സുചെന്ന. ൨. പ്രശംസിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യനായ, അതിശ്രേഷ്ഠതയുള്ള
ജ്യായാൻ-ജ്യേഷ്ഠൻ.
ജ്യാവരൻ-രാജാവു്.
ജ്യുതി-പ്രകാശം, ശോഭ, വെളിച്ചം
ജ്യേഷ്ഠ-വി. ൧. അതിശ്രേഷ്ഠമായ ൨. അധികം വയസ്സുചെന്ന. ൩. മുൻപിറന്ന. (ന) ജ്യേഷ്ഠത, ജ്യൈഷ്ഠ്യം
ജ്യേഷ്ഠതി-൧. മൂത്തസഹോദരി. ൨. ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഭാൎയ്യ.
ജ്യേഷ്ഠൻ-൧. മൂത്തസഹോദരൻ. ൨. മൂത്തസഹോദരിയുടെ ഭൎത്താവു്. ൩. ഏററവും ശ്രേഷ്ഠൻ. ൪. അതിവൃദ്ധൻ.
ജ്യേഷ്ഠം-൧. ജ്യേഷ്ഠമാസം, മിഥുനമാസം ജ്യേഷ്ഠാനക്ഷത്രയുക്തയായ പൌൎണ്ണമിയോടുകൂടിയതു് എന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം—ശുക്രം ജൈഷ്ഠ്യം എന്നുമുണ്ടു്. ൨. വെളുത്തീയം.
ജ്യേഷ്ഠാ-൧. ജ്യേഷ്ഠത്തി. ൨. നിൎഭാഗ്യദേവത, ലക്ഷ്മിയുടെ മൂത്തസഹോദരി. ൩. നിൎഭാഗ്യം ൪. പതിനെട്ടാമത്തെ നക്ഷത്രം, കേട്ട. ൫. ശംഖാണി, ൬. നടുക്കുള്ള വിരൽ.
ജ്യേഷ്ഠാംബു-കഞ്ഞിയുടെ എങ്കിലും കാടിയുടെ എങ്കിലും പാട.
ജ്യേഷ്ഠാശ്രമി-ഗൃഹസ്ഥൻ, രണ്ടാമത്തെ ആശ്രമമുള്ളവൻ.
ജൈഷ്ഠം-മിഥുനമാസം.
ജ്യോതിൎമ്മയ-വി തേജോരൂപമായ.
ജ്യോതിരിംഗണം-മിന്നാമിനുങ്ങു്. നക്ഷത്രതുല്യമായി സഞ്ചരിക്കുന്നതെന്നൎത്ഥം. മറെറാരു പൎയ്യായം-ഖദ്യോതം.
ജ്യോതിശ്ചക്രം-ഗ്രഹങ്ങളുടെ മാൎഗ്ഗം, സൂൎയ്യാദി ഗ്രഹങ്ങളും അശ്വിന്യാദി നക്ഷത്രങ്ങളും ആധാരമായും, വൃത്താകാരമായും ചാരശൈഘ്ര്യമായും, ഗഗനമദ്ധ്യസ്ഥമായും, അദൃശ്യമായുമുള്ള ഒരു വസ്തുവിശേഷം.
ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം-ഗണിതം, ഗ്രഹശാസ്ത്രം
ജ്യോതിഷക്കാരൻ-ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം അറിയുന്നവൻ, ഗണിതക്കാരൻ, ലക്ഷണം പറയുന്നവൻ. പൎയ്യായങ്ങൾ-സാംവത്സരൻ, ജ്യോതിഷികൻ (ജ്യോതിഷികൻ), ദൈവജ്ഞൻ, ഗണകൻ, മൌഹൂൎത്തികൻ, മൌഹൂൎത്തൻ, ജ്ഞാനി, കാൎത്താന്തികൻ.

ജ്യോതിഷം - ഗണിതശാസ്ത്രം, ഗ്രഹശാസ്ത്രം.

ജ്യോതിഷികൻ-ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം അറിയുന്നവൻ.

ജ്യോതിഷ്കം-ആദിത്യൻ മുതലായ ഗ്രഹങ്ങൾ.

ജ്യോതിഷ്കാ—നാ. ഉലുവ. ൧. ചെറുപ്പുന്ന.

ജ്യോതിഷ്ടോമം-യജ്ഞഭേദം.

ജ്യോതിഷ്മതി-നാ. ചെറുപ്പുന്ന ജ്യോതിസ്സോടുകൂടിയതെന്നർത്ഥം. വാലുഴവം എന്നും കാണുന്നു. വാലുളുവ് എന്ന തമിഴ്വ്യാഖ്യാനം. ൧. ഒരു രാജ്യം.

ജ്യോതിഷ്മാൻ-നാ. ബ്രഹ്മാവിന്റെ മൂന്നാമത്തെ പാദം. ൧. ലോകനാശത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമാവാനിരിക്കുന്ന ഏഴുസൂര്യന്മാരിൽ ഒന്ന്, ആദിത്യൻ.

ജ്യോതിസ്സ്-നാ. പ്രകാശം. ൧. നക്ഷത്രം, കൃഷ്ണമണി ശോഭിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. ദൃഷ്ടി. ൩. സൂര്യൻ. ൪ അഗ്നി. ൫. ചന്ദ്രൻ ൬. മിന്നാമിനുങ്ങ്. ൭. രശ്മി.

ജ്യോതീരഥൻ-ധ്രുവൻ.

ജ്യോത്സ്നാ-നാ. നിലാവോടുകൂടിയ രാത്രി. ൧. നിലാവ്. ൨. പടോലം. പ്രകാശമുള്ളതെന്നർത്ഥം. മററപര്യായങ്ങൾ—ചന്ദ്രിക, കൌമുദി ൩. അരേണുകം

ജ്യോത്സ്നാപ്രിയം—ചകോരം.

ജ്യോത്സ്നി-നാ. നിലാവുള്ള രാത്രി ൧. പടവലം ൨ അരേണുകം

ജ്യോത്സ്നിക-നാ. നിലാവുള്ള രാത്രി. ൧. അരേണുകം

ജ്യോത്സ്യൻ-ജ്യോതിഷക്കാരൻ

ജ്യോത്സ്യം-ജ്യോതിഷം.

ജ്യൌതിഷപഞ്ചാംഗം-നക്ഷത്രം, തിഥി, വാരം, യോഗം, കരണം ഇവ ൫-ം.

ജ്യൌതിഷികൻ-ജ്യോതിഷക്കാരൻ

ജ്യൌത്സ്നീ-നാ. നിലാവുള്ള രാത്രി. നിലാവുള്ളതു എന്നർത്ഥം. ൧. പടോലം. നിലാവുള്ളപ്പോൾ ശോഭിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

ജ്വ

ജ്വരഘ്നം—നാ. ചിററമൃത്. ൧. ചീര.

ജ്വരഘ്നി-മഞ്ചട്ടി.

ജ്വരം-നാ. പനി. ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം

[ഇരുവേരി, മുത്തങ്ങാക്കിഴങ്ങ്, പുത്തരിച്ചുണ്ടവേര്, പാടക്കിഴങ്ങ്, കൊത്തമ്പാലയരി, ചുക്ക് ഇവകൊണ്ടുള്ള കഷായം എല്ലാ ജ്വരങ്ങൾക്കും നന്ന്.]

'ത്രായതോയദഭദ്രനിംബ
പാഠാധാന്യമഹൌഷധൈഃ
കൃതഃ കഷായഃ സർവ്വേഷാം
ജ്വരാണാം പാചനഃ പരം'

[ജ്വരലക്ഷണം-വിയർപ്പില്ലായ്ക, ദേഹേന്ദ്രിയ മനസ്സുകൾക്കു സന്താപം. സർവ്വാംഗങ്ങളിലും ഈവക ലക്ഷണങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു യാതൊരു രോഗത്തിങ്കൽ കാണപ്പെടുന്നുവോ ആ രോഗമത്രേ ജ്വരം] ൧. അഗ്നിബാധയാലുണ്ടാകുന്ന ഉപദ്രവം.

ജ്വരാന്തകം—നാ. വൻകൊന്ന. ൧. ഉത്തരകിരിയാത്ത്.

ജ്വരിക്കുന്നു-നാ. പനിക്കുന്നു ൧. കോപമുണ്ടാകുന്നു.

ജ്വരിത-വി. പനിയുള്ള.

ജ്വലനൻ-നാ. അഗ്നി. കത്തുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. ൧. കൊടുവേലി.

ജ്വലനം-നാ. ജ്വലിക്കുക ൧. കൊടുവേലി.

ജ്വലനാശ്മാ—സൂര്യകാന്തം.

ജ്വലനോപലം-സൂൎയ്യകാന്തം.

ജ്വലിക്കുക-ക്രി. കത്തുക, ശോഭിക്കുക ൨. കോപം ഉണ്ടാകുക. [സ. ക്രി ജ്വലിപ്പിക്കുക.]

ജ്വലിത-വി. ൧. കത്തിയ. ൨. ജ്വലിപ്പിക്കപ്പെട്ട.

ജ്വലിനി-പെരുംകുരുമ്പ.

ജ്വാല-തീനാക്കു്, അഗ്നിജ്വാല. ജ്വലിക്കുന്നതു എന്നൎത്ഥം.

ജ്വാലാജിഹ്വാൻ-കൊടുവേലി.

ജ്വാലാമുഖി-ഭൂമിക്കു കീഴെനിന്നു തീപുറപ്പെടുന്ന ഒരു പുണ്യസ്ഥലം, ഹിമാലയത്തിലെ ഒരു പുണ്യസ്ഥലം, ഒരു അഗ്നിപൎവ്വതം

[ശിവന്റെ പതിയായ സതി തീക്കുട്ടി തന്നത്താൻ ദഹിച്ചതു ഇവിടെ വെച്ചാണെന്നാലും.]

ജ്വാലാവക്ത്രൻ-ശിവൻ.

ഝ

ഝ-ഹല്ലുകളിൽ ഒൻപതാം അക്ഷരം

ഝഗതി, ഝഗിതി-ഝടിതി.

ഝടഝട-ശബ്ദവിശേഷം.

ഝടി-ചെടി.

ഝടിതി-അ. വേഗം, പെട്ടെന്നു.

[ഝടുതി എന്നും കാണുന്നു. ഝഗിതി എന്ന പാഠവും ഉണ്ടു്.]

'ആഹാ യമദംഷ്ട്രാഝഗിതി ഝടിതി സ്വാകർഷകമമല്ലേ'

(ഗണേശമഹോദധി)

ഝണഝണാ, ഝണ ഝണം-ശബ്ദവിശേഷം.

ഝണൽകാരം-ലോഹത്തിന്റെ ആഭരണത്തിന്റെ ശബ്ദം.

ഝണ്ഡു-ഒരു ഔഷധി.

[ക്ഷുദ്രക്ഷുപവൎഗ്ഗത്തിൽ പെട്ടതു്. ജ്വരം, ഗ്രഹപീഡ, ഭൂതാവേശം ഇവ കളയുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിൽ-French mary gold]

ഝട-കിഴുകാനെല്ലി. ഫലസമൂഹമുള്ളതു എന്നൎത്ഥം.

ഝടാമലാ-കീഴുകാനെല്ലി.

ഝൎ-ബൃഹസ്പതി.

ഝങ്കാരം, ഝംകൃതം-മൂളൽ, ഇരപ്പു്, വണ്ടിന്റെ നാദം.

ഝംകാരിണി-ഗംഗാനദി.

ഝംകാരിതാത്മാവു്-അഹങ്കരിക്കുന്നവൻ.

ഝംകൃതി-ക്രി. ലോഹംകൊണ്ടു നിൎമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ആഭരണങ്ങളുടെ ശബ്ദം.

ഝംഝ-ക്രി. കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ ശബ്ദം. ൨. മഴപെയ്യുന്ന ശബ്ദം. ൩. കൊടുങ്കാറ്റു്, ൪ ചിലമ്പനാദം. ൫. വലുതായ തുള്ളിയിൽ മഴപെയ്യുക. ൬. കുത്തുപോലെയ വസ്തു.

ഝരഝരം-ക്രി ലോഹംകൊണ്ടുള്ള ആഭരണങ്ങളുടെ ശബ്ദം. ൨. മണിനാദം.

ഝംഝലം-ശബ്ദവിശേഷം. ലോഹംകൊണ്ടുള്ള ആയുധങ്ങളുടെ ശബ്ദം, മണിനാദം.

ഝംഝാവാതം-മഴയോടുകൂടിയ കാറ്റു്

ഝപ, ഝപാ-ക്രി. ചാട്ടം. ൨. ഒരു മത്സ്യം.

ഝപാകം-കരഞ്ഞു്.

ഝപാരു-കരഞ്ഞു്.

ഝപാരി-നീക്കാക്ക.

ഝപി-കരഞ്ഞു്.

ഝരം, ഝരാ, ഝരി-ക്രി. അരുവിയാറു്. ക്രമത്തിൽ താഴ്ന്നുതാഴ്ന്നു വരുന്നതു്. വൎഷകാലം കഴിഞ്ഞാൽ ജലപ്രവാഹം ക്രമത്തിൽ കുറയുകയാണെല്ലോ പതിവു്. ൨. ഉറവു്.

ഝരിക-പ്രവാഹം

'ഝസ്ലുകാംകാകിയാഃപുഷ്പാദകഝരികാ'

(അമരുകശതകം)

ഝരീ-ഫ. അരുവിയാറ്. ൨. നദി. ൩. പ്രവാഹം.

ഝർഝരം-ഒരു വാദ്യം, ചല്ലരിപ്പറ (പറ) 'ഝർഝ' ശബ്ദത്തെ കൊട്ടുന്നതു് എന്നർത്ഥം

ഝർഝരാ-ഫ. വേശ്യ, തേവിടിച്ചി, കലഹം. ൨. ഉടുക്ക്, ഒരു വാദ്യം.

ഝർഝരാവതി-ഗംഗാനദി.

ഝർഝരീ-ഒരു വാദ്യം, കൈത്താളം.

'ഡിണ്ഡിമമങ്കുമിടയ്ക്കയുടുക്കുകൾ

മഡ്ഡുഝല്ലരികൾഝർഝരിവാദ്യം'

(സ്യമന്തകം തുള്ളൽ)

ഝർഝരീകം-ഫ. രാജ്യം. ൨. ദേഹം. ൩. പടം, രൂപം.

ഝലരി-കറിയാട്ട്.

ഝല-ഫ. പെൺകുട്ടി, പുത്രി. ൨ സൂര്യപ്രകാശം, വെയിൽ. ൩ മിന്നുക. ൪. ചീവിട്.

ഝലഝ്ഝല-ഫ ആന ചെവിയടിക്കുന്നശബ്ദം. ൨. മഴത്തുള്ളി വീഴുന്നശബ്ദം.

ഝലി-പാക്ക്.

ഝല്ലകണ്ഠം- മാടപ്രാവ്, പ്രാവ്, കപോതം

ഝല്ലകം-ഒരു വാദ്യം, കൈമണി.

ഝല്ലരീ-ഫ. ഒരു വാദ്യം. ൨. കുറുനിരന. കറിയാട്ട്.

ഝല്ലിക-ഫ. പ്രകാശം, ശോഭ. ൨. ചായമോ സുഗന്ധവസ്തുവോ തേച്ചുണ്ടാക്കുന്ന [illegible] ഉണ്ടാക്കുന്നണം.

ഝഷധ്വജൻ-കാമദേവൻ.

ഝഷം-ഫ. മത്സ്യം. തന്നിൽ താഴെയുള്ള മത്സ്യങ്ങളെ ഹിംസിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨. മീനംരാശി. ൩. ചൂട്. ൪. കാട്. ൫ മണൽക്കാട്.

ഝഷാ-ഫ ആനക്കുറുന്തോട്ടി വാതാരോഗത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. ൨ വലിയ കുരകം.

ഝഷാങ്കൻ. ഝഷകേതനൻ, ഝഷകേതു, ഝഷധ്വജൻ-കാമൻ

ഝഷാശനം-ചീങ്കണ്ണി, കടൽപന്നി.

ഝഷോദരി-വ്യാസന്റെ അമ്മയായ സത്യവതി.

ഝള്ഝള-ശബ്ദവിശേഷം. ആനകൾ കാതുകൊണ്ടടിക്കുന്ന ശബ്ദം.

ഝള്ളി കൈത്താളം, ഒരു വാദ്യം.

ഝാങ്കൃതം-പാദശരം തണ്ട മുതലായതിന്റെ ശബ്ദം.

ഝാടം-ഫ. വള്ളിക്കുടിൽ. ൨. കാട്.

ഝാട, ഝാടി-ഫ കിഴുകാനെല്ലി. ൨. കുറുമുഴി.

ഝാടാമലാ, ഝാടിക-കിഴുകാനെല്ലി.

ഝാടലം-വെണ്ണാതിരിമരം. കുട്ടിപ്പിണഞ്ഞുകിടക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. കാട്ടുപതത്തിച്ചെടി, മുഷ്കകവൃക്ഷം ഇങ്ങനെയും അഭിപ്രായം കാണുന്നു. മുള്ളിലാവ്, മുഴമ്പിലാവ്, മുളംപ്ലാവ്, മുളംപ്ലാച്ചി എന്നു ദേശഭേദേന പറയപ്പെടുന്നു.

ഝാമകം-ചുട്ട ചെങ്കല്ല് (ഇഷ്ടിക).

ഝാമരം-സൂചിയുംമററും തേയ്ക്കുന്ന കല്ല്.

ഝാലരി-ഫ. കഴിത്താളം. ൨. വൃക്ഷവിശേഷം.

ഝാവുകം-കാഞ്ഞിരമരം, മയിലെള്ളിൽ ഒരു വകഭേദം. 'ഝ' എന്നു ശബ്ദിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം.

ഝിംഗിനി-ഫ പന്തം, ചൂട്ട്, തീവെട്ടി. ൨. ഒരുമാതിരി വെള്ളരിക്ക.

ഝിംഗിനി, ഝിംഗി, ഝിംഝിണി-കാരിലവ്.

ഝിംഝിരീട-ഒരൌഷധി.

[ബലം മൂലപ്പല്ല് ഇവയെ വലിപ്പിക്കും. രക്താതിസാരത്തിന നന്ന്. പൂവ് മഞ്ഞനിറമായിരിക്കും]

ഝിണ്ടി-പ്ര. നീലക്കുറിഞ്ഞി (കരിങ്കുറിഞ്ഞി). ഉണങ്ങിയാൽ 'ഝി' എന്ന ശബ്ദിക്കുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. മുള്ളുക്കുറിഞ്ഞി (ചെങ്കുറിഞ്ഞി).

ഝിരി-ചീവിട്ട്. (തമിഴിൽ) ചിലവൂട്ട്.

ഝിരികാ, ഝിരീകാ, ഝിരുക-ചീവിട്ട്.

ഝില്ലിക-പ്ര. ചീവിട്ട്. മനസ്സിനെ ശിഥിലമാക്കി ചെയ്യുന്നതെന്നർത്ഥം. ൨. വെയിലിന്റെ പ്രകാശം. ൩. ശോഭ. ചീവിട്ട അലയ്ക്കുക.

ഝില്ലികണ്ഠം-മാടപ്രാവ്.

ഝില്ലി-പ്ര. കൈമണി. ൨. ചീവിട്ട്. ൩. വിളക്കിന്റെ തിരി. ൪. ശോഭ.

ഝില്ലിഝങ്കാരനാദമണ്ഡിതസിംഹ-

വ്യാഘ്ര (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം)

ഝില്ലീക, ഝില്ലുക-ചീവിട്ട്.

ഝീരിക, ഝീരുക-ചീവിട്ട്.

ഝുണ്ടം-ഒരു വൃക്ഷം, ഒരു ചെടി.

ഝൂനി(ലി)-പ്ര. ഒരുമാതിരി പാക്ക്. ൨. ക്രമുകനം

ഞ

ഞ-ഹല്ലുകളിൽ പത്താം അക്ഷരം.

ഞങ്ങൾ-പ്ര. ഞാനും എന്റെ കൂടെയുള്ളവരും. ൨. ഞാൻമുതലായവർ. ൩. ഞാനും എന്റെ ശേഷക്കാരും. ൪. നമ്മൾ, ഞാൻ.

ഞഞ്ഞാപിഞ്ഞാ-അസംബന്ധപ്രലാപം, വല്ലതും കറച്ച്.

ഞടുക്കം-നടുക്കം

ഞട്ടി-പൂവ് കായ് മുതലായതിന്റെ ഞെട്ട്. പര്യായങ്ങൾ-വൃന്തം, പ്രസവബന്ധനം.

ഞണം-താമരെട്ടുകുന്നതിനുള്ള ഒരു ചെടി, ചണം.

ഞണുക്ക്-പ്ര. വീങ്ങൽ. ൨. ചതവ്, മുറിവ്.

ഞണുക്കം-പ്ര. വീങ്ങുക. ൨. ചതവ്. ൩. മടി. ൪. സംശയം.

ഞണുങ്ങുക-പ്ര. ചുളുങ്ങുക, പിളുങ്ങുക. ൨. ചതയുക ൩. മടയായ്ത്തീരിക്കുക. ൪. സംശയിക്കുക. (സ. ക്രി ഞണുക്കുക.)

ഞന്ഞെൻകുന്നു-കട്ടിപ്പിടിക്കുന്നു, പരുന്നു.

ഞരുഞരുപ്പ്-കട്ടുക, പററിപ്പിടിക്കുക, പരപരാക്കുക.

ഞന്നഞ്ഞെന-അം പായുന്ന, മട്ടുന്ന.

ഞണ്ട്-ഒരുവക ജലജന്തു, ഒരുവക മത്സ്യം. പര്യായങ്ങൾ-കുളീരം, കർക്കടകം.

ഞണ്ട്

[ഇതിന്റെ മാംസം വാതം, പിത്തം, ശ്ലേഷ്മം ഇവകളെ നന്ന്. കഫവർദ്ധനകാരിയാണ്. ഞണ്ടുകൾ പലമാതിരിയുണ്ട്. പൂഞണ്ട്, കടൽഞണ്ട്, കരഞണ്ട്, വയൽഞണ്ട് ഇംഗ്ലീ-ഭാഷ Crab.]

ഞമ-ഒരു വൃക്ഷം.

(അർശസ്സ്, പാണ്ഡു, പ്രമേഹം, പിത്തം, കഫം, രക്താതിസാരം ഇവകളെ നന്ന്. ശമിപ്പിക്കുന്ന. ഇല തന്നിയിലപോലിരിക്കും. സം-ധവ.)

ഞമഞ്ഞി, ഞെമഞ്ഞിക്ക-ഗ്ര കക്ക. വ. ഒരുവക ജലജന്തു, മുരിങ്ങ്.

[ഞവഞ്ഞ് (ഞവഞ്ഞിൽ, ഞമഞ്ഞി, നത്തയ്ക്കാ) ഇതിന്റെ അസ്ഥിശൂലം, നേത്രരോഗം, വിസ്ഫോടം ഇവക്കു നന്ന്. മാംസം വാതത്തിനും മററും നന്ന്. മത്സ്യവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ടതാണ്. ജോനകനാരങ്ങാനീരിൽ ദോലായന്ത്രംകൊണ്ടു പചിച്ചു ചൂടുവെള്ളത്തിൽ കഴുകി ഉണക്കുക, ശുദ്ധിയാകും. സം-ക്ഷുദ്രശംഖം, ത-നത്തൈ.]

ഞെമുങ്ങുക-ഞെങ്ങുക.

ഞെമുണ്ടുന്നു, ഞെവിണ്ടുന്നു-ഞെവിടുന്നു, ഞെക്കുന്നു. മ-ം, പാലിൽ പുഴുങ്ങി ഞെരുണ്ടുന്നു.

ഞെരക്കം-ക്ഷീണത്തിങ്കൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഒരു നേരിയ ശബ്ദം, വിലാപം, നെടുവീപ്പ്.

ഞെരങ്ങുക-ക്ഷീണത്തിങ്കൽ നേരിയശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുക, വിലപിക്കുക, നെടുവീപ്പിടുക.

ഞെരട്ട്-ഗ്ര. നൂലിന്റെ കെട്ട്. ചരടിന്റെ ഏപ്പ്. വ. തുണി നെയ്യുമ്പോൾ അതിന്റെ നൂലുകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഏപ്പ്. ന. ഞെരട്ടുള്ള തുണി. ര് വിരൽകൊണ്ടു തിരുമ്മുക.

ഞെരട്ടുക-ഗ്ര. നൂലുകൾ ഏപ്പുക. വ. വിരൽകൊണ്ടു തിരുമ്മുക. ന. ഏപ്പുപിടിക്കുക.

ഞെരമ്പ്-ഗ്ര നരമ്പ്. വ. നാഡി. പര്യായങ്ങൾ-നാഡി, ധമനി, സിര.

ഞെരമ്പുവലി-ഞെരമ്പുകോച്ച്.

ഞെരമ്പുവികാരം-ഞെരമ്പു പിടിത്തം, ഞെരമ്പുനിമിത്തം വരുന്ന ദീനം.

ഞെരമ്പുവേദന-ഞെരമ്പിന്റെ വലിവുകൊണ്ടുള്ള വേദന.

ഞെരിഞ്ഞാംപുളി-ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി.

ഞെരിഞ്ഞിൽ-ഞെരിഞ്ഞിൽ.

ഞെരിമീൻ-ഒരുവക മീൻ, നരിമീൻ.

ഞെരിയാണി-നരിയാണി, കാലിന്റെ കണ്ണ്. പര്യായങ്ങൾ-ഘുടികം, ഗുല്ഫം.

ഞെവ-ഒരുവക വൃക്ഷം.

ഞെവഞ്ഞു, ഞെവിഞ്ഞു-ഞമഞ്ഞി. തമിഴിൽ-നത്തൈ. പര്യായങ്ങൾ-ശംബൂകം, ജലശുക്തി.

ഞെവരി-വിതയ്ക്കുമ്പോളത്തെക്കു നിലം നിരപ്പുവരുത്തുന്നതിലേക്കുള്ള ഒരു പലക.

ഞെവക്കുക-നിരപ്പാക്കുക.

ഞെവിര, ഞെവര-ഒരുവക നെല്ല്.

ഞെളുക്ക-കൊവുക, കൊവുന്നഭാവം.

ഞെളുപ്പ്, ഞെളുപ്പം-ഞണപ്പ്, നനവു, ഭാവം, ഈറം.

ഞെള്ള-ഒരു വൃക്ഷം, ഞെഴുക.

ഞെറുമ്പാണൽ-ഒരുവക ഞെ

ഞാ

ഞാങ്ങണ-ആററരികേ നില്ക്കുന്ന ഒരുവക വൻപുല്ല്, നായ്ക്കരിമ്പ്.

ഞാങ്ങൾ-'ഞാൻ' എന്ന പദത്തിന്റെ ബഹുവചനരൂപം. ഇതിൽ നിന്നാണ് ഞങ്ങൾ എന്ന രൂപമുണ്ടായതു്.

ഞാഞ്ഞൂൽ, ഞാഞ്ഞൂൾ-നൂലുപോലെ തിരിക്കുന്നതായി മണ്ണിലുള്ള ഒരുവക പ്രാണി. പര്യായങ്ങൾ-മഹീലത, ഗണ്ഡൂപദം, കിഞ്ചുലുകം.

'ഞാഞ്ഞൂലെന്നാരുകൂട്ടം ഭൂമിയിലഞ്ഞൂറാതിലെന്നും കൂടി'

(തക്കിനീസപ്പയംവരംതുള്ളൽ)

ഞാണ്-ഗ്ര. വില്ലിന്റെ ചരട്. വ. കയറ്, ചരട്. വില്ലിന്റെ ഞാണിനു പര്യായങ്ങൾ- മൌർവി, ജ്യാ, ശിഞ്ജിനി, ഗുണം.

ഞാങ്ങാൽ-ഒരുമാതിരി മുള.

ഞാണൊലി-വില്ലിന്റെ ചരടിനുള്ള ശബ്ദം പര്യായം-വിസ്ഫാരം.

ഞാത്ത്, ഞെത്ത്-പ്ര. തൂക്കൽ. വ. മൂക്കിൽ ഇടുന്ന ഒരാഭരണം.

ഞാത്തുക-ക്രി. തൂക്കിയിടുക. വ. ഞാത്തി ഇടുക.

ഞാനം-ജ്ഞാനം. (പ-മ)

ഞാൻ-ഉത്തമപുരുഷസർവ്വനാമം. അവനവനെ ഉദ്ദേശിച്ച് അവനവൻ തന്നെ പറയുമ്പോൾ ഉപയോഗിപ്പാനുള്ള സർവ്വനാമം. (അടിയോൻ എന്നതു നോക്കുക.)

ഞായം-മുറ, ന്യായം, നടപ്പ്. (പ-മ.)

ഞായൽ-ഒരുമാതിരി നിലം, ഞാറടി.

ഞായർ-പ്ര. ഞായറാഴ്ച. വ. ആദിത്യൻ. ന. മാസം.

ഞായറാഴ്ച-ഒന്നാം ആഴ്ച.

ഞായുന്നു-ചായുന്നു, ചാഞ്ഞുകിടക്കുന്നു.

ഞാലി-പ്ര. തൂങ്ങൽ, ഞാത്ത്. വ. വാളിന്റെയും മറ്റും പിടിക്കുള്ള ആഭരണം. ന. ഒരാഭരണം (കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്നത്). ദ. കൊമ്പുകളിൽനിന്നു ഞാന്നുകിടക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളുടെ വേര്. ഉ. ഞാലിപ്പൂട്ട്.

ഞാലിച്ചം-തൂങ്ങൽ.

ഞാലിപ്പൂട്ട്-ഏത്തംവച്ചു വെള്ളം കോരുമ്പോൾ കല്ലുകൊണ്ടു തൂക്കുന്ന മുള.

ഞാലുക, ഞേലുക-തൂങ്ങുക, തൂങ്ങിക്കിടക്കുക, ആടുക. (പ-മ.)

ഞാൽച്ച-തൂങ്ങൽ.

ഞാവൽ, ഞാറ-പ്ര. ഒരുവക കായുള്ള വൃക്ഷം. വ. നിലഞാവൽ. ന. ഒരുവക മരം. ഞാവൽ കായുടെ പര്യായങ്ങൾ-ജംബു, ജംബൂ, ജാംബവം.

[ഇതിന്റെ പഴുത്ത കായ് വ്രണം, ചുമ, വയറുകടി, മൂത്രനീറൽ, കൃമി മുതലായവക്കു നന്ന്. വയറപ്പെരുക്കം. ഇതിന്റെ കായ് പാലിനോടൊന്നിച്ചു ഭക്ഷിക്കരുത്. തമിഴിൽ-നാവൽ.]

ഞാഴൽ-ഒരുവക ഔഷധച്ചെടി. പര്യായങ്ങൾ-ശ്യാമ, മഹിളാഹ്വയാ, ലതാ, ഗോവന്ദിനി, ഗുന്ദ്രാ, പ്രിയംഗു, ഫലിനി, ഫലീ, വിഷ്വക്സേനാ, ഗന്ധഫലി, കാരംഭം, പ്രിയകം.

[വാതം, രക്തദോഷം, പിത്തം, ജ്വരം, ഛർദ്ദി മുതലായവക്കു നന്ന്. അരച്ചു പൂശിയാൽ മുഖത്തിനു ശോഭയുണ്ടാകും. വശീകരണത്തിനു നന്ന്. തമിഴിൽ-ഞാഴല്.]

ഞാറ്-പ്ര. നെല്ലിന്റെ തൈ, പറിച്ചു നടാറായ നെല്ല്.

ഞാറ-പ്ര. ഒരുവക വൃക്ഷം. ഞാവൽ, ഞാറൽ. വ. വയലിലെ ഒരു പക്ഷി, ഞാറപ്പക്ഷി.

ഞാറ്റുകാല-നെൽഞാറ് പറിച്ചിടുന്ന സ്ഥലം.

ഞാറ്റുനില-ഓരോ നക്ഷത്രത്തിലെങ്കിലും ആദിത്യന്റെ നില.

ഞാറ്റുമുടി-ഒരുപിടി ഞാറ കെട്ടിയത്.

ഞാറ്റുവട്ടം-ഓരോ നക്ഷത്രത്തിലും ആദിത്യൻ നില്ക്കുന്ന സമയം.

ഞാറ്റുവട്ടി-പാകുന്ന സ്ഥലം.

[കൃഷിശാസ്ത്രപ്രകാരം ഞാറ്റുവട്ടി എന്നു പറയപ്പെടുന്നതു ചെറിയ കണ്ടത്തിൽ പണിചെയ്തു വിത്തുകൾ വളരെ ഞെരുക്കമായി ഇട്ടു വിതയ്ക്കുന്നതാകുന്നു. മിക്കവാറും നെല്ലു വിത്തു മുളപ്പിച്ചിട്ടാണു വിതക്കുന്നത്. ഒരു ദിവസം നെല്ലിനെ വെള്ളത്തിലിട്ടു മൂടി ചൂടും നനവും തട്ടിച്ചാൽ മുളപൊട്ടും. നാലോ അഞ്ചോ ആഴ്ചയും കഴിഞ്ഞു ഞാറ്റുവട്ടിയിൽ നിന്നിളക്കി മേൽപ്രകാരം തയ്യാറാക്കിയ കണ്ടത്തിൽ നടണം. ആറുമാസത്തെ മൂപ്പുള്ള നെല്ല

ഞാറുവട്ടിയിൽ ആറാഴ്ചയോളം കിടക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ലെങ്കിലും മൂന്നോ നാലോ ആഴ്ച കഴിഞ്ഞാൽ നടുകയാണ്.]

ഞാറുവേല-ഏതെങ്കിലും നക്ഷത്രത്തിങ്കൽ ആദിത്യൻ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സമയം.

ഞാറുഴം-പാകുന്ന സ്ഥലം.

ഞെക്ക്-ക്രി. ഞെരുക്കൽ. വ. അമുക്കൽ.

ഞെക്കൽ-അമർത്തൽ.

ഞെക്കൻ-ക്രി. ഞെരുക്കുന്ന. വ. അമുക്കുന്ന.

'ഒരുത്തൻ കാലടി ഞെക്കും
ഒരുത്തൻ മെയ്കെതിരമ്മീടും'
(നാളായനീചരിതം തുള്ളൽ)

ഞെങ്ങുക-ക്രി. വീഴ്പ്പുമുട്ടുക. വ. അമരുക. പിഴിയുക. ന. ചതയുക. ര. കൈക്കോലുകൊണ്ടു പൊങ്ങുക. [സ. ക്രി. ഞെക്കുക]

ഞെട-ശബ്ദവിശേഷം, വീഴുന്ന ശബ്ദം, വൃക്ഷങ്ങൾ ഞെരുങ്ങുന്ന ശബ്ദം.

ഞെട്ടാം-നടുക്കം, ഞെട്ടൽ

ഞെട്ടന്നെ-അ. പെട്ടെന്ന്.

ഞെട്ടുക-ക്രി. നടുങ്ങുക. വ. ഇളകുക.

ഞെട്ടെ ഞെടെ-അ ക്രി. തകർച്ചയായിട്ട്. വ. പെട്ടെന്ന. ന. ശബ്ദവിശേഷം.

'ഞെട്ടഞെടനടനടനടവികൾതോറും
കരടികൾകട്ടരമലറുന്നേരം'
(ഭാഷാനൈഷധചമ്പു)

ഞെട്ടപ്പ്-ഞെട്ട്, കായ്കളുടെ തണ്ട്.

ഞെട്ട്-ഞെടുപ്പ്, തണ്ട്.

ഞെട്ടൽ-ക്രി. നടുക്കം. വ. ഇളക്കം.

ഞെട്ടാഞെട്ടുങ്ങ-ഒരു ഔഷധമത്രെ.

ഞെട്ടി-ഒരു കായുടെയോ ഇലയുടെയോ ഞെട്ട്.

ഞെട്ടികുഴിയൻമാവ്-ഒരു വൃക്ഷം, തണ്ട്.

[പച്ചക്കായ് പിത്തം, രക്തദോഷം, ദാഹം ഇവയെ ഉണ്ടാക്കും. പഴുത്തകായ് അരുചി, തണ്ണീർദാഹം, ശ്രമം മുതലായവക്ക നന്ന്. ഈ മരങ്ങൾ നല്ലപോലെ പഴുത്താലും തൊലിക്ക ചവർപ്പ് കാണും. സം-രാജാമ്രം.]

ഞെട്ടുക-ക്രി. നടുങ്ങുക. വ. ഇളകുക.

ഞെണ്ടാക്കം-ഞണ്ടക്കം.

ഞൊണ്ടാഴക്ക - മുപ്പത്തിരണ്ടിൽ ഒന്ന് നാഴി.

ഞെമുണ്ടുക, ഞെവിണ്ടുക-വിരലുകളുടെ മദ്ധ്യേ വച്ചു ഞെക്കുക, പിതുക്കുക, വിരകിപ്പിഴിയുക.

ഞെരിക്ക്-ചെറുകഴുക്കോൽ കേറുന്നതിന്ന കഴുക്കോലിൽ വച്ചുകെട്ടുന്ന ഒരു വാരി.

ഞെരിച്ചിൽ-തകർക്കുക, ചതയ്ക്കുക.

ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി-ഒരു വള്ളി, ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി.

ഇതിന്ന കുടമ്പുളി, കൊട്ടക്കാമ്പുളി, പിണറിൻപുളി ഇങ്ങനെയും പേരുണ്ട്. കഫം, വാതം, ശൂലം, പ്ലീഹ, അശ്മരി, ചുമ, അരുചി ഇത്യാദിക്ക നന്ന്. മലത്തെ ഇളക്കും. സം-അമ്ലവേതസം. തമി-പുളിവഞ്ചി. ഇംഗ്ലീഷിൽ-Common Sorrel കാമൺ സോറൽ.

എന്റെ അന്വേഷണത്തിൽ ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി എന്നതു ഷഡംക്രുടിയ മറ്റൊരുതരം വള്ളി എന്ന് അറിയുന്നു.

ഞെരിഞ്ഞിൽ-മരങ്ങാടിമരുന്ന്. പര്യായങ്ങൾ-പലങ്കഷാ, ഇക്ഷുഗന്ധം, ശ്വദംഷ്ട്രാ, സ്വാദുകണ്ടകം, ഗോകണ്ടകം, ഗോക്ഷുരകം, വനശൃംഗാടം.

ഞെരപ്പ്-ക്രി. ഞെരിച്ചിൽ. വ. തെരിപ്പ്, തീയ്.

ഞെരിയൻപുളി- ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി. പര്യായങ്ങൾ-സഹസ്രവേധി, ചുക്രം, അമ്ലവേതസം, ശതവേധി.

ഞെരിയുക-ക്രി. തകരുക, ഉടയുക, വിള്ളുക. വ. ചതയുക ന. ഞെങ്ങുക. [സ. ക്രി ഞെരിക്കുക]

ഞെരിവ്-ഉടവ്, ചതവ്.

ഞെരുക്കം-ന. അമുക്കൽ. വ. ഉപദ്രവം. ന. ബലബന്ധം. ര. ആവശ്യം. @ മുറുക്കം, ഇറുക്കം.

ഞെരുങ്ങുക-ക്രി. നിർബന്ധത്തിൽ പെടുക. വ. തിങ്ങുക. ന. വിഷമിക്കുക. ര. ഞെരുക്കം സഹിക്കുക. (സ. ക്രി. ഞെരുക്കുക.)

ഞെരുഞെരെ-അ. കട്ടപ്പമുള്ളതു വല്ലതും പൊട്ടിക്കുമ്പോളുണ്ടാകുന്നപോലെ ഉള്ള ശബ്ദം.

ഞെവിട്ടുക, ഞെവിണ്ടുക, ഞെമുണ്ടുക-വിരകിപ്പിഴിയുക.

ഞെളിച്ചിൽ-ന. ശരീരം പിറകോട്ടു വളക്കുകം. വ. മോടിഭാവം. ന. അഹങ്കാരം.

ഞെളിയൻ-അഹങ്കാരി.

ഞെളിയുക-ക്രി. പിറകോട്ടു ശരീരം വളക്കുക. വ. അഹംകാരത്തോടു കൂടെ നടക്കുക. (സ. ക്രി ഞെളിക്കുക.)

ഞെളിവ്-ന. പിറകോട്ടു ശരീരം വളക്കുക. വ. മോടിഭാവം. ന. അഹങ്കാരം.

ഞെള്ളു-മുളകും ഞെറിപ്പിളക്കുക.

ഞെഴുക-മരവക കാട്.

ഞെറി-വസ്ത്രമടക്ക്, പിന്നൽ.

ഞെറി, നെറി-ന ചട്ടം. വ. ക്രമം.

ഞെറിച്ചിൽ-വസ്ത്രം മടക്കുക, ചുരുട്ടൽ.

ഞെറിയുക-വസ്ത്രം ചുളുക്കുക, ഞെറിവുണ്ടാക്കുക.

ഞെറിവ്-ന മടക്ക്. വ. വസ്ത്രത്തിലും മറ്റും ഉണ്ടാകുന്ന ചുളുക്ക്.

ഞൊറുകക-ദീനം വരാറാകുമ്പോൾ ദേഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന ഒരു വല്ലായ്മ.

ഞെറുകക-ദീനം വരാറാകുമ്പോൾ ദേഹത്തിൽ ഒരു വല്ലായ്മ തോന്നുക.

ഞെറുമ്പൽ-പല്ലുകടി.

ഞെറുമ്പിക്കുക-ക്രി. പല്ലുകടിക്കുക. വ. മീശപിരിക്കുക, നിവിരുക.

ഞെററിയൽ-ഓളം മറിച്ചിൽ.

ഞേങ്ങോൽ-ന. നുകത്തോടു ചേർത്തു കെട്ടുന്ന സാധനം. വ. ഒരായുധം, കലപ്പ.

ഞെട്ട-മുഷ്ടികൊണ്ട് തലക്കിട്ട് ഇടിക്കുക. കുത്ത്.

ഞെട്ടുന്നു-കൈചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് തലക്കിട്ടിടിക്കുന്നു.

ഞെൺ-ഞെളിവ്.

ഞൊടിക്കുന്നു-കൈവിരലുകൾ തമ്മിൽ തെറിച്ചിട്ട ഒരു വക ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. നാമം-ഞൊടിപ്പ്. ഞൊടി, നൊടി-ന. ഞൊടിക്കുമ്പോളുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദം വ. ഒരു ഞൊടിക്കുവാൻ വേണ്ട സമയം, ക്ഷണാന്തരം.

ഞൊട്ട-ശരീരത്തിന്റെ സന്ധികളിൽ നിന്നു വരുന്ന ശബ്ദം.

ഞൊട്ടയൊടിക്കുന്നു-ഞൊളയിടുന്നു, ഞൊട്ടകളയുന്നു.

ഞൊട്ടാഞൊടിയൻ-ഒരു ചെടി.

ഞൊങ്ങ-കൈയുടെ ശോഷിപ്പ്, ചൊമ, വളഞ്ഞിരിക്കുക.

ഞൊങ്ങൻ-കൈ ശോഷിച്ചവൻ

ഞൊങ്ങുന്നു-കൈ ശോഷിച്ചുപോകുന്നു.

ഞൊങ്ങണം-[illegible], [illegible] ചുള്ളി, [illegible]

ഞൊളുങ്ങുന്നു, ഞെളുങ്ങുന്നു-ന. [illegible]കുന്നു വ. [illegible].

ഞൊറി-വസ്ത്രത്തിലുണ്ടാകുന്ന [illegible] ചുളുക്ക്

ഞൊറിച്ചിൽ-ചുളിച്ചിൽ.

ഞൊറിവ്-വസ്ത്രത്തിലും മറ്റും ഉണ്ടാകുന്ന ചുളിവ്.

ഞൊട്ട് - കൈചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു തലയ്ക്കിട്ട് ഇടിക്കുക, കുട്ട്.

ഞൊട്ടുന്നു - കൈചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു തലയ്ക്കിട്ടിടിക്കുന്നു.

ഞൊള്ള, നോള്ള - വായിൽനിന്നു ഒലിക്കുന്ന ഉമിനീർ.

ട

ട - ഹല്ലുകളിൽ പതിനൊന്നാം അക്ഷരം.

ടകാരൻ - ശിവൻ.

ടഗരം - പൊൻകാരം

ടംക(ഗ)ം - പൊൻകാരം.

ടംക(ഗ)ണം - പൊങ്കാരം.

ടങ്കടീകൻ - ശിവൻ.

ടങ്കണക്ഷാരം - പൊൻകാരം,

ടങ്കപതി - കമ്മട്ടം വിചാരിപ്പുകാരൻ.

ടങ്കം - പു. വെണ്മഴു, കല്ലുളി, കല്ലുപൊളിക്കുന്ന പാര. 'ടം' എന്നു ശബ്ദിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം.

'ടങ്കവും മൃഗവും പരശുവും
തിങ്കളും തിരുനീർ ഫണികളും'
(കിരാതം തുള്ളൽ)

൨. കോൽക്കൊട്ട്. ൩ പൊങ്കാരം ൪ ഡംഭം. ൫ വാൾ ൬ കോപം, ൭ മൺവെട്ടി. ൮ കാൽ, ജംഘ. ൯. ഒരു മുമ്മാണയം. ൧൦ ഞെട്ടികഴിയൻമാവ്.

ടങ്കശാല - കമ്മട്ടപ്പുര.

ടങ്കാനകം - മുചുക്കൊട്ടമരം. കാട്ടരയാൽ.

ടങ്കാരം - പു. ഞാണിന്റെ ശബ്ദം. ൨. ആശ്ചര്യം ൩ കരച്ചിൽ, ശബ്ദം. ൪. കീർത്തി.

ടംഗം - പു. പടന്ന, മുമ്പാ, കൈക്കോട്ട്. ൨ പൊൻകാരം.

ടവൾ - വിയർപ്പു തുടപ്പാനും മറ്റുമായി കൈയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വസ്ത്രഖണ്ഡം. പര്യായങ്ങൾ - നക്തകം, കർപ്പടം.

ടാങ്കരൻ - കാമുകൻ.

ടാങ്കാരം - കിലുകിലുപ്പ്, ശിഞ്ജിതം.

ടാപ്പ്, ഡാപ്പ് - പു. കുറിപ്പടി, ഉപകരണങ്ങളെ എല്ലാം കുറിച്ചിട്ടുള്ള ലിസ്റ്റ്. ൨. വണ്ടിയുടെ മേൽക്കൂട്ട്.

ടാരം - കുതിര.

ടാവു - നൃത്തം, കള്ളം.

ടിട്ടിഭ(ക)ം, ടിടിഭ(ക)ം - കുളക്കോഴി. ടിട്ടിഭ(ക)ം എന്നാൽ 'ടിട്ടി' എന്നു ശബ്ദിക്കുന്നതു് എന്നർത്ഥം. [യണം'
'ടിട്ടിഭമെന്നാൽ കുളക്കോഴിയെന്നറി'
(പഞ്ചതന്ത്രം)

[ടിട്ടിഭപ്പക്ഷിക്കു 'കൃതികലുക്കിപ്പക്ഷി' എന്നും പേരുണ്ടു്. ഇതിന്റെ കാൽ മഞ്ഞനിറമാണ്. ശരീരം നാനാവർണ്ണമായിരിക്കും. ഇതിനു നിദ്രയില്ല. ടിട്ടി എന്നു ശബ്ദിക്കുന്നു. സഞ്ചാരം മിക്കവാറും രാത്രിയിലാണ്. കിടപ്പു ജലത്തിലാകുന്നു. തമിഴിൽ- ചിറകുരുവി. ഇംഗ്ലീഷിൽ-Parra Jacana.

ടിണ്ഡിശം - കരുട്ടുവെള്ളരി.

ടിപ്പ് - ചെപ്പ്, ചിമിഴ്.

ടിപ്പണി - ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ അങ്ങുമിങ്ങും ദുർഘടപദങ്ങൾക്കുമാത്രം ചെയ്യുന്ന വ്യാഖ്യാനം.

ടീക - ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിനു സമഗ്രമായിട്ടുള്ള അർത്ഥവിവരണം. വിഷമപദവ്യാഖ്യയുടെ പേരെന്നും കാണുന്നു. 'ടീകാന്തരവ്യാഖ്യാ'.

ടുക - ഒരു മരം, കാട്ടുമല്ലി, താർതാവൽ എന്ന മരുന്നു എന്നു ചിലർ.